

KOVAČIČ ŠE NAPREJ PRESEDNIK ZBORNICE

NOVO MESTO - Upravni odbor Območne gospodarske zbornice Novo mesto je v torek na prvi seji v novi sestavi potrdil za predsednika odbora Miloša Kovačiča, direktorja Krke in že dosedanjega nosilca te funkcije. Novi podpredsedniki so: Tatjana Fink (Trimo), Franc Panjan (Begrad) in Albin Jaklič (Jakes). Člani so za direktorja zbornice še za en mandat imenovali Janka Goleša.

SREČANJE LJUDSKIH PEVCEV NA SEVNIŠKEM GRADU

SEVNICA - Zveza kulturnih organizacij Sevnice priredi v nedeljo, 27. junija, ob 15. uri na sevniskem gradu tradicionalno srečanje ljudskih pevcev Posavja, Dolenjske in Štajerske.

"CERKEV JE ZOPET TU" - Po besedah nadškofa Rodeja je to sporočilo, ki ga daje celotni slovenski javnosti, nova, 36 metrov dolga, 12 široka in 16 metrov visoka cerkev v Kočevski Reki. (Foto: M. L.-S.)

SINDIKALNI PROTEST

Podobnik krivi ogledalo

Zgroženi smo nad besednim izpadom podpredsednika vlade Marjana Podobnika na TV konferenci, ko je uporabil klevete in laži za diskreditacijo predsednika ZSSS Dušana Semoliča v njegovem boju proti poslanskim privilegijem. Tako so zapisali dolenjski sindikalni delavci v izjavi, ki jo objavljamo na 14. strani. Podobnik se je resda javno opravičil po televiziji in radiu, ostane pa dejstvo, da je zavestno uporabil obsojano vredno metodo. Semolič namreč nikoli ni vložil zahteve za upokojeitev, zato ni mogel izbrati nekdanjega zakona o poslancih, kot je pred televizijskim občinštvom trdil Podobnik, prav tako ni res, da znaša plača sindikalnega predsednika več kot poslanska plača, marveč je polovico manjša kot pri večini poslancev državnega zbora in dosega 240 tisočakov na mesec.

Marjan Podobnik se že nekaj časa zapleta kot muha v pajkovi mreži. Bolj ko brca in kobaca, bolj se zapreda v njene niti. Postalo je dokončno jasno, da je v času najbolj glasnega govorjenja o lastni poštenosti v politiki počel ali vsaj dopuščal največje nečednosti, povezane z nezakonitim in nemoralnim pridobivanjem denarja za strankine potrebe, od tako imenovane virmanske afere do prenašanja avstrijskega denarja v kovčku čez državno mejo. Toda namesto da bi na konkretno vprašanje konkretno odgovoril in kaj pošteno priznal, je svoj TV nastop, ta vrhunec sprenevedanja, izkoristil za nebrzdan napad na druge politike in novinarje. Za svojo dvolično podobo poštenjaka je okrilil ogledalo in pri tem izrekel tudi tak nesmisel, češ da se mu neprijetnosti dogajajo zato, ker si novinarji ne želijo demokracije, marveč hrepenijo po diktaturi. O sveta preproščina!

MARIAN LEGAN

V Metliki 130 let slovenskega gasilstva

Kučan slavnostni govornik

METLIKA - V soboto in nedeljo, 26. in 27. junija, bodo v Metliki slovesnosti ob 130-letnici gasilstva na Slovenskem. V soboto bo ob 17. uri v tukajšnjem gasilskem domu svečana seja ob 130. obletnici ustanovitve Gasilskega društva Metlika, ki velja za najstarejše v Sloveniji. Ob tej priložnosti bodo gasilci razvili nov prapor ter prevzeli novo gasilsko vozilo in gasilsko avtomobilsko lestev. Francu Kropetu, ki je podaril lestev, in Jožetu Slobočniku, belokranjskemu rojaku, sicer pa častnemu konzulu Slovenije v kanadskem Južnem Ontariu in botru novega prapora, bodo metliški gasilci podelili listini o častnem članstvu. Andrej Dular bo predstavil knjižico svojega očeta prof. Jožeta Dularja "Trinajst desetletij metliškega gasilstva", v kulturnem programu pa bodo sodelovali Mestna godba Metlika, oktet Vitis in recitatorji metliške osnovne šole.

Osrednja republiška slovesnost ob 130-letnici slovenskega gasilstva bo v nedeljo, 27. junija, ob 11. uri, pred tem pa bo ob 10.15 mimohod gasilcev. Večtisočglavo množico bosta nagovorila predsednik GZS Ernest Eöry in minister za obrambo Franci Demšar, slavnostni govornik pa bo predsednik države Milan Kučan.

OB DNEVU DRŽAVNOSTI

ŠENTJERNEJ - Občina Šentjernej vabi na slavnostno akademijo ob dnevu državnosti, ki bo v četrtek, 24. junija, ob 20. uri v atriju šentjernejske osnovne šole. Slavnostni govornik bo župan občine Šentjernej Franc Hudoklin. Vabljeni!

NOVA CERKEV V KOČEVSKI REKI

Ne hlapci, temveč izbrano ljudstvo

Blagoslovitev cerkve je po besedah nadškofa simbol ponovnega vstajenja

KOČEVSKA REKA - Slovenska država se je že pred leti obvezala, da se bo z izgradnjo cerkve v Kočevski Reki simbolično oddolžila Kočevski za vse po vojni porušene cerkve, božja znamenja

in druga verska obeležja. Z izgradnjo nove cerkve na mestu stare, ki so jo porušili leta 1954, so pričeli pred petimi leti, minulo nedeljo pa so jo s predajo ključa in blagoslovitvijo, kot je dejal farni župnik Ivan Potrebuješ, končno izročili namenu.

Ob somaševanju okoli 50 duhovnikov je prvo mašo v novi cerkvi sv. Janeza Krstnika v Kočevski Reki daroval nadškof in ljubljanski metropolit dr. Franc Rode. Dejal je, da je posvetitev cerkve v Kočevski Reki eno izmed znamenj, ki govorijo o premagovanju temne preteklosti, v kateri so nekateri hoteli izbrisati vsako sled božjega. To se je dogajalo tudi na Kočevskem, pa vendar, je dejal, je prav tu človek trpel bolj kot kjerkoli drugje v Sloveniji. "Tu so delali ujetniki, ki so bili uradno mrtvi in za katere še danes ne vemo, kako so končali," je dejal in dodal, da pa je to obdobje sedaj za nami. "Bog se ponovno vrača na Kočevsko," je poudaril, blagoslovitev cerkve pa označil za simbol ponovnega vstajenja ne le Kočevske, ampak vse Slovenije. Številne zbrane, med katerimi je bil tudi podpredsednik vlade Marjan Podobnik, je pozval, naj sebe spo-

štujejo. Poudaril je, da Slovenci nismo narod hlapcev, temveč izbrano ljudstvo.

M. LESKOVŠEK-SVETE

• NA BIZELJSKEM O SLOMŠKU - V veroučni sobi bizeljskega župnišča so v nedeljo odprli priložnostno razstavo o življenju in delu škofa Antona Martina Slomška, ki ga bo jeseni papež Janez Pavel II. slovesno proglasil za blaženega. Kot je v opisu njegovega življenja pred odprtjem razstave povedal mariborski prelat Franc Zdošek, je bil Slomšek na teden "težavno in moralno oporečno" Bizeljsko, kjer je kaplanoval kljub mladosti poslan zaradi svoje velike duhovne moči in velike pridigarke nadarjenosti. Otvoritev nedeljske razstave se je poleg predstavnikov Cerkev in številnega občinstva udeležila tudi brežiška podžupanja Milena Jesenko, ki se je v svojem nagovoru dotaknila tudi Slomškovega pedagoškega dela.

SLOVENSKI TABORI IN DANAŠNJOST

Potegnimo vkup vse sile v narodu

Sto trideset let slovenskega tabora v Sevnici in 120 let PGD Sevnica

SEVNICA - Preteklo soboto so v Sevnici obeležili dva pomembna dogodka iz naše preteklosti: 130-letnice slovenskega tabora v Sevnici in 120-letnice sevniskih gasilcev. Zaradi muhastega vremena so slovesnost namesto na Trgu svobode izvedli v jedilnici Lisce. Slavnostni govornik je bil predsednik državnega zbora dr. Janez Podobnik.

Podobnik je poudaril pomen taborskega gibanja, saj je pred dobrim stoletjem predstavljalo mejnik, ko se je slovenski narod odločil pokazati svojo politično voljo. Ljudske množice so na teh shodih javno manifestirale slovenske narodne zahteve. Med temi sta bili najodločnejši zahtevi po ustanovitvi Zedinjene Slovenije in uvedbi slovenščine kot učnega je-

zika v vse osnovne in srednje šole oziroma ustanovitve vseučilišča na Slovenskem.

Med 17 slovenskimi tabori spada sevniki med najpomembnejše po številu udeležencev, po korenitosti in zrelosti zahtev. Na njem so sodelovali tudi najvidnejši slovenski politiki. "Pomen taborskega gibanja je predvsem v dejstvu, da so v njem sodelovali vsi slovenski

BRUSNIŠKI PRAZNIK ČEŠENJ - Letos češnje niso bogato obrodile, kljub temu sta brusniška krajevna skupnost in tamkajšnje gasilsko društvo tudi letos organizirala že tradicionalni brusniški praznik češenj, na katerega je prišlo veliko ljudi. Že dopoldan so namreč prodali vseh 1000 kg češenj. Letos prvič je kulturni program pripravilo tudi Turistično društvo Azaleja: nastopil je Pihalni orkester občine Šentjernej, Grajski fantje z Otočca in folklorna skupina Kres. Ob tej priložnosti je Društvo vinogradnikov Janez Trdina Brusnice - Gabrje svečano predalo svojemu namenu mobilni vinski hram. Popoldan je sledila povorka kmečkih voz s prikazom starih kmečkih del, zvečer pa so izmed 10 deklet izbrali še kraljico češenj. Letos je ta naslov osvojila Sabina Kovačič iz Mirne Peči. Fotografija je z razstave češenj in domačih dobrot. (Foto: J. Dornič)

Dr. Janez Podobnik

družbeni sloji: kmetje, meščanstvo, inteligenca in duhovščina, zaradi česar so bile taborske zahteve resnično pravi množični narodni plebiscit. Z gotovostjo lahko pritrdimo misli velikega poznavalca tega časa, dr. Janka Prunka, da so bili tabori, njihove programske zahteve in politične manifestacije zanje eno najlepših in najpomembnejših dejanj v slovenskem narodnem razvoju," je med drugim dejal Janez Podobnik.

Menil je, da se lahko tudi iz slovenskih taborov učimo narodne samozvesti in tega, da je potrebno pri uveljavljanju ključnih narodnopolitičnih ciljev potegniti skupaj vse sile v narodu. To smo dokazali tudi pred 9 leti na plebiscitu, na katerem smo se odločili za samostojno in neodvisno Slovenijo.

P. PERC

Berite danes

stran 2:

• Romi v novomeškem občinskem svetu?

stran 5:

• Čas birokraciji ne pomeni nič

stran 7:

• Več kot nuklearka in sodi cvička

stran 9:

• Vinó odpira vrata na Japonsko

stran 10:

• Zapel "največji slovenski zbor"

stran 11:

• Oče branil hčerko pred nasilnim možem

stran 20:

• Izvor imena zelene dolenjske lepote

stran 21:

• Bojan s kolesom obkrožil zemeljsko oblo

PRETEP NA JURJEVANJU

ČRNOMELJ - Na prireditvenem prostoru Jurjevanja 99 sta se 19. junija že navsezgodaj (ob 7.30) sprla 47-letni D. Č. iz Črnomlja in 55-letni T. G. iz Kanižarice. Policisti so ju najprej ozorili, ker pa to ni zaleglo in sta se začela pretepati, so ju pridržali do iztreznitve.

**ČESTITAMO
ob dnevu DRŽAVNOSTI!**

Uredništvo Dolenjskega lista

CLINTON V SLOVENIJI - V ponedeljek je Slovenijo obiskal ameriški predsednik Bil Clinton z ženo Hillary in številnim spremstvom, v katerem je bila tudi ameriška državna sekretarka Madeleine Albright, in številni visoki uradniki ameriške administracije. Predsednika Clintona sta gostila predsednik republike Slovenije Milan Kučan in predsednik vlade dr. Janez Drnovšek, z njim pa so se srečali tudi drugi visoki predstavniki slovenskega političnega življenja. O obisku objavljamo reportažo na 19. strani. (Foto: Igor Vidmar)

1. JULIJA

STANOVANJSKO VARČEVANJE

temelj vaše prihodnosti

vam odpiramo vrata stanovanja! Začnite varčevati v nacionalni stanovanjski varčevalni shemi, ki jo izvajajo: A banka, Banka Celje, Banka Domžale, Banka Koper, Banka Velenje, Banka Zasavje, Dolenjska banka, Koroška banka, Nova ljubljanska banka, Pomurska banka, SKB banka in Slovenska zadruga kmetijska banka. Varčujete lahko tudi za stanovanje svojih otrok ali vnukov. Informacije: Stanovanjski sklad RS, tel.: (061) 1710 500 <http://www.stanovanjskisklad-rs.si>

Do konca tedna bo delno jasno in dokaj hladno vreme z možnimi popoldanskimi plohami.

Otrok med počitnicami

Neki devetdesetletnik je menda zapisal, da bi se, če bi bil znova mlad, v življenju med drugim več vozil z vrtljakom. Če bi to počel v času, ko imajo šolarji poletne počitnice, bi se mu verjetno kmalu pridružili številni kratkohlodniki, ki se jim ne bi več ljubilo postaviti. Zgodba z vrtljakom bi bila lahko prav uporaben napotek za poletne dni, ko se starši sprašujejo, kam izročiti svoj naraščaj v času, ko se sami penijo za peneze. Žal je na svetu premalo vrtljakov. In vrtljak tudi ne reši vseh zadreg, ki nastopijo v šolarjevem poletnem počitniškem urniku. Res, kam s šolarjem in še zlasti z malčkom iz vrta poleti med tednom dopoldne? Organizacije s človekoljubnim predznakom, kot je npr. Zveza prijateljev mladine, organizirajo letovanja in različna druga počitniška potovanja, skratka prevzamejo začasno nase, kar sodobna družba vse bolj doživlja kot starševsko breme. Tudi različne druge ustanove civilne družbe so pripravljene poskrbeti za šole proste šolarje, seveda za različne cene. Si vprašanje, kam z otroki med počitnicami, zastavljate kdaj tudi sami ali nimate teh skrbi? V anketi je Dolenjski list skušal s pomočjo naključno izbranih sogovornikov tudi tokrat z območja od Kočevja do Sevnice in od Trebnjega do Metlike sestaviti mozaik zamisli o varnih in prijetnih počitniških uricah, v katerih so otroci sami.

ALEKSANDRA CINDRIČ, učenka osnovne šole Semič: "Dobro bi bilo, da bi bila poleti vrata šol odprta otrokom, da ne bi bili prepuščeni ulici in televizorju. Pripravili naj bi delavnice, ki pa ne bi bile povezane s poukom. Vendar naj bi delavnice vodili dijaki in študenti, saj imajo učenci učitelje že med šolskim letom vrh glave. Poleg tega si tudi učitelji zaslužijo dopust."

JERNEJA ROŽIČ, prodajalka iz Črnomlja: "Če bi bila šolska vrata med počitnicami odprta, bi bili starši v službi bolj brez skrbi. Marsikdo ne more poslati svojih otrok na tečaje po Sloveniji ali v tujino. Morali bi nuditi pester program, ki ne bi spominjal na šolo, sodelovala pa naj bi tudi društva. Najbrž ne bi imeli nihče proti, če bi bilo potrebno tudi kaj plačati."

JOŽE HOČEVAR, podjetnik iz Ribnice: "Če imajo otroci preveč časa, postanejo nemirni. Zato bi jih morali tudi med počitnicami zaposliti z aktivnostmi. Organizirane bi morale biti kot igre, da bi otroke pritegnilo, ne da bi jih starši v to prisiljevali. Društva za svoje mlajše člane dobro skrbijo, zato bi bilo dobro, ko bi se ta med počitnicami posvetila tudi drugim otrokom."

SONJA ČIBEJ, prodajalka iz Kočevja: "V Kočevju nimamo bazena in ne zanimivih aktivnosti za otroke med počitnicami. Še posebno hudo je zato za otroke, katerih starši si ne morejo privoščiti morja. Teh pa je veliko, saj če si priznamo ali ne, smo Slovenci zelo reven narod. Lepo bi bilo, če bi za otroke organizirali enodnevnne izlete po Kočevski. Bilo bi tudi poučno."

SLAVICA PIRNAR iz Škocjana: "Imam tri otroke, dekletki sta že srednješolki in sta mi v veliko pomoč pri varovanju najmlajšega fanta, ki ves čas potrebuje varstvo. Vsak dan ga vozimo v šolo s prilagojenim programom Dragotin Kette. Poprej sva z možem za varstvo poskrbela tako, da sva delala v izmeni, ves dopust pa sva izkoristila poleti, ko ni bilo šole. Nekako se pač moraš znajti."

KATARINA ŠANTEJ, učiteljica razrednega pouka na sevnški osnovni šoli Sava Kladnika: "Predvsem bi morali starši sami paziti na svoje otroke. Včasih, ko je bilo več revščine, kot je je zdaj, tudi ni bilo kakšnih interesnih dejavnosti, da bi koristno zaposlili otroke ob odsotnosti staršev. Verjetno niti ni bilo več starih mam oziroma starih staršev, kot jih je zdaj."

VERA GOGNJAVEC, predmetna učiteljica na trebanjski osnovni šoli: "Slučajno kot prosvetna delavka nimam teh težav glede varstva šoloobveznih otrok. Moram pa reči, da se mi zdijo za koristno izrabo prostega časa učencev primerne različne delavnice, organizirane kopanje otrok in podobne oblike. Menim, da tako najlažje združujemo prijetno s koristnim."

TATJANA PETRIČ, komercialistka iz Kostanjevice: "Starejši, srednješolci, naj bi varovali mlajše, in to v različnih delavnicah. To naj bi delali taki, ki imajo možnosti in voljo. Za vso stvar bi bilo potrebno nabrati nekaj denarja, ne veliko, le toliko, da starejšim nekaj daš, bolj za občutek, da so koristni. V Kostanjevici je za take delavnice veliko možnosti."

IVANA HORVAT, prodajalka v Brežicah: "Otroke je treba poslati na morje, v kolonije, kaj takega. V koloniji je v redu, starši se nimajo česa bati, otroci pa tudi ne. Veliko staršev ima probleme s tem, kam dati otroke med počitnicami. Težave so zaradi denarja, če bi bil denar, je tudi dosti primernih dejavnosti za šolarje med počitnicami. Več denarja za otroke bi morala dati država."

Srečanje upokojencev Slovenije

V Dolenjskih Toplicah

DOLENJSKE TOPLICE - V torek, 29. junija, bo v Dolenjskih Toplicah potekalo že 11. vseslovensko srečanje upokojencev, ki ga ob pomoči novomeške območne zveze društva upokojencev organizira Zveza društev upokojencev Slovenije. Prireditelj se bo pričela ob 11. uri na Jasi v Dolenjskih Toplicah. Slavnostni govornik bo predsednik Slovenije Milan Kučan. Za to priložnost so pripravili bogat kulturni program, kjer bodo nastopili vokalno-instrumentalna skupina Zarja in sonce, recitatorji OŠ Dolenjske Toplice in štirje upokojenjski zbori. Poskrbljeno bo tudi za bogat zabavni program, za ples bo igral ansambel Fink. V OŠ Dolenjske Toplice pa bo novomeško društvo upokojencev pripravilo slikarsko razstavo, razstavo ročnih del ter prikaz dela njihovih interesnih skupin.

Ker pričakujejo več kot 10.000 obiskovalcev, bo ta dan v Dolenjskih Toplicah in okolici moten prometni režim. Od 7. do 18. ure bosta zato popolnoma zaprti občinski cesti od križišča v Dolenjskih Toplicah skozi Meniško vas do križišča v Podhosti in lokalna cesta Dolenjske Toplice - Dolenje Polje do mostu čez Krko. Obvozi bodo urejeni. Vse udeležence v prometu prosijo za strpnost in upoštevanje navodil prometne policije in redarske službe.

USPEH METLIŠKIH GODBENIKOV

METLIKA - Mestna godba Metlika se je nedavno udeležila šestega tekmovanja slovenskih godb v zabavnem programu za pokal Ormoža. Med enajstimi orkestri iz vse države si je z odličnim igranjem prislužila 1. mesto, ki ga je delila z godbama iz Slovenj Gradca in Mute.

30 LET ZVEZE DELOVNIH INVALIDOV - V novomeškem hotelu Krka je bila v soboto svečana seja Zveze delovnih invalidov Slovenije ob 30-letnici njihovega delovanja pod naslovom "Za enake pravice invalidov v neenaki usodi". Predsednik zveze Miran Krajnc je v govoru poudaril, da so problemi, s katerimi se invalidi srečujejo danes, drugačni kot pred tridesetimi leti. Danes delovni invalidi zelo težko najdejo delo, poseben problem pa so kršitve njihovih pravic v podjetjih. Sejo je popestril nastop Dolenjskega okteta. Na koncu pa so najprizadenejšim v društvih invalidov Trebnje, Grosuplje, Črnomelj, Ribnica in Novo mesto podelili priznanja za njihovo požrvalno delo. Posebno priznanje pa so podelili tudi podpisniku ustanovne listine pred 30-timi leti Novomeščanu Ignacu Hočevvarju, na fotografiju mu čestita sekretarka zveze Tanja Hočevvar. (Foto: J. Dornič)

PRIZNANJA ZA DAN BATALJONA - V petek, 18. junija, je bilo v novomeški vojašnici še posebej slovesno, saj so praznovali sedmo obletnico ustanovitve 1. pehotnega bataljona 22. brigade Slovenske vojske. Major Martin Pust je najboljšim vojakom 19. generacije, ki ta čas služi vojaški rok v bataljonu, podelil priznanja. Zlati strelski znak si je prislužil Marko Dragičič iz minometalske čete, srebrnega pa med drugimi tudi Gašper Kotar (na sliki levo). Zlati znak najboljšega vojaka je dobil Štefan Breznikar. Major Pust je ob tej priložnosti opozoril na kronično pomanjkanje tehnično brezhibnega orožja in učnih pripomočkov, kar precej ovira proces usposabljanja vojakov v novomeški vojašnici. (Foto: I. V.)

Romi v novomeškem občinskem svetu?

Rajko Šajnovič pobudnik ustavne presoje glede ureditve avtohtone romske skupnosti

LJUBLJANA - Na pobudo novomeškega Roma Rajka Šajnoviča, ki na lanskem lokalnih volitvah ni mogel kandidirati za predstavnika romske skupnosti v občinskem svetu Mestne občine Novo mesto, je ustavno sodišče začelo postopek za oceno ustavnosti in zakonitosti statuta Mestne občine Novo mesto in oceno ustavnosti zakona o lokalni samoupravi ter zakona o ustanovitvi občin in določitvi njihovih območij, v delu, v katerem določa število članov prvega občinskega sveta. Minuli petek je bila na ustavnem sodišču v Ljubljani javna obravnava, dokončno odločitev pa bodo sodniki sprejeli na za javnost zaprti seji v kratkem.

Statut novomeške občine namreč ne določa, da imajo tudi predstavniki Romov pravico izvoliti svojega predstavnika v občinskem svetu. Zakon o lokalni samoupravi, ki sicer avtohtonim romskim skupnostim daje pravico do predstavnika v občinskem svetu, ne določa pa meril, po katerih bi občine lahko ugotovile, če na njihovem območju živi avtohtona skupnost. Zakon o ustanovitvi občin in določitvi njihovih območij, ki sestavo prvih občinskih svetov določa z zakonom, sestavo naslednjih pa določa občina s svojim statutom, je predstavniki v občinskem svetu določil samo Romom v Murski Soboti.

Sodniki so najprej prisluhnili pobudniku Rajku Šajnoviču, ki je dejal, da so novomeški Romi enakopravni z ostalimi državljani le na papirju, razvojnino in civilizacijsko pa da so še na ravni izpred petdesetih let. "Nočemo, da bi le

država ali občina skrbeli za nas, hočemo si tudi sami pomagati. Radi bi le, da bi nam ponudili roko in nam pomagali iz našega blata," je ponazoril svoje zahteve Šajnovič. Oporekal je trditvi no-

NA USTAVNEM SODIŠČU - Zadnje priprave Rajka Šajnoviča pred javno obravnavo. (Foto: J. D.)

vomeških občinskih organov, da v novomeški občini ne živi avtohtona romska skupnost, saj naj bi o tem pričale številne študije pomembnih jezikoslovcov, antropologov in novinarjev.

Na javno obravnavo so bili povabljeni tudi predstavniki oblasti in pristojnih ustanov, ki so vsak iz svojega zornega kota poskušali osvetliti problem. Ugotavljali so, da ni dvomov o obstoju romske skupnosti v novomeški občini, res pa je, da ni enotnih meril za ugotavljanje avtohtonosti neke skupnosti, le-ta so po svetu različna, je to stvar političnega konsenza. Ustava tudi ne daje izrecne pravice romskim skupnostim tako kot madžarski ali italijanski narodnosti do članstva v občinskih svetih. Poleg tega v Sloveniji nimamo globalnega zakona o zaščiti Romov, ampak le področne zakone, npr. zakon o šolstvu, medtem ko je zakon o lokalni samoupravi na tem področju pomanjkljiv in nedorečen. Prav na to, da ni zakonskih osnov in kriterijev za določitev avtohtonosti romskega prebivalstva, se sklicuje tudi novomeška občina, saj bi sicer lahko vsak občinski svet, ki je politični organ, te kriterije določal po svoje.

J. DORNIČ

SPET O PROSLULI MRLIŠKI VEŽICI

Najpomembnejši je občinski avto

Zgode in nezgode ob pripravi prvega proračuna občine Dolenjske Toplice

DOLENJSKE TOPLICE - Čeprav naj bi šlo le za nekakšno gradivo, ki ga je pripravil župan Franc Vovk, je "predstavitev proračuna za leto 1999" postala osrednja točka dnevnega reda zadnje seje topliškega občinskega sveta.

V dolgotrajni in mestoma dolgovezni razpravi so prišli na dan ne samo številne potrebe, stari greh in zamere, ampak tudi povsem nasprotni pogledi. Župan je hotel, da bi se o tem "gradivu" za proračun svetniki "v svojih sredinah pogovorili s svojimi kolegi", čez teden bi se ponovno sestali in proračun kar sprejeli. Temu so nekateri svetniki

odločno nasprotovali, češ da je proračun tako pomembna stvar, da ga je treba sprejeti po normalnem, se pravi dvofaznem postopku. Razprava se je vlekla in opotekala, kup zelo perečih problemov je postajal

• Kakorkoli že, za letošnji topliški proračun ni narejen še niti osnutek. So pa svetniki kljub temu že sprejeli eno postavko na odhodkovni strani. Nakup občinskega avtomobila je očito tako nujna stvar, da so zanj že vnaprej namenili 2 milijona tolarjev. Za to je glasovalo 9 svetnikov, 2 sta bila proti, eden pa se je glasovanja vzdržal. Po županovem predlogu naj bi šlo za občinski avto celo 2,7 milijona tolarjev, kupili pa naj bi renault megane, češ da se bodo včasih morali "tudi trije peljati na kakšno daljšo pot, morda na izobraževanje". A so svetniki menili, da bo za potrebe občine zadostoval Clio.

vse večji, od proslule topliške mrliške vežice do vodovoda za Cvibljce. Vse to je enega od treznih in umirjenih svetnikov, ki je že nekajkrat dobrohotno, a brez odmeva ponudil županu svojo strokovno pomoč, pripeljal do tega, da je opozoril: "Če bomo delali vsak po svoje, nas bodo na koncu ljudje nagajali!"

Po županovem gradivu naj bi se v letošnjem topliškem proračunu zbralo blizu 330 milijonov tolarjev, porabili pa naj bi nekaj sto tisočakov manj. Za dokončanje mrliške vežice je v tem gradivu namenjenih 16 milijonov tolarjev, s tem denarjem pa bi po županovem prepričanju vežico lahko odprli, pri čemer so drugi nejevolno zmajevali z glavami. Vsekakor je s to vežico že dalj časa toliko težav, in je povzročila že toliko razprtij, da in je eden od svetnikov predlagal, naj bi temu vprašanju posvetili posebno sejo občinskega sveta. Do takrat naj bi si svetniki vežico tudi ogledali, za to pa bo treba najprej dobiti pravi ključ, kajti niti eden od štirih, ki so jih dobili na občino, ne odklene njenih vrat.

A. BARTELO

Mariborsko pismo

Veselo in žalostno

Podoba mesta v teh dneh

MARIBOR - Mesto ob Dravi nudi obiskovalcem v teh dneh na začetku poletja dokaj protislovno podobo: na eni strani je zelo veselo, na drugi strani pa žalostno mesto.

Pa začnimo enkrat pri veseljem delu! Najbolj razposajeni so v teh dneh maturanti, ki hodijo po mestu s piščalkami v ustih in se obnašajo, kakor da bi bil ves svet njihov. Konec minulega tedna pa se je več kot 10.000 mladih Mariborčanov zbralo na rock koncertu "Piše se leto 99", ki ga vsako leto na zadnji šolski dan organizirajo na Snežnem stadionu pod Pohorjem.

V starem mestnem središču na Lentu ob Dravi pa so prireditelji že postavili sedem odrov za mednarodni festival "Lent 99", na katerem se bo od 25. junija do 11. julija zvrstilo okoli 400 različnih koncertov, predstavi in drugih prireditev, ki si jih bo po pričakovanjih organizatorji ogledalo okoli 400.000 domačin in tujih obiskovalcev. Gre za največji festival v državi. Tako daje Štajerska metropola na začetku počitnic podoben izjemno veselega, če že ne kar

razposajenega mesta, k čemur so v zadnjih dneh svoje prispevale tudi znamenite Viole, ki so (pre)bučno proslavljale dvojno zmago nogometašev Maribora Teatanika na državnem prvenstvu ter v pokalnem tekmovanju.

Za kulisa pa so razmere v mestu veliko bolj žalostne. Medtem ko se v večini slovenskih občin že kažejo znaki njukture, se gospodarska kriza v Mariboru še vedno poglablja, saj so gospodarske družbe v mestu lani ustvarile samo 6,5 odstotka prihodkov gospodarstva v državi in 4,7 odstotka čistega dobička ter kar 12,1 odstotka čistih izgub slovenskega gospodarstva. Mariborsko gospodarstvo je lani ustvarilo največje neto izgube v državi (658 večje neto izgube skupno 11 podjetij je ustvarilo skupno 11 milijard tolarjev izgube), medtem ko je stopnja brezposelnosti skoraj za deset odstotkov višja od slovenskega povprečja ter znaša 23,6 odstotka. V regiji je brezposelnih preko 31.000 delavcev, povprečne plače zaposlenih pa za več kot 10 odstotkov zaostajajo za republiškim povprečjem. Kakor kaže, se tudi val stečajev v Mariboru še ni ustavil.

Mladi Mariborčani so veseli, da je končno prišel čas počitnic. Mnogi odrasli pa se z zaskrbljenostjo sprašujejo, kaj bo prišlo po letu, ko so zaradi dopustov poslovni rezultati v podjetjih običajno še slabši kot v drugih kvartalnih letih.

TOMAŽ KŠELA

NESREČA - Na edinem parkirnem mestu na Glavnem trgu, rezerviranem za invalide, avtomobile pogosto parkirajo ljudje, ki sicer niso invalidi, a jim manjka človečnosti, strpnosti in razumevanja za prizadete ljudi, po drugi strani pa so polni napuha, objestnosti in nesramnosti. Invalidi tudi to krivico prenašajo nenavadno mirno in strpno. Zadnji tork ob njih le dovolj in je poklical policijo, da bi naredila red. Pa so mu odgovorili, da se nimajo časa ukvarjati s tem, češ da obravnavajo neko nesrečo. Kot da sta v Novem mestu le dva policista! Prizadeti fant je klical Komunalno, tam pa so mu svetovali, naj pokliče parkirno hišo. Najbrž so mu hoteli namigniti, da je tam še kaj prostora.

P - Od nekdanjega mogočnega Pionirja so ostale le še kljuke v obliki črke P na vhodnih vratih nekdanje Pionirjeve upravne stavbe. V tistih socialističnih časih je bila vsaj trava pred stavbo pokosena in okolica urejena, na prostornih parkiriščih pa je lahko parkirali tudi navaden smrtnik, ne tako kot danes, ko imajo izbranci svoja parkirišča zaprta z zapornicami. Danes to stavbo naseljujejo razne službe in uradi, od dimnikarjev, inšpektorjev do davkarjev. Ti so na otvoritvi prostorov prostodušno izjavili, da bodo v novih prostorih dosegali še boljše rezultate. Slab obet za davčne zavezance, dobra napoved za pogoltno državo.

VODA - Z vodo so težave. Ni prav, če je preveč, še huje je, če je premalo. Posebne težave pa so s težko vodo. Zlasti z njeno pisavo. Težka voda je ime potoka, ne pa vasi, zato je tabla ob gorjanski cesti z napisom Težka voda neustrezna. Ko gre za označbo vasi, bi moralo pisati Dolnja oz. Gornja Težka Voda. Jezikovni pedantnež bi tudi obvestilo, da je na Težki vodi radarska kontrola, razumel tako, da policija lovi tiste, ki z motornimi čolni prehitro vozijo po potoku. Kljub temu pa bo bolje, če tudi avtomobilisti ob takem obvestilu zmanjšajo hitrost na največ 50 km na uro.

Ena gospa je rekla, da je denacionalizacija strup za trgovine. Medtem ko so po nacionalizaciji trgovine v Novem mestu delale naprej, jih po denacionalizaciji na veliko zapirajo.

IZ NOVOMEŠKE PORODNIŠNICE

V času od 8. do 17. junija so v novomeški porodnišnici rodile: Lidija Šraj iz Gorenjega Podsumberka - Lucija, Andreja Jurajevič iz Črnomlja - Manco, Vanja Blatnik iz Muhabera - Aljaža, Slavka Bedek iz Brusnice - Marka, Renata Zorman iz Šmarjeških Toplic - Erika, Mateja Kastrevc iz Hrušice - Julija, Bojana Luzar iz Brusnice - Miha, Damjana Stopar iz Grobelj - Kristjana, Eva Schweiger iz Stare Lipe - Žiga, Dijana Fortuna iz Metlike - Tajo, Katarina Kolar iz Bušnje vasi - Luka, Polona Cerjak Brod iz Bukoška - Laro, Blaženka Plut z Božič Vrha - Ano, Milena Hudorovič iz Črnomlja - Jaka, Karmin Hrastar iz Trebnjega - Karin, Marija Nemanič iz Radovčev - Moniko, Slavica Murgelj iz Zameškega - Luka, Brigita Gašperič iz Zupudja - Katjo, Milena Korar iz Gor. Kamenc - Karmen, Darja Greznik iz Trebnjega - Nastjo, Petra Novak iz Kočevja - Manco, Jožica Novak z Zajčjeve vrha - Marušo, Marinka Jaklič iz Dol. Kote - Primoža, Irena Josipovič Pavačević iz Križevske vasi - Doriana, Nedeljka Ivanič iz Kriškega - Pio, Anica Pratljačič iz Črnomlja - Tomislava, Mojca Ivanič iz Stare Lipe pri Vinici - Neja, Mateja Oštr iz Češče vasi - Klaro, Nataša Novak z Brezovega pri Studencu - Aljaža, Danica Miketič iz Gorenjcev pri Adlešičih - Ano, Eva Zupančič Volkar iz Brčnega vasi - Maj, Suzana Šenič iz Potoka - Žiga, Terezija Čemič iz Mikot - dečka.

IZ NOVEGA MESTA: Mojca Rabič, Adamičeva ulica 46 - Maj, Ema Kastrevc, Regra vas 69 - Anžeta, Fata Kajtazovič iz Šego-ve ulice 6 - Enisa.

Čestitamo!

KOČEVARI V TRAVNEM DOLU - V nekdanji kočevski vasi Travn Dol v KS Uršna sela so se zadnjo nedeljo zbrali številni Kočevjarji iz Slovenije in tujine, prišli so celo iz Amerike in Avstralije. Na tem srečanju so slovesno odprli obnovljeno kapelo v tem kraju, za katere obnovo se je zavzelo Društvo Kočevjarjev staroselcev, ki ima sedež v Občicah, šteje pa okoli 140 članov. Slovesnosti so se udeležili tudi predsednik združenja kočevskih društev po svetu dr. Viktor Michitsch, član vlade avstrijske Koroške, predstavnik koroških Slovencev, predstavnica slovenskega kulturnega ministrstva in drugi gostje. (Foto: A. B.)

MRLIŠKA VEŽICA NA DOLŽU - V nedeljo sta novomeški župan dr. Tone Starc (levo) in predsednik KS Dolž Stane Šalehar ob prisotnosti številnih krajanov in gostov odprla mrliško vežico, ki so jo v tem podgorskem kraju zgradili v letu dni. Gradnja je veljala 24 milijonov tolarjev, vsa dela z ureditvijo novega pokopališča vred pa bodo stala še 4 milijone tolarjev več. Računajo, da bo polovico prispevala novomeška občina. Vežico sta blagoslovila novomeški prošt Jože Lap in stopiški župnik Edi Eberl. (Foto: A. B.)

VABLJENI NA "IGRE BREZ MEJA"

ŠENTJERNEJ - RTV Slovenija tudi letos organizira "Igre brez meja", ki se bodo odvijale v južnem delu Italije, v Kalabriji. Med ekipami iz Slovenije bo tekmovala tudi ekipa iz Šentjerneja, zato šentjernejska občina vabi, da se jim pridružite kot navijači. Potovanje v Italijo bo trajalo od 7. do 9. julija. Prijavite se lahko na šentjernejski občinski upravi najkasneje do ponedeljka, 28. junija. Število prijav je omejeno, ob prijavi pa poravnate le simbolični znesek 3 tisoč tolarjev. Vse dodatne informacije dobite na šentjernejski občini, ali po tel.: 373 13 12 ali 373 13 15.

PRED GASILSKIM DOMOM - Šmihelski gasilci so nadvse slovesno obeležili 70-letnico delovanja društva in ob tej priložnosti na pročelju gasilskega doma odkrili sliko sv. Florjana - zavetnika gasilcev. (Foto: J. D.)

Gasilsko društvo Šmihel že 70 let

Ves čas so gasilci skrbeli tudi za kulturne in športne dejavnosti - Leta 1975 zgradili gasilski dom - Ob jubilejnem praznovanju novo vozilo in društveni prapor

NOVO MESTO - V Sloveniji ima gasilstvo že dolgo tradicijo, prostovoljni gasilci pa niso varovali le ljudi in njihovega imetje pred požari, ampak so krepili tudi narodno in kulturno zavest. Tudi šmihelsko prostovoljno gasilsko društvo, ki je v soboto slovesno obeležilo 70-letnico delovanja, je že na začetku delovanja ustanovilo dramsko skupino, podpiralo športne dejavnosti, danes pa v okviru društva že več let uspešno deluje gasilski pevski zbor, ki je ubrano zapel tudi na sobotni proslavi.

Gasilsko društvo Šmihel - Novo mesto je bilo ustanovljeno januarja 1929. leta, potem ko se je razformiralo Gasilsko društvo Kandija - Novo mesto. Takrat so si postavili zasilno orodjarno in nabavili nekaj najnujnejše opreme. Med vojno je članom uspelo zavarovati opremo in bogati društveni arhiv, po njej pa je društvo ponovno zaživelo. Leta 1975 je bil dograjen gasilski dom, kupili so avtociстерno in gasilski kombi. Šmihelsko gasilsko društvo šteje 160 članov in deluje na območju sedmih krajevnih skupnosti, po-

kriva pa celoten mestni in primestni del Novega mesta na desnem bregu reke Krke. Predsednik društva Lojze Kočevar je povedal, da je iz njihovih vrst tudi desetina posebej izurjenih mladih gasilcev usposobljenih za opravljanje nalog civilne zaščite.

Šmihelsko gasilsko društvo je ob 70-letnici delovanja najprej pripravilo krajši kulturni program pri svojem gasilskem domu, kjer je šmihelski župnik Ciril Plešec blagoslovil na fasadi naslikanega sv. Florjana, delo Marjana Pančurja. Sledila je parada gasilcev. S slo-

DENACIONALIZIRANCI ZAHTEVALI PREVEČ

Dolenjka z Glavnega trga v Bršljin

V Bršljinu Dolenjka odprla salon mode in obutve - Predragi denacionalizirani lokali v mestnem središču - Letos še trgovini na Smrečnikovi in Ragovski cesti ter v Kostanjevici

NOVO MESTO - Prejšnji četrtek je novomeško trgovsko podjetje Dolenjka v Bršljinu ob BTC odprlo novo sodobno trgovino, ki so jo poimenovali "Salon mode in obutve". Z izgradnjo te trgovine, kamor so prenesli programe svojih treh na novomeškem Glavnem trgu zaprtih trgovin, Dolenjka v Bršljinu na enem mestu zaokrožuje svojo ponudbo. Tako Dolenjkino prodajno središče z 2.000 m² prodajnih površin sestavljajo diskont živil, salon opreme in najnovejši salon mode in obutve. Nova trgovina je veljala blizu 150 milijonov tolarjev, v njej je zaposlenih 14 žensk.

Z odprtjem te nove trgovine je Dolenjka na novomeškem Glavnem trgu zaprla tri svoje poslovavnice: Kekec, Tekstil in Usnje. To so samfo trije od 23 Dolenjkinih lokalov, ki so (bili) v postopku denacionalizacije; gre za četrtno vseh Dolenjkinih prostorov, v katerih je bilo zaposlenih več kot 100 ljudi. Tudi te tri v samem mestnem jedru je Dolenjka pred časom že odkupila, takrat od tedanjega lastnika - občine. Kljub temu jih je bila pripravljena še enkrat kupiti od novih starih lastnikov oz. nji-

hovich dedičev. Vendar so ti zahtevali toliko denarja, da bi bil kvadratni meter prodajne površine v starih prostorih 2,5-krat dražji, kot jih je stal v novi sodobni trgovini. "Za manj denarja, smo zgradili novo sodobno in veliko večjo v Bršljinu," pravi Milan Jakopin, direktor Dolenjke.

Sicer pa je danes v Dolenjki v 37 poslovnih enotah zaposlenih 360 ljudi, imajo preko 14.000 m² malo-prodajnih in 3.900 m² veleprodajnih pokritih površin. Ves čas svojega obstoja Dolenjka posluje pozitivno in tako rekoč brez kre-

ditov. Dobiček zadnjih let namenjuje za prenovo in gradnjo novih poslovnih površin. V lanskem letu so ustvarili za 8,7 milijarde prometa, kar je 12 odst. več kot leto poprej, dobiček pa je znašal 66 milijonov tolarjev. Za letos načrtujejo za 10 milijard tolarjev prometa, dobiček pa približno tak, kot je bil lani. Poleg novega salona mode in obutve bodo letos dogradili in obnovili trgovino v

• Znano je, da bi Mercator rad kupil Dolenjko, vendar mu to še ni uspelo, proti temu, da bi Dolenjko, Belo krajino in Posavje obvladovalo le eno podjetje, je tudi vodstvo Dolenjke, kar ni čudno, saj so Dolenjkinji kazalci poslovanja za črtino boljše kot Mercatorjevi. Proti prevzemu so se zavarovali tako, da imajo družbo pooblaščenko, ki ima 58,8 odst. Dolenjkinih delnic, Mercatorju pa jih je doslej uspelo pokupiti 20 odst. Dolenjka ostaja v skupini ABC, v kateri ima položaj regijskega centra.

Smrečnikovi ulici v Novem mestu, radi bi posodobili in razširili tudi tisto v Ragovski ulici ter uredili diskontno prodajalno v Kostanjevici. Skupaj bodo letos investirali kar 280 milijonov tolarjev, v zadnjih osmih letih pa je Dolenjka investirala 12 milijonov mark.

A. BARTELI

NOVI PROSTORI

NOVO MESTO - Študentski servis Novo mesto in Društvo novomeških študentov vabita v četrtek, 24. junija, ob 14.30 na otvoritev novih prostorov na Prešernovem trgu 6, 50 m naprej od stare lokacije proti Domu kulture.

KONCERT TRIA NOVINA

NOVO MESTO - Humanitarno društvo M & V Novina priredi dobrodelni koncert družinskega tria Novina pod geslom "Samo življenje za druge je vredno življenja", ki bo v četrtek, 24. junija, ob 18.30 v dvorani osnovne šole Šmarjeta. Zbrani denar bo namenjen bolnim otrokom v novomeški bolnišnici za nakup inhalatorjev.

SEJEM POCENI KNJIG

NOVO MESTO - Do konca tega meseca so na ploščadi pred vhodom v Knjižnico Mirana Jarca vsak delavnik od 8. do 18. ure na ogled in nakup poceni (od sto do tisoč tolarjev) knjige knjižnične, bukarne in založb Karantanja, Slovenska knjižnica in Dan.

OKTET ADORAMUS V PLETERJAH

ŠENTJERNEJ - Kulturno in etnološko društvo Gallus Bartholomaeus priredi danes ob 19. uri v gotski cerkvi v Pleterjah koncert okteta Adoramus. Po koncertu bo ogled etnološkega muzeja na prostem, Društvo kmečkih žena pa bo pripravilo pokušno domačih dobrot.

KOLEDNA V ŠENTJERNEJU

ŠENTJERNEJ - Društvo slovensko-poljskega prijateljstva organizira v četrtek, 1. julija, ob 20. uri v župnijski cerkvi v Šentjerneju koncert komornega zbora Koledva iz Krole. Koncerta se bo udeležil tudi veleposlanik Poljske v Sloveniji Maciej Szymanski, ki bo ta dan na obisku v kartuziji Pleterje.

OB DNEVU DRŽAVNOSTI

ŠMARJEŠKE TOPLICE - Turistično društvo Šmarješke Toplice v sodelovanju s Kulturnim društvom Šmarjeta, Zdravilišči Šmarješke Toplice in Šmarjskim Društvom vinogradnikov organizira 3. srečanje ob dnevu državnosti na Vinjem Vrhu s krajšim kulturnim programom in zabavo, ki bo v petek, 25. junija, s pričetkom ob 11. uri. Slavnostni govornik bo poslanec Tone Anderlič. Vabljeni!

Deponija za novo tisočletje

Nova deponija pri Leskovcu bo veljala 4 milijarde tolarjev - Pol denarja naj bi dobili iz EU

NOVO MESTO - Če bo vse teklo po načrtih, se bodo v začetku prihodnjega leta začela dela za razširitev deponije komunalnih odpadkov pri Leskovcu v KS Brusnice. Na razširjeni deponiji bo ob novi tehnologiji odlaganja odpadkov prostora za 20 let.

Gradnja nove deponije oziroma razširitev sedanje bo veljala okoli 4 milijarde tolarjev. Seveda bi bil to za novomeško Komunalo oz. novomeško in ostale občine, iz katerih odpadke odvažajo na to deponijo, preveliko breme, ki ga same nikakor ne bi zmogle. Računajo, da bodo najmanj polovico potrebnega denarja dobili od Evropske zveze.

Pred nedavnim so se občinski možje, KS Brusnice in vaščani Leskovca dogovorili tudi glede ekološke rente. Sporazum o tem naj bi sprejeli na današnji seji novomeškega občinskega sveta. Do sedaj je na račun ekološke rente 10 odst. od smetarine pripadalo KS Brusnice. Po novem pa naj bi šlo za to rento 12 odst. od smetarine, kar bi po sedanjih podatkih zneslo okoli 36 milijonov tolarjev na leto. Zaradi deponije neposredno in najbolj prizadetim prebivalcem Leskovca naj bi iz te rente pripadlo 10.000 tolarjev

na mesec na prebivalca (teh je sedaj 28); od ostalega denarja pa bo šlo 80 odst. KS Brusnice, 20 odst. pa občini Šentjerneji (zaradi deponije pripada del rente nekdanji KS Orehovica). Sporazum bo začel veljati z izdajo gradbenega dovoljenja. Na novi oz. povečani deponiji bo imelo delo okoli 30 ljudi in tudi pri tem bodo imeli prednost domačini.

Po tem sporazumu bo treba zgraditi tudi kanalizacijo v Brusnicah, Leskovcu, Gor. in Dol. Suhadolu, na Ratežu, nadalje obnoviti cesto Ratež - Brusnice in ob njej zgraditi pločnik, prav tako cesto skozi Ratež s pločnikom. Zaradi stroškov, ki jih prinaša ta sporazum, se smetarina sicer ne bo podražila, bo pa dobiček iz te dejavnosti zato gotovo manjši.

A. B.

Suhokranjski drobiž

SPREJEM ZA KRVODAJALCE - Pred dnevi je bil v gostilni Zupančič sprejem za krvodajalce v občini Žužemberk, ki sta ga pripravila občina Žužemberk in občinski odbor RK. Zbrane krvodajalce sta pozdravila župan Franc Škufca in predsednica območnega odbora RK Anica Bukovec. Oba sta se zahvalila krvodajalcem za njihovo humano poslanstvo in se obenem zahvalila v imenu vseh tistih, ki so to pomoč potrebovali.

IZREDNI OBČNI ZBOR - Člani lovške družine Plešivica so imeli v nedeljo izredni občni zbor, na katerem so zavrnila novi poslovnik o delu lovške družine, ki ga je pripravil upravni odbor njihove družine. **VITEŽINA VEČERJI** - Turistično društvo Turjak je pretekli vikend pripravilo na gradu Turjak več odmevnih prireditev z mednarod-

KRKINI JUBILANTI - Prejšnjo sredo so v Krki pripravili slovesnosti za delavce, ki so Krki zvesti že 10, 20, 30 in 35 let. Letos je takih 310 v materi Krki in 35 v hčerinski družbi Krka Zdravilišča. Po internih slovesnostih so se jubilarji zbrali v novomeškem Kulturnem centru Janez Trdina na nastopu Big Banda RTV Slovenije s pevcem Otom Pestnerjem. Jubilarantom je spregovoril predsednik uprave in generalni direktor Krke Miloš Kovarčič, ki je tistim z najdaljšo delovno dobo izročil priznanja in nagrade. Na fotografiji: Anica Pintar, kuharica v hotelu Grad Otočec, prejema za 20 let dela čestitke direktorja Krke Zdravilišča Vlada Petroviča. (Foto: A. B.)

nimi gosti. Na koncu je bila po starih receptih okusno pripravljena večerja, na kateri so sodelovali tudi suhokranjski vitezi (na sliki).

Zbiralna akcija na tožilstvu

Potem ko so se na občinskem svetu strinjali z zbiranjem dela denarja za obnovo strehe na cerkvi sv. Roka, ni šlo brez negotovanja in celo prijave na tožilstvu

METLIKA - Gradbeni odbor za obnovo cerkve sv. Roka na metliškem pokopališču je dal mestni skupnosti (MS) Metlika pobudo za povišanje najemnine za grobove. Svet MS se je strinjal s 100-odst. povišanjem, ki bi veljalo le za leto, denar pa bi namenili za obnovo strehe na cerkvi. Tudi občinski svet je soglašal s to podražitvijo, ko pa so najemniki dobili poloznice, se je zapletlo.

S Komunale, ki ureja pokopališče in pobira najemnino, so namreč poslali položnice za grobarino, h kateri je bil pripisan še prispe-

vek za popravilo strehe. To je mnoge presenetilo, saj niso vedeli ne za enkratno podražitev ne za katero streho gre. Nekateri so ugovarjali, ali je morda kaj narobe z nedavno obnovljeno mrliško vežico. Motilo jih je tudi, da ni bil položnic priložen dopis z obrazložitvijo, a tudi, zakaj bodo plačali le najemniki grobov, ne pa tudi drugi meščani.

Predsednik MS Metlika **Anton Tomc** je pojasnil, da potem, ko so se tako v MS kot na občinskem svetu strinjali, da na ta način zberejo del denarja za obnovo sv. Duha, ni bilo več nikakršnih ovir. Da pa je bila cerkev potrebna popravila, pove tudi to, da je po prečelnju že raslo različno rastlinje. Na pripombo, zakaj niso prispevali plačali vsi Metličani, je odgovoril, da bodo tisti, ki bodo v pri-

hodnje kupovali grobove, takrat plačali tudi ta prispevek. Zdelo pa se mu je pretirano, da se je zaradi takšnega načina zbiranja denarja znašla prijava na tožilstvu.

Se bolj natančen je bil direktor Komunale **Juž Mihelič**. Komunala pogodbeno vzdržuje pokopališče pri sv. Roku za MS, to vzdrževanje pa spada v izbirno dejavnost njihove gospodarske službe. "Potem ko so v MS dobili vsa soglasja, so nam predlagali, da zanje fakturiramo še prispevek za popravilo strehe. Nihče se pomislil ni, da bo kdo to vzel za ideološki problem, kaj šele, da bi si privoščili prijavo na tožilstvo, ki ima gotovo veliko več pomembnejšega dela," je bil odkrit Mihelič. Priznal je napako, ker ni bilo obrazložitev. Prvič so namreč morali dati na položnice tudi obvestila in navodila za njihovo besedilo so s Komunale po njegovih zagotovilih tudi poslali. A je tekst izpadel. Ker položnice tiska pošta v Ljubljani, oni pa jih vidijo šele takrat kot najemniki grobov, je bilo za popravke prepozno. Poudaril je, da je Komunala v tem primeru na željo MS le opravila storitev, sicer pa nima nič pri zbiranju denarja, ki naj bi se ga iz tega naslova zbralo, če bi plačali prav vsi, za milijon dolarjev. Do konca preteklega tedna jih je od 300 zavezanec račun poravnalo 70 odst. Sicer pa bo popravilo strehe veljalo 4 milijone dolarjev.

M. BEZEK-JAKŠE

PROTEST SVETNIKOV

METLIKA - Metliški svetniki so na pobudo Ivana Škofa iz DeSUS soglasno sprejeli protestno izjavo o zakonu o upokojevanju poslancev.

OBNOVA SV. ROKA - Propadajoča cerkev sv. Roka res ni bila v ponos lepo urejenemu metliškemu pokopališču. Čeprav bo večina denarja za obnovo strehe moral zagotoviti župnik, pa je nekatere motil tudi način zbiranja prispevkov pri najemnikih grobov.

ŠEST NOVIH FOTOGRAFIJ

METLIKA - Pred kratkim je Božidar Flajšman, Metličan, ki živi v Ljubljani, oblikoval, izdal in založil pet razglednic. Ena prikazuje pustošanje v Metliki leta 1965, ko so Turki napadli mesto. Dve sta s pustošanja leta 1966, prikazujeta pa glavno gadjeezno in Kristofa Kolumba, ki je odkril Metliko. Ker metliško Gasilsko društvo konec tedna praznuje 130-letnico obstoja, sta dve razglednici posvečeni temu jubileju. Na eni je načelnik metliških gasilcev leta 1913 Josip Flajšman, na drugi pa metliški gasilski pionirji leta 1969. Flajšman je fotografiral in oblikoval tudi razglednico z belimi brezami, ki jo je izdal in založilo Belokranjsko muzejsko društvo ob 50-letnici delovanja.

Črnomaljški za posojilni sklad

Medobčinski sklad za pomoč drobnemu gospodarstvu naj bi ustanovile vse tri belokranjske občine, a metliški in semiški svetniki še niso razpravljali o njem

ČRNOMELJ - Na dnevnem redu zadnje seje črnomaljskega občinskega sveta se je znašel tudi poslovni načrt za postavitev medobčinskega garancijsko-posojilnega sklada. Njegov namen je najprej ponuditi dolgoročno posojila za razvoj malega gospodarstva z ugodno obrestno mero tako samostojnim podjetnikom kot manjšim družbam, ki imajo do 50 zaposlenih. S tem bi spodbudili podjetnike k nakupu sodobnejše tehnologije.

V drugem letu delovanja pa naj bi sklad dodeljeval tudi garancije za novo najeta komercialna dolgoročno posojila. Sklad naj bi ustanovile vse tri belokranjske občine, zato ni razumljivo, da so v sicer obširnem gradivu, ki je nastalo v črnomaljski občini, marsikje prikazani le podatki iz te občine, čeprav to ni posebej nave-

deno. Tako je med drugim moč zaslediti, da je bilo v preteklih letih več stečajev in likvidacij, ki pa so bile v resnici le v črnomaljski, ne pa tudi v metliški in semiški občini. A teh pomanjkljivosti črnomaljski svetniki očitno niso opazili, saj so se soglasno strinjali, da se začnejo postopki za ustanovitev sklada. Sklad, ki naj bi deloval v okviru že obstoječe Agencije za razvoj občine Črnomelj, naj bi financirale vse tri občine ter ministrstvo. Črnomaljska občina ima zanj v proračunu rezerviranih 14 milijonov dolarjev, semiška in metliška občina naj bi prispevali po 5 milijonov, ministrstvo pa 19 milijonov dolarjev.

SREČANJE MLADIH LITERATOV

SEMIČ - Črnomaljska območna izpostava Sklada RS za ljubiteljske kulturne dejavnosti je pretekli teden pripravila v semiški osnovni šoli srečanje mladih literarnih ustvarjalcev Bele krajine. Svoja dela je predstavilo 34 mladih pesnikov iz osnovnih šol Metlika, Dragatuš, Semič, Stari trg, Vinica, črnomaljskih osnovnih šol Loka in Mirana Jarca ter tekstilne šole Metlika. Gostja srečanja je bila pesnica Jadranka Matič-Zupančič iz Novega mesta.

ZBOR ČLANOV SNS

SEMIČ - V soboto, 26. junija, bo ob 18. uri v lovski koči na Smuku nad Semičem zbor članov SNS iz semiške občine. Gost bo Matjaž Engel, član predsedstva SNS.

O DELU ŠKOFA JANEZA STARIHE

SEMIČ - V soboto, 26. junija, bo ob 20. uri v galerijskem prostoru v Semiču odprtje razstave o življenju in delu škofa Janeza Starihe, belokranjskega rojaka, rojenega leta 1845 v Sadiniji vasi pri Semiču. V kulturnem programu bo nastopil moški pevski zbor Sv. Štefan iz Semiča pod vodstvom Agate Abdali.

1. julija začetek metliškega kulturnega poletja

METLIKA - Čeprav bo letošnje poletje dvorišče metliškega gradu zaradi popravila grajske strehe zaprto, Metlika ne bo ostala brez mednarodnih poletnih kulturnih prireditev, imenovanih "Pridi zvečer na grad". Nasprotno, osemčlanski prireditveni odbor pri Ljudski knjižnici Metlika, ki ga vodi Anica Kopinič, je pripravil pester program.

Od 1. julija do 4. septembra se bo izvršilo kar sedemnajst prireditev. Tri predstave so namenili še posebej otrokom, vsako avgustovsko sredo pa bodo v kulturnem domu brezplačne filmske predstave. Prav tako bosta brezplačni prireditvi, ki so ju pripravili v okviru nacionalnega projekta Imago Sloveniae - Podoba Slovenije. Organizatorji se zavedajo, da boljše prireditvene prostore, kot je grajsko dvorišče, v mestu ni, vendar so obljubili, da se bodo potrudili, da več tisoč obiskovalcev, ki vsako leto obiščejo kulturno poletje, ne bo prikrajšanih. Tako se bodo prireditve pričele v župnijski cerkvi sv. Nikolaja in zaključile pri Treh farah, ena od prireditev bo na Mestnem trgu, večina pa na Pungartu. Med okrog 400 nastopajočimi jih bo četrtina iz tujine.

Kot je na tiskovni konferenci povedala Kopiničeva, bodo prireditve veljale 4,5 do 5 milijonov dolarjev. Milijon dolarjev pričakujejo od vstopnine, pol-

• Čeprav se metliške kulturne prireditve "Pridi zvečer na grad" pričnejo 1. julija, bo svečana otvoritev 3. julija s koncertom metliške mestne godbe in slavnostnim govornikom tovarišem Titom, torej igralcem Ivom Godničem.

drugi milijon bo prispevalo ministrstvo za kulturo, pa občinski proračun in sponzorji. Slednji se lahko na prireditvah tudi predstavijo, to možnost pa bosta izkoristila glavni sponzor Beti in Ghetto.

M. B.-J.

ZA OŽIVITEV STARE METLIKE - Minulo nedeljo so na stojnici na metliškem Mestnem trgu podpisovali petico proti umiranju starega mestnega jedra ter deluvi Metlike na opustošeni in živi del. Samo v nedeljo so zbrali 371 podpisov, že prej pa okrog 80. Med kolektivnimi podpisniki so bili Invalidsko društvo Metlika, Društvo Bela krajina iz Ljubljane in Belokranjski klub iz Toronta. Kot so povedali člani odbora, je zbiranje podpisov zelo močan pritisk, s katerim nameravajo nadaljevati, dokler ne bo umirajoči del mesta zopet dobil dušo. (Foto: M. B.-J.)

ŽIVŽAV IN TEK

METLIKA - Danes, 24. junija, bo ob 19.50 na Pungartu v Metliki cilj četrte, torej predzadnje etape teka ob slovenski meji, ki ga pripravljata Tekški klub s Ptujja. Istega dne ob 15.30 pa bo OZPM Metlika pripravila na Pungartu živžav "Veselo v počitnice" za šolarje, predšolske otroke, njihove starše in prijatelje mladih, ki jim bo na voljo dvanajst ustvarjalnih delavnic. V sejni sobi bo filatelistična razstava, zamenjava in prodaja znamk, na igrišču neresna olimpiada ter karaoke z duom Fantasy. Ob prihodu tekačev bo proslava ob dnevu državnosti, kjer bo spregovoril tudi metliški župan Slavko Dragovan.

IZLET S KOPANJEM

METLIKA - OZPM Metlika bo pripravila v sredo, 7. julija, izlet v zagrebški živalski vrt s populadanskim kopanjem v Čateških Toplicah. Prijave s plačilom prispevka zbira v pisarni OZPM na Pungartu do zasedbe avtobusa, vendar najpozneje do 3. julija, zaradi ureditve dokumentov za prestop meje.

TEKMOVANJE V ŠPORTNEM RIBOLOVU - Preteklo soboto je bilo ob Kolpi v Vinici prvo državno prvenstvo v športnem ribolovu, ki ga je pripravila komisija za šport in rekreacijo pri Združenju multiple skleroze Slovenije. Pri tekmovanju je pomagala dolenska podružnica, ki je pripravila tudi srečanje za okrog 135 svojih članov in gostov iz vse Slovenije. Pri ženskah je bila najboljša Milena Gerbec, za njo pa Najfa Alagič, obe iz ljubljanske podružnice. Med ribiči pa so se najboljše odrezali Črnomaljec Gusti Sefanič, ki je poleg medalje dobil tudi veliko pleteno srce za največ ulovljenih rib, ter Milan Brenčič iz Gornje Radgone in Milan Koren iz prekmurske podružnice. Na skrajni desni Stane Lozar, podpredsednik Ribiške družine Črnomelj, ki je pomagala pri organizaciji tekmovanja. (Foto: M. B.-J.)

Voda pritekla do Krvavčjega Vrha

Odkar imajo Semičani zopet svojo občino, se je število občanov brez vodovoda zmanjšalo od 30 na 12 odstotkov - V soboto voda še na Hribu, Cerovcu in Krvavčjem Vrhu - Sledi Omota

KRVAVČJI VRH - Preteklo soboto so na Krvavčjem Vrhu predali namenu 6.200 metrov dolgi vodovod od Krupe do Krvavčjega Vrha. Vasi na tem koncu semiške občine so toliko težje dočakale vodovod, ker so ga načrtovali že pred skoraj dvema desetletjema, a je projekt belokranjskega vodovoda z glavnim črpališčem v izviru Krupe zaradi onesnaženosti s PCB padel v vodo.

Okrog 280 prebivalcev je tako še naprej pilo marsikdaj oporočno vodo iz svojih vodnjakov, zato je domačin Stane Plut dejal, da je zanje vodovod v teh vaseh veliko pomembnejši kot zdrave in prepri v parlamentu. Sicer pa je bil tudi ta vodovod zgrajen v dveh delih, s pripravo na gradnjo pa so pričeli šele, ko so Semičani znova dobili svojo občino. V prvi fazi so zgradili transportni cevovod od vasi Krupe do konca Črešnjave ter oskrbni cevovod po Črešnjaveu. 3.600 metrov vodovoda so predali v uporabo oktobra 1996, vrednost gradbenih del pa je bila dobrih 32 milijonov dolarjev.

Julija lani pa so pričeli z gradnjo skoraj 2.600 metrov dolgega

TEŽKO PRIČAKOVANA VODA - Snežana Čanak in Janko Bukovec sta prva poskusila vodo iz vodovoda na Krvavčjem Vrhu.

vodovoda za naselja Cerovec, Hrib pri Cerovcu in Krvavčji Vrh. Pipa na tem vodovodu sta v soboto slesovno odprla semiški župan Janko Bukovec in podsekretarka na ministrstvu za ekonomske odnose in razvoj Snežana Čanak. Hkrati so oskrbeli še s požarno vodo Črešnjavec ter zgradili sto prostorninskih metrov velik vodohran na Hribu in črpalnico. Pogodbena vrednost gradbenih del znaša 52,5 milijona dolarjev.

Ko so ob ustanovitvi svoje občine začeli v Semiču z načrtno gradnjo vodovodov, je bilo brez pitne vode iz vodovoda 30 odst. občanov. Danes si mora pomagati s kapnico le še 12 odst. prebivalcev. Vendar pa po županovih besedah že načrtujejo poldrugi kilometer dolg vodovod proti Omoti ter v Rožni Dol in okoliške zaselke.

M. BEZEK-JAKŠE

Semiške tropine

VODA I - Semiški gasilci so v nedeljo le nekaj ur pred pričetkom slovesnosti ob 105-letnici svojega društva odpovedali prireditve. Zaradi slabega vremena, je pisalo v obrazložitvi, čeprav dežja potem ves dan ni bilo. Saj človek kar razume, da se ob modernih sredstvih za gašenje gasilci danes ne navadno vode ustrašijo.

VODA II - Ko so pomembnejši gostje na otvoritvi vodovoda na Krvavčjem Vrhu poskusili vodo, so v svoje zadovoljstvo in v grozo vinogradnikov ugotovili, da je odlična. Po tem spoznanju bo očitno po semiških vinskih kletah ostajalo še več vina kot doslej.

VODA III - Župan Janko Bukovec je ob otvoritvi prej omenjenega vodovoda zagotovil, da verjame, da bo vodovod brezhibno deloval naslednjih sto let. In če bodo po stoletju slučajno kakšne reklamacije, jih bo z veseljem plačal iz svojega žepa.

Drobnič pozval k enotni politični stranki kristjanov

Slovesnost pod Krenom

KOČEVSKI ROG - Pri breznu pod Krenom v Kočevskem rogu je v nedeljo potekala obletna slovesnost v spomin žrtvam povojnih pobojev. Mašo za po koncu II. svetovne vojne množično pobite domobrance in druge žrtve tedanje režime je daroval nadškof in ljubljanski metropolit dr. Franc Rode, osrednji govornik pa je bil bivši državni javni tožilec Anton Drobnič.

"Slovensko državo k pregonu vojnih zločinov obvezujeta mednarodna konvencija in domači kazenski zakonik, vendar pa v devetih letih obstoja ni odkrila niti enega," je dejal in dodal, da se številni zato še prosto sprehajajo in nekateri med njimi celo s posebnimi državnimi pokojninami in drugimi državnimi častmi. Poudaril je, da državo še vedno in vsak dan bolj upravljajo bivši komunisti in da bi zaradi nedemokratskih razmer, ki da zato pri nas vladajo, slovenski kristjani morali stopiti v enotno politično stranko za pravičnejšo prihodnost. Da so lahko povojne žrtve element združevanja in povezovanja, pa je opozoril tudi nadškof Rode v svojem nič manj kritičnem nagovoru nekaj tisoč zbranim.

M. L.-S.

Ribniški zobotrebc

DOVOLJ VELIKA CERKEV - V soboto ob 20.30 bo v ribniški cerkvi koncert opernih arij in uvertur. Nastopili bosta sopranistka Simona Kranjc in Rebeka Radovan, altistka Mirjam Kalin, baritonist Slavko Savinšek in basist Saša Čano. Orkestru SNG Opera in balet iz Ljubljane bo dirigiral Igor Švara. Vstopnina za to enkratno glasbeno prireditev v Ribnici bo le 1000 tolarjev. Težav, ki bi morda lahko nastopile ponekod drugod, ker bodo vstopnice v predprodaji samo na vseh treh vhodih v cerkev uro pred koncertom, v Ribnici ne pričakujejo. Ribniška cerkev namreč sodi med največje v državi!

PODIJETNIŠKI CENTER - Potem ko so v Ribnici že pred časom odklonili sodelovanje s kočevskim podjetniškim centrom in se odločili, da bodo ustanovili svojega, so sedaj tik pred podpisom družbeniške pogodbe. Poleg Ribnice so sklepe o pristopu k ustanovitvi podjetniškega centra že sprejeli tudi v občinah Sodražica, Loški Potok, Velike Lašče in Dobropolje. Ribniška občina bo seveda imela kot največja med njimi 40-odstoten delež. Velike Lašče in Dobropolje po 20-odstotnega in ostali dve občini 10-odstotni delež.

DRUŠTVO UPKOJECEV VABI

LOŠKI POTOK - 29. junija bo v Dolenjskih Toplicah vseslovensko srečanje upkojencev. Na srečanje vabi tudi potoško DU svoje člane in njihove sorodnike. Prijave sprejemajo do jutri. Odhod avtobusa na dan prireditve bo ob 8. uri s Hriba.

Kostelski rižni

NIČ VEČ GNOJENJA? - Prvič v zgodovini Kostela so minulo soboto razpostavili po turistično privlačnih krajih ob Kolpi kemična strnišča. Upajo, da izletniki in turisti ne bodo zdaj več prostovoljno gnojili in zalivali kostelskih njiv. Stranišča stoje predvsem ob kopalskih (Zavrtke, Zaga, Zlebi) in pri Fari, kjer je razcepen kopalski šel vohod čolnarjev do Kolpe. Na istih mestih kot kemijska strnišča stoje zdaj tudi 900-litrski zabojniki za odpadke. MOTEN MIR IN ZASEBNA POSEST? - Na Kostelskem prihaja hkrati z večjim obiskom izletnikov in turistov tudi do pritožb zaradi krčenja nočnega počitka in zaradi motenja posesti. Zato bo morala poskrbeti za red občina.

BALINANJE V KOSTELU - Turnir dvojice v balinanju bo začel 26. junija ob 10. uri pri banki v Potoku. OBNAVLAJO CESTO - Cesto Borovce-Briga-Banjaloška obnavlja Lesdog, a le na odseku skozi kočevsko občino. Kostelci pa si žele, da bi Lesdog obnovo nadaljeval tudi na območju njihove občine, se pravi na območju Brige in Banjaloške.

Erik Krisch

Srečanje Kočevjarjev v stari domovini

KOČEVJE - Ob "Srečanju Kočevjarjev v stari domovini", ki ga je pripravilo Društvo Kočevsko staroselcev iz Kočevskih Poljan, je Slovensko kočevsko društvo Peter Kozler iz Ljubljane v soboto organiziralo v Dolgi vasi pri Kočevju prireditve "Domovina vas pozdravlja". Udeležilo se je preko 350 Kočevjarjev in Slovencev, ki še vedno znajo kočevsko narečje.

"Preko 100 Kočevjarjev je prišlo iz Amerike, okoli 15 iz Nemčije in okoli 40 iz Avstrije," je povedal predsednik Društva Peter Kozler Erik Krisch, ki je po pozdravnem nagovoru kočevskega župana Janka Vebra zbrane nagovoril v nemščini. V kočevskem narečju je to za njim storil še Hans-Ivan Jaklitsch. Sledil je kulturni program, v katerem so nastopili: vokalna skupina Cantate Dominó, ženska vokalna skupina Nagelj, učenci OŠ Ob Rinzi, učenci drugega letnika srednje glasbene šole iz Ljubljane Spela Benčina in Karin Garb, kantavtor Andraž Hribar, otroški zbor Društva Kočevjarjev staroselcev, zbor Društva Kočevjarjev iz Celovca ter Kočevski zbor iz Clevelanda, ki je zapel himno Kočevjarjev "Slavospev domovini".

Prireditve je kljub slabemu vremenu uspešna, zaključila pa se je z zabavo z ansamblom Srčev as. "Nekateri izmed udeležencev prireditve so si želeli ogledati vasi, v katerih so včasih živeli, in so zato obiskali Vrbovec, Polom, Spodnji Log, Suhi Potok, Grčarice in Ložine," je povedal Krisch. V nedeljo pa so si nato skupaj ogledali še Kočevsko Reko, saj so po programu "Srečanja Kočevjarjev v stari domovini" po blagoslovitvi kapelice v Travnem dolu prisostvovali tudi blagoslovitvi nove cerkve v Kočevski Reki.

M. L.-S.

25 LET ZBORA SVOBODA KOČEVJE - Ob 25. obletnici delovanja je MoPZ Sloboda Kočevje pripravil minuli petek v Šeškovem domu v Kočevju jubilejni koncert. Številnim občinstvu so se predstavili s 14 pesmimi, med katerimi je bila tudi "Daj, zapoj", ki jo je avtor glasbe in besedila, dolgoletni pevovodja številnih pevskih zborov, iz katerih so mnogi člani nadaljevali petje v MoPZ Sloboda, Miloš Humeč posvetil prav 25-letnici zbora. Prvotno je zbor imenoval Moški pevski zbor Stara Cerkev, današnje ime pa so si nadeli, ko so se zboru priključili tudi pevci iz Kočevja in so pričeli z vajami v Kočevju. Danes šteje zbor 31 članov, katerih povprečna starost je 60 let, zbor ponovno vodi Ivo Stanič, pod čigar vodstvom se je v prvih petih letih delovanja zbor tudi številčno okrepil. (M. L.-S.)

NOVODOBNE MUKE PO MATEJU

Čas birokraciji ne pomeni nič

Najbolj enostavnega prepisa prodanega avtomobila ni mogoče opraviti v enem dnevu

LOŠKI POTOK - Pretežni del uradnih zadev občan Loškega Potoka opravi le na Upravnih enoti v Ribnici ali Kočevju. Tokrat naj omenimo samo eno. To je prepis prodanega avtomobila. Za ta enostavni postopek morajo najbolj oddaljeni občani prevoziti vsaj 120 km v obe smeri, pri tem pa morajo imeti še srečo, da to opravijo v enem dnevu. Uradne ure UE namreč niso usklajene z notarsko pisarno, ki pa je v Kočevju, razen ob četrtkih, ko notarska uraduje v Ribnici, vendar na UE ni uradni dan.

Če občan pride s prej omenjenim zadevo na UE v dopoldanskem času, navadno naleti na zaprta vrata, ker so delavci na malici. Ko končno le uredi še pogodbo, pa mora v Kočevje. In glej ga, zlom-

ka: notarska pisarna je zaprta od 12. do 14. ure. Tu pa običajno že naleti na vrsto čakajočih. Ko končno notarka le overi podpis in krepko plačaš (2.297 tolarjev) se nepotiš zopet v Ribnico in, če

REŠEVANJE PROBLEMA ZARAŠČANJA

Občina najemnik in najemodajalec

Z zakupom 10 hektarjev zemljišč in oddajo v podzakup je ribniška občina storila prvi korak v preprečevanju nadaljnjega zaraščanja Dolenjevaškega polja - Dolgoročno štiri rešitve

RIBNICA - V ribniški občini so že pred tremi leti lotili urejanja razmer v kmetijstvu. Številnim lastnikom razdrobljenih kmetijskih zemljišč so brezplačno opravili vse potrebno za zamenjavo parcel. Po temeljitih predhodnih pripravah pa je sedaj prišlo na vrsto tudi Dolenjevaško polje, ki je po obseznosti zaraščanja v občini največji problem.

Na skupno okoli 300 hektarjev obsežnem Dolenjevaškem polju, sestavljen iz komaj 11 arov velikih povprečnih parcel, je približno polovica zemljišč neobdelanih. Da bi ugotovili, kdo so lastniki in kakšna je površina, število in velikost parcel, je občina lani v sodelovanju s kmetijsko svetovalno službo pripravila vprašalnik, s katerim pa so želeli tudi ugotoviti, kaj so lastniki zemljišč pripravljene storiti, da bi preprečili nadaljnje zaraščanje.

Na podlagi odgovorov na vprašalnik so pričeli z raznimi aktiv-

nostmi. "S 25 lastniki zemljišč, ki tvorijo več večjih zaokroženih sklopov, smo podpisali pogodbo o dvehletnem zakupu skupno 10 hektarjev zemljišč, istočasno pa smo z lastnikom kmetije v Gotenici Markom Kocjančičem podpisali pogodbo, v kateri se je ta zavezal, da bo omenjena zemljišča kosil," je na tiskovni konferenci prejšnjo sredo povedal ribniški župan Jože Tanko. S tem v občini začasno rešujejo problem zaraščanja Dolenjevaškega polja, za dolgoročno rešitev pa se, kot je povedal župan, ponujajo štiri možnosti. "Z ministrstvom o pripravi programa za celovito ureditev območja, ki bi

nam omogočil dostop do raznih oblik predpristopne pomoči," je povedal o eni izmed njih. Možnosti sta tudi, da občina zemljišča dolgoročno najame ali odkupi, zadnja med možnimi rešitvami za zaustavitev nadaljnjega zaraščanja pa je, da se bo o zakupu ali nakupu oziroma nadaljnji rabi zemljišč z lastniki dogovarjal zdajšnji podnajemnik Kocjančič.

M. LESKOVŠEK-SVETE

SLIKA A-KANALA IZREDNO SLABA

LOŠKI POTOK - Gledalci se pritožujejo nad izredno slabo sliko A-kanala, odkar so vključili SMG sistem mobilne telefonije. Vzdrževalec Dušan Debeljak pravi, da bodo napako odpravili, ko bo v omrežje vključena TV gajba, kar se bo menda v kratkem zgodilo.

10. LINHARTOVO SREČANJE

SLOVENSKA BISTRICA - Prejšnji teden je v petek in soboto, 18. in 19. junija, v Domu Svobode potekalo 10. Linhartovo srečanje - Festival otroških gledaliških in lutkovnih skupin. Udeležilo se ga je izbranih 23 gledaliških in 5 lutkovnih skupin iz vse Slovenije. Z našega območja sta na festivalu sodelovali le gledališka skupina kočevskih osnovnih šol Zbora odposlancev in Ob Rinzi s predstavo Romana Zupančiča Te nore mravljice ter gledališka skupina Slončič Kekec iz Grosuplja s predstavo Janeza Bitenca Domišljavi želedek.

GOZDARSKA RAZSTAVA

KOČEVSKA REKA - V Dulminovi hiši v Kočevski Reki so v petek odprli razstavo, ki so jo pripravili gozdarji Snežnika v sodelovanju z gozdarskim društvom in krajevno enoto ZGS Kočevska Reka. Kot je povedala dipl. inž. gozdarstva Mirjam Mikulič, razstava sodi v okvir počastitve tedna gozdov, vendar so jo v Kočevski Reki zastavili tudi kot promocijo kraja.

Ribniški festival

Prireditve ob državnem prazniku in festival amaterskih gledališč

RIBNICA - V Ribnici letos ponovno začnejo s pred več kot 20 leti zamrlim "Ribniškim poletnim festivalom". Da bi oživili nekoč tradicionalne prireditve, so obnovili del ribniškega gradu z odrom, na katerem se bo od 2. do 4. julija izvrstile vsake večer po ena gledališka predstava.

Ponovno oživilen festival je razdeljen na prireditve ob državnem prazniku in festival amaterskih gledališč. Tako se bo festival pričel že danes ob 20. uri z otvoritvijo kiparske razstave Dušana Tršarja v Mikulovi hiši ter mašo in kresovanjem pri sv. Ani, ki ga na predvečer dneva državnosti že od nekdaj organizira Planinsko društvo Ribnica. V soboto ob 20.30 bo v ribniški cerkvi koncert opernih arij in uvertur v izvedbi orkestra SNG Opera in balet Ljubljana, v nedeljo ob 12.30 kulturno-zabavna prireditev Etnološkega društva Hrovača "Srečanje na vasi" ter v ponedeljek ob 20. uri klavirski recital Saše Mlakar v Ideal centru.

Kot pravi vodja ribniške izpostave SLKD Jože Lampe, je bilo zanimanje amaterskih gledaliških skupin za festival veliko. Odločili so se za "Dejmo stis'nt" teater z Vrhnike, ki se bo predstavil v petek, 2. julija, s Tarantolovo komedijo "Rezervar dogs", gledališko skupino "Držni in lepi" iz Stične in njihovo izvedbo Flisarjeve drame "Kaj pa Leonardo?", ki bo na sporedu v soboto, ter Gledališče Toneta Čufarja z Jesenic, ki bo v nedeljo uprizorilo Linhartovo veseloigro "Županova Micka".

M. L.-S.

MOSTOVA OBNOVILI

RIBNICA - Delavci ljubljanskega Gradisa so obnovili most in uredili pločnik čez Bistrico v Gorici vasi, kmalu bodo obnovili tudi most v Zlebiču. Ker so vsi mostovi na magistralni cesti med Kočevjem in Škofljico dotrajani, jih bodo po vrsti obnavljali. To pomeni, da bodo dela v prihodnje ovirala promet, a ne tako, kot so ga pri rekonstrukciji magistralne ceste na Gorenjski cesti.

MATJA NA SEJMU V ITALIJI - V najnovejši knjigi Slovenske stare obrti avtorja Janeza Bogataja je svojo stran dobil tudi Matja Kobla iz Šalke vasi pri Kočevju, znani izdelovalec neč, ki imajo na Kočevskem dolgo tradicijo. Nečke so izdelovali iz enega kosa bukovine. Okrasili so jih z geometričnimi ali stiliziranimi motivi rož. Nečke so krošnjari prodajali na svojih potovanjih, še danes jih lahko najdemo v Avstriji, ponekod tudi v Sloveniji, Dalmaciji in v Istri. Matja bo kot edini Slovenec staro kočevsko obrt predstavil na sejmu turizma in starih obrti v Udinah od 25. do 28. junija. (Foto: M. Glavonjič)

OBNOVA

KNAFLJEVEGA DOMA

LJUBLJANA - Minuli četrtek, 17. junija, so minister za znanost in tehnologijo dr. Lojze Marinko, minister za šolstvo in šport dr. Slavko Gaber in rektor Univerze v Ljubljani prof. dr. Jože Mencinger v prostorih univerze slovesno podpisali pogodbo o sofinanciranju obnove Knafljevega doma na Dunaju, ki ima izjemno pomen za slovensko znanost in zgodovino. Leta 1676 je duhovnik in mecen Luka Knaflj, po rodu iz Ribnice, na Dunaju ustanovil po njem imenovano ustanovo, katere namen je bil podpiranje slovenskih študentov, ki so se izobraževali na Dunaju. Premoženje ustanove, zgradbo Knafljev dom, je leta 1961 z ustanovo vred avstrijska vlada predala tedanji Jugoslaviji, zdaj pa z njo začasno upravlja Mohorjeva družba v Celovcu. V obnovljenih prostorih bo imel svoj sedež že ustanovljeni Slovenski znanstveni inštitut, dovolj prostora pa bo tudi za gostujoče slovenske profesorje, raziskovalce in študente.

upoštevati vse omejitve na cesti, zamudiš na UE. Čez dva dni pa spet pot pod noge, kar velja tudi za kupca, če avtomobil nujno potrebuje, ki pa je lahko celo iz drugega konca Slovenije.

Kaže, da čas občana nič več ne velja, čeprav si je v teh časih težko ali kar bogokletno izposlovati dan dopusta. Nihče ne pomisli, da so tudi pota, poleg velikih stroškov uradnega postopka, draga.

A. KOŠMERL

V Dolenji Nemški vasi popolna šola?

90 let šole v Dolenji Nemški vasi - Bo ob 100-letnici iz štirirazrednice nastala popolna osemletka za Trebanjce - Uspešna "odskočna deska" za kariero

DOLNJA NEMŠKA VAS - Ko je konec sedemdesetih let prišlo do korenitega zmanjšanja števila vpisanih otrok, sta ostali na šoli v Dolenji Nemški vasi le še dve učiteljici, ki sta poučevali kombinirano, in ustanovitelj šole je začel pripraviti na ukinitve šole. Tem poizkusom so se domačini upirali, k sreči pa se je prizadevanjem, da bi obdržali šolo, obrnilo v prid demografsko gibanje, saj se je začelo število učencev na tem šolskem okolišču povečevati. Kot je povedal ravnatelj trebanjske osnovne šole Štefan Kamin na petkovem praznovanju 90-letnice podružnične šole v Dolenji Nemški vasi, število učencev še vedno narašča. Skupaj jih je v štirih razredih 74, v prvega se jih je tokrat vpisalo že 25.

"Morda bo tu zrasla nova osnovna šola za Trebnje, saj je trebanjska šola že prevelika," je povedal Kamin. Zahvalil se je sponzorjem za pomoč pri obnovi šole, posebej se Gradbeništvu Zupanja pri izgradnji igrišč. Predsednik sveta krajevnih skupnosti Dolenja Nemška vas Marjan Uhan pa je kar naravnost povedal, da si nima krajčanov želi, da bi njihova podružnična šola postala spet popolna osnovna šola, morda z združitvijo z vrtec in "morda se bo ta želja uresničila ob prihodnjem jubileju." Uhan, priznani sadjar in podjetnik iz Rodin pri Trebnjem, je bil tudi učenec te šole, prav tako sedanja voditeljica šole Ivanka Mežan-Vencelj, ki

je imela zelo dober posluš za glasbo in zelo dobro igra pianino, kakor se spominja Ivanka Lazar, bivša učiteljica na tej šoli nekaterih svojih učencev, ki so jim dobri učitelji na tej šoli ustvarili možnost za njihovo nadaljnje šolanje in uspešno kariero.

Med temi so gotovo: ena najuspešnejših slovenskih menedžerk, direktorica Trima Tatjana Fink; Franc Kresal, ki je na ljubljanski univerzi doktoriral iz gospodarske in socialne zgodovine in izdal že 5 samostojnih publikacij, med drugimi lani tudi Zgodovino socialne in gospodarske politike na Slovenskem; Jože Kukman je doštudiral farmacijo in je s stiskim patrom Ašičem proučeval narav-

na zelišča; Darko Opara se je posvetil defektologiji in iz nje doktoriral, sedaj pa je ravnatelj Centra za usposabljanje v Strunjanu; Mirko Opara je študij strojništva končal z doktoratom, 14 let je predaval na fakulteti za strojništvo; v svojo bivšo osnovno šolo v Dolenji Nemški vasi se je med otroke rad vračal tudi pesnik in prevajalec Severin Šali.

Iz dvorazrednice se je v šolskem letu 1918/19 šola razširila v tri-razrednico in je v šolskem letu 1937/38 dobila še šesti oddelke. Med 2. svetovno vojno so pouk večkrat prekinili, več učiteljev je okupator ustrelil ali interniral ali pa so šli v partizane. Pouk so nadaljevali takoj po vojni, šola pa so v zadnjih letih temeljito obnovili. P. PERC

ZAHVALA GODBENIKOM IN SPONZORJEM

TREBNJE - Predsednik občinskega pihalnega orkestra Trebnje Daniel Metelko se v imenu orkestra zahvaljuje za sodelovanje na 1. mednarodnem festivalu godb in mažoretnih skupin 12. junija v Trebnjem vsem godbenikom in mažoretkam, za pomoč oz. podporo pa trebanjski občini izpostavi republiškega sklada za ljubiteljske kulturne dejavnosti, trebanjskemu turističnemu društvu in vsem sponzorjem, posebej pa še generalnemu sponzorju - Trimu, d.d., Trebnje. Glede na izjemno ugoden odmev oz. sprejem festivala med številnim občinstvom organizatorji obljubljajo, da bo bialna kulturno-zabavna prireditve postala tradicionalna in bo zanesljivo spet junija 2001.

BARAGOV SPOMINSKI DAN

TREBNJE - Občina Trebnje praznuje na rojstni dan Friderika Barage, 29. junija, spominski dan. Baragov odbor bo v petek, 25. junija, ob 20. uri v avli CIK-a v Trebnjem slavnostna akademija. Kulturni program bo oblikovala Glasbena šola Trebnje, slavnostni govornik pa bo dr. Bogdan Kolar, vodja Nadškofijskega arhiva v Ljubljani. Na tiskovni konferenci bodo predstavili Zbornik občine 1. Baragov zbornik in knjižnico, ki govori o Baragi slikarju. V soboto ob 8. uri se bo pri Baragovem spomeniku pri župniški cerkvi pričel pohod po Baragovi poti. V nedeljo, 27. junija, bo pri Baragovi rojstni hiši v Mali vasi maša, somiševanje bo vodil dr. Franci Suštar, predsednik Baragovega odbora, kulturni program pa bodo pripravili pevci dobrniške župnije.

Cesta spet vrača Kalu življenje

Krajevna skupnost Šentjanž letos položila asfalt že na 21.000 m² krajevnih cest - Največji zalogaj je bila posodobitev ceste Kal-Lačenberg - Na Kal se spet vrača življenje

ŠENTJANŽ - V krajevni skupnosti Šentjanž doslej še niso posodobili toliko cest, kot jim je že oz. jim bo do konca leta uspelo v zadnjem letu tega tisočletja. Kot da bi hoteli nadomestiti tisto, kar so zamudili v zadnjih desetletjih v primerjavi z drugimi kraji. Letos so položili že okrog 21.000 m² asfalta, do konca leta pa naj bi prekrili ceste še z 9.000 m² asfalta! Prav toliko asfalta je dobila 2.900 m dolga cesta Kal-Lačenberg, ki so jo odprli predzadjo junijsko nedeljo.

Predsednik sveta KS Šentjanž Milan Jamšek pravi, da ima vas Kal v njihovi okolici simbolični pomen "kot najbolj oddaljen kraj sevnjske občine, odrezan od vsega življenjskega dogajanja. Zaznamuje ga zaostalost, a tudi jeklenost ljudi, prikovanih na svojo zemljo in okolje." Po Jamškovih besedah so si dolga leta z različnimi obljubami ljudem v teh krajih nabirali točke od volitvah politiki, župani in poslanci. "Prvi korak smo skupaj storili šele sedaj. S podporo države, občine, krajevnih skupnosti in predvsem vaščanov smo dosegli rezultat, na katerem lahko domačini gradijo nadaljnji razvoj tega še neokrnjenega kraja. Da želijo ostati na svoji zemlji, čeprav je življenje v teh hribovitih predelih trdo, dokazujejo nove stanovanjske hiše in gospodarska poslopja," med dru-

LEPŠEGA ŽITA NI, KOT JE PŠENICA - Učenci in učiteljice podružnične šole Dolenja Nemška vas so ob 90-letnici šole pripravili ob podpori Dolenjskih pekarn zanimivo učno delo, ki so ga predstavili v priložnostnem glasilu "Lepšega žita ni, kot je pšenica", na razstavi v šoli in prireditvi ob jubileju (na posnetku). Učenci so obiskali Gričarjev, Zakrajškov in Dularjev mlin in s skupino Pušelj zapeli hvalnico - kruhu. (Foto: P. Perc)

20. REVIIA PIHALNIH ORKESTROV SLOVENIJE - Gosta sobotne revije v Sevnici sta bili tudi hrvaški godbi iz Domagovičev in hrvatske Kostajnice, med redno nastopajoče slovenske gasilske godbe na sevnjski reviji pa se zapisujejo tiste iz Lovrenca na Pohorju, iz Loč, Spodnje Polskave in seveda domačini pod vodstvom prof. Franca Zupanca (na posnetku), ki spadajo tudi med soorganizatorje revije. Godbe so odgnale slabo vreme in pripomogle, da so praznično razpoloženje občutili tudi obiskovalci revije na Trgu svobode. (Foto: P. P.)

120 LET PGD SEVNICA - Na slovesnosti ob visokem jubileju slovenskega tabora in sevnjskih gasilcev so bili poleg številnih gasilcev tudi visoki gostje, med njimi predsednik državnega zbora Janez Podobnik in predsednik državnega sveta Tone Hrovat. Nov prapor je razvil sevnjski župan Kristijan Janc, ga predal praporščaku Jožetu Kelnaricu, zaobljubo pa je dal podpredsednik PGD Alojz Motore. Predsednik GZS Ernest Eoery je predal ključke novega vozila poveljniku PGD Janku Stoparju (na desni), ta pa strojniku Robertu Orešku. Prapor in vozilo je blagoslovil sevnjski župnik Ciril Slapšak. (Foto: P. Perc)

Gasilci ohranjajo tovarištvo

130 let PGD Sevnica - Čestitke Janeza Podobnika in Ernesta Eoeryja, predsednika GZS

SEVNICA - Organizirano gasilstvo na Slovenskem korenini v letu 1869, po besedah predsednika državnega zbora Janeza Podobnika na slovesnosti ob 120-letnici PGD Sevnica pa je nastalo kot odgovor na porajajoče se nemško gasilstvo. Samo 10 let kasneje je mala Sevnica dobila svoje prvo gasilsko društvo. Tako je postala del slovenskega gibanja

in ostalo del narodnega bogastva, ki ga je utrjevala nenehna skrb za pomoč ljudem v stiski.

O tem je podrobneje spregovoril predsednik Gasilske zveze Slovenije Ernest Eoery, ki soglašal, da jih prištevajo k humanitarnim organizacijam, kajti gasilci želijo ostati politično nevtralni. Gasilstvo pa je v skrb za rabo slovenskega jezika upoštevalo izročilo taborskega gibanja. Predsednik PGD Sevnica Anton Koren je povedal, da gasilci radi slišijo lepe besede o svojem delu, teh pa je bilo v preteklosti veliko. Gasilci pa so še bolj veseli konkretnih podpor okolja, v katerem živijo, saj jim le takšen odnos omogoča, da so pri svojem poslanstvu, to je zaščiti in reševanju ljudi in premoženja, še učinkovitejši. K sreči so bili sevnjski gasilci doslej deležni tudi gnotne podpore in rezultat te sta tudi novo tehnično vozilo in novi prapor PGD. Na tem je (z dovoljenjem Arhitekturnega muzeja v Ljubljani) upodobljen tudi Plečnikov petelin, ki opozarja gasilce, da morajo vedno ohraniti budnost, da bi pravočasno pomagali ljudem v stiski. Podobno kot Podobnik in Eoery se je tudi Koren znova zahvalil vsem tovarišem gasilcem za požrtvovalnost in sponzorjem za sodelovanje in končal z gasilskim pozdravom "Na pomoč!"

P. P.

KRAJEVNI PRAZNIK KS TREBNJE

TREBNJE - Drevi, 24. junija, ob 20. uri bodo na osrednji prireditvi ob krajevnem prazniku KS Trebnje v kulturnem domu v Trebnjem podelili priznanja. Med gosti bodo tudi udeleženci 32. Tabora likovnih samorastnikov. Nastopila bo sta orkester Mandolina iz Ljubljane in Trebanjski oktet. V soboto je trebanjska strelska družina v Prapročah priredila streljanje z malokaliberskimi puškami in pištolami, v sredo so na Brezi zakurili kres skavti Baragovega stega, v četrtek, 24. junija, ob 21. uri pa bodo razsvetlili predpraznični dan s tabornim ognjem za stavbo CIK še taborniki iz rodu Sivih jelš.

POLETNI KONCERT SEVNJSKE GODBE

SEVNICA - Tukajšnja zveza kulturnih organizacij vabi v petek, 25. junija, ob 20. uri na poletni koncert Godbe Sevnica. Hkrati bodo godbeniki in obiskovalci na ta način s kulturnim dogodkom obeležili dan državnosti.

URŠKI ZAGORC 3 ZLATA DRŽAVNA PRIZNANJA - Prejela jih je v letošnjem letu najuspešnejša učenka 8. razreda mokronoške osnovne šole Urška Zagorc (na posnetku) ji trebanjski župan Pungartnik izročila knjigo, ki je med drugim osvojila tudi zlato Vegovo, Preglovo in Cankarjevo priznanje. Njena sošolka Petra Regent pa je ob koncu leta presenetila s pesniško zbirko Ujete sanje. (Foto: P. P.)

FLAMENKO V SEVNJSKI LUTROVSKI KLETI - Italijanska plesno-instrumentalna skupina Por Los Caminos Flamencos, ki je pretekli petek na povabilo KUD Primož Trubar Loka in ZKD Sevnica gostovala na sevnjskem gradu, se je zaradi dežja namesto v atriju predstavila v akustični Lutrovske kleti oz. kapeli pod gradom. Tradicionalna glasba (Ana Garano: flamenco in klasična kitara, Cristina Vajta: viola, palmas in Blaž Celarc: cajon, bongos, palmas) in ples andaluzijskih Romov flamenco, ki ga je uprizorila temperamentna Milena Braut (na posnetku) je navdušila občinstvo. (Foto: P. P.)

Trebanjske iveri

KRITERIJI ZA ODLIČNOST - Na ponedeljkovem sprejemu, ki ga je pripravil trebanjski župan Ciril Metod Pungartnik za najboljše učence osnovnih šol v trebanjski občini, smo spoznali piječo marljivih in bistrih učencev in sportnikov. Pa kljub temu da so na občini pripravili za vsakogar, ki mu je čestital župan in mu izročil knjižno darilo, kar obirno obrazložitev o dosežkih in uspehih, je ravnateljica mokronoške šole Murenčeva dodala nekaj dopolnitev. Številni, med njimi tudi ravnatelj trebanjske šole Štefan Kamin, pa so menili, da bi kazalo natančneje opredeliti merila za odličnost učencev.

SINDROM VIŠČEK? - Po končani slovesnosti na CIK-u smo zamenjali prečiščevali mentorje, da bi se slikali s svojimi najboljšimi učenci. Med mentorji je bila tudi slavistka prof. Ivanka Višček, glavna in odgovorna urednica Glasila občanov, ki je verjetno vplivala na kolegice, da so fotografiranje odklonile, saj nam je, ko smo tudi njo nagovarjali, dejala, da "vi vse obrnete..." Vsega že ne, ta bi bila pa prehuda!

ŽUPAN, ŽUPNIK IN LAČENBERG

Uvod v otvoritev ceste Kal-Lačenberg pri obnovljeni kapeli sv. Martina na Kalu je bilo žegnanje sv. Antona z mašo v cerkvi na Kalu, zaključek pa pojedina, ki so jo domačini pripravili pri Trinkašovih. Okoli opoldneva so bili nekateri že bolj ali manj lačni in izčrpani od napornega nedeljskega dopoldneva in so pričeli z obedom. Med njimi je bil tudi šentjanjski župnik Janez Cevec. Ko ga je sevnjski župan Kristijan Janc, po mnenju nekaterih celo preveč levo usmerjen, vprašal: "Kaj pa molitev?" je dušni pastir Janez, znan tudi kot pravi zeleni bratovščina, za trenutek le dal prednost duhovnemu pred slastnimi grizljaji...

Sevnjski paberki

GASILCI "POVOZILI" TABOR - Vreme je že grdo zagodilo jubilejnemu slovenskemu taboru in PGD Sevnica, kajti slovesnost na Trgu svobode bi gotovo pripravila mnogo več ljudi. Tako pa so ti skoraj povsem napolnili jedilnico Lisco, kamor so zadnji hip prestavili slovesnost ob obeh jubilejih, ko pa se je gasilski del končal so dobili gasilci povelje "voljno" in prostrana jedilnica se je izpraznila. Ostalo občinstvo je bilo prisotno po "službeni dolžnosti". Nastopajočih je bilo vsaj trikrat več, zato združenim pevskim zborom Jutranjke, Lisce, Loke in Zabukovja pod vodstvom Cirila Udovca in Marjetke Kozmus, ter recitatorju, dr. Dušanu Senici, ni bilo ravno prijetno nastopati. Tajnik sevnjske zveze kulturnih društev Albert Felician takega razvoja dogodkov v svojem scenariju sicer ni predvidel, je pa v pripravi zamen opozarjal na nezdružljivost obeh slovesnosti ravno zavoljo bojazni, da ne bi gasilsko praznovanje "povozilo" taborskega.

POVELJNIK JANKO - Je pa vsaj poveljnik sevnjskih gasilcev Janko Stopar (na posnetku) gasi žejo z brezalkoholnim napitkom) pokazal, kaj je prava "komanda". Kajti ko so vodilni moše PGD

bodisi zatrjevali, da bo nadaljevanje prireditve tudi v jedilnici Lisce, ali pač niso vedeli, kje se bo v popoldanskih urah dogodila še 20. revija gasilskih pihalnih godb Slovenije, je Janko že s svojimi možnimi selil prizorišče dogodka na Trg svobode, kjer je bil že prej lepo pripravljen prireditveni prostor. O teh selitvah je bil med najbolje obveščeni sevnjski birt Jože Teraž, ki je (bil) pač v pogostih stikih z natakariji. (Foto: P. P.)

Več kot nuklearka in sodi cvička

Bodoči načrti krškega hotela Sremič - M. Dostal: "Vsak od nas je sam premajhen" - Domačini lahko gostom ponudijo res veliko - Gostišče s humanitarnimi akcijami

KRŠKO - "Če smo zaprli hotel v Brežicah, ni potrebno, da ga zapremo še v Krškem," meni Mojca Dostal, od marca letos direktorica Mercatorjevega hotela Sremič v Krškem. Ali bo vodstvu omenjene krške gostinske hiše uspelo preživeti v času, ko sta obložena miza in prenočišče preslaba vaba za turiste, poslovnežev v Krškem pa ni več toliko, da bi si v hotelu podajali kljuko.

Po besedah Dostolove želi hotel s tremi zvezdicami odpreti vrata. "Ponudimo lahko prenočišče mnogim, ki si želijo pestrega dopusta v naši okolici. Zato želimo poslovno sodelovati z domačini iz krške okolice in smo jih že povabili k temu. Mi nudimo obiskovalcem prenočišča, številni naši krajanji pa tisoč in eno možnost preživetja lepega dopusta. Vsak od nas, ki lahko tako kaj ponudi, je premajhen, da bi se lahko predstavil gostom sam."

Direktorica Dostolova, ki tako vsaj na videz podira plotove slovenske samozadostnosti, si veliko obeta od Treh lučk, ki poslujejo v sklopu podjetja, ki ga vodi. To gostišče naj bi po njenem mnenju v bodoče poznali po družabnem

življenju domačinov in gostov, ki v zadnjem času dobiva nov razmah, po sejmih, po koncertih in celo po humanitarnih akcijah.

Ob tem, ko mnogi v Krškem in okolici pogosto jadikujejo, da je usoda Krškega zapečatila za zmaj jedrske elektrarne na Krškem polju, se zdijo svetli načrti Dostolove in ob njej še nekaterih organizatorjev turistične ponudbe pravo poživilo. "Poskrbeli bomo, da boste ob odhodu iz naših krajev odšli s spoznanjem, da se Posavje in Dolenjska ne ponašata samo z nuklearno elektrarno in velikimi

količinami cvička," skuša Dostolova zmečhati ojeklenelo zgrešeno podobo o mestih in prijetnem podeželju ob Spodnji Savi.

Kaj bi o tem rekli v Turistični zvezi Slovenije, v kateri menijo, da je na pohodu podeželski turizem, potem ko je nekako zmanjkalo prostora na slovenskem morju in ga zmanjkuje v toplicah?

M. LUZAR

INDIRI SIMUNIČ DVA NASLOVA

SENOVO - Indira Simunič je v soboto na 2. državnem prvenstvu harmonikark z diatonično harmoniko na Senovem dosegla naslov državna prvakinja 99 in si po odločitvi občinstva prislužila tudi naslov najprej kupneje harmonikarke letošnjega leta. Poleg Simuničeve sta zlati medalji prejeli za 2. mesto Darja Brežnik in za 3. mesto Nataša Oberč. Najboljšim je podelil pokale krški župan Franci Bogovič.

PONAREJENE LISTINE

OBREŽJE - Pri vstopu v Slovenijo se je 18. junija M. B. kot sopotnik v osebnem avtomobilu znamke Peugeot 405 izkazal z osebno izkaznico RS na drugo ime. Policist je posumil v pristnost listine in naprava za odkrivanje ponaredkov je pokazala, da gre za popoln ponaredek. Policist je med temeljito mejno kontrolo avta v tenis copatu našel še dve ponarejeni listini RS, ki ju je M. B. menda kupil konec lanskega leta od neznanih oseb v Ljubljani. Ponarejene listine naj bi si uredil zato, ker je v policijskih evidencah v RS, RH in ZRJ zabeležen kot večkratni storilec kaznivih dejanj in je zato lahko podvržen temeljitejšim kontrolam. Dokumente so policisti zasegli in napisali kazensko ovadbo.

Odličnjaki pri krškem županu Bogoviču

Sprejem za osnovnošolce

KRŠKO - Krški župan Franci Bogovič je prejšnji teden v stavbi občine v Krškem pripravil sprejem za 63 osnovnošolcev, ki so končali osemletko in so bili vseh osem let odlični. Vskemu od učencev je Bogovič izročil knjigo Gozdovi ob Krki in Savi, odličnjaki pa se bodo dogodka spomnili tudi po fotografiji, na kateri so posamič z županom. Šolarji, ki tako svečano zapuščajo osemletko, so se za konec posladkali s sadno kupo, na katero jih je povabil prvi mož občine. Župan je v pozdravnem nagovoru na sprejemu mladih gostov poudaril, da je znanje najboljšo orodje za prihodnje tisočletje. Menil je, da bodo ljudje, ki jih je sprejel tokrat kot mlade učence, v bodoče sooblikovali Posavje.

Mladi raziskovalci v spodnjem Posavju

Gimnazija izvede tabor za Zoisove štipendiste - Sodelovanje krajevnih skupnosti

BREŽICE - Gimnazija Brežice bo organizirala tabor Pokrajina in ljudje v spodnjem Posavju, ki bo potekal od 28. junija do 4. julija. Na taboru, ki ga je Zavod Republike Slovenije za zaposlovanje razpisal za Zoisove štipendiste, bo sodelovalo 35 dijakov in 10 mentorjev in drugih izvajalcev. Udeleženci bodo stanovali v Kapelah, od koder bodo odhajali raziskovat okoliške kraje. Tako se bodo mladi raziskovalci posvetili, kot jim narekuje naslovna tema, krajevnim skupnostim Kapel, Pišce in Bizeljsko. "Presenečeni smo nad tako ugodnim odzivom teh krajevnih skupnosti, ki smo jim izredno hvaležni za sodelovanje," poudarjajo v vodstvu brežiške gimnazije.

Na taboru, ki ga bo z največjim deležem plačal zavod za zaposlovanje, bodo delali v skupinah, in to jezikoslovni, etnološko-zgodovinski, biološki, geografski, kemijski, likovni in psihološki.

S taborom, kakršnega se brežiška gimnazija loteva prvič, želi šola prispevati k dejavnemu preživljanju počitnic. Ker je za vse, ki bi želeli tako preživeti del poletja, v taboru premla prostora, je gimnazija obvestila svoje učence tudi o drugih taborih.

L. M.

KRČANI IN SEVNIČANI USPEŠNI V LOVU NA LISICO

KRŠKO, SEVNICA - Na nedavnem odprtem državnem kratkovalovnem (KV) prvenstvu Zveze radioamaterjev Slovenije v amaterskem radiogoniometričnem (ARG), ki ga popularno imenujejo lov na lisico, sta v Domžalah nastopila tudi Radioklub Krško in radioklub Amater Sevnica. V končni razvrstitvi so posavski tekmovalci dosegli tale mesta: ženske - 1. Cvetka Mavsar, Radioklub Krško; juniorji - 3. Rok Kerin, 6. Peter Kerin, 7. Darko Arh, 8. Damjan Božič (vsi Krško), 10. Marko Hribar, 12. Marko Ogorec (oba Amater), 14. Damjan Klinec (Krško); seniorji - 4. Miha Stibrič (Amater); starejši veterani - 3. mesto Janez Kuselj (Krško).

PRIPRAVLJAJO POT UPARJALNIKOMA - Uparjalnika, ki ju bo Nuklearna Krško zamenjala v sklopu svoje dolgoročne posodobitve, bodo od Kopra do Krškega prepeljali po cesti. Kompozicija z uparjalnikom, ki bo na pot od Kopra do Krškega krenila dvakrat v septembru, bo na dolenski hitri cesti med Ljubljano in Krškim vozila po obeh voznih pasovih. Zaradi višine omenjenega tovora so morali cesto pod nekaterimi podvozi poglobiti. V nuklearki se zavedajo, da gradbeni posegi motijo voznike, zato se jim opravičujejo za morebitne zastoje ob gradbiščih. Sicer pa naj bi bila dela zaključena do začetka julija. Na fotografiji: poglobljanje ceste pod nadvozom Zalohe. (Foto: L. M.)

Po dveh letih spet brežiški sejem

Jutri bo ob 10. uri v Brežicah odprli vrata 5. sejem obrti in podjetništva - Med 88 razstavljalci tudi proizvajalci iz Hrvaške - Sosednje zbornice se niso odzvale

BREŽICE - Jutri ob 10. uri bodo na prostoru pri osnovni šoli v Brežicah odprli 5. brežiški sejem obrti in podjetništva, ki ga pripravljajo vsako drugo leto. Med 88 razstavljalci jih bo največ iz Posavja, nekaj jih prihaja z drugih slovenskih območij in tudi iz Hrvaške.

Na sejmu se bodo predstavili člani vseh šestih sekcij Obrtno-zbornice Brežice, poleg teh bodo svoje dejavnost pokazali še drugi, tako Občinska turistična zveza Brežice, časopis Posavski obzorik in med drugimi krška zavarovalnica Triglav, generalni sponzor. Na 30 kvadratnih metrih bodo predstavili svoje delo obrtniki iz obrtne zbornice Zapršič. S tem brežiški sejem obrti in podjetništva, kot je povedal predsednik

predstavili svojo turistično ponudbo.

Sejem, katerega pokrovitelj je občina Brežice, bo odprl Miha Grah, predsednik Obrtne zbornice Slovenije. Med gosti pričakujejo poleg brežiškega župana med drugimi hrvaškega veleposlanika. Obrtna zbornica pričakuje na prireditvi okrog 10.000 obiskovalcev.

Sejem, ki je plod hotenja Brežičanov, da bi svoje mesto razvili v sejemsko, bo potekal brez navzočnosti obrtnih zbornic krške in sevnice občine. Prav tako se sejm ne udeležuje posavska območna gospodarska zbornica. L. M.

MARUŠA MAVSAR S SNEMALCI KASETE ZA CLINTONA

KRŠKO - Prejšnji teden je ekipa Pop TV snemala po Sloveniji videokaseto s pozdravi prebivalcev Slovenije ameriškega predsednika Clintona. S televizijsko snemalno ekipo je v Posavju, na Dolenjskem in v Beli krajini kaseto snemala Maruša Mavsar, osmošolka z odličnim uspehom iz OŠ Jurija Dalmatina v Krškem.

NA ZDOLAH SO TISTE STEZICE

ZDOLE - Zdolanom in prebivalcem okoliških vasi se ponuja nova možnost za trženje lepot njihovega kraja in dobrot, ki jim jih daje zemlja. Konec preteklega tedna so namreč na pobudo Turističnega društva Zdole in Podjetniškega centra Krško predstavniki tamkajšnjih krajevnih skupnosti skupaj z nekaterimi Krčani odšli peš na pot od Potoč do Zdol in s tem ustvarili zametek prihodnje mreže pešpoti po domačem okolju. To pot bi se dalo vključiti tudi v že uveljavljeno evropsko pešpot od Baltika do Jadrana. Ob tem, da vsak pohodnik, naj bo domač ali tuj, od pešačenja kmalu postane lačen in žejen, ni treba povedati drugega kot to, da Zdolanom želimo čimprejše udeležanje njihovega projekta Pešpoti iz vseh vetrov. Tako prijaznega sprejema, kot so ga bili deležni tokratni "poskusni" pohodniki pri Ogorevcu na Ravnah, bo vesel vsak gost.

Mojca Dostal

NA LIBNI ZA DAN DRŽAVNOSTI

LIBNA - Danes ob 20. uri bo na Libni proslava v počastitev državnosti, na kateri bodo nastopili pihalni orkester Videm, moški pevski zbor Svoboda iz Brestanice, mešani pevski zbor Žarek iz Dolenje vasi, artiški ansambel Happy Hour, dramski igralec Slavko Cerjak in Indira Simunič, letošnja državna prvakinja na igranju diatonične harmonike. Slavnostni govornik bo Franci Bogovič, župan krške občine. Proslavo organizira občina Krško v sodelovanju z Zvezo kulturnih društev Krško in Planinskim društvom Videm. Po uradnem delu prireditelj bo Kresna noč na Libni s kresom, klenkanjem, tekmovalcem v vriskanju, prižiganjem kresnič in z malim ognjemtom popolno. Proslave se bodo udeležili tudi gostje iz Obrigheima.

Čebelarjev dom Bizeljsko

Na Bizeljskem z naravoslovnim dnevom počastili redko vrsto ptic - Stroji so se ognili ptiču

BIZELJSKO - "Kvip-kvip" je značilno oglašanje, po katerem lahko prepoznamo čebelarja, plašnega ptiča, ki se pred 14 leti naselil v peskopolju Zupjek na Bizeljskem. Čebelarjev kvip-kvip pa se je imenovala naravoslovna prireditev, ki jo je v nedeljo na dvorišču bizeljske osnovne šole v tesnem sodelovanju z novomeškim Zavodom za varstvo narave in kulturne dediščine, bizeljsko osnovno šolo, turističnimi društvi iz Pišec, z Bizeljskega in iz Kapel ter drugimi pripravil Kozjanski park.

Poleg omenjenega značilnega oglašanja je čebelarja, ki je ime dobil zato, ker mu gredo poleg mrčesa v slast menda tudi čebele, mogoče prepoznati tudi po zelo lepem barvah. Zaradi plahosti ga je v naravi zelo težko, da ne rečemo nemogoče videti zadosti od blizu. Redka priljubljenost za njegovo opazovanje se je zato ponudila prav na nedeljskem naravoslovnem dnevu, za kar so z vso potrebno tehnično opremo, skriti v ptičji opazovalnici, poskrbeli moške iz novomeškega naravovarstvenega zavoda.

Čebelar si je na Bizeljskem dobesedno zvrtil bivališče v pokončno peščeno steno peskoko-

pa. Le razumevanju osebja globokega rudnika se lahko zahvali, da ga stroji, ki so se zaradi njegove preselili kakih sto metrov stran, niso pregnali še od tam. Zaradi nenehnih človekovih posegov v naravo se čebelarjev življenjski prostor namreč nenehno zožuje, zato česar ga v Sloveniji razen v Posavju lahko najdemo le še v severovzhodni Štajerski, Prekmurju in v bližini Ilirske Bistrice.

Zdi se, da so na Bizeljskem domačini kar ponosni na svojega ptiča in da ga bodo obvarovali pred vsemi morebitnimi sovražniki, k čemur so z raziskovalnim delom veliko prispevali tudi učenci tamkajšnje osnovne šole. Lani so ti z raziskovalno nalogo o čebelarju na tekmovalno mladih raziskovalcev v Mariboru osvojili 1. mesto.

To raziskovalno nalogo si je bilo na nedeljski prireditvi mogoče ogledati v šolski avli. Dokaj številni obiskovalci prireditve so si lahko poleg ogledov čebelarjevega gnezdišča lahko privoščili še ogled Pišec, vodne učne poti in Jovsov. Lahko so ostali tudi kar na šolskem dvorišču, prepolnem vabljivih stojnic, in se posladkali s kmečkimi dobrotami.

L. M.

V času od 27. maja do 16. junija so v brežiški porodnišnici rodile: Ismeta Ismič s Senovega - Minelo, Slavica Vijazik iz Brežice - Katarino, Alenka Vegalj iz Krškega - Niko, Danijela Fakin z Velike Doline - Saša, Marjanca Suban z Obrežja - Tadeja, Mojca Bohorič s Senovega - Lauro, Mateja Krnc iz Kladja - Špelo, Zdenka Marinček iz Zupčev vasi - Gašperja, Jelena Deržić iz Dobove - Vanešo, Marjana Zagorjak iz Grčeve vasi - Špelo, Metka Hrušvar iz Gregovc - Estera, Alenka Bogša iz Krškega - Nušo, Irena Kranjec iz Lokev - Urbana, Brigita Mancini iz Krškega - Anjo, Marija Strle iz Krškega - Natašo, Franciška Zvenik iz Gor. Pirošice - Sašo, Tatjana Zalar iz Krškega - Loredano, Hano, Andreja Bosnar z Beleškega - Viktorijo, Mojca Kozole s Senovega - Petro, Barbara Vovk s Cateva ob Savi - Lotti-Veroniko, Lindita Ismaili z Malega Vrha - Alberta.

Čestitamo!

NOVA PEKARNA V DOBRE-POLJU - Podpredsednik vlade RS Marjan Podobnik je v soboto na Vidmu pri tovarni Stolarna odprl novo pekarno družinskega podjetja Blatnik, d.o.o., lastnikov Anice in Tomaža Blatnik iz Predstrug. To je v osmih občinah zahodne Dolenjske zanesljivo letošnja največja zasebna naložba. Sodobno pekarno sta novembra lani začeli graditi gradbeno podjetje Primorje iz Ajdovščine in zasebno podjetje Durtly iz Ljubljane, stala pa je šest milijonov mark. Polovico denarja je zagotovilo družinsko podjetje, enak znesek pa je posojilo Nove ljubljanske banke. Na površini 3.100 kvadratnih metrov bo tudi v prihodnje služilo kruh 45 delavcev, staro lokacijo v Predstrugah bodo zaprli in jo v celoti namenili izdelavi sladolev Snežak. (Foto: M. Glavonjič)

Šolarji so izdelali poslovni načrt

Prva podjetniška krožka za grmški in škocjanski šoli

NOVO MESTO, ŠKOCJAN - 15. junija so škocjanski osnovnošolci, ki so zadnjega pol leta obiskovali podjetniško krožko, za svoje sošolce pripravili kino predstavo. Z dogodkom so zaključili svoje delo v krožku in uresničili zamišljeno podjetniško idejo. Namen podjetniških krožkov, ki sta v tem letu kot pilotska projekta stekla na OŠ Grm v Novem mestu in v že omenjeni OŠ Frana Metelka v Škocjanu, je uvesti mlade v svet podjetništva. Projekta se je v sodelovanju s podjetjem Sun iz Gornje Radgone ter obema občinama lotil Podjetniški center Novo mesto.

Okrog 30 učencev zadnjih dveh razredov se je 36 šolskih ur seznanjalo s podjetniškim razmišljanjem, z osnovnimi pojmi iz podjetništva, s podjetniško kulturo ter s timskim delom in skupinskim izbiranjem podjetniške ideje. Nazadnje sta oba krožka za izbrano idejo izdelala poslovni načrt. Krožkarji iz OŠ Grm so načrtovali organizacijo koncerta skupine Big Foot Mama, njihovi škocjanski kolegi pa organizacijo kina Kinozoid. Oboji so svoje delo konec maja predstavili na 4. podjetniškem forumu v Gornji Radgoni.

Mentorja letošnjih krožkov sta bila Andrej Skrinjar in Jožica Povše iz Podjetniškega centra, ki sta usposobljena za tako delo. V naslednjih letih naj bi podjetniške krožke razširili še na ostale šole po dolenjskih občinah, pri čemer bi Podjetniški center delo usklajeval in organiziral usposabljanje za mentorje.

B. D. G.

Ljudmila Bajec: "Čeprav se bližajo dopusti in se podjetja zaradi DDV bojijo nelikvidnosti, je kar nekaj znakov, ki obetajo bolj živahno trgovanje na borzi. Vojna na Balkanu se bliža h koncu, Clintonov obisk v Sloveniji bo opogumil tujce, predvsem pa v kratkem računamo na omilitev pogojev za njihova vlaganja pri nas. Kljub vsemu mislim, da so največji potencialni vlagatelji domači. Njihovo število je v zadnjem času zelo naraslo, samo pri naši družbi se je v zadnjem letu podvojilo. Zdaj jih je preko 5 tisoč, od tega čez tisoč aktivnih vlagateljev. K naložbam jih vzpodbujajo nizke obrestne mere na bankah in dobre izkušnje z zaslužki na borzi. Upamo, da bo država omilila omejitve prodaje, saj sta politika in stroka že podprli predlog, da bi čas, ki mora preteči do prodaje vrednostnih papirjev, da dobiček ni obdavčen, skrajšali od treh na eno leto."

Odpiranje računov je pretveza

Računa pri borznem posredniku lastnikom delnic ni potrebno odpreti vnaprej - Gre za formalnost, ki se opravi ob prvi prodaji ali nakupu - Bo poleti trgovanje oživele?

NOVO MESTO - V minulih dneh je pri mnogih imetnikih delnic zazvonil telefon ali pa so v nabiralnikih našli pošto. Menda naj bi čimprej, in to prav pri pošiljatelju obvestila, odprli račun, preko katerega bodo lahko prodali svoje delnice ali pa kupili kake druge. Nekateri so še poudarjali, da so vrednostni papirji sicer knjiženi v centralni Klirinško depozitni družbi, vendar dejansko z njimi lastniki ne morejo razpolagati, če nimajo odprtega računa. Zveni tako, kot da bi morali vsi imetniki delnic ali drugih vrednostnih papirjev takoj odprti račun pri borznem posredniku in odpreti račun. Kako je pa v resnici?

Kot je povedala Ljudmila Bajec iz Dolenjske borzoposredniške družbe, je bilo na Agencijo za trg vrednostnih papirjev posredovanih že več prijav zaradi takega nastopanja na trgu. "V glavnem take metode uporabljajo družbe, ki niso pooblaščenke za trgovanje z vrednostnimi papirji, vmes pa je še nekaj pooblaščenih družb, ki nimajo dovolj razširjene mreže in poskušajo tako priti do strank. V naši družbi tega ne počnemo, ker se nam zdi neposlovno, saj računov ni potrebno odpirati pred dejanskim nakupom ali prodajo. Odprtje računa je formalnost, ki se opravi mimogrede," je povedala.

Naši vrednostni papirji so dematerializirani, torej niso v obliki papirja, ampak obstaja o njih le register v KDD, ki vodi seznam lastništva podobno kot Zemljiška knjiga. Od 13. junija dalje zakon dovoljuje prenose vrednostnih papirjev samo pooblaščenim borznim posrednikom, pred tem pa je bilo mogoče prenose opraviti tudi v podjetjih. Novo priliko so izkoristile posamezne družbe, ki pozivajo lastnike delnic, naj vnaprej odprejo račune za morebitno poznejše trgovanje. Navsezadnje odpiranje računa in njegovo vodenje tudi nekaj stane. Kot je povedala Bajec, je to odvisno od posamezne hiše, vendar se stroški gibljejo od 3 do 5 tisoč tolarjev, izogniti pa se jim ni mogoče, saj takoj ob odprtju računa pri KDD nastanejo stroški. Last-

nik ima pri eni borzoposredniški hiši le en račun z eno številko, če pa trguje preko drugega posrednika, mora tam odpreti nov račun.

Trenutno lahko pri nas pri trgovanju z vrednostnimi papirji posredujejo tudi nepooblaščen družbe, vendar je tveganje za posameznika pri tem precej večje,

izkušnje iz preteklih let pa kažejo, da so se mnogi pri tem močno opekli: nekateri so ostali brez denarja, drugi ne morejo urediti formalnosti in še kaj bi se našlo. Pri trgovanju preko pooblaščen družbe pa je stranka zaščitena, zato se je dobro obrniti na tako družbo in posel opraviti tudi v prostorih, ki so temu namenjeni, ne pa na domu ali celo kar po telefonu! Sicer pa kaže, da se nepooblaščenim posrednikom izteka lepi čas, saj naj bi zakon o trgu vrednostnih papirjev nepooblaščenim prepovedal borzoposredniške posle s prenosi lastništva vred.

B. D. G.

Naši inovatorji v ZDA

NOVO MESTO - Na letošnji razstavi inovacij INPEX v Pittsburghu, ZDA, je med 400 inovatorji in inovatorskimi skupinami iz več kot 30 držav sodelovalo tudi 10 slovenskih inovatorjev. Skupaj so predstavili 15 inovacij, za katere so poželi šest medalj in eno posebno nagrado. Med razstavljenimi inovacijami so bile tudi: energijska ploščica Stefana Horvata iz Višnje Gore, nagrobne lučke družbe Arpad & Anica Horvat iz Zagradca ter širokokotna konveksna ogledala za motorje, kolesa, avtomobile in traktorje Slavka Medimurca iz Grosupljega.

Kot je povedal Andrej Skrinjar iz Podjetniškega centra Novo mesto, ki je skupaj z inovatorjem Stefanom Horvatom zastopal naše inovatorje na razstavi, uživa Slovenija v inovatorskem svetu precejšen ugled. Skrinjar meni, da so se v ZDA predstavili nadpovprečno dobro, čeprav sta vse inovacije zastopali le dve osebi.

Ugotavlja pa, da so večjo pozornost na razstavi vzbudila podjetja in države, ki niso svojih inovacij predstavljale le s sliko in besedo, temveč so na razstavnem prostoru pokazale kar izdelke same. "Suhoparni, pa čeprav urejeni sejemski prostori, pač ne vlečejo. Zato bo potrebno slovenske inovatorje v bodoče vzpodbuditi k boljšim predstavitvam," meni. Ker taka razstava veliko stane, meni, da bi morda v bodoče poskušali s skupnim nastopom s sosednjimi državami. Opazil je še, da je bilo na razstavi veliko vohunjenja z namenom, kopirati inovacije.

B. D. G.

Poslej več reda pri plačevanju?

Vladni ukrepi naj bi izvajalce pomembnejših javnih gradbenih del zavezali, da redno in v enakih rokih, kot veljajo zanje, plačujejo podizvajalce in dobavitelje

Država je trenutno največji investitor, saj se iz njene blagajne v javne gradnje prelivajo milijarde tolarjev (letno čez 100 milijard). Izvajalci (najbolj razpiti je primer Darsa) dobijo dela plačana pravi čas, sami pa z veliko zamudo, brez obresti in celo z izsiljenimi diskonti plačujejo podizvajalce, kooperante in dobavitelje. Vlada meni, da gre pri tem za nenamensko porabo denarja, zato jo je sklenila ustaviti. Ne zato, ker bi imela velik posluh za gospodarstvo, ki tako posluje v nenormalnih razmerah, ampak bolj zato, ker ima težave pri izterjavi davčnih obveznosti. Tam, kjer nič ni, še država ne more vzeti.

Gospodarstvo že več let, še zlasti pa spet zadnje leto, ko se je plačilna nedisciplina močno poslabšala, opozarja državo, naj naredi red na tem področju in zagotovi redno plačevanje in mehanizme, ki bodo omogočali izterjavo dolgov. Ministrstvo za finance je zaradi tega pripravilo Zakon o finančnem poslovanju, ki naj bi, ko bo sprejet, pripomogel k izboljšanju plačilnega reda, za

začetek pa je vlada sprejela ukrepe za zagotavljanje finančnega reda v primerih, ko gre za oddajanje javnih del ter za zaščito kooperantov in podizvajalcev pred zlorabo izvajalcev.

Vlada je tako pooblastila Davčno upravo, da lahko davčne obveznosti podizvajalcev pri javnih naročilih izterja tudi z rubežem terjatev izvajalcev do naročnikov del. Če ima podizvajalec (npr.

avtoprevoznik) dolg do davkarije, njemu pa je dolžan izvajalec del (le če gre za javno naročilo), bo davkarija lahko zarubila terjatev izvajalca do naročnika, ponavadi države.

Vlada je tudi obvezala naročnike, če gre za javna naročila del z vrednostjo nad 50 milijonov tolarjev, da dopolnijo zapisne pogoje. V bodoče naj bi že v razpisnih pogojih izvajalce zavezali, da odstopijo svoje terjatve do naročnika del v korist dobaviteljev blaga, podizvajalcev ali kooperantov, če ti s potrdili izkažejo terjatve do njega. Izvajalce naj bi zavezali tudi, da se držijo enakih plačilnih rokov za plačevanje podizvajalcev, kot so določeni zanje v pogodbi o prevzemu del, poleg tega pa še, naj priznavajo zakonite zamudne obresti.

Zapiranje medsebojnih terjatev in rubež terjatev izvajalcev za nesporne terjatve podizvajalcev naj bi preprečila naraščanje dolgov in zamudnih obrestih pri podizvajalcih. Prav zaradi velikosti državnih naložb Ministrstvo za finance pričakuje, da bo red na tem področju znatno prispeval k izboljšanju plačilnega reda v državi. Če doslej izvajalci ni nič vezalo na izpolnjevanje obveznosti do podizvajalcev, pa lahko vlada od naročnikov pomembnejših javnih naročil v gradbeništvu zahteva, naj izvajalcem postavijo pogoje v razpisih.

B. D. G.

LETOS NE BO DIVIDEND IZ LEKA?

LJUBLJANA - Če bo skupščina delničarjev družbe Lek 8. julija potrdila predlog uprave, ta družba ne bo delila dividend, temveč bo 3,5 milijarde tolarjev čistega dobička iz lanskega leta pustila nerazporejene. Nova uprava s predsednikom Metodrom Dragonjo je namreč ugotovila, da Lek posluje v zaostrenih pogojih na najpomembnejših trgih. Ruski krizi in vojni na Balkanu se je pridružila se zahteva ameriške Agencije za hrano in zdravila po umiku treh Lekovih preparatov s trga ZDA. Zaradi vsega tega uprava ocenjuje, da Lek začetnih ciljev letos ne bo uspel uresničiti. Obseg prodaje naj bi za načrtovanim zaostajal za 7 odst. in bo za malenkost nižji od lanskega leta, medtem ko že za leto 2000 spet napovedujejo za 14 odst. večjo prodajo od letos. V Lek u poudarjajo, da se ne nameravajo odreči ameriškemu trgu, nasprotno, pospešili bodo prodajo, ponovili klinične študije in registracijske postopke za nekatere izdelke.

KAKO KAŽE NA BORZI?

Vrstijo se razprodaje

V juniju je slovenski borzni indeks izgubil dodatna dva odstotka svoje vrednosti. To morda na prvi pogled ni omembe vredno, je pa zaskrbljujoče, kajti vrednost pada že od februarja. Ker poleg tega tudi ni vzpodbudnih novic, ki bi dajale upanje o skorajšnjem obratu, lastniki delnic že postajajo živčni. Zato in delno tudi zaradi zadnjih nakupov pred uvedbo DDV so se v zadnjih dneh nekoliko povečale razprodaje, kar so se posebej občutili tečajji obeh farmacevtskih delnic. Cena Leka se je v ponedeljek znižala na 33.300 in Krke na 25.500 tolarjev. V rdečih številkah je zaključila tudi velika večina ostalih delnic.

Se slabše se je godilo delničarjem. Začetni zagon naraščanja tečajev, posebej tistih pri praznih pidih, ki ga je povzročilo pričakovanje novega pokojninskega zakona, je kmalu popustil. Prvo razočaranje, predvsem spekulativno, je povzročila omejitve, da bo smel posameznik v prvem pokojninskem stebru uveljaviti le za milijon tolarjev nominalne vrednosti pokojninskih bonov. Drugi val padanja cen pidovskih delnicam so povzročile govorice o osiromašenih spiskih premoženja, ki ga je država pripravljena vložiti v privatizacijsko luknjo. Zaradi obojega so se njihove cene skoraj vrnile na raven, ki so jo imele še na črnem trgu. Ne glede na pesimizem, ki trenutno obvladuje

slovensko borzo vrednostnih papirjev, so časi za vse investitorje, ki lahko svoj denar pogrešajo nekoliko dlje kot le nekaj mesecev, več kot primerni za nakupe. Nekoliko v senci dogajanja na delniškem trgu je ostal prihod treh novih državnih obveznic na borzo. Čeprav te večinoma zanimajo bolj profesionalne investitorje, le zaslužijo krajšo predstavitev. RS10 z nominalno vrednostjo 10.000 SIT nosi obresti TOM + 4,5 odst., ki se izplačujejo skupaj s pripadajočim delom glavnice enkrat letno 31. maja. Zadnji obrok glavnice in obresti zapade 31. maja 2007. RS12 je po nominalni vrednosti in obrestih enaka prvi, vendar obresti zapadejo enkrat letno, 29. maja, glavnica pa se izplača v celoti ob zapadlosti obveznice 29. maja leta 2002. RS13 je nominirana na 1.000 nemških mark v tolarški protivrednosti. Obresti (DEM + 5,55 odst.) se izplačujejo polletno, 29. junija in 29. decembra. Glavnica bo izplačana v enkratnem znesku ob zapadlosti obveznice 29. junija 2008. Začetni tečajji, ki so se oblikovali ob sicer skromnem trgovanju, so znašali za RS10 100,60 odst., za RS12 100,01 odst. in za RS13 100,50 odst.

IZTOK PLUT
Dolenjska borzoposredniška družba
Novo mesto
Tel. (068) 371-8221, 371-8228

JELOVICA ODPRLA OBRAT V PREDDVORU - Prejšnji četrtek so v Preddvoru odprli tehnološko posodobljen obrat za izdelavo montažnih objektov, ki ga je tja iz Škofje Loke preselila Jelovica. Kot je povedal novi generalni direktor in predsednik uprave družbe Zvezdan Zlebnik (na sliki stoji), namerava Jelovica povečati proizvodnjo montažnih hiš, ki jim je vse bolj naklonjen tudi domači trg. Možnosti vidi predvsem v izgradnji objektov na ključ, pri čemer bi poskrbeli za lokacijo, dokumentacijo, komunalno ureditev in za postavitev hiše. Jelovica, ki ima 45-odst. tržni delež pri prodaji hiš v Sloveniji in s prodajo montažnih objektov ustvari petino prihodkov, sicer 70 odst. proizvodnje izvozi v Nemčijo, Avstrijo, Švico in Italijo. Računalniško vodena proizvodnja je skrajšala čas izdelave za tretjino (na leto lahko izdelajo 250 hiš) in povečala natančnost izdelave. (Foto: Majda Luzar, EPS)

50 LET DRUŽBE AVTO KOČEVJE

Blagovna znamka povrnila zaupanje

Po hudih težavah pred petimi leti je Avto Kočevje danes ponovno uspešno podjetje. Specializirani za prevoz tovora s težkimi tovornimi vozili

KOČEVJE - Podatkov o začetkih družbe Avto Kočevje, ki letos obhaja 50-letnico obstoja, ni veliko. V zgodnjih 90-ih letih so njeno dolgoletno dobro poslovanje prekinili dogodki, ki so v letu 1994 podjetje z najdaljšo tradicijo med prevozniki podjetji v državi privedli skoraj do stečaja. Da bi vrnila podjetju zaupanje kupcev in dobaviteljev, je nova vodilna ekipa na čelu z Ladislavom Lenassijem odkrito priznala, v kakšnem stanju je podjetje, in predstavila, v kakšno ga želi pripeljati.

"Izguba iz preteklih let je znašala 9,5 milijona mark, tekoča pa 50 milijonov tolarjev," pravi direktor Lenassi, ki levji delež zaslug za v celoti povrnjeno zaupanje pripisuje blagovni znamki Avto Kočevje. "Podjetje je bilo v bivši Jugoslaviji tretje največje prevozniško podjetje in je bilo znano od Iraka do Skandinavije," pravi. Tako jim je že v letu 1994 uspelo tekoče poslovanje spraviti na pozitivno ničo. Zadnjih pet let podjetje posluje pozitivno, izguba iz preteklih let pa danes znaša 2,5 milijona mark.

Ob določitvi vsebine dolgoročnega plana podjetja, ki je temeljil na specializaciji podjetja za prevoz tovora s težkimi tovornimi

vozili na evropskih linijah, je glavna naloga podjetja postala modernizacija voznega parka. "Leta 1994 smo imeli 124 voznih enot, med njimi pa niti enega ekološkega vozila," pravi. Po štirih letih obnove in zmanjševanju voznega parka (ugotovili so namreč, da je tudi z manjšim številom voznih enot možno ustvarjati milijon mark mesečnega dohodka), imajo danes 58 sodobnih voznih enot, med katerimi je nastarejše staro 4 leta.

Program so nadaljevali s posodobitvijo informacijskega in telekomunikacijskega sistema, v zadnjih letih zmanjšali število zaposlenih od nekanih 250 na 105 delavcev, kompleks Avto Kočevja pa

si danes delijo še s 14 podnajemniki. Kljub finančni obremenjenosti zaradi hitrega investiranja in težavam v prevozništvu, ki so največje zaradi nelojalne konkurence, pa družba Avto Kočevje, kot zatrjuje Lenassi, iz leta v leto uspešneje posluje.

M. LESKOVEŠEK-SVETE

Ladislav Lenassi

KMETIJSTVO

TERENSKI OGLED VINOGRADOV

NOVO MESTO - Novomeška enota Kmetijskega zavoda Ljubljana za območje Straže vabi vinogradnike, ki jih zanima varstvo vinske trte pred boleznimi in škodljivci, na terenski ogled, ki bo v četrtek, 1. julija, ob 15.30 na Cerovcu v vinogradu Alojza Rožembergerja. V ponedeljek, 28. junija, ob 15.30 bo ogled v Straški gori v vinogradu Lada Turka in ob 17.30 na Rigi v vinogradu Jožeta Turka. Ogled bo vodil inž. Jože Maljevič, svetovalec za vinogradništvo iz Kmetijskega zavoda.

CENE ŽETVE

BELA KRAJINA - Na sestanku upravnega odbora Strojnega krožka Bele krajine je bila za hektar kombajniranja določena cena 13.400 tolarjev ali pa za večji kombajn (3,6 metra) 12.000 tolarjev za uro žetve, manjšega (do 3 metre) z vezanjem bal 10.800 tolarjev.

Z NOVOMESKE TRŽNICE

V ponedeljek je bila tržnica spet bogato založena. Branjevske so prodajale: čebulo po 200 tolarjev kilogram, krompir po 120 do 200, korenček po 240, rdečo pesu po 200, solato po 200, zelje po 120, fižol po 400, repo po 200, blitvo po 600, bučke po 200, kumare po 200 do 300, stročji fižol po 600, paradižnik po 260, marelice po 500, hruške po 400, ribez po 300, jabolka po 80 do 180, češnje po 450, višnje po 400, borovnice po 500 kozarec, med po 800 do 900 kozarec, sadiko zelja, cvetake ali zelene po 20, zavitek domačih rezancev po 250 in kilogram lisičkov po 1000 tolarjev.

sejmišča

BREŽICE - Na sobotnem sejmu so imeli naprodaj 76 do 3 mesece starih prašičev, 48, starih 3 do 5 mesecev, in 8 starejših. Prvih so prodali 42 po 300 do 310, drugih 15 po 280 do 290, tretjih pa 6 po 180 do 200 tolarjev kilogram.

kmetijski nasveti

Škodljivost gaženja tal

V mokrem, to je po dežju, kmetova noga nekaj časa ne sme na njivo. To je znano tako rekoč od pamtike. Kako pa je z uporabo obdelovalnih strojev, ki lahko zemljo še neprimerno bolj zgazijo, je mnogo manj znano in raziskano. Tudi učinek govejega parklja na pašno rušo postaja aktualna, odkar velja priporočilo, da je treba za pašo izkoristiti tudi manj primerna zemljišča in tako zmanjšati (prevelike) stroške reje, ki jih liberaliziran trg vse manj prizna.

Eden redkih raziskovalcev pomena gaženja tal dr. Tone Vidrih z Biotehniške fakultete v Ljubljani v reviji Tehnika in Narava (TIN) opozarja na pomen vlage in talne strukture. Ob slabi strukturi zemlje, ko primanjkuje organske snovi, to je humusa, pritisk čevlja, kolesa ali parklja bolj zgosti zemljo, izrine zrak iz por, zmanjša pozornost in izmenjavo plinov, kar vse ima za posledico manjšo rodovitnost. Velja načelo, da morajo imeti tla vsaj polovico prostornine v obliki por, če naj veljajo za fizikalno dobra. Gaženje odstotek por močno zmanjša, zlasti se, če je zemlja mokra in na pritisk manj odporna. Škodljiva je zlasti prekinitev tako imenovanih velikih por, po katerih teče izmenjava plinov in nujno potrebna oskrba s kisikom, ki ga talni organizmi potrebujejo za živahno delovanje.

Za pašo velja, da je gaženje manj škodljivo, kot bi po od govejih parkljev zgaženi travni ruši pričakovali, posebno se, če premore pašnik dovolj bele detelje in trpežne ljujke. Bela detelja in trpežna ljujka sta ne le zelo okusni pašni rastlini, ampak imata tudi zaščitni pomen. Deževnikom in drugim talnim prebivalcem pomagata, da se stisnjeni, to je zgaženi zgornji, približno desetcentimetrski sloj pašnika prej opomore in povrne v prvotno stanje.

Odpornost proti gaženju poleg že omenjenega humusa poveča tudi apnenje tal, ki izboljšuje fizikalne lastnosti zemlje in omogoča rast večjega števila različnih rastlin, predvsem pa detelj. Zakisana tla imajo manjše število redkih, visokih tal in so za gaženje mnogo bolj občutljiva. Nasprotno od apnenja pa deluje pretirano gnojenje z dušikom, ki je tudi s tega vidika škodljivo. Inž. M. L.

"AMBASADORJA" SLOVENIJE

Vino odpira vrata na Japonsko

Ogromen primanjkljaj naše države v menjavi z Japonsko (lani smo izvozili za okoli 10, uvozili pa za okoli 200 milijonov tolarjev, kar kliče po potrebnih ukrepih)

Vse se je začelo pred šestimi leti, ko sta se solastnica japonske firme Ranet Keiko Mori in njen mož spoznala s Slovenci, ki delajo na Japonskem. "Takrat sva prvič slišala za Slovenijo in ker so nama o njej povedali toliko lepega, sva bila vesela, ko so naju povabili," pravi Keiko, ki je že ob prvem obisku v Sloveniji leta 1994 ugotovila, da prijatelji niso pretiravali. Posebej jo je navdušilo življenje v hišah brez alarmnih naprav in predvsem, da ji pri nakupovanju ni bilo treba ves čas čvrsto stiskati nakupovalnih vrečk v strahu, da jo bodo okradli.

Kasneje sta z možem Slovenijo še večkrat obiskala, saj sta zanjo želela narediti kaj več. Kot lastnika firme Ranet, ki se ukvarja z vzpostavljanjem stikov med japonskimi in tujimi podjetji, sta v Sloveniji začela iskati proizvod, ki bi bil primeren za izvoz na japonski trg. Takšen izdelek je vino. Pri tem je pomemben podatek, da je Japonska edino tržišče na svetu, kjer prodaja vin še vedno narašča. "Povprečni Japonec spi na leto sicer le 4 litre vina, vendar pa ne gre pozabiti, da je Japonec 125 milijonov. Standard jim omogoča, da si vino lahko privoščijo, in to dobro," pravi.

V začetku letošnjega leta v Slovenijo pripeljala lastnika dveh japonskih restavracij. Skupaj so obiskali vse tri vinske regije in preizkusili vsa naša tipična vina. Obiskali so radgonsko klet, Belince, klet Batič v Šempasu in Pri Ravbarju v Mirnu, krško klet in samostan Pletarje. Povsod so ob vinih poskusili tudi hrano. "Ocena obeh lastnikov restavracij je bila, da bi slovenska vina in hrano v svojih restavracijah lahko spravila v promet," pravi Keiko.

Keiko Mori

Zaradi omejenih količin slovensko vino na Japonskem na voljo le v restavracijah in hotelih in morda za darila. Izvoz kakovostnih slovenskih vin na Japonsko bo utrl pot tudi prehrabnim izdelkom pa slovenskemu kristalu, ki se sedaj prodaja pod tujimi znamkami in številnim drugim izdelkom. Vendar bo to že druga

faza uresničitve projekta, ki ji bo po zamisli zakoncev Mori sledila še tretja in tudi najpomembnejša - pritegnitev japonskih investorjev v Slovenijo. Projekt bo podprla japonska razvojna banka, s pomočjo katere je podjetje Ranet že uspešno izpeljalo več podobnih projektov iz Amerike, Malezije in drugih držav sveta.

M. LESKOVŠEK-SVETE

PRAVNA SVETOVALNICA

Svetuje dipl. iur.
Marta Jelačin

Vlaganje v tujo nepremičnino

Številni spori se pojavljajo, ko se stranke dogovorijo za so-investiranje v določeno nepremičnino, kasneje pa se skregajo ali si premislijo. Obe stranki sta vedeli, za kaj gre in da je bila investicija opravljena z dovoljenjem lastnika ter v prepričanju, da bo tudi investitor imel kaj od tega. Stranki bosta morali dokazovati vsebino medsebojnega dogovora o so-vlaganju. Če bo soinvestitorju uspelo dokazati vlaganje v tujo nepremičnino v prepričanju, da si s tem poveča vrednost svojega premoženja, potem gre za neopravičeno obogatitev lastnika nepremičnine in je investitorju dolžan povrniti škodo. V nasprotnem primeru pa lahko lastnik nepremičnine v smislu čl. 226 zakona o obli-gacijskih razmerijih od so-vlagatelja zahteva, naj povrne škodo, ki je nastala s tem, ko se je ta vmešal v tuje posle.

• Na svoji koži čutim, kako sem se iz poštenega pisatelja spremenil v svinjjo politika. (Tone Partljič)

Popis kmetijstva v prihodnjem letu

Brez njega ni mogoče do pomoči EU

Evropske kmetijske politike in njenih ukrepov, ki segajo tudi na socialno področje, ni mogoče uresničevati brez natančnih in zanesljivih podatkov ne le na državnih, temveč tudi na regionalni in lokalni ravni. Tovrstnih podatkov ne daje splošni popis prebivalstva, zato mora Slovenija čimprej izvesti poseben popis kmetijstva, ki bo prinesel podatke ne le o velikosti kmetijskih gospodarstev, zemljiščih, obdelavi, številu in vrsti živine, kmetijskih objektih in strojih, temveč tudi o prebivalstvu in njegovih socialnih razmerah. Znano je, da Evropska unija denarno podpira posamezne manj razvite in demografsko ogrožene regije, dodelitev te pomoči pa je v zahtevku treba natančno utemeljiti s konkretnimi podatki, ki jih zdaj povečini sploh nimamo.

Popis kmetijstva je orjaško delo, saj je treba natančno statistično popisati in obdelati vsako izmed 120.000 slovenskih kmetij, kolikor jih po približni oceni še imamo. Doslej opravljena dva samostojna popisa iz leta 1930 in 1960 sta že močno zastarela in neuporabna, zato je v pripravi predlog zakona, da bi kmetijski popis izvedli v letu 2000. - n

Tudi mali kmetje obvezno v kmetijsko gozdarsko zbornico

Najmanj 2.000 SIT članarine

LJUBLJANA - Po desetletnem prizadevanju, znanemu nasprotovanju in zapletih je državni zbor sprejel zakon o kmetijsko-gozdarski zbornici. Prve volitve v svet zbornice bodo najkasneje v enem letu, z uveljavitvijo zakona pa bo najprej država postala lastnica osmih kmetijskih in živinorejskih zavodov, kasneje pa bo to premoženje prešlo v last zbornice, ki se bo morala ukvarjati tudi z izobraževanjem kmetov in lastnikov gozdov.

Članstvo v zbornici bo razdeljeno v dve volilni skupini: v prvi bodo lastniki, zakupniki, uživalci in imetniki pravice uporabe za vsa zemljišča, ki prinašajo najmanj 20.000 tolarjev katastrskega dohodka (vendar bo članarina znašala najmanj 2.000 tolarjev na leto), v drugi volilni skupini pa bodo podjetja, zadruga in druge pravne osebe, ki imajo dohodek od kmetijstva, gozdarstva ali ribištva.

EN HRIBČEK BOM KUPIL...

Ureja: dr. Julij Nemanič

Nega vina v (pretoplih) zidanicah

(Nadaljevanje iz konca)

Vino se v vsaki posodi, čeprav je napolnjena, spreminja; ali na boljše - rekli bi lahko, da zori - ali na slabše, če se kvari. Temperatura prostora (zidanice), kjer je sod shranjen, vpliva na hitrost zoričnih procesov v vinu. Pri višji temperaturi procesi tečejo hitreje. Pri višji temperaturi je usušek vina večji, na stopnjo izhlapevanja vina pa vpliva tudi vlaga v prostoru. Čim nižja je relativna vlaga v zidnici (optimalna je pod 70 do 75 %), večji bo usušek.

Pod nego vina se razume tudi zagotavljanje ustrezne temperature in vlage v prostoru. Najbolje zori vino, če je nihanje temperature v prostoru minimalno do 4° C letno. Redke so vinske kleti v Sloveniji, ki imajo stalno temperaturo okrog 10° C in znaša letno nihanje do 4° C. Če so manjše kleti (zidanice) opremljene z napravo za hlajenje vina poleti, jim pade temperatura pozimi na blizu 0° C (ledišče). Torej s klima napravo ni mogoče zagotavljati stalne letne temperature. Toda prenizke temperature niso toliko usodne za kakovost kakor previsoke. Pri mladem vinu nenaden padec temperature, ki ohladi vino za nekaj tednov blizu 0° C, pospeši izločanje vinskega kamna in beljakovin. Tako se vino očisti "viškov", ki ogrožajo njegovo stabilnost v

steklenici. Zrelemu, stabiliziranemu vinu ohlajanje ne koristi, ni pa posebne škode. Ponavadi za-dostuje 10 do 14 dni, da se prekišlo vino biološko razkisa.

Včasih so nekateri dodajali v vino vinsko kislino, da bi ga na ta način "osvežili". V Sloveniji je malo vin, ki bi jih bilo treba dokisati. To se dogaja nekatera leta v Koprsčini. V naših vinogradnikih, ki imajo prekišla vina, svetujem, da pospešijo biološki razkis. Da bi za vse srečno potekalo, je potrebno preveriti pH, skupni in prosti SO₂ in tudi skupne kisline. Bakteriije, ki spremenijo ostro jabolčno kislino v mlo in zdravno mlečno kislino, lahko delujejo pri pH nad 3,1 in pri skupnem SO₂ pod 60 mg/l in prostem SO₂ pod 20 mg/l. Vino, ki vsebuje nad 100 mg skupnega SO₂ v enem litru, bo zelo težko biološko razkisati. Če je pa pH nižji od 3,1, ga lahko z majhnim kemičnim razkisom dvignemo. Koliko soli za razkisanje je potrebno dodati, pa lahko določijo za vsako posamezno vino strokovnjaki v vinskem laboratoriju.

Za vina, ki jih želimo samo zavarovati pred kvarjenjem v vročih poletnih mesecih, je dovolj, da vsebujejo prosti SO₂ nad 20 mg/l, da so v sodu ali cisterni na polnem in da usušek tedensko nadoknadimo z zdravim vinom enake kakovosti, kot je v sodu.

dr. JULIJ NEMANIČ

Sedež združenja naj bi bil v Ribnici

Zaključuje se I. faza projekta "Korenine slovenske identitete"

RIBNICA - Ob zaključku I. faze projekta "Po poteh dediščine - Korenine slovenske identitete", ki sta ga do sedaj v celoti financirala Ministrstvo za kmetijstvo in Sklad znanja pri angleški vladi, bodo 6. julija v Cerknem prvi predstavili celotno projektno vsebino vsem sodelujočim z lokalne

ravne in kulturne dediščine iz vseh 14 občin projektnega območja, predstavili se na državni ravni.

"Pri izboru lokacij je bil pou-darek na enakopravnosti občin, tako da ima vsaka vsaj eno lokacijo," pravi regionalna koordinator-ka projekta Alenka Henigman z ribniške občine. Enakopravnost bo temeljno merilo tudi v II. fazi uresničevanja projekta, ki se bo začela prihodnji mesec in bo trajala do decembra. V II. fazi bodo morale svoj delež prispevati tudi občine. V Cerknem pa se bodo morali dogovoriti še o več drugih

pomembnih zadevah, saj kot pravi Henigmanova, jih čakajo tri pomembne naloge: ustanovitev združenja, izdaja brošure in fizični razvoj produkta, kar pomeni, da bodo morali urediti pešpoti, postaviti informacijske oznake, zagotoviti prenočišča in pripraviti marketinški plan. Na sestanku bodo predlagali, da bi bil sedež združenja v Ribnici. Predlog je utemeljen, saj že sedaj prevzemajo naloge drugih koordinatork, poleg tega se je projekt na neki način tudi začel prav v Ribnici.

M. LESKOVŠEK-SVETE

Alenka Henigman

ravni, dva dni kasneje pa bodo "regijski turistični proizvod", ki vključuje 26 lokacij na ravni na-

NA OBISKU PRI ZDRAVIČEVIH

BRŠNIK - Na kmetiji Ivica Zdraviča v Bršniku ob Kolpi imajo nekaj hektarjev velik nasad starih sort jabolk. Lani so pridelali več ton mošta in jabolčnega kisa, znani so tudi po hruskovi žganjkuhi. Na razstavi na Ptuj so prejeli bronasto kolajno za hruskovo žganje. Zdravič se je leta 1991 iz Zagreba vrnil v rojstni kraj svojih staršev in ob Kolpi zgradil ličen bife "Štor". Povezal se je za hrvaško turistično agencijo Atlas, ki je lani v Bršniku pripeljal dva tisoč gostov, pred kratkim so podpisali petletno pogodbo; letos bo v tej va-sici, kjer stalno živi le Zdravičeva družina, na obisku okrog tri tisoč hrvaških gostov.

HELENA MRZLIKAR gospodinjski kotichek

Star kruh za dobre jedi

Mnoge priljubljene jedi so največkrat narejene z nekaj dni stari-m kruhom. Poznamo različne nadeve s kruhom, kruhove kipičke, kot so kruhove puding, kavni narastek, ameriški poobedeck, imenovan "revni vitezi", sladka grmada in še vrsta drugih dobrih jedi. Za perutnino pripravimo JABOLČNO-ČEBULNI NADEV. Potrebujemo 2 čebuli, 2 kiselkasti jabolki, 2 žlici sesekljane peteršilja 100 g še mehkih krušnih drobtin, 45 g masla, sol in poper. Čebulo sesekljamo in združimo na maslu s poprom in soljo. Dodamo na grobo zribani jabolki, začimbe in drobtine. Pustimo, da se masa napne, in nato polnimo perutnino.

Star kruh uporabimo tudi za nasitljivo jed, imenovano SLADKA GRMADA. Potrebujemo 300 g belega kruha, 1/4 litra mleka, 2 jajci, 80 g sladkorja, 50 g rozin, 400 g kiselkastih jabolk, 200 g borovnic ali jagod, 50 g sesekljanih orehov in sladkor za potresanje. Kruhu obrežemo skorjo in sredico narežemo na rezine. Jabolka olupimo in narežemo na kolobarje. Jajca razvrkljamo z mlačnim mlekom in sladkorjem. S to mešanico pokapljamo kruhove rezine in jih enako-

merno navlažimo. Pekač namastimo z maslom. Na dno pekača zložimo plast kruhovih rezin, na kruh plast jabolk in jagodičje, dodamo orehe in rozine ter prekrijemo z navlaženimi kruhovimi rezinami. Pečemo pri 200° C približno 15 minut. Jed ponudimo vedno toplo. Mnoge znane kipičke delamo s kruhom ali s kakim drugim žitnim izdelkom, kot je zdrob, in jih rahlamo s snegom iz beljaka, da v pečici lepo narastejo.

Znan je nemški KRUHOV NARASTEK, t.j. v vinu namočen kruh s sladkorjem, cimetom in stople-nim surovim maslom. Ameriški narastek pa se imenuje REVNI VITEZI. Za 4 obroke razmešamo 2 jajci, 750 ml mleka, 1/2 žličke vanilijeve esence ali sladkorja, žličko sladkorja in 1/2 žličke soli. Osem rezin suhega kruha pomočimo v jajca z mlekom. Vlažne rezine opečemo na 60 g masla in potresemo s cimetom in sladkorjem. Postrežemo z vrtnimi jagodami in borovnicami. Za kipičke, t.j. narastke, kuhane v sopari, uporabljamo modele kot za šarlotne in sufle-je. Pred polnjenjem model vedno dobro namastimo.

dežurni poročajo

STRASTEN KADILEC - Vse kaže, da je neznan storilec, ki je 15. junija popoldne na Trgu svobode v Črnomlju prišel v odklenjeno skladišče prodajalne KZ Trznica, strasten kadilec. Ukradel je namreč 22 zavojev različnih znamk cigaret za preko 51 tisoč tolarjev.

RAZBIJAL OKNA - Kar 300 tisoč tolarjev znaša škoda, ki jo je osumljenec S. T. iz Grosupljega storil 17. junija, ko je v Žvirčah na navozgrajeni stanovanjski hiši R. B. z neznanim predmetom razbil tri okna in 14 kosov steklenega parapeta.

ČAS KOLESARJENJA - 14. junija je neznan storilec J. P. iz Mirne Peči neprijetno presenetil, saj mu je izpred gostilne odpeljal kolo s motorjem, vredno okrog 60 tisoč tolarjev. Naslednji dan pa je znova neznanec izpred stanovanjskega bloka v Mušičevi ulici v Novem mestu ukradel gorsko kolo znamke Rog in lastnika T. O. oškodoval za okrog 20 tisoč tolarjev. Ni kaj, navdušen kolesar!

MAHNJEN NA LES - To lahko rečemo za neznanca, ki je v začetku maja v gozdu med naseljem Travni Dol in Laze, last Sklada kmetijskih zemljišč in gozdov RS, posekal štiri jelke in eno smreko in jih odpeljal. Škoda znaša 97 tisoč tolarjev.

RAD BI GRADIL - Gradbišče bencinske črpalke Kostanjevica na Krki na Krški cesti je v noči od 16. na 17. junij obiskal neznanec in iz odprtih prostorov odnesel okrog 20 kosov gips plošč v vrednosti 30 tisoč tolarjev.

NEZADOVOLJEN Z VLOMOM - Neznanec, ki je 19. junija ponoči vlamjal v osebni avto znamke VW Polo v vinorodnem okolišju na Tolstem Vrhu, ni bil zadovoljen. Kljub temu je lastniku avta B. P. iz Zgornjega Jezerskega povzročil na obeh prednjih vratih za 100 tisoč tolarjev škodo.

POHVALNA AKCIJA

NOVO MESTO - Dijaki Centra strokovnih šol iz Novovega mesta so se z mentorico dijakov Romano Potočnik odločili za akcijo zbiranja sredstev v dobrodelne namene. Med mnogimi možnostmi so izbrali pred kratkim odprto nevladno Varno hišo v Novem mestu. Vodja akcije je dijakinja Ida Jazbinšek, sodeluje pa tudi učiteljica Ksenja Lorber. Že dva meseca iščejo sponzorje in donatorje. 26. in 27. junija bo potekala kolesarska pot Novo mesto - Celje - Ljubljana - Novo mesto, zaključna dobrodelna prireditve pa bo v nedeljo, 27. junija, ob 18. uri.

DAN ODPRTIH VRAT PP KRŠKO - Policijska postaja (PP) Krško je v petek, 18. junija, v počastitev dneva policije odprla svoja vrata za javnost. Med 9. in 15. uro so si številni obiskovalci lahko ogledali vsa sredstva in delo, ki jih policisti in delavci PP in Policijske uprave (PU) Krško uporabljajo pri svojem delu: prevozna sredstva, sredstva za merjenje hitrosti in preizkušanje alkoholiziranosti, različno orožje, naprave za odkrivanje pomarejenih dokumentov, računalniško opremo, prikaz samoobrambe in policijskih postopkov, preprečevanje in odkrivanje kriminalitete, varovanje in nadzor državnih meje, vse prostore PP itd. Med obiskovalci so bili najbolj zvedavi otroci krške osnovne šole, ki so se neverjetno navduševali nad prikazom različnega orožja (na sliki), tako da se očitno za policijski podmladek vsaj v Posavju ni bati. (Foto: L. Murn)

Dolenjski policisti deležni pohval

Minister za notranje zadeve Borut Šuklje za direktorja PU Novo mesto imenoval Francija Povšeta - Varnost pri nas na visoki ravni - Pomemben projekt t.i. Schengenske meje

NOVO MESTO - V četrtek, 17. junija, je minister za notranje zadeve Borut Šuklje imenoval Francija Povšeta za direktorja Policijske uprave (PU) Novo mesto - do sedaj je bil načelnik. Minister se je z njim in njegovimi najbližjimi sodelavci pogovarjal o varnostnih razmerah in drugih aktualnih vprašanjih, s katerimi se srečujejo policisti na področju Dolenjske in Bele krajine.

Minister Šuklje je novomeško PU obiskal v okviru rednih obiskov PU po Sloveniji. Na novinarski konferenci je zelo pohvalil delo dolenjskih policistov. "Direktor in njegovi sodelavci so zagotovili, da bodo zadržali odlično mesto med najbolj varnimi regijami v Sloveniji, kar Dolenjska in Bela krajina nedvomno sta. V pogovorih smo se dotaknili problemov kriminalitete, prometne varnosti in ilegalnih mejnih prehodov, kjer PU Novo mesto dosega odlične rezultate, kar je še posebej pomembno, saj pokriva velik del južne meje."

Prav vprašanje meje postaja vse pomembnejše, saj je eden največjih projektov v naslednjih letih ob vstopu Slovenije v Evropsko unijo projekt t.i. južne oziroma Schengenske meje. Kot je povedal sekretar z ministrstva mag. Slavko Debeljak, to pomeni, da bodo varovanje meje s Hrvaško bistveno poosttrili, postopki ustreznih organov bodo bistveno daljši, ker

bo treba upoštevati vse evropske standarde. "Seveda pa to ne pomeni, da ne bi dajali koncesij hrvaškim državljanom," je dejal Debeljak. Da bo ta evropski projekt zadovoljivo rešen, nameravajo na območje južne meje pri nas (pre)zaposeliti do 1200 policistov.

Franci Povšeta je poudaril, da so dobri rezultati sad daljših prizadevanj vodstva PU in ministrstva. "Ljudem na tem področju se trudimo zagotavljati varnost, ki postaja vse večja dobrina. Sodelavci, tako vodstvo policijskih postaj kot policisti, so strokovni in imajo visoko moralno vrednost, tako da tudi rezultati ne morejo izostati," je poudaril direktor PU Novo mesto.

L. MURN

VOZIL PO NAPAČNI STRANI

ARTO - Izven naselja Arto se je 15. junija jutraj zgodila prometna nesreča. V desnem nepreglednem ovinku je 32-letni R. F. iz Novega mesta zapeljal na levi desni pas, takrat pa je iz smeri Vrhovega proti Krškemu pravilno pripeljal tovornjakar R. P. iz Celja. Kljub temu da se je slednji umaknil na desni rob, je prišlo do trčenja. Tovorno vozilo je trčilo v robnik in se ustavilo obrnjeno proti Krškemu. Voznik ni bil telesno poškodovan. Osební avto pa je bil poškodovan na prednjem levem kolesu, zaradi česar je zdrsel preko levega smernega vozišča na bankino in nasip. Voznik je dobil hude telesne poškodbe, trije sopotniki pa lažje.

SMRT V ČANJSKEM POTOKU

ČANJE - 20. junija je 21-letni M. P. iz okolice Sevnice vozil osebni avto znamke Opel Kadett 1.3S po lokalni cesti Blanca - Čanje. V desnem nepreglednem ovinku je zaradi neprimerno hitrosti izgubil oblast nad vozilom. Z levim bokom je zdrsnil preko neurtirane bankine po nasipu navdol in se prevrnil na streljo v potok. Z desnimi vrati je trčil v kamen v Čanjskem potoku, ki je globok 25 do 30 cm. Voznik je skozi razbito okno desnih vrat zapustil vozilo, prebredel potok proti toku ter poskušal splezati po hribu nazaj na vozišče. Pri tem je izgubil zavest, padel nazaj proti potoku, kjer je tudi zaradi poškodb glave preminil. Obstaja sum vožnje pod vplivom alkohola.

PIJANI PRETEPAČI

VELIKI TRN - 17. junija je okrog 22. ure prišlo pred gostinjskim lokalom Dar Janja na Apneniku pri Velikem Trnu do pretepa. V lokalno skupaj popivali 39-letni M. G., 55-letni F. G., 55-letni M. G. (vsi iz okolice Krškega) in 21-letni R. Č. ter 23-letni A. G., oba iz okolice Sevnice. Prišlo je do zmerjanja, odkod je kdo, eden od bratov je odšel ven in iz osebnega avta vzel motorno žago. Ko so zaslišali njeno brnenje, so odšli pred lokal ter se začeli pretepati. Reševalno vozilo iz ZD Krško je v novomeško bolnišnico odpeljalo na zdravljenje F. G. in M. G. Slednji je bil preizkušen z alkotestom, ki je pokazal 3,49 g/kg alkohola v krvi, pri A. G. je pokazal 2,31 g/kg in pri R. Č. 3,27 g/kg alkohola. Za oba telesno poškodovana je bil odvzem krvi naroben v novomeški bolnišnici.

POVZROČITELJ POBEGNIL

ŠTEFAN - 20. junija okrog 4. ure je 26-letni J. S. iz okolice Trebnjega pri Štefanu zaradi vožnje preblizu desne roba vozišča trčil v dva pešca: 19-letnega P. G. iz Trebnjega in 26-letnega M. H. iz okolice Mirne Peči. P. G. je odbilo na njivo ob vozišču, M. H. pa je padel na pokrov motorja in nato na vozišče. Voznik J. S. se po trčenju odpeljal, ne da bi pomagal poškodovanima peščema. Policisti so ga doma izsledili okrog 5. ure. Preizkus z alkotestom je pokazal, da je imel voznik v izdihanem zraku kar 2,32 promila alkohola. P. G. je hudo, M. H. pa lahko telesno poškodovan.

POVŠE IMENOVAN ZA DIREKTORJA PU NOVO MESTO - Prejšnji teden je minister za notranje zadeve Borut Šuklje (v sredini) imenoval Francija Povšeta (na desni) za direktorja PU Novo mesto. Pohvalil je delo dolenjskih policistov, saj je varnost na Dolenjskem in v Beli krajini na visoki ravni, ter jim čestital ob dnevu slovenske policije. Povšeta je predal pakete ministrstva, ki so jih prispevali za projekt Varna hiša za ženske in otroke v Novem mestu. Na levi je Andrej Podvršič, generalni direktor slovenske policije. (Foto: L. Murn)

Gasilci dobro izurjeni

29. gasilski avtorally z zaključkom v Ždinji vasi, kjer gasilci letos praznuje 20-letnico delovanja

ŽDINJA VAS - Gasilska zveza (GZ) Novo mesto je v nedeljo, 20. junija, organizirala 29. gasilski avtorally. Tekmovanje je trajalo skorajda ves dan, saj je sodelovalo okrog 70 prostovoljnih gasilskih društev (PGD) iz šestih občin, tekmovali pa so v petih disciplinah: na Ratežu je bil pregled orodja in opreme, v Šmolnji vasi raznoterost, pred Revozom vaja z MB-CTIE, v Bršljini štafeta na 450 metrov ter v Ždinji vasi še vaja navez in vozalov.

Zaključek gasilskega avtorallyja z razglasitvijo rezultatov, slovesno podelitvijo pokalov in priznanj so pripravili v Ždinji vasi in tako združili praznovanje 20-letnice tamkajšnjega PGD. Na zaključni prireditvi so spregovorili: poveljnik GZ Novo mesto Tine Filip, njen predsednik Alojz Muhič in podpredsednik Franc Šinkovec, predsednik KS Otočec Andrej Blažič, predsednik PGD Otočec Franc Ivnik, prvi in sedanjí predsednik PGD Ždinja vas Jože Škufca in Franc Rifelj in drugi. Mestno občino Novo mesto je zastopal podžupan Boris Dular.

Gasilske ekipe so pokazale dobro pripravljenost. Kot so dejali organizatorji, se kakovost iz leta v leto izboljšuje. Med člani A-kategorije so se najbolje odrezali gasilci s Kamenc, sledita Soteska in Ratež; v kategoriji B je 1. mesto zasedla ekipa Soteske, sledita IGD Novoles in Krka; med članicami A-kategorije so bile najboljšje iz PGD Kamence, sledita Bela Cerkev in Ratež; med veterani pa so bili najboljši gasilci iz Dolenje Straže in Stranske vasi. Prehodni pokal je Alojz Muhič

podelil PGD Kamence. Gostitelji so podelili še posebne kipece, gasilca v napadu: Jožetu Škufci, Antonu Bojancu st., Andreju Blažiču, Tinetu Filipu, Alojzu Muhiču, novomeškemu županu Antonu Starcu, Francu Riflju in Martinu Blažiču.

29. gasilski avtorally - prihodnje leto ga bodo organizirali v Skočjanu, ko bo tamkajšnje PGD praznovalo 100-letnico - se je zaključil z gasilsko veseljo, obiskovalce pa je zabaval ansambel Mladi Dolenjci.

L. M.

PODELITEV PRIZNANJ - Predsednik PGD Ždinja vas Franc Rifelj je podelil priznanja članom za dolgotrajno požrtvovalno delo. Na prireditvi je pel moški zbor Šmihelskih gasilcev pod vodstvom Toneta Finka. (Foto: L. M.)

DOLENJSKI LIST

Oče branil hčerko pred nasilnim možem

77-letni Ivo Kovačevič iz okolice Suhorja za poskus umora v prekoračenem silobranu obsojen na dve leti zaporne kazni, pogojno za dve leti - Strel v vrat - Pijani Mitar Markovič tepel bivšo ženo in njene starše - Obravnave se ni udeležil

ŠKEMLJEVEC PRI SUHORJU - "Morda bi bilo bolje, da takrat ne bi šla po pomoč k očetu, in do streljanja ne bi prišlo, toda storila sem, kot se mi je zdelo najbolj prav," je na glavni obravnavi na Okrožnem sodišču v Novem mestu prejšnji teden povedala Ivica Markovič, ko je pričala v zvezi z obtožbo svojega očeta, ki je pred tremi leti streljal na njenega bivšega moža Mitarja Markoviča. S tem je hotel ustaviti Markovičev nasilno obnašanje, ko se je ponoči v močno vinjenem stanju spozabil in pretepal bivšo ženo ter njene starše. Bivšega zeta je enkrat ustrelil v vrat, drugi strel je zatajil.

Usodna noč je bila 29. junija leta 1996, ko je Ivica Markovič iz Škempljevca pri Suhorju (občina Metlika) okrog 23. ure ležala v postelji in čakala, da se vrne domov njen bivši mož Mitar Markovič, s katerim sta se že pred leti ločila. Nad njo se je namreč fizično znašal, pred letom dni pa se je zopet vrnil k njej in hčerki v Belo krajino, seveda z obljubo, da se je spremenil in je ne bo več pretepal. Toda omenjena noč je prišel domov močno vinjen (v njegovi krvi so kasneje našli 4,08 g/kg alkohola). Kot je na glavni obravnavi pripovedovala Ivica, je nanjo začel vpiti, jo zmerjati, očital ji je, da noče v Črnomlju podpisati, da bi lahko živel Sloveniji ipd. "Začel me je tepsti, in ko me je udarjal po glavi, sem zbežala po pomoč k očetu v sosednjo sobo."

Oče Ivo Kovačevič (odvetnik Alojz Poljšak), ki je zdaj pri 77-letih in je na obravnavo prišel s pali-

co, težave pa ima tudi s sluhom, se je dogodka spominjal takole. "Slišal sem kreg, nato pa je k meni prišel hčerka, po glavi krvava, za njo pa še Mitar. Skušal sem ju pomiriti, pa me je Mitar porinil nazaj na kavč, da sem z glavo udaril ob rob in si presekal kožo. Bil je kot obnoren, ni pustil, da bi šel za hčerko v njuno sobo, kjer jo je ponovno pretepal," je pripovedoval. Vmes je prišel posredovat tudi bližnji sosed, ki ga je na pomoč poklical Kovačevičeva žena Francka, pa je kmalu odšel, rekoč, naj se vsi pomirijo. Kovačevič je iz omare v svoji sobi vzel pištolo bereto 6,35 mm, ki jo ima že preko trideset let in ima zanjo tudi orožni list, ter jo spravljal v hlačni žep. Ko je čez nekaj časa zopet zaslišal jok in pretepanje v hčerini sobi, je znova odšel tja ter bivša zakonca skušal pomiriti. Zaman. Mitar je Ivico klofotal, davil in tudi bivšega tasta je vrgel po tleh v veži.

"V strahu za hčerko in zase sem se spomnil na pištolo in si rekel, da ga bom ustrelil v desno ramo, da bo dal mir, in ne v levo, kajti lahko bi zgrešil in ga zadel v srce, tega pa nisem hotel. Zadel sem ga v desno stran vratu, drugi strel pa je zatajil. Mitar je bil seveda kot ponorel," je o razlogih za streljanje pripovedoval 77-letnik. Nato sta se še pretepla, vmes se je znašla tudi sekira, s katero je Mitar Ivico ranil v nogo, ter srp. Kovačevič in žena sta kasneje ušla k sosedu, ki je poklical policijo. Že med nekajurnim pretepanjem je policijsko pomoč hotela poklicati Ivica, pa jo je Mitar ustavil, vzel iz rok telefonsko slušalko in jo z njo udaril po glavi. Sama pravi, da je strel zaslišala kar naenkrat ter da se Mitar do takrat ni še nikoli tako spozabil nad njo ali njenimi starši. "Mitar je bil priden in delaven, seveda če ni bil pijan. Sicer je bil divji in nerazsoden," je povedala, njen oče pa je še dejal, da je bil z njim celo bolj zadovoljen kot s sinom.

Okrožni državni tožilec Bojan Avbar okoliščine je ocenil, da zagovarjanje v smislu čistega silobrana ni sprejemljivo. "Takšno ravnanje v tisti situaciji ni bilo po-

L. MURN

Kranjec srečen, Murn pa nesrečen

Brestaničan v dresu ljubljanskega moštva Perutnina Ptuj Radenska Rog, Igorju Kranjcu, Velika nagrada Kranja - Novomeščan Uroš Murn dobil prvo etapo in padel pred ciljem zadnje

Igor Kranjec z Rožnega pri Brestanici je zmagovalc letošnje trietape dirke za Veliko nagrado Kranja, medtem ko je prvi adut novomeškega moštva Krka Telekom, Uroš Murn, svoj boj za skupno zmago končal s padcem med ciljnim šprintom zadnje etape.

Od petka do nedelje so kranjski kolesarski delavci pripravili zadnjo od treh kolesarskih dirk v Sloveniji, ki štejejo za točke svetovne kolesarske zveze UCI. Kljub številni udeležbi tujih poklicnih in amaterskih moštvo so imeli tudi tokrat tako kot na Veliki nagradi Krke glavno besedo slovenski kolesarji, svoj verjetno največji uspeh do sedaj pa je dosegel posavski kolesar Igor Kranjec z Rožnega pri Brestanici, ki je svojo kolesarsko pot začel v krškem Savaprojektu, jo nadaljeval v Krki, od koder se je hitro preselil v ljubljanski Rog.

Prvo etapo je po pričakovanju odločil zaključni šprint glavine, v katerem se je najbolje znašla novomeška Krka Telekom, ki je šprint pripravila svojemu prvemu možu Urošu Murnu, ki je tako dosegel svojo tretjo poklicno zmago. Napovedi, da bo končnega zmagovalca tako kot lani v drugi etapi odločil vzpon na Šmarjetno goro, se niso popolnoma uresničile, saj je na vrh skupaj prikolesarila šesterica kolesarjev, najhitrejši je bil Nemec Jan Bratkovski, z drugim mesto pa si je rumeno majico priboril Igor Kranjec.

Kranjec je vodstvo v skupnem vrstnem redu ubranil na najboljši možni način, z zmago v šprintu zad-

nje etape, kjer pa do tedaj drugouvrščen Uroš Murn, ki je imel pred zadnjo etapo enak skupni čas kot Kranjec, ni imel sreče. Na vrhu Jelenovega klanca, na ovinku pred ciljno ravnilo, je odlični Novomeščan zapeljal preveč ob rob ceste, s kolesom zadel ob robnik in njegov boj za zmago se je s spektakularnim padcem končal na kranjskem granitu. Na dirki je v dresu nemškega poklicnega moštva Geroldsteiner nastopil tudi Novomeščan Branko Filip, ki je bil v odločilni drugi etapi tretji, kar mu je v skupnem vrstnem redu prineslo četrto mesto. V moštvo Krškega Savaprojekta se je poleg Sandija Šmerca, ki je bil v skupnem vrstnem redu osmi, se je izkazal tudi Gregor Zajc, ki je zmagal v seštevku letskih ciljev.

Izidi kolesarske dirke za VN Kranja, 1. etapa: 1. Uroš Murn (Krka Telekom)... 3. Igor Kranjec (Perutnina Ptuj & Radenska Rog), 4. Giacomo Batistel (Ita/Krka Telekom); **2. etapa:** 1. Jan Bratkovski (Nem) 3:57:48, 2. Igor Kranjec (PP&RR), 3. Branko Filip (Slo/Geroldsteiner), 4. Uroš Murn (Krka Telekom)... 8. Sandi Šmerc (Savaprojekt) +29; **3. etapa:** 1. Igor Kranjec (PP&RR)... 6. Pasquale Santoro (Ita/Krka)... 8. Branko Filip (Geroldsteiner); **Končni vrstni red:**

Igor Kranjec

1. Igor Kranjec (PP&RR) 10:27:20, 2. Jan Bratkovski (Nem) + 10, 3. Uroš Murn (Krka Telekom) + 10, 4. Branko Filip (Geroldsteiner) +16, 8. Sandi Šmerc (Savaprojekt) +49 itd. I. V.

Šport iz Kočevja in Ribnice

• **RIBNICA** - V prestopnem roku za rokometse so se najboljši slovenski klubi pred prihodnjo sezono že okrepili. Pivovarna Laško in Prule bodo očitno krojile vrh slovenske lige, saj so oboji poskrbeli za zveneče nakup. Manjši klubi se zavedajo, da denarja za trošenje ne bodo imeli, zato se bodo oprli na lastne moči. Tudi v Ribnici, kjer v vrste novega prvotigaša Inles Riko hiše naj ne bi vstopil nihče od strani. Ni še povsem jasno, ali bosta v prihodnji sezoni ekipi okrepila Mare in Nejc Hojč, ki sta bila posojena kočevski Grči, iz kluba pa naj bi v Škofjo Loko odšel vratar Sašo Kersnič.

• **RIBNICA** - V 7. krogu krogu druge balinarske lige - zahod so igralci Sodražice ostali brez točke, saj so na svojem igrišču komaj iztržili nedoločeno izid 8:8 proti

Luki Koper. Gostje so nepričakovano nudili močan odpor, gostitelji pa so morali točko reševati prav ob koncu tekme. Sodražani so v posameznih igrah ostali brez točk, v natančnem izbijanju pa je Boris Matelič že zaostajal za 13 točk, a je ob koncu z odličnim izidom 37 vseeno zmagal. Sodražani si še niso zagotovili obstanka v ligi, zato bodo morali poiskati priložnost na naslednjem gostovanju.

• **RIBNICA** - V 7. krogu občinske lige Ribnice v malem nogometu so bili doseženi naslednji izidi: Sodražica : Grafit 3:3, Biba Market T : Kot 5:6, Tornado Agaton : Turjak 7:3. Na lestvici s po trinajstimi točkami vodita ekipi Agaton Tornado in Divji jezdeci Foto Toni. Na lestvici najboljših strelcev še vedno vodi Blaž Arko, ki je dosegel 12 zadetkov. M. G.

Rok Kerin prvič v reprezentanci

Krški plavalec po stopinjah Urške Slapšak

KRŠKO - Plavalec krškega Celulozarja Rok Kerin je teden dni pred tekmovanjem Zlati medved v Zagrebu prvič v karieri nastopil v državni kadetski reprezentanci na tekmovanju za pokal mesta Kranj. Z izidom 5:00,89 je kar za sedem sekund izboljšal osebni rekord na 400 m mešano in osvojil četrto mesto v absolutni konkurenci in drugo mesto med kadeti, kjer je bil drugi tudi na 200 hrbtno, na 200 m mešano pa četrta.

Močnega mednarodnega plavalnega mitinga Zlati medved v Zagrebu se je udeležilo 12 plavalcev krškega Celulozarja. V izredno močni konkurenci je Rok Kerin osvojil osmo mesto v finalu na 200 m hrbtno in 200 m mešano, Jaka Marušič je bil na 50 m prsno sedmi, Jaro Kovačič pa na 200 m delfin osmi. Krčanka Urška Slapšak, ki tekmuje za Radovljico, v Zagrebu pa je plavala za državno reprezentanco, je bila druga na 50 m delfin in tretja na 50 m prsno in 50 m hrbtno.

12-letni plavalec krškega Celulozarja Jernej Omerzel se je po zmagi na Lilegovev memorialu v domačem bazenu izkazal tudi na mednarodnem mitingu za pokal Arena v Ljubljani, kjer je zmagal na 50 m hrbtno (35,62), na 50 m delfin je bil četrta in na 50 prsno peti.

Dolenjska alpinistična odprava se bo s tem motivom predstavila tudi na zloglasnih jumbo plakatih.

Vrtačič spet rekorden na 100 m

Šentjernejski sprinter Jože Vrtačič je z izvrstnim izidom 10,57 popravil mladinski državni rekord v teku na 100 m - Igor Primc kljub neugodnemu vetru 61,81 m

Na četverboju mladinskih atletskih reprezentanc Madžarske, Češke, Hrvaške in Slovenije v Budimpešti je v dresu naše izbrane vrste nastopilo več atletov z našega konca. Šentjernejec Jože Vrtačič se je po poškodbi, ki jo je staknil med kopanjem na morju, dobro opomogel in s časom 10,57 postavil nov državni rekord v teku na 100 m ter tako napovedal, da bo letos na mladinskem svetovnem prvenstvu resno posegel v boj za medalje.

Izmed atletov novomeške Krke je v Budimpešti najuspešnejše nastopil Dejan Ambrožič, ki je bil četrta na 3.000 m z zaprekami (10:23), Robert Meglič je bil osmi v metu diska, Maja Kranjčič je bila v skoku v višino prav tako osma, isto mesto pa je osvojila tudi Sabina Imamović v metu kladiva. Sevnica Borut Veber

je bil tretji v teku na 1.500 m.

Novomeški rekorder v metu diska Igor Primc je nastopil na mitingu evropske atletske zveze v Istanbulu, kjer je neugodnih vremenskih pogojev dosegel izid 61,81 m, kar potrjuje njegovo dobro pripravljenost. Igor želi pred svetovnim prvenstvom nastopiti na več

tekmovanjih, saj je letos skoraj celoti izpustil zimsko sezono in je tudi s poletnimi tekmovanji začel kasneje. I. V.

POKAL NOVEGA MESTA PARKETARSTVU CESAR

NOVO MESTO - Na turnirju za pokal Novega mesta v malem nogometu na travni v nedeljo, 20. junija, na stadionu Portoval sodelovalo 34 ekip, ki sicer nastopajo v petih občinskih rekreativnih ligah. Zmagala je ekipa Parketarstvo Cesar.

20 LET KRKE - V vasi Krka, ki povsem naključno leži nasproti tovarne zdravil Krka in ju loči le reka Krka, so pred 20 leti ustanovili nogometni klub in večina igralcev tedanjega moštva je aktivnih še danes. Ves ta čas so nastopali v novomeških rekreativnih ligah, kar sedemnajst let pa so bili člani prve lige. Prvi predsednik kluba Anton Radešček še sedaj vodi klub, ki si je za počastitev dvajsetletnice omislil tudi priložnostne drese, zaslužnim članom pa so podelili priznanja.

Z MAVCEM NA KOLESU - Trenutno najboljši slovenski kolesar Gorazd Stangelj po nesrečnem padcu na Giru di Italia, na katerem je moral zaradi zloma zapestja odstopiti, dobro okreva. V novomeški bolnici so mu namesto obloge iz mavca na levo roko namestili plastično, kolesarski mehaniki pa so mu kmalo na tekmovalnem kolesu priredili tako, da ključni poškodbi lahko že trenira. Čeprav ga ob treshenju na luknjastih dolenjskih cestah včasih v poškodovanem zapestju še močno zaboli, vztraja, saj ga letos čaka še nekaj pomembnih dirk, najpomembnejša pa bo cestna dirka na jesenskem svetovnem prvenstvu, do katere naj bi bil že povsem narejen.

Alpinisti po nagnusno težki smeri

Prva dolenjska alpinistična odprava v tuja gorstva vodi novomeške alpiniste v Peru - Markovič in Juhasz nameravata ponoviti najzahtevnejšo plezalno smer v Južni Ameriki

NOVO MESTO - Alpinistični odsek planinskega društva Novo mesto pripravlja prvo društveno odpravo v tuja gorstva. Štirje novomeški alpinisti Roman Mihalič, Jure Juhasz, Andrej Markovič in Tomaž Zalokar bodo od 1. julija do 15. avgusta plezali v Peruju. Cilj odprave je preplezati najtežjo plezalno smer v perujskih Andih zahodno steno 6112 m visokega Zahodnega Čahararahuja (Chacharaju), česar se bosta lotila Andrej Markovič in Jure Juhasz. Odprava je posvečena 25-letnici delovanja alpinističnega odseka in 85-letnici delovanja Planinskega društva Novo mesto.

Novomeščana nameravata zahtevno steno preplezati v alpskem slogu brez uporabe fiksnih vrvi in brez vmesnih taborov ter vračanja v bazni tabor. Podvignameravata opraviti v desetih dneh, od tega bosta porabila osem dni za plezanje v 1000 metrov visoki steni, ki je ocenjena z najvišjo možno težavnostno tehnično oceno ABO (abominable difficile), kar v prevodu iz francoščine pomeni grozno ali nagnusno težko. Skalni del smeri je potrebno preplezati prosto in s pomočjo tehničnih pripomočkov, kot so klini in krempljci, ter v ledu do 95 stopinj naklonine. S sabo bosta nesla okoli 90 kg alpinistične opreme in opreme za bivačenje, hrane in oblačil ter digitalno video kamero, s katero želita posneti film o svojem podvigu.

Prvi alpinisti, ki so zmogli to smer, so bili Slovenci Dušan Debelak, Tomaž Žirovnik in Viktor Mlinar ter njihov kolega iz Baskije. Za smer so potrebovali mesec in pol, s tem pa so rešili enega zadnjih alpinističnih problemov v južno-ameriških gorah.

Andrej Markovič v steni gore Grandes Jorasses, preden sta se z Juretom Juhaszom morala vrniti v dolino. (Foto: Jure Juhasz)

s smučmi. Poleg tega nameravajo skupaj osvojiti peti najvišji vrh Južne Amerike, 6768 m visoki Južni Huascaran, najvišji vrh Peruja, na severnem stebri te gore pa nameravata Jure in Andrej preplezati kar 1600 m visoko prvenstveno smer. Andrej Markovič Perujske Ande dobro pozna, saj jih je prvič obiskal leta 1996 na svoji prvi odpravi, ko je preplezal prvenstveni smeri na šeststisočak Ranrapalco in pettisočak Churup. Kljub odmevnim uspehom, ki so jih novomeški alpinisti dosegli v preteklosti, imajo fante pri zbiranju denarja precej težav, vendar v nekaterih podjetjih še imajo posluh z njihove načrte, Andreju Markoviču pa že več kot leto dni kot osebni pokrovitelj stoji ob strani proizvajalec gorniške opreme Vrh iz Trizča

I. V.

MLADI NOGOMETIŠI KONČALI LIGO

NOVO MESTO - V soboto se je končala ligaški del tekmovanja za nogometne mlajših selekcij, na katerem so uspešno nastopili tudi mladi nogometaši novomeškega Elana. Pohvaliti velja predvsem kadetsko ekipo, ki jo vodi trener Slavko Jurišič, in ekipo mlajših dečkov, s katerimi se ukvarja Željko Martinič. Po igrah in množičnosti sodeč, se ni treba bati za prihodnost nogometa v Novem mestu.

MEDNARODNI NOGOMET OB ZAKLJUČKU SEZONE

NOVO MESTO - Nogometna šola Portoval bo v soboto, 26. junija, na novomeškem stadionu ob zaključku sezone pripravila turnir za igralce od 10. in do 12. leta. Poleg mladih nogometašev nogometne šole Portoval se bodo turnirja udeležili mladi nogometaši Olimpije in Rudarja iz Velenja, iz sosednje Hrvaške prideta moštvi Zagreba in Varteksa ter iz Avstrije ekipa Maria Saal.

MOŽE USPEŠEN TUDI V EVROPSKEM POKALU

NOVO MESTO - Potem ko je zmagal na dirki za pokal Alpe Adria v Savskem Marofu na Hrvaškem je član Motokluba Mel iz Novega mesta Jaka Može uspešno nastopil tudi na tretji kvalifikacijski dirki evropskega prvenstva cone C v razredu do 125 cm. Jaka je v zelo močni konkurenci na progi v Šklednju pri Slovenskih Konjicah v prvi vožnji osvojil peto, v drugi pa šesto mesto in s tem osvojil 21 točk, tako da je zdaj v skupnem seštevku dvanajsti, kar mu že zagotavlja nastop na dveh finalnih dirkah za Evropsko prvenstvo, ki bodo v Nemčiji in Ukrajini. Jaka je uspešen tudi na državnem prvenstvu, kjer letos tekmuje s 125-kubičnim motorjem. Zdaj je s 107 točkami na šesti, z majhnim zaostankom za četrtouvrščenim Kragljem in petouvrščenim Koroškom.

KRMELJ NA VRHU

Balinarji Krmelja so po 6 kolih v dolenjski balinarski ligi še vedno neporaženi in na lestvici vodijo. Izid 5. kola: Dolenja vas : Mirna 8:8, Valerija : Krmelj 6:10, Krško : Cestar 10:6; 6. kolo: Dolenja vas : Valerija 10:6, Krško : Dana 13:3, Cestar : Krmelj 2:14. Vrstni red: 1. Krmelj 13, 2. Krško 12, 3. Mirna 8, 4. Dana 6, 5. Dolenja vas 5, 6. Cestar 1, 7. Valerija 1. (R. M.)

Novomeščani množično sodelujejo na delavskih igrah

Med 53 ekipami po 14 tekmovalnih vodi Krka

NOVO MESTO - S tekmovalnim v plavanju se je minuli teden končal pomladni del tekmovalij v okviru delavskih športnih iger mestne občine Novo mesto. Po 14 športnih preizkušnjah med moškimi vodi Krka s 457 točkami, le za 9 točk zaostaja Revoz, s 381 točkami pa so tretji Pedagogi. Cestno podjetje Sporty MG je zbralo 375 točk in petouvrščeni Zavod za gozdove 10 točk manj. Med ženskami, ki so se pomerile v 11 športnih panogah, prav tako vodi Krka s 336 točkami, sledijo pa ji: 2. Revoz 258, 3. Mestna občina Novo mesto 215, 4. Cestno podjetje Sporty MG 155, 5. Dolenjske Pekarne 141. Na tekmovaljih, ki jih pripravlja Agencija za šport Novo mesto, je skupno sodelovalo 53 ekip podjetij in ustanov iz novomeške občine, ki jih čaka še približno enako bogat jesenski del tekmovalij. Skupni vrstni red pomladanskega dela DSI: 1. Krka 793, 2. Revoz 706, 3. Cestno podjetje Sporty MG 530, 4. Mestna občina Novo mesto 508, 5. Dolenjske pekarne 446, 6. Pedagogi 430, 7. Zavod za gozdove 411, 8. Adria 282, 9. Dolenjska banka 223, 10. Dolenjka 211.

MIRNOPEŠKI TEK

MIRNA PEČ - V soboto, 26. junija, ob 17. uri bodo Mirnopoščani pripravili že 17. Mirnopoški tek. Kot je že v navadi, bodo pripravili tekmovalje v polovičnem maratonu na 21 km za pet moških in tri ženske kategorije, 10-kilometrski trisrski tek, kjer ne bodo upoštevali starostnih razlik, ekipno in posamično tekmovalje pripadnikov Slovenske vojske, tek pionirjev na 1.500 in 420 m ter tek cicibanov na 210-metrski razdalji. Tek na 21 km bo šel tudi za odprto prvenstvo Slovenije in prvenstvo Dolenjske v polmaratonu. Medtem ko je redni rok za prijave že mimo, organizacijski odbor Mirnopoškega teka vse zamudnike obvešča, da bodo prijave zbirali tudi uro pred začetkom prireditve. Dodatna pojasnila lahko dobite po telefonu (068) 78 490 in 78 026.

RIJEKA BOLJŠA OD KOLPE

PODZEMELJ - V nedeljo, 20. junija, je nogometni klub Kolpa na igrišču v Podzemlju pripravil turnir za dečke do 12. leta. V finalu je Rijeka z 2:1 premagala domače nogometaše, tekmo za tretje mesto med Factorjem Jezico in Ilovcem iz Karlovca pa so kar z 8:0 dobili Ježičani. Na prvi tekmi so mladi nogometaši Kolpe premagali Karlovčane s 7:0. Med odmorom sta se pomerili moštvi dečkov do 10. leta Kolpe in Ilovca. S 4:1 so zmagali domačini. (S. J.)

TURNIR V PODBOČJU

PODBOČJE - Športno društvo Podbočje oziroma nogometna sekcija Veliko Mraševo bo v petek, 25. junija, na igrišču ob osnovni šoli v Podbočju pripravila tradicionalni nogometni turnir. Začetek prireditve, ki je posvečena 750. obletnici prve omembe Svetega Križa (Podbočje) in dnevu državnosti, bo ob 14. uri.

KRKA ZDRAVILIŠČA HOTELI OTOČEC TENIŠKI CENTER OTOČEC

PRVENSTVO ZA IGRALCE DO 16. LETA - Teniški center Otočec je minuli teden pripravil državno prvenstvo za igralce do 16. leta. Med fanti je zmagal Mariborčan Matija Zgaga, ki je v finalu ugnal klubskega tovariša Mihaliča, med dekleti pa je Mariborčanka Nina Joksovič v finalu premagala Ptujčanko Ajdo Brumen. Med fantovskimi dvojicami je zmagal mariborski par Kapun - Germ, med dekletki pa mariborsko - kranjskogorski par Joksovič - Šuvak. Med člani domačega kluba

Nova telovadnica za polovico otrok

Šola s skoraj tisoč učenci do sedaj ni imela telovadnice - Nova telovadnica ni rešila problemov pouka športne vzgoje

NOVO MESTO - Novomeška osnovna šola Šmihel je bila do minulega petka ena redkih večjih slovenskih osnovnih šol brez telovadnice. Pouk športne vzgoje je kolikor toliko nemoteno potekal le ob toplih sončnih dneh jeseni in spomladi, ko so učenci lahko telovadili na zunanjih igriščih, pozimi pa sta bili telovadnici sobi v samostanu čez cesto precej premalo za 912 učencev, kolikor jih je letos obiskovalo šmihelsko osnovno šolo.

V preteklih letih so šmihelsko osnovno šolo temeljito prenovili, nova telovadnica pa je prenovilo zaokrožila v celoto. Denar za telovadnico sta prispevala Ministrstvo za šolstvo in šport in Mestna občina Novo mesto, projekte pa je pripravil

Biro Kastelec iz Novega mesta, same gradnje pa se je pred deseti-mi meseci lotila novomeška obrtna zadruga Hrast.

Nova telovadnica je sicer velika pridobitev, na katero so učenci in učitelji šole čakali že dolga leta, a

vešeno niso izpolnjeni normativi, ki določajo, koliko prostora, namenjenega športni vzgoji, naj bi pripadlo enemu učencu. Slabe pogoje za pouk športne vzgoje, ki je po našem mnenju zelo pomembna pri usmeritvi mladega človeka v zdravo življenje, je v svojem govoru poudarila tudi ravnateljica šole Irena Hlača. Z novo telovadnico so namreč zadostili normativu le za slabo polovico učencev šole, kljub temu pa ob izjemni prizadevnosti športnih pedagogov učenci šmihelske šole na medšolskih tekmovaljih posegajo po najvišjih mestih celo v državnem merilu. Problem prostora za pouk športne vzgoje je rešen le, kar se tiče učencev od 5. do 8. razreda, medtem ko bodo učenci nižje stopnje zdaj lahko uporabljali zasilni telovadnici v samostanski zgradbi, ki je še vedno last nun in jo ima šola v najemu brezplačno. Do sedaj so za silo telovadili kar v učilnicah, ob lepem vremenu pa so si na samostanskem dvorišču igrišča delili s tovarnjaki avtošole. Problem pouka športne vzgoje bo rešen šele, ko bo zgrajena nova šola v Mrzli dolini.

Prijetno izpeljan program otvoritve telovadnice so si ogledali številni predstavniki novomeškega političnega življenja na čelu z županom dr. Antonom Starcem, dvorano pa je uradno predal namenu minister za šolstvo in šport dr. Slavko Gaber. Scenarij otvoritvene slovesnosti je pripravila Tina Husu, posamezne točke pa športni pedagogi in učiteljska glasba Diana Dronjak. Gostje so si tako lahko ogledali nastope telovadk, košarkarjev, baletno točko, plesalce športnega plesa in mlade glasbenike, ki so jim zaigrali in zapeli.

ZAKLJUČNA PRIREDITEV - Danes se šolska vrata zapirajo, začele so se počitnice, šolarji osnovne šole Center pa so prejšnji četrtek v športni dvorani Marof pripravili zaključno prireditev, kjer so nastopili njihov otroški in mladinski pevski zbor, plesalke in plesalci, recitatorji, folkloristi in telovadci. Moto prireditve je bila pot - takšna in drugačna, za vsakega je njegova glavna. Učence je pozdravila tudi ravnateljica Vida Zupančič - Yebuah, ki je ob zaključku šolskega leta še posebej čestitala najbolj prizadevnim in uspešnim učencem šole. Na fotografiji nastop deklic 2. razreda. (Foto: J. Dornič)

UČENCI NA OBISKU V VOJAŠNICI - Učenci 1. razreda OŠ Bršljin so 27. maja z razredničarko Andrejo Barbič obiskali 1. bataljon 22. brigade. Prišli so kar peš. Prvošolčke smo toplo sprejeli in jim na kratko pokazali delo in življenje vojaka na službenju vojaškega roka. Sledil je ogled lepo urejenih prostorov v minometni četi. V učilnici je bilo razstavljeno različno pehotno orožje. Med obiskom smo poskrbeli tudi za malico, ki je prvošolčkom zelo teknila. Niso pozabili na red in čistočo, saj je vsak za sabo skrbno vse pospravil. Dogodek dneva jim je bil ogled in vožnja z vozilom BOV, za kar so poskrbeli pripadniki mbi ZO. Za konec smo jim podarili spominke, se jim zahvalili za obisk in jih prosili, naj svoje vtise opišejo ali ilustrirajo. Učenci so se potrudili in nam poslali veliko zanimivih risbic. Iz njihovih prispevkov smo v prostorih bataljona naredili majhno razstavo. (Foto: Tanja Blatnik)

ZAKLJUČEK MALE ŠOLE - Kot vsako leto so tudi letos ob zaključku šolskega leta in male šole starejši "sredinčki" iz kočevskega vrtca Ostržek pripravili zabaven program za svoje leto dni starejše prijatelje. Ti so prejšnji četrtek dobili potrdila o zaključku male šole in diplome Zlati sonček in bodo v jeseni prvič prestopili šolski prag, otroci, ki so jim zaigrali igrice in odpele nekaj pesmic (na posnetku), pa bodo v jeseni postali mali šolarji. Vsi skupaj so se nato poveselili še na pikniku, ki pa otrokom kljub razmočenemu igrišču zaradi že dneve trajajočega slabega vremena ob peki hrenovk in pitju koka kole ni bil v nič manjše veselje, kot bi jim bil sicer. (Foto: M. L.-S.)

"VSI OTROCI SO NAŠI OTROCI" - Društvo za razvijanje prostovoljnega dela že nekaj tednov nudi psihosocialno pomoč mladim kosovskim beguncem. V Novem mestu je zatočišče našlo okrog 100 pregnancev, od tega več kot 50 otrok. Društvo sodeluje tudi z novomeškim regionalnim odborom za Unicef, ki ravno te dni začnejo poletno akcijo zbiranja sredstev - "Vsi otroci so naši otroci". Zbirali bodo tako denar kot tudi oblačila za kosovske pregnance. Ob začetku solidarnostne akcije je minuli petek kosovsko družino Bugari v Novem mestu obiskala Unicefova ambasadorica dobre volje Milena Zupančič (na fotografiji). Pomagajte, če lahko! Telefonska številka novomeškega regionalnega odbora za Unicef: (068) 373 - 920. (B. Barbič Jakše)

USPEL PIKNIK - Novomeško društvo za pomoč duševno prizadetim - Sožitje je tudi letos organiziralo piknik na jasi v Dolenjskih Toplicah, ki se ga je udeležilo okrog 200 ljudi, ki pa jih dež ni motil. Pomerili so se v družabnih igrah, najbolj pogumni pa so stopili tudi za mikrofoni in zapeli svojo najljubšo pesem. Najbolj družabni so bili varovanci Varstveno-delovnega centra, ki se med sabo že poznajo. Vsi pa so se zelo razveselili tudi srečelova. Za zabavo je poskrbel ansambel Sandija Povšeta. (Foto: J. Dornič)

TASSEL TINA ZMAGALA

KRŠKO, ŠENTJERNEJ - Na 10. kasaški dirki letošnje sezone je v Lenartu krška kobila Tina Tassel, last Martina Marsa, pod vajetmi Ljubljancina Milana Žana zmagala na dirki uvoženih konj, s časom 1:18 pa je popravila tudi rekord tamkajšnjega hipodroma. Z drugim mestom sta se izkazala Lui B (Martin Mars, Posavje Krško) in Valat (Jože Judež, Šentjernej). (J. J.)

OPREŠNIK ZMAGAL NAKNADNO

KRŠKO - Zaradi napake sodnika na cilju je žirija 30. maja v Lembergu razveljavila prvo vožnjo dirke za državno prvenstvo v razredu 80 ccm ter s tem za zmago prikrajšala motokrosista krškega Fun športa Gorazda Oprešnika. Fun šport se je zoper tako odločitev žirije pritožil na prizivno komisijo Avtomoto zveze Slovenije, ki je menila, da zaradi nerazumljive napake organizatorja tekmovalci ne smejo biti oškodovani in je razveljavljene rezultate prve vožnje priznala. Tako je Oprešnik, ki je v prvi vožnji v Lembergu zmagal, v drugi pa je bil drugi, le prišel do svoje prve zmage na dirkah za državno prvenstvo, žal pa je prejšnji teden na treningu padel in si zlomil ključnico.

JUNIJA KUZMIČ

SEVNICA - Na junijskem hitropoteznem turnirju šahovskega kluba Milan Majcen iz Sevnice je zmagal Bojan Kuzmič nad Predragom Lazičem in Mojco Grile, medtem ko v skupnem vrstnem redu še naprej vodi Zvonko Mesojedec. (J. B.)

MOTOKROS DIRKA V STRANSKI VASI

SEMIČ - Motoklub NIX Semič bo v nedeljo 27. junija na progi v Stranski vasi pripravil sesto dirko za državno prvenstvo v motokrosu v razredu do 125 kubičnih centimetrov in peto dirko obeh razredov podmladka, poleg tega pa še pozivno dirko za tekmovalce v razredu do 80 ccm. Prva vožnja podmladka se bo začela ob 12.45 uri. V kategoriji podmladka je med favoriti domačin Dejan Ogulin, ki je tudi na progi v Stranski vasi letos 1. maja zmagal na prvi dirki.

TOMIČ VSE HITREJE

NOVO MESTO - Atlet novomeškega kluba Portovald Aleš Tomič je na mednarodnem mitingu v Coliganu v Italiji osvojil drugo mesto v teku na 1500 m, s časom 3:42,76 pa je popravil svoj do sedaj najboljši dosežek. Konec tega tedna namerava nastopiti na mitingu v Padovi, kjer bo konkurenca zelo močna in bo hitri novomeški atlet poskusil kot prvi Slovenec premagati mejo 3 treh minut in 40 sekund.

PIŠTOLE NA KRUPU

SEMIČ - Semiška strelska družina Iskra bo v soboto, 26. junija, na osemstemnem strelišču na Krupi pri Semiču pripravila odprto prvenstvo Bele krajine v streljanju z malokalibrskim orožjem serijske izdelave. Začetek tekmovalja bo ob 9. uri. Tekmovalo se bo v streljanju s puško v trojnem položaju in s pištolo.

CEPETAVČKI SO SE POSLOVILI - V mirnopoškem vrtcu Cepetavček so v petek, 18. junija, ob koncu šolskega leta pripravili tradicionalno proslavo, na katero so otroci in vzgojiteljice seveda v prvi vrsti povabili starše pa tudi vse ostale. Kar zunaj pred vrtcem so ob domiselni sceni navdušili s prijetnim kulturnim programom, v katerem je prepeval zborček Cepetavček, ki ga vodi Maja Kokol, v goste pa so povabili tudi igralca in animatorja Stena Vilarja iz Studia Anima iz Domžal. Zbrane sta pozdravila ravnateljica OŠ Mirna Peč Aleksandra Rupena, ki je pohvalila delo vrtca, ter vodja Cepetavčke Anica Krese, ki se skupaj s štirimi sodelavkami trudi, da mirnopoški otroci preživljajo zabavne in poučne predšolske dni. Ob koncu je bila zabava s srečelovom. (Foto: L. Murn)

VETERANI V NOGOMETU

VELIKI PODLOG - Sekcija športnega društva Veliki Podlog za mali nogomet Gorica bo v nedeljo, 27. junija, na travnem igrišču na Gorici pri Velikem Podlogu ob 8. uri pripravila malonogometni turnir veteranov nad 35. letom. Prijavite se lahko po telefonu (0608) 74 169, kjer dobite tudi dodatna pojasnila.

ROKOMET V ŠKOCJANU

ŠKOCJAN - Rokometni klub Škocjan bo v okviru praznovanja škocjanskega občinskega praznika na igrišču pri osnovni šoli v Škocjanu v soboto, 26. junija ob 10. uri pripravil rokometni turnir.

OBČNI ZBOR ŽUŽEMBERŠKIH ODBOJKARJEV

ŽUŽEMBERK - Odbojkarški klub Žužemberk bo v petek, 25. junija, ob 20. uri v gasilskem domu v Žužemberku pripravil občni zbor, na katerega vabijo vse člane kluba in tudi druge ljubitelje žužemberške odbojke.

JUTRI PRESTAVLJENI TURNIR TROJK

DOLENJSKE TOPLICE - Košarkarski turnir trojk v Dolenjskih Toplicah, ki so ga morali zaradi dežja prestaviti, bo v petek, 25. junija, z začetkom ob 10. uri. V primeru dežja bo turnir v telovadnici topliške osnovne šole.

DOLENJSKI LIST

Odgovori, popravki in mnenja

Sporočilo bralcem

V zakonu o javnih glasilih, ki velja od 23. aprila 1994, so v členih od 9 do 23 natančno določena pravila za (ne)objavo odgovora in popravka že objavljenih informacij, s katero sta prizadeta posameznikova pravica ali interes. Tovrstne prispevke objavljamo pod skupnim naslovom "Odgovori, popravki in mnenja", vsi pa so opremljeni z naslovom prispevka, na katerega se nanašajo. Ker po zakonu odgovor in popravek ne sme biti spremenjen ali dopolnjen, ne objavljamo prispevkov, ki so napisani žaljivo ali z namenom zaničevanja, ali če so nesorazmerno daljši od informacije, na katero se nanašajo (13. člen).

Zapleti ob Župančičevi poti

DL št. 22, 3. junija

Premalo se je jeziti nad dejstvom, da je bila letos udeležba na tako imenovani Župančičevi poti skromna. Otona je treba najprej izbežati iz slovenske literarne anonimnosti. Ne pomaga namreč dosti ugotovitev, da je belokranjski poet takoj za velikim Prešernom, ko pa o njem celo Beli Kranjci poprečno malo vedo. Župančiča je treba zreklamirati, pa naj se to še tako grdo sliši. Reklamirati bi ga bilo treba približno tako, kot to počnejo Gorenjci z Bledom ali Primorci s portorškimi prenovljenimi hoteli. To bi morali storiti predvsem Belokranjci: od vzgojiteljic v vrtcu do turističnih društev, šol, knjižnic, morda tudi občinski možje, čeprav so med njimi tudi takšni, ki bi brez očitka vesti zamenjali celotno Župančičevo pot za pol kilometra kanalizacije ali nekaj kvadratnih metrov asfalta. Čelo novinarji bi pri promociji Župančiča lahko storili kaj več, kot da zgolj zapišejo ali povedo, da je šla kakšna prireditev v zvezi z njim po gobe. Zapis o njegovem življenju in delu ali morda reportaže o krajih, kjer je živel in delal, bi bile koristne.

TONI GAŠPERIČ

Poslanski privilegiji

DL št. 24, 17. junija

Ogorčeni smo nad informacijo, da so si poslanci sprejeli tak zakon, ki nima primere in povečuje že tako veliko socialno razliko. Na eni strani sprejemate zakone, po katerih naj bi zgarane delavke za stroji delale do 63. leta starosti, gospodje v ministrskih foteljih pa naj bi po vašem zaključili delo že pri 50 letih, nato pa bi se ob že tako velikih pokojninah še dodatno zaposlili in odžirali kruh mladini. Proti temu ostro protestiramo.

Delavci in delavke
Konfekcije Komet Metlika

Poslanski privilegiji

DL št. 24, 17. junija

Z velikim ogorčenjem smo, gospodje poslanci, sprejeli novico o sprejemu privilegijev za poslance. Odgovorni ste za početje v parlamentu, zato se zavedajte, da vaša pooblastila niso neskončna. Zavedajte se tudi, da vas pri vaših početjih spremlja dva milijona Slovencev,

KAJ PIŠEJO DRUGI

Marušič kot nenačelnež

Komaj je vladni koaliciji uspelo imenovati novo generalno tožilko Zdenko Cerar, ki še niti zadihati ni mogla s polnimi pljuči in se dokazati, že je pravosodni minister Tomaž Marušič na namig neke Podobnikove komisije zahteval njeno razrešitev. V svojem poročilu o razmerah na državnem tožilstvu, kajpak v luči odstopa gospe Brezigarjeve, je svetoval vladi, naj predlaga parlamentu razrešitev Cerarjeve. Pasja bombica, ki jo je vrzel Marušič vladi in javnosti, dokazuje, da SLS pravzaprav nima čvrste in dosledne države v politiki vladne koalicije in si hoče zmeraj znova prav po pilatovski prati roke, da bi dokazovala, kako "poštenjaška" je v skrbi za narodove interese. Marušič je kot do stranke ubogljiv minister s svojim predlogom "pljunil na karbid" in že tako in tako spolitizirane razmere v tožilstvu še bolj razveljal ter, resnici na ljubo, (ne)hoče skušal narediti še večji razdor na tem občutljivem pravosodnem področju. Namesto da bi minister skušal umiriti zahteve in omogočil predvsem strokovno delo, se je očitno odločil s slabo premišljenimi potezami diskreditirati Cerarjevo, ker ni iz njegovega tabora. (Panorama)

- 11

KONČNO ODGOVOR

Levo je za pekel

Z našo politiko je težko. Človek redno spremlja dogajanje doma, zasleduje ravnanje ene ali druge stranke, pa vendar skorajda ne more prepoznati, kdo je pri nas zares na levi in kdo na desni. Morda bi pomagalo branje natrpanih sobotnih prilog Dela ali analize političnih komentatorjev? Ne, vedno znova se ponuja spoznanje, da nimamo ne levih in ne desnih strank, ampak še vedno samo stranke kontinuitete in pomladne stranke.

Strankarsko življenje je tako popolnoma prepleteno s preteklostjo, medtem ko sta sedanjost in bodočnost le obrobni temi, ki služita za velike obračune s preteklostjo. Povsod in vedno so eni naši in drugi vaši, zato se s preteklostjo neobremenjen človek težko opredeli za eno ali drugo stranko. Moja narava je bližje levičarskim mislim, toda odkar sem pretehlil terek poslušala radio, nisem več tako prepričana, če je v Sloveniji to zdravo priznati. Poslušalec Marjan iz Ljubljane mi je namreč končno razkril pot, kako ločiti, kaj je v politiki levo in kaj desno. Pravi, da je Bog vse uredil, ko je na desno stran posadil svoje zveste služabnike, na levo pa tiste, ki si zaslužijo pekel.

Tako sem nehote izvedela, kaj čaka moja levičarska duša.
BREDA DUŠIČ GORNIK

DeSUS O AKTUALNOSTIH

ČRNOMELJ - 15. junija je bila razširjena seja črnomojskega občinskega odbora DeSUS. Po poročilu o delu stranke in svetniške skupine DeSUS v občinskem svetu, ki sta ga podala Vinko Babič in Jož Strmec, je beseda tekla predvsem o razmerah v stranki na državni ravni, volilni zakonodaji, pokojninski reformi ter zakonu o poslancih. Predsednik DeSUS Jože Globačnik je pojasnil, da je dal odstopno izjavo zaradi različnih razmišljanj v stranki, ki pa jih usklajujejo. Globačnik je za novega predsednika predlagal Ignaca Goloba, s čimer so se prisotni strinjali. Prav tako so bili soglasni, da republiški odbor Globačnika zaradi njegovih zaslug pri delovanju stranke izvoli za častnega predsednika DeSUS. Minister Janko Kušar pa je pojasnil, kako je s pokojninsko reformo.

J. D.

Vojni invalidi vendarle enotni?

V 13 občinah 7 upravnih enot živi 899 invalidskih upravičencev, ki jih združujejo sekcije Društva vojnih invalidov Dolenjske v Novem mestu

NOVO MESTO - Na 5. redni letni skupščini Društva vojnih invalidov Dolenjske, v katerem so večletni ljudje, ki prejemajo osebno ali družinsko invalidnino in dodatke, ki jim pripadajo po zakonu o vojnih invalidih naše države, je o opravljenem delu ter o številnih odprtih vprašanjih društva 16. junija v Novem mestu govoril njegov predsednik Franc Hribernik. Poprečna starost vojnih invalidov je že 78 let, umrljivost med njimi pa dosega na leto skoraj 5 odstotkov. V društvu je 342 vojnih invalidov, od tega 8 iz vojne 1991, 149 mirmodobnih vojaških invalidov in 408 družinskih upravičencev, od teh 2 (mati in vdova) po padlem borcu iz junijske vojne 1991.

Na predsednika društva in odbore sekcij odpade večina številnih nalog, ki jih terja organizirano delo, saj društvo nima tajnika. Za računovodska, blagajniška in druga administrativna dela si v Novem mestu pomagajo z delavko pri Območnem odboru ZB NOV. Dobro so organi-

zirane in uspešno delujejo sekcije v Sevnici, Brežicah, Krškem, Metliki in Trebnjem, manj pa v Črnomlju in Novem mestu. Tudi njim pomagajo tajnice na občinskih odborih ZB, vendar tudi tu leži breme vsega dela na posameznih članih sekcij, ki je treba obiskovati člane na širokem območju, ki obsega kar 1.195 naselij v 13 občinah. Tu je učinkovit samo osebni stik z dostikrat hudo prizadetimi člani, izmed katerih mnogi živijo v sila slabih gmočnih razmerah, marsikje tudi v pravi revščini, o čemer javnost skoraj nič ne ve. Pičla sredstva za pomoč takim ljudem so skoraj le simbolična, a še za ta so prizadeti nadvse hvaležni.

Razprava na skupščini je tekla o številnih vprašanjih. Lado Kocjan je obširno opisal delo fundacije za financiranje invalidskih humanitarnih dejavnosti. V republiškem zboru je v drugem branju osnutek novega zakona o invalidskih organizacijah. Prav novomeško društvo ima v Sloveniji najboljši pregled nad

razdeljevanjem pomoči invalidom. O tem, da je vendarle treba v državi združiti in pocenotiti cilje ter potrebe vseh, ki jih je prizadela vojna v kakršni koli obliki, je govoril tudi Jože Zupanc v imenu invalidov vojne. Imeli naj bi eno samo invalidsko organizacijo, ki bo skrbela tako za vojne invalide 1941-45, za vojne invalide žrtve, prizadete ljudi iz organizacije Sever in za invalide veterane iz junijske vojne 1991. Gre torej za enotno organiziranost vseh žrtev vojne, na račun katerih pa država seveda ne sme varčevati.

Skupščino so pozdravili župan mestne občine Novo mesto dr. Tone Starc, predsednik Zveze društev vojnih invalidov Slovenije Ivan Pivk, predstavniki Zveze borcev, Rdečega križa in nekaterih upravnih enot z območja, ki ga društvo pokriva. Za predsednika društva so znova izvolili Franca Hribernika ter člane društvenih organov.

T. GOŠNIK

Maharovski gasilci praznujejo

85-letnico obstoja

Prostovoljno gasilsko društvo Maharovec praznuje v letošnjem letu 85-letnico obstoja. Praznovanje bo v soboto, 26. junija, s pričetkom ob 18. uri s kulturnim programom pod pokroviteljstvom šentjernejske občine in povezano z bližnjim dnevom državnosti. Ob tej priložnosti bodo blagoslovili novo orodno vozilo Renault master. Pred prireditvijo bo sedaj že tradicionalno občinsko gasilsko tekmovanje. Podelili bodo tudi jubilejna gasilska priznanja, med drugim tudi Frenku Zagorcu, ki je član društva že 60 let.

V svoji bogati zgodovini je društvo doživljalo vzpone in padce. V novem času so zgradili nov gasilski dom, se vključevali v različne dejavnosti v kraju, na tekmovalnem področju pa so v zadnjih letih dvakrat sodelovali na državnem prvenstvu, uspešni pa so bili tudi na ostalih tekmovanjih. Ponosni so, da so leta 1998 prejeli dve visoki priznanji: plaketo občine Šentjerne in republiško priznanje civilne zaštite. Na sobotno praznovanje vabijo vse ljudi dobre volje.

JOŽE GRGOVIČ

NA DRSKI ŽE 18.

DRUŽABNO SREČANJE

NOVO MESTO - V domu starejših občanov so poživljeno praznovanje 17. junija že 18. družabno srečanje starejših krajanov v tej največji krajevni skupnosti Novega mesta. Začela ga je predsednica KO RK Drska Anica Bukovec, ki je med drugim dejala, da v krajevni skupnosti kar 1.250 občanov redno plačuje članarino organizaciji, ki že 22 let skrbi za pomoč potrebnim krajanom in za popestritev življenja v tej veliki soseski. Tokratno srečanje je poteklo v duhu mednarodnega gesla o družbi za vse starosti in stališč svetovnega dneva zdravja, da bodimo dejavni tudi v tretjem življenjskem obdobju. Srečanje je pozdravila še tajnica območnega odbora RK Andreja Rebernik, predsednik KS Vladislav Vesel pa je obdaril najstarejša udeležence: 86-letno Marijo Kovič in 92-letnega Martina Vidmarja. Rdeči križ se je posebej zahvalil s priznanji in cvetjem Mileni Zoretič, Faniki Udovič in Mariji Pučelj, ki že najdlje sodelujejo v vrstah RK. Povabljenec so zapele pevke ženskega zbora Mavrica iz doma starejših občanov pod vodstvom Marjane Dobovšek, dramska skupina doma pa jih je razveselila s šaljivim prizorčkom "Izpred sodišča". Tudi jubileja pesnika D. Ketteja so se spomnili ter recitali eno njegovih pesmi in pesem Jožeta Kosarja, varovanca v domu. Posebej so se zahvalili upravi doma, ki je zdaj že deseti gostil povabljenec najstarejše krajane Drske. Tg.

ZAHVALA

Z velikim spoštovanjem se zahvaljujem prof. Ivanu Bezniku, da se je kot razrednik spomnil na četrtek, 14. junija pred 20 leti, ko je ugasnilo mlado življenje moje drage hčerke Liče.

Hvaležna mamica

ZAHVALA

ČRNOMELJ - Zahvaljujemo se družini Kramar za darovani invalidski voziček in kolo.

OTROCI IN KOLEKTIV
DIJAŠKEGA DOMA

Pred velikim zborovanjem upokojencev v Dol. Toplicah

Na shodu pričakovanih 25.000 udeležencev v torek, 29. junija, bo govoril predsednik Milan Kučan

Društvo upokojencev je samostojna, prostovoljna, nepridobitna, nestrankarska, stanovsko-interesna in dobrodelna organizacija. S ponosom se ozira na dolgo pot, ki je bila pot iskanja in uspehov pri reševanju problemov in vprašanj upokojencev. Vsekar smo bili upokojenci in sedanje generacije sooblikovalci današnje družbe. Takrat je prevladalo soglasno spoznanje o potrebi po takšni skupnosti, in to predvsem zaradi tega, da bodo nove napredne ideje in sodobne metode dela prispevale k še uspešnejšemu družbenemu delu. V takšni skupnosti beležimo še bolj zavzeto in živahno dejavnost. Posebej je viden napredek v meddruštvenem povezovanju in sodelovanju na različnih področjih društvenih dejavnosti, kar potrjuje, da uresničujemo voljo in hotenje članstva.

Po svojih sposobnostih bomo kot upokojenska organizacija, ki vključuje v svoje vrste nad 260.000 članov, tudi v prihodnje prispevali pomemben delež pri uveljavljanju svojih pravic in skrbi za starejše ljudi, da dosežejo ustrezen socialni in ekonomski položaj v družbi. Pri delu smo posebno pozornost posvetili usklajevanju stališč pri varovanju

pravic iz pokojninskega in zdravstvenega zavarovanja. Pokojnina se mora obravnavati kot lastniška pravica in je ne sme nihče spreminjati. Društvo upokojencev je vedno prisluhnilo željam in potrebam upokojencev. Razumljivo je, da za vsakega človeka nastane velika sprememba v življenju, ko se poslovi od aktivnega dela in preide v neproduktivno življenje, ko se človek počuti kot odslužen, manjvreden, ponižan in neproduktiven, posebno če se to zgodi s predčasno upokojitvijo zaradi zmanjševanja zaposlenosti. Še težje je za tiste, ki so administrativno upokojeni. Društvo jim je prisluhnilo in ustvarilo smotno razmere, da imajo takšni upokojenci možnost vključiti se v različne interesne dejavnosti in s tem uresničevati svoje želje in hote-nja, vse tisto, kar je sestavni del njihovega življenja.

Zborovanje bo družabnega značaja, a tudi priložnost, da povemo tisto, kar je negativno v našem sistemu, kar nas moti. Bomo pa dali ostro pripombo na Zakon o upokojevanju poslancev, v katerem se njim dajejo določeni privilegiji.

Na svidenje v Dolenjskih Toplicah!

IVAN SOMRAK

APARTMAJI IN SOBE

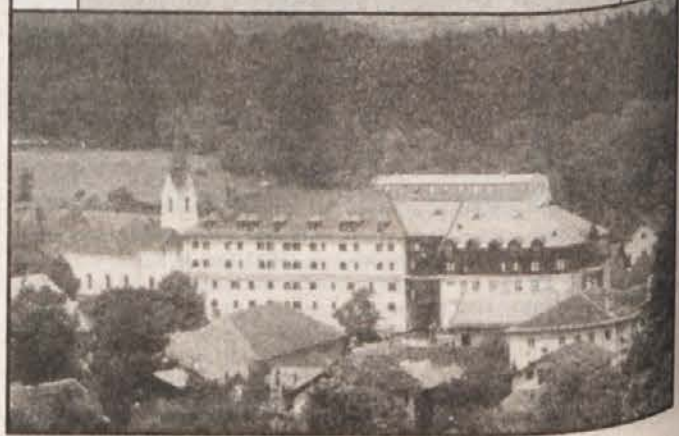
JAKA

Gregorčeva 37
Dolenjske Toplice

tel. 068/65 693

faks 068/66 075

GSM 041/710 961

DO KDAJ?

1.099.900 SIT za pride s 3 vrati
1.179.900 SIT za pride s 5 vrati
1.329.900 SIT za pride wagon

Prehitite DDV!

Ugodni krediti in vozila na zalogi!

Informacije o prodajni mreži na brezplačnem telefonu **080 2001**

KIA KIA MOTORS KIA MOTORS IMPORT d.d., (061) 18 43 402 in 18 43 404

Super 4. obletnica PC Brežice jubilejna ponudba od 26. do 30. junija

CRAFTSMAN Super Cena **23.990,00** SIT
Motorna žaga

Potopna črpalka s plovcem LIV Super Cena **7.990,00** SIT

PHILIPS Super Cena **22.222,00** SIT
Brezžični telefonski aparat ALORIS

PHILIPS Super Cena **27.890,00** SIT
Radio kasetofon PHILIPS AZ 2605 z daljinskim upravljalcem

30. junija - NAGRADA za največji nakup dneva s kartico, ki jo v jubilejnih dnevih prejmete BREZPLAČNO!

Nemogoče je mogoče KOVINOTEHNA

Dinamično delo išče strokovnjake!

K sodelovanju pri povečanju obsega dejavnosti

vabimo

kandidate za zaposlitev na naslednjih področjih:

ŽIVILSKI TEHNOLOG

za delo na področju razvoja in prodaje

KOMERCIALIST

za delo na posameznih območjih prodaje

VOĐJE OBMOČNIH PRODAJNIH SKUPIN

za delo na posameznih območjih prodaje

Od kandidatov pričakujemo srednješolsko, visoko ali višjo izobrazbo ekonomske ali živilsko-tehnološke smeri. Od kandidatov nadalje pričakujemo delovne izkušnje in seveda prijavo z kratkim življenjepisom in opisom dosedanjih delovnih izkušenj.

Kandidate bomo izbrali na podlagi njihovih dosedanjih izkušenj, pred končnim izborom pa bomo od kandidatov zahtevali tudi predložitev programa metod in tehnik dela.

Izbranim kandidatom ponujamo zaposlitev za nedoločen čas, dinamično delo v uspešnem podjetju, dodatno strokovno izobraževanje, napredovanje, nagrajevanje in zaposlitev v regiji bivanja.

Lastoročno napisane vloge pošljite na naslov:

Don'Donats d.o.o.

Pševska pot, 4000 Kranj

Dodatne informacije: 064 311 164

STUDIO
103.0 MHz

RADIO SRAKA
94,6 MHz

McDonald's

Restavracija za vso družino
Novo mesto

Zaposlimo več deklet in fantov - redno ali preko študentskega servisa - iz Novega mesta in okolice

Smo mlad, priazen, vesel in prilagodljiv managerski team nove restavracije McDonald's v Novem mestu!

Iščemo delavce za enkratno ekipo!

Skupaj bomo delali v McDonald'sovi restavraciji v Novem mestu dopoldne, popoldne in ponoči, tudi ob sobotah in nedeljah, vendar le 5 dni v tednu.

Pekli bomo hamburgerje, cvrli krompirček, čistili restavracijo, prodajali...

Pri nas boste lahko delali redno, študentje in dijaki pa tudi preko študentskih servisov.

Pri nas ne boste številka, ampak nekdo z imenom in priimkom.

Več kot super plača je vredna dobra družba in občutek, da delaš v solidnem podjetju in urejenem delovnem okolju, ki ponuja možnost izobraževanja in napredovanja.

Vsi, ki bi radi delali z nami, naj pošljejo prošnje s fotografijo v 15 dneh na naslov:

McDonald's Slovenija d.o.o.
»za Novo mesto«
Dunajska 22
1000 Ljubljana

Nadaljnja obvestila lahko pričakujete v 10 dneh po preteku roka za prijave.

RADIO UNIVOX
107.5 MHz UKV
Rožna ulica 39, Kočevje
tel./fax 061/855-666

RADIO MAX
88,9 FM
87,6 FM

Če delaš, kolikor hočeš, in dobiš, kolikor narediš, to pomeni, da zaslužiš, kolikor hočeš. In prav tako je pri nas.

Kaj vam ponujamo?

- zanimivo delo - svetovanje in trženje osebnih in premoženjskih zavarovanj;
- redno zaposlitev;
- strokovno usposabljanje;
- možnost dobrega zaslužka;
- ustvarjalno in prijazno delovno okolje.

In kaj od vas pričakujemo?

- vsaj 5-letno strokovno izobrazbo;
- delovne izkušnje v prodaji;
- vozniški izpit B-kategorije;
- sposobnost dobrega komuniciranja.

Zavarovalne zastopnike iščemo na območjih: **Sevnice, Krškega, Trebnjega in Novega mesta.**

Adriatic zavarovalna družba d.d.

Pisne prijave s kratkim življenjepisom in dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljite v 8 dneh od objave na naslov: **Adriatic zavarovalna družba d.d., PE Novo mesto, Novi trg 1, 8000 Novo mesto.**

Delovno razmerje bomo sklenili za določen čas 1 leto s 3-mesečnim poskusnim delom in možnostjo zaposlitve za nedoločen čas.

Kandidati boste o odločitvi obveščeni v 15 dneh po izbiri.

mladinska knjiga

TRGOVINA

IZOGNITE SE AVGUSTOVSKI GNEČI

PREDNAROČILA ZA OSNOVNOŠOLSKO UČBENIKE SPREJEMAMO

OD 1.6. DO 30.6

MOŽNOST PLAČILA NA 3 OBROKE

POCENI NAKUP NI VEDNO SLAB NAKUP

OKNA, VRATA, POLKNA

OPUŠČENI PROGRAMI

SEJEMSKI EKSPONATI - POŠKODOVANI IZDELKI

JELOVICA
Lesna industrija, d.d., Škofja Loka
tel.: 064/81-30, FAX: 064/634-261

od 23. do 30. junija od 8. - 18. ure, sobota od 8. - 12. ure

v skladišču trgovine Jelovica
na Kidričevi 58 v Škofji Loki (ind. cona Trata)

DOLENJSKI LIST

XSARA

ŽE ZA 1.861.000 SIT

Kodirni ključ, tonirana stekla, kontrolna luč za servis, odbijaci v barvi karoserije

KLIMA ŽE ZA 99.999 SIT ALI PRESENEČENJE

SAXO

ŽE ZA 1.250.400 SIT

Kodirni ključ, tonirana stekla, deljiva zadnja klop, zvočni opozorilnik prižganih luči

UDOBEN FRANCOSKI AVTO

www.citroen.si Citroën Slovenija d.o.o., Ulica 15. maja 18, 6000 Koper

PARCELE

kvadratura:
1200 m²
cena:
1.200.000 SIT

V neposredni bližini
železniške postaje.
Napravljen.

PISARNE

kvadratura:
300 m²
cena:
150.800

V strojno
centru
primerno
samo

MANSARDE

kvadratura:
20 m²
cena:
35.200.000 SIT

CLIO →

Investirajte v premočnine!

Zapeljite se v najbližji salon
Renault in preverite ceno
kvadratnega metra novega
Clio.

Če vaš rabljeni avtomobil
katerekoli znamke
zamenjate za novi Clio,
bomo k vrednosti vašega
starega avta, ocenjeni po
sistemu Eurotax, prišteli
100.000 tolarjev (če se
boste odločili za Clio 1.2)
oziroma 120.000 tolarjev
(za vse druge verzije).
Ponudba velja do konca
junija.

Novi Clio.
Narejen v Novem mestu.
Svet je njegovo mesto.

NA LEASING!

SAMO DOBER GOSPODAR PRIDE Z MALIMI ZNESKI
DO VELIKEGA MOJSTRA. IN ZA KAKŠNO CENO!

2.841.914

TOLARJEV SE BO S 50% POLOGOM
SPREMEMILO V MESEČNIH

32.525

TOLARJEV.*

Master

*VOZILA OPLAČUJETE V 60 MESAČNIH OBROKIH.
VSE CENE SO INFORMATIVNE IN ODVISNE OD VALUTNIH RAZMEROV.

Kangoo Express

EKSPRESNO IN ENOSTAVNO BOSTE VSTOPILI SKOZI NJEGOVA
DRSNA VRATA IN GA ODPELJALI. IN ZA KAKŠNO CENO!

1.462.594

TOLARJEV SE BO S 50% POLOGOM
SPREMEMILO V MESEČNIH

16.739

TOLARJEV.*

OBE PONUDBI VELJATA DO 31. JUNIJA 1999.

LAHKA DOSTAVNA VOZILA RENAULT. V NJIH STE VI GOSPODAR.

RENAULT OIF

Zamenjajte!

Telekartice imajo euro chip

Vaša Telekartica, brez eurochipa, bo
veljavna do 1. septembra.

Telekom Slovenije zaradi številnih zlorab
javnih telefonskih govorilnic uvaja
Telekartico z eurochipom. Zaradi
varnosti in zanesljivejši uporabe bomo
morali do 1. septembra predelati vse
govorilnice tako, da bodo sprejemale le
še kartice z eurochipom.

Če imate še neizkoriščeno Telekartico
brez oznake eurochip, Vas vabimo, da se
oglasite v najbližji Teletrgovini in
neveljavno Telekartico Vam bomo
zamenjali z novo. Število neporabljenih
impulzov bomo zaokrožili v Vašo korist.

INFORMACIJE NA BREZPLAČNI TELEFONSKI ŠTEVILKI

080 80 01

Telekom
Slovenije Z nami v 2000

Ročno delo

**DOLENJSKE
PEKARNE**

Mandljevi keksi
Krhki orehovi keksi
Keksi s koščki čokolade
Babičini keksi

Ročno izdelani keksi iz Dolenjskih pekarn.

NE PUSTITE SE UJETI!

DAVEK NA DODANO VREDNOST JE NIŽJI OD DAVKA NA NEVEDNOST

Da davek na dodano vrednost
ne bo prinesel podražitev,
bodo dokazali sposobni
in podjetni, ki ne bodo
zviševali cen.

NE PUSTITE SE UJETI

in prisluhnite tistim,
ki obljubljaajo, da večine cen
ne bodo spremenili, kjer bo
le mogoče, pa jih bodo znižali.

Zavedajo se, da bodo tako
prekosili svoje tekmece!

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA FINANCE
DAVČNA UPRAVA REPUBLIKE SLOVENIJE
85, Ministrstvo za finance, DUURS, Ismerkova 3, 1000 Ljubljana

Kdo je pripravljen na svojo prihodnost?

zavarovalnica tilia
pripravljeni na novo tisočletje

Samo maska in nekaj drobnarij jo loči od sharana in galaxya

Seat Alhambra 1,9 Tdi

Velik avto za veliko ljudi

Veliki seatov enoprostorec je že precej časa eden od priljubljenih modelov v svojem razredu. Ko so mu v paleto motorjev dodali še 1,9-litrski Tdi motor z močjo 110 konjev, je njegova priljubljenost še porasla. Vse to ni nič čudnega, saj večina enoprostorcev prevozi veliko število kilometrov, zato strošek za gorivo ni zanemarljiv.

Alhambra je privlačen španski izdelek, narejen v sodelovanju z Volkswagnom in Fordom, ki ponujata le po maski in nekaterih manjših podrobnostih različne modele sharan in galaxy. Da pa se ne bi zmotili, da sedite v katerem drugem avtu, in ne v seatu, vas takoj opozori velik znak na volanskem obroču.

Že od prej znani seatov interior se je lepo vklopil tudi v alhambro. Preglednost je vrhunska, armaturna plošča vsebuje vse potrebno, prostora je spredaj in zadaj v izobilju in tudi prtljažnik je v izvedbi s petimi sedeži povsem dovolj velik. Tako kot tretjo vrsto lahko zelo enostavno vzamemo iz vozila tudi drugo vrsto sedežev in dobimo manjši kombi, ki sprejme vase kar dva in pol kubika tovora, če pa naslone sedežev le preklonite naprej, dobite uporabne mize.

Ceprav se zdi, da je štirivaljni 1,9-litrski turbo dizelaš s 110 konji preslaboten za skoraj dve toni težak avtomobil, se je v praksi pokazalo, da je alhambra ravno s tem motorjem presenetljivo poskočna. Pogled na

karakteristike izredno elastičnega motorja, ki počasi postaja že ikona vseh turbo dizelašev, odkriva tudi, zakaj. Vseh 110 konjev je v polnem zaletu pri 4150 vrt./min, odličnih 235 Nm največjega navora pa se ustvari že pri 1900 vrt./min.

Za alhambrin poskok zadostuje že 1500 vrt./min, da pa bi lahko pravno vzdrževali ritem vožnje z ostalimi udeleženci v prometu, se mora kazalec obratov dvigniti nad številko 2500, ko s povečanim pritiskom prične delovati turbina. Ob umirjeni vožnji lahko pretikate v višjo prestavo že pri 3500 vrtljajih in motor bo povsem enakomerno pospeševal do hitrosti 180 km/h. Ob priganjanju pa 1800 kg težko vozilo pospeši do 100 km/h v 17 sekundah.

Na odprti cesti je 4617 mm dolga, 1810 mm široka in 1728 mm visoka alhambra ob vožnji 90-100 km/h porabla le 7 litrov goriva, v mestu nekaj več kot 9. Med povprečno vožnjo pa se je na potovalnem računalniku izpisala poraba 8,5 litra. To so vsakekor številke, katere bi na svojem računalniku rad prebral vsak lastnik tako velikega avtomobila.

Rahlo zamero bi lahko povzročil le menjalnik, ki se včasih nekoliko zatakne pri pretikanju v tretjo prestavo, in pa nekoliko glasnejše delovanje motorja, dokler je hladen, vendar boste ob vsakem zagonu tega motorja vedeli, da boste danes porabili bore malo plinskega olja.

nostno blazino, vendar so to že dodatki, ki dražijo vozilo.

Litrski motor (točneje 954 ccm), znan še iz peugeota 104 in 205, je moderniziran, vendar v višjih obratih nekoliko preglasen, ko poskuša pogoniti v dir vseh petdeset konj, ki se dokončno prebudijo pri 6.000 vrt./min. Najvišji navor, 73 Nm, doseže pri 3700 vrt./min, to pa so tudi obrati, kjer je najlepše pretakniti v višjo in se prepustiti užitek vožnje. Vozilo doseže hitrost 150 km/h in pospeši od 0 - 100 km/h v 18 sekundah. Potrebno je poudariti, da s tem motorjem ne boste doživljali dirkaških občutkov, saj naštetih parametri tega ne omogočajo, se pa vam bo saxo odločil z nizko porabo (povprečno na testu 6,8 l), natančnim petstopenjskim menjalnikom, zadovoljivo končno dodelavo, izjemno trpežnostjo in predvsem nizko ceno, ki znaša za preizkušen model 1.330.000 SIT.

Tudi podvozje je doživelo korenite spremembe in ne dovoljuje več zadku poskakovanja pri prehodu čez krajše neravnine. Glede na to, da vozilo prihaja iz Citroenove hiše, smo bili presenečeni tudi nad tem, da se v zavoju ne nagiba. Vozilo je dolgo nevtravno, pri pretiravanju pa vam bo

Saxo je uspešno zamenjal model AX

Ameriški trend

Časi ko so pick up vozila veljala za slabša tovarna vozila z odprtim kesonom in omejeno prostornostjo potniške kabine, so mimo. V ZDA so pick upi že vrsto let najbolj prodajani avtomobili. Na lestvici desetih najbolj prodajanih vozil je kar pet pick upov. Iz tega izhaja, da pick upi niso več le tovarna vozila, ampak postajajo ugleden avto za prosti čas. Kdor pozna ameriške filme, ve, da je pick up atribut prostosti in neodvisnosti.

Mazdin model B 2500 je v Sloveniji najbolj prodajan pick up, sedaj pa so ponudbo še razširili. Prvič je sedaj na voljo različica cab plus z enim parom vrat, ki je registriran za štiri osebe, ali pa v različici z dvojno kabino s štirimi vrati, v kateri se pelje do pet oseb.

Za pogon sta na voljo dva dizelska agregata s prostornino 2500 ccm. Prvi razvija 74 KM pri 4100 vrt./min, drugi pa ima dodan turbo polnilnik in hladilnik polnilnega zraka in zmore 109 KM. Najbolj navdušujoč pa je navor, ki z 266 Nm pri 2.000 vrt. zagotavlja odlične zmogljivosti tudi pri polni obremenitvi. Pri polni obremenitvi pa je motorju v pomoč tudi reducirani prenos, na izjemno spolzki podlagi pa bo svoje opravila avtomatska zapora diferenciala.

Pripravili pa so tudi različne pakete opreme: **športni** paket vsebuje zaščitni lok in okvir, stopnice, razširjene blatnike, 16-palčne široke pnevmatike; **lovski** paket vsebuje korito za keson, zaščitni okvir, vitel in posebno ploščo za lažje natovarjanje divjadi; **obrtiška** različica pa vsebuje korito za keson, trdo streho, zaščito za žaromete. Mazda B 2500 je na voljo od 2.466.500 tolarjev naprej.

Trend ameriških pick upov tudi v Sloveniji

Zelena luč za Oplovo konceptno vozilo

Speedster, ki je bil predstavljen na letošnjem ženevskem salonu, je pripravljen za proizvodnjo. Lahek dvo-sedežnik z aluminijasto šasijsko in novim štirivaljnikom bo na prodaj še pred koncem leta 2000.

Speedster je bil predstavljen v Ženevi

Z novim aluminijastim motorjem (108kW/147KM), 2,2 litra prostornine, obljublja obilo voznega užitka. Speedster se požene od 0-100 km/h v manj kot šestih sekundah, največjo hitrost pa doseže pri 220 km/h. Po evropskih normah znaša potrošnja goriva 7 litrov na 100 prevoženih kilometrov.

"Konceptni avto speedster so ljudje sprejeli z velikim navdušenjem", pojasnjuje Oplov predsednik Robert Hendry. "Zato smo se odločili, da našim kupcem v omejenih količinah ponudimo tudi njegovo serijsko različico".

nos želel pobegniti iz zavoja, kar je normalno za vsa vozila na prednji pogon. Vseh pohval so lahko deležne tudi zavore, ki dobrih 800 kg težko vozilo zanesljivo in hitro zaustavijo.

Najmanjše vozilo, ki prihaja iz Citroenove tovarne se bo predvsem dobro znašlo v mestnem vrvežu, kjer ne boste imeli pretiranih težav s parkiranjem in tudi prtljažnik z 280 litri oz. ob prevrnjeni zadnji klopi z 955 litri bo povsem zadostoval za prevoz prehranbenih artiklov s tržnice ali za prevoz večji in težjih predmetov. Saxo, ki sedaj meri v dolžino 3720 mm, v širino 1595 mm in v višino 1380 mm, je dostojno zamenjal model AX in tudi oblika je sedaj veliko bolj sveža in modernejša.

Škodi je novo rojstvo prinesel nemški koncern VAG.

Škoda octavia 1,9 tdi

Obračanje proti zahodu

Octavia je zanimiv avto, ki prihaja iz Češke. Z njim so Čehi prekinili vse zveze z vzhodnoevropskim rodovnikom, ki je spremljal to tovarno skozi desetletja real-socializma. Ob imenu Škoda smo vedno pomislili na vozila z nekvalitetno obdelavo, s hrupnimi in požrešnimi motorji. S padcem železne zavese in vstopom zahodnega kapitala je tudi avtomobilska industrija doživela svoj preporod. Škodi je novo rojstvo prinesel nemški koncern VAG.

Prvič predstavljena octavia je konec leta 1996 vzbudila veliko zanimanja, kar se je najbolj pokazalo na avtomobilskih salonih, kjer poprej skoraj ni bilo obiskovalcev na škodinih razstavnih prostorih. Od predstavitve octavije dalje pa se je vse spremenilo! Škodini razstavniki prostori na vseh salonih so že nekaj časa med najbolj obiskanimi.

Naša ekipa je tokrat preizkusila octavio z 1,9-litrskim turbodizelskim motorjem in zelo bogatim paketom opreme. Motor prihaja iz nemških delavnic in razvija 90 KM pri 4150 vrt./min in požene vozilo tudi čez 180 km/h. Voziti se s škodo 180 km/h je bila za nas nova, a prijetna izkušnja. Pri tem je škoda vseeno postala nekoliko hrupnejša, a na porabi se to ni veliko poznalo. Na našem testu je povprečna poraba znašala 6,5 l, kar je kljub testnemu načinu vožnje izredno malo. Tako smo z enim rezervoarjem goriva, v katerega lahko nalijete 55 litrov plinskega olja, prevozili skoraj 900 km.

Izgled octavije je uspešna mešanica inovativnosti in zgledovanja po konkurentih. Na prednjem delu dominira kromirana maska s Škodinim znakom na vrhu. Lahko bi celo presodili, da gre na nek način za mešanico med roverjem 800 in staro lancio themo. Gledano z boka, nas vozilo spominja na športni kupe. Zadnja

vrata se zapirajo do roba branika, ki je v barvi karoserije. Prtljažnik je s 528 l prostornine med največjimi v razredu, s podiranjem zadnje klopi pa ga z lahkoto povečamo na 1328 l, kar močno olajšuje prevoz večjih in daljših predmetov.

Notranjost je z manjšimi popravki prevzeta iz audija. Armaturna plošča ima samo spremenjeno obliko števil in oznak, medtem ko je razpored ostal enak. Velike bele številke in črtice pa še vedno delujejo precej staromodno. Volan je nastavljen po višini in globini, kar nam v kombinaciji s po višini nastavljivim sedežem olajšuje iskanje primernega položaja za vožnjo. Dve zračni vreči sta standardni, za doplačilo pa lahko dobite še dve. Vsa štiri bočna stekla se dvigujejo in spuščajo s pomočjo elektrike, prav tako tudi vzvratni ogledali in strešno okno. Ob električnem paketu v SLX opremo sodi še ABS, servo volan, centralno zaklepanje, blokada motorja, odbijači in ogledala v barvi karoserije ter vzglavnika na zadnji klopi. Naša octavia pa je imela še klimatsko napravo, 15-palčna platišča iz lahke litine in športni spojler na pokrovu prtljažnika.

Najverjetneje vas zanima tudi cena. Naš testiranec stane s vso standardno in dodatno opremo nekaj tolarjev manj kot 3 milijone tolarjev. Morate pač razumeti, da je v vozilo vgrajenih preveč delov z oznako "Made in Germany", da bi bila škoda lahko cenejša. Nova škoda je vsakekor prvovrstno presenečenje, ki prihaja z Vzhoda. Kljub velikemu vplivu z Zahoda, škoda ostaja samosvoja in se uspešno prebija med svetovno elito predvsem na račun modernizacije in kvalitetnejše izdelave. Zato ne bodite presenečeni, če vam bodo pri nakupu octavij kot poseben dodatek priznali tudi 10-letno garancijo na pritrjevanje.

DAE MOBIL NOVO MESTO

PAAM AUTO d.o.o.

ŽABJA VAS 4, 8000 NOVO MESTO
Tel.: 341-670

NOVA NUBIRA ŽE OD 2,249.000 TOLARJEV!

Nubira II osvežuje samo do 1. julija.

ZA PRIDOBITEV KREDITA POTREBUJETE
LE OSEBNO IZKAZNICO

OBISKA AMERIŠKEGA PREDSEDNIKA CLINTONA V SLOVENIJI

Clinton bo jedel s partizansko žlico

V ponedeljek, 21. junija leta 1999, je minuto pred pol tretjo na letališču Brnik močno deževalo. Na pristajalni stezi je dež močil le gručo že precej premočenih in prezebljenih novinarjev in mrke varnostnikov, ko se je zaslislal ropot letalskih motorjev in trenutek zatem so se kolesa mogočnega modroblega ameriškega letala Air Force One dotaknila slovenskih tal. To je bil zgodovinski trenutek za mlado slovensko državo. V letalu je bil prvi ameriški predsednik, ki je obiskal Slovenijo. Našo državo je obiskal William Jefferson Clinton.

Takoj ko se je predsednikovo letalo ustavilo na z lepilnimi trakovi do centimetra natančno določenem mestu pred letališko zgradbo, se je začelo. Na pristajalno stezo so pripeljale črne limuzine, delavci protokola so hiteli polagati rdeče preproge, ob katerih sta se postrojili godba slovenske policije in častna četa Slovenske vojske. Na strehi letališke stavbe so varnostniki z dolgimi daljnogledi in ostrostrelci s puškami, pripravljenimi na strel, pozorno spremljali vse, ki jim je bilo dovoljeno biti na pristajalni stezi. Vse je bilo pripravljeno, da prvi mož svetovne politike stopi na slovensko zemljo.

Potem je steklo kot v že desetokrat videnem filmu. Širok nasmeh, brez katerega se ameriški predsednik nikoli ne pojavi v javnosti, je zasijal na vrhu stopnic, po katerih se je z ženo Hillary kot zmagovalca spuščal do slovenskega kolega Milana Kučana, ki sta ga spremljala žena Štefka in predsednik vlade dr. Janez Drnovšek. Billu je prvi stisnil roko Milan, Hillary je objela Štefko; kot da so se srečali stari družinski prijatelji.

Zakaj je prišel k nam

Čeprav ameriški predsednik veliko potuje, spisek držav, ki jih je obiskal, le ni tako velik, kot bi si mislili, vsak obisk pa je skrbno načrtovan in ima tudi globlje vzroke. O vzrokih in pomenu njegovega obiska v Sloveniji se je precej govorilo in pisalo, a vse je bilo bolj ugibanje. O namenu obiska v Sloveniji je predsednik Clinton pred odhodom v našo državo v Bonnu v intervjuju za Radio Slovenija dejal "V Slovenijo odhajam predvsem z namenom, da bi poudaril naše partnerstvo, skupne vrednote in skupno prihodnost. Želim, da bi Američani in drugi ljudje videli uspešno državo v

jugovzhodni Evropi, ki je naredila velik korak pri razvoju demokracije in napredka, ki si prizadeva za integracijo z ostalo Evropo in ki predstavlja tisto, kar bi po mojem mnenju morala postati celotna regija. Sloveni so za nas dobri partnerji; to želim poudariti, z obiskom pa želim tudi pokazati, kakšno družbo lahko gradimo na tem območju, na območju Balkana

• **ŽLICA IZ ZAVEZNIŠKEGA LETALA** - Na svoj račun je prišlo tudi skoraj sto najuglednejših Slovencev, ki so imeli čast na Brdu večerjati z ameriškim predsednikom. Med izbranci so bili poleg najvišjih predstavnikov slovenske oblasti tudi ugledni gospodarstveniki, kulturniki in šolniki. To je bil tudi trenutek za različna darila. Med najbolj simpatičnimi je bila partizanska žlica, ulita v partizanskih delavnicah na osvobojenem ozemlju v Črnomlju iz aluminija sestreljenih zavezniških letal, ki jo je amerškemu predsedniku izročil predsednik borčevske organizacije generalpolkovnik v pokoj Ivan Dolničar kot simbol trajnega zavezništva med Slovenci in Američani, ki traja že od druge svetovne vojne.

in širše, če bomo delali na tem skupaj."

Če je Amerika naše osamosvojitvene težnje na začetku devdesetih let gledala s precejšnjim nazaupanjem in nas je pri prvem krogu širitve Nata na

vzhod odinila v stran, je okrepljena z novimi spoznanji po treh balkanskih vojnah na Hrvaškem, v Bosni in predvsem po kosovskem spopadu, kot kaže, spoznala, da je Slovenija lahko svetel zgled in vzorčni primer

demokracije preobrazbe dela nekdanje socialistične države v sodobno demokratično, na tržnem gospodarstvu temelječo državo. S Clintonovim obiskom nam je Amerika dala vedeti, da končno razume, zakaj smo se leta 1991 odločili za samostojno pot. Slovenija sicer ni prva država nastala na tleh bivše Jugoslavije, ki bi jo Clinton obiskal; pred tem je bil že dvakrat v Bosni in Hercegovini in enkrat na Hrvaškem, je pa prva, ki jo je obiskal kot zaveznico in se ji prišel zahvaliti za podporo ameriški politiki pri reševanju krize na Balkanu in jo postaviti za vzor mladim demokratijam, ki rastejo na pogorišču vzhodnoevropskega socializma.

Vprašanje, kaj bosta obe državi pridobili s Clintonovim obiskom v Sloveniji, ima več odgovorov. Kar zadeva Američane, je obisk politično orodje, s katerim želi najmočnejša politična sila potrditi pravilno usmerjenost svoje politike pri reševanju krize v tem delu sveta, saj postavlja Slovenijo za model uspešnosti državam jugovzhodno od nje, ki v tranzicijskem obdobju niso niti približno tako uspešne, kot je naša država. Slovenijo je vrh ameriške administracije med obiskom in med pripravami nanj podrobneje spoznal, tako da ima še toliko več informacij, ki bodo odločale v naslednjem krogu širjenja zveze Nato. Da Združene države Amerike Slovenijo pri tem podpirajo, je Clinton med svojim govorom na Kongresnem trgu dovolj jasno poudaril, vendar treba je vedeti, da se bo Clintonov mandat iztekel, še preden se bodo v Natu odločali o sprejemu Slovenije. Drugi pomembni vidik Clintonovega obiska je utrditev našega položaja v bližnji sosesčini in širše v Evropi, saj smo s tem, da se ameriški predsednik pri nas ni oglasil neposredno zaradi reševanja balkanske krize, ampak je, kot je poudaril sam, to prijateljski obisk države zaveznice.

Povedal, kar smo želeli slišati

Vsebina Clintonovega govora državljanom Slovenije na Kongresnem trgu je bila predvidljiva. Tako kot to počne povsod, kamor pride, je tudi tokrat polaskal gostiteljem, jih pohvalil za dosežke v razvoju demokracije in svobode, se izkazal s poznavanjem zgodovine, ko je ponovil Kučanove besede o raz-

glasitvi samostojnosti Slovenije in citiral verze iz Prešernove Zdravice. Povedal nam je, kar smo od njega želeli slišati - da smo delavni, uspešni in za vzor drugim in da nam bo Amerika pomagala. Na koncu govora je stopil z odra in se rokoval z množico in glasbeniki, ki so takrat veselo preigrali Müllerjevo Ameriško patrolo. S tem se je slovenski javnosti prikupil na način, na kakršen se je dvakrat prikupil ameriškim volilcem.

V bistvu nam ni obljubil nič konkretnega, niti tega, da nas bo Amerika podprla pri članstvu v Natu. Če bi nas podprla, bi bili že člani. Nam pa je dal jasno vedeti tudi to, da od nas zaradi vsega omenjenega pričakujejo ključno vlogo pri gradnji boljše Evrope brez meja in etničnega čiščenja. S tem je mislil predvsem na našo vlogo v politični obnovi Balkana, kamor nas je kljub vsemu med vrsticami povedanega uvrstil predsednik Clinton. Kjerkoli je govoril, ni pozabil omeniti tudi Slobodana Miloševića.

Naivno bi bilo misliti, da nas zaradi Clintonovega obiska zdaj pozna ves svet. Kaj pa poprečen Slovenec ve o Hondurasu ali Ugandi? Nič, morda niti tega ne, na kateri celine sta, kaj šele, da bi se spomnil, da jih je obiskal Clinton.

Gre pa pritrditi besedam novinarke dunajskega dnevnika Kurier Regini Bogensberger, da bo Clintonov obisk avstrijsko javnost, ki nas še vedno premočno povezuje z nekdanjo Jugoslavijo in s tem s kriznim žariščem na Balkanu, opomnil, da smo sorazmerno uspešna,

• **NAJMOČNEJŠI APLAVZ ZA DAME** - Če gre priljubljenost politikov meriti po glasnosti sprejema in aplavza ob njihovem prihodu, so poleg predsednika Clintona na Kongresnem trgu v Ljubljani najglasnejši sprejem doživele tri dame - soprogi predsednikov Hillary Clinton in Štefka Kučan, ki sta si po ločenem damskem programu ogledali Univerzitetni zdravstveno rehabilitacijski inštitut Soča, in ameriška državna sekretarka Madeleine Albright.

varna in trdna demokratična država, ki je tik pred vstopom v Evropsko unijo. Zato je Clintonov obisk Slovenije najpomembnejši predvsem za ugled naše države pri bližnjih sosedih in članicah Evropske unije, kjer raziskave javnega mnenja kažejo, da Slovenija pri poprečnem Evropejcu ni zapisana najboljše.

Besedilo in slike: IGOR VIDMAR

KOT DRUŽINSKI PRIJATELJI - Na pomembnejših državnih poteh ameriškega predsednika Billa Clintona spremlja žena Hillary, slovenskega predsednika Milana Kučana, ki je Clintona dočakal skupaj s predsednikom vlade dr. Janezom Drnovškom, pa stoji ob strani žena Štefka. Njihovo srečanje na Brniku je zgledalo kot srečanje starih družinskih prijateljev. Predsednika obeh držav sta se takoj zapletla v pogovor, dr. Drnovšek se je pomenil z gospo Clinton, Štefka Kučan pa je vse štiri nasmejana opazovala nekoliko s strani.

DOBRODOŠLICA NA LETALIŠČU - Prvi stik s Slovenijo je predsednik Clinton doživel na brniškem letališču, kjer so visokega gosta poleg obeh gostiteljev pozdravili predsednik državnega zbora Janez Podobnik, predsednik državnega sveta Tone Hrovat, večina ministrov in člani diplomatskega zbora, ki se jim je na koncu vrste z dežnikom pridružila tudi ameriška državna sekretarka Madeleine Albright.

STARI ZNANCI - Najstarejši olimpijski zmagovalca na svetu Leon Štukelj se je s predsednikom Clintonom srečal že pred tremi leti med otvoritvijo olimpijskih iger v Atlantiku, kot staremu znancu pa je novomeškemu rojaku pripadla čast, da je gosta pozdravil na Kongresnem trgu in ga osebno povabil, naj stopi k mikrofonu in nagovori Slovence.

CLINTON MED SLOVENCMI - Po govoru na Kongresnem trgu je predsednik Clinton stopil med ljudi in se z njimi rokoval. (Foto: I. Vidmar)

KRKA NAJDAJŠA V CELOTI SLOVENSKA REKA

Izvor imena zelene dolenske lepote

Dolenjska in njena preteklost sta tesno in usodno povezani z reko Krko. Bila je tudi vir hrane prebivalcev ob njej in zaslužila z lovom, ribolovom in v prejšnjem stoletju posebej z lovom na rake, ki se je drastično končal z izumrtjem raka jelševca zaradi račje kuge konec prejšnjega stoletja. Krka je bila glavni vir pitne vode za ljudi in živino, v antiki je po nekaterih podatkih bila tudi plovna.

Izkoriščali so jo tudi obrtniški cehi. Skromnemu številu turistov je takrat še neonesnažena ponujala čudovita čolnarska, kopalna in plavalna doživetja. Nepozabne so bile edistvene vedute na sami Krki, pogledi na njeno neokrnjeno obrežje in bližnje okolice. Bila pa je tudi strah in trepet prebivalcev ob njej s svojimi bolj ali manj rednimi visokimi poplavamami, ki so pogosto zalile ne le kmetijske površine, temveč tudi naselja ob njej.

Vse kaže, da bo Krka kot največja reka, ki teče v celoti po Sloveniji in je skoraj povsod vidno še neosnažena, tudi v prihodnje zaznamovala in opredeljevala del usode Dolenjske. Prvi pogoj za to pa je, da se odpravijo in preprečijo vse druge vrste onesnaženja (kemična, kmetijska, komunalna in vsa druga), ki danes močno ogrožajo reko v celotnem njenem toku in prehajajo občasno že v ekološko katastrofo. Že samo zaradi tega je reki treba posvečati vsestransko pozornost in predvsem zagotoviti ustrezno zaščito te naravne znamenitosti in zgodovinske dediščine. Ponavljam že večkrat izrečeno misel, da bi jo morda bilo že iz tega razloga, tako kot Triglav, imeti za enega od simbolov države Slovenije. Zato se naravnost ponuja razglasitev reke in neposredne okolice ali celo vsega poudarja za naravni (krajinski, narodni) park, vsaj podobno kakor se načrtujejo parki za druge večje reke (Sava, Drava, Mura, Soča, Kolpa), ki le delno tečejo po ozemlju države Slovenije. Zato je prav, da vemo vsaj nekaj o njeni davni preteklosti, za začetek zlasti o izvoru njenega imena.

Vode z imenom Krka

Dolenjska reka Krka ni edina voda s tem imenom v današnji državi Sloveniji, pa tudi na nekdanjem slovenskem etničnem ozemlju in zunaj njega so vode s tem imenom. Rek, rečice in potoki z imenom Krka v Sloveniji in na širšem etničnem slovenskem ozemlju je več. Najprej je seveda naša dolenska in v celoti največja slovenska reka Krka. Naslednji Krki v Sloveniji sta manjši reki Velika Krka (izvir pri Čepincih) in Mala Krka (izvir pri Kušanovcih) na Goriškem v Prekmurju. Potem ko nekaj časa tečeta po našem ozemlju proti vzhodu, prestopita slovensko-madžarsko mejo, kjer se preimenujeta v Nagy Kerka in Vis Kerka ter se tam tudi združita v vodotok Kerka. Reka teče naprej vseskozi po madžarskem ozemlju

proti jugu in se izliva v Ledavo, ki je na tem mestu mejna reka. Slednja se kmalu zatem izliva v Muro. Krka je tudi rečica (potok) v Slovenskih Goricah, ki izvira v bližini Juršincev, teče proti jugu in se izliva v Pesnico.

Naslednja reka Krka je na avstrijskem Koroškem, nemško imenovana Gurk. Izvira pod gorsko skupino Krške Alpe (Gurktaler Alpen) in po Krški dolini (Gurktal) v gornjem toku teče proti vzhodu. Pod mestom Strassburg zavije proti jugu in se izliva v Dravo približno na pol poti med Celovcem in Velikovcem. V Krko se pri St. Janžu (St. Johann) na Koroškem izliva rečica Krčica (nemško Gorschtz).

Zunaj zgodovinskega slovenskega etničnega ozemlja je znana reka Krka v Dalmaciji. Izvira v podnožju gore Dinara in teče mimo Knina v notranji Dalmaciji proti jugu ter se izliva pri Skradinu v Prokljansko jezero. Pred izlivom ustvarja lepe in znane slapove Skradinski Buk.

Znani so seveda tudi toponimi Krka in izvedenke iz njega. Krka se imenuje naselje pod izvirom. Izvedenke pa so ime mesta Krško, imena naselij Krška vas pri izviru in Krška vas pred izlivom, ime podzemne jame Krška jama nad izvirom in ime ravnine Krško polje oziroma na novejših zemljevidih Krška kotlina. Toponimi na avstrijskem Koroškem so naselje Krka (Gurk), Krška dolina (Gurktal) in Krške Alpe (Gurktaler Alpen). Na Madžarskem pa so toponimi ob reki Krki naselja Kerk-Kemethfallen, Kerk-Szent Miklosz (sedaj Tornyszentmiklosz) in Kerkateskand (Handatlas, 1913). Zanimivo je, da se vas Čepinci, blizu katere izvira Velika Krka, v madžarsčini imenuje Kerkafa.

Različni zapisi imena

V zgodovinskih pisnih dokumentih, povzeto po Bezljaju (1956), so za dolensko Krko navedena v glavnem imena, izvedena iz nemškega imena Gurk. Vendar je to

ime, kot bo videti pozneje, izvedeno iz slovenskega imena Krka. Tako so od leta 1208 do 1477 v listinah zabeležene naslednje različice: Gurk, Gurka, Gurca, Gurke, Gurcgka, Gurch, Gurgi, Gurk, Gurkg. Že zelo zgodaj, leta 1295, navedba imena Kierka, "... circa aquam dictam Kierka..." (... okrog vode z imenom Krka...) dopušča sklep, da so ime Krka uporabljali slovenski priseljenci oziroma prebivalstvo v srednjem veku pred germanizacijo in med njo oziroma med kolonizacijo kot slovensko izvedenko starejših imen, da se je ohranilo do današnjega dne.

Tudi Valvasor (1689) piše nemško ime Gurk, vendar tudi slovensko Kerka. V Jožefinskih zemljevidih (1765-1787) je zapisano ime Gurk Fluss in skrajšano Gurk Fl. V 19. stoletju se v publicistiki in na zemljevidih uveljavlja namesto nemške Gurk ime Kerka, npr. na Kozlerjevem "Zemljevidu" (1853) in v Ravnikarjevem članku Ravnikarja (1848) v listu Slovenija. Pisna oblika Kerka se takrat uveljavlja po analogiji s pisno obliko besed z enako glasovno zvezo kot-kr-, na primer smrt / smert, trta / terta, vrh / verh ipd.

Za Krko na današnjem avstrijskem Koroškem podobno pisali različice osnovnega nemškega imena Gurk, in sicer se od leta 831 do 1264 navajajo pisarske različice Curca, Gurca, Gurka, Gurkch, Gurch, Gurga, Gorka in seveda Gurk. Podobne so različice za Krčico (majhno Krko), pritok Krke na Koroškem, so zabeležene v listinah od leta 831 do 1269: Curciza, Kurciza, Kurkiza, Gurciza, Gura, Gursitz, Gorsitz, Gvrzista in Gorschtz.

O imenih dveh rek Krk v Prekmurju ni zgodovinskih podatkov, za Kerki na Madžarskem pa se med leti 1257 in 1387 omenjajo različice: Karka, Carka, Karaka, Kareka in današnja Kerka.

Za rečico (potok) Krka v Slovenskih Goricah ni historičnih podatkov v listinah in zemljevidih.

Zgodovinski toponimi, izvedeni iz Gurk in Krka, so naslednji. Nad izvirom se navaja ime gradu

Verch Kerka ali Ober Gurk (Valvasor, 1689) (danes o gradu, ki bi mu verjetno rekli Vrhkrka ni več sledu); Kerschka vas pod izvirom, danes Krška vas; naselje Kerka, danes Krka blizu izvira; Gurkfeld ali Gurk Feld, danes Krško polje ali Krška kotlina; Gurkfeld, danes mesto Krško; Gorschkas vas in Kerschka vas, danes Krška vas nad izlivom v Savo. Že so omenjeni toponimi iz Gurk in Krka na avstrijskem Koroškem in iz Kerka oziroma Krka na Madžarskem.

Današnje ime dolenske reke Krke in njene nemške in madžarske različice imajo svoj prehodni izvor v antičnih imenih kerkoraj (grško) in njenih latiniziranih različicah Corcora ipd. Prehodno zato, ker etimološki izvedenci menijo, da omenjena antična imena niso pravi izvir današnjega imena, ampak da to sega daleč v predantiko.

Izvor imena Krka

V zvezi s tem velja najprej omeniti mišljenje (verjetno nemškega izvora), da je nemško ime Gurk izvedeno iz latinske besede gurgus, ki pomeni vir, vrtinec, globoka voda, tolmun ipd., prek nemškega glagola gurgeln, ki pomeni grgrati, brbotati. Gurk naj bi pomenilo reko ali vodo, ki ima buren izvir ali tok, ko je slišati nekakšno grgranje, bruhanje vode ipd. Vendar je takšna teza malo verjetna. Dolenjska Krka je, gledano v celoti, reka s pretežno mirnim tokom in le ob velikem deževju je njen izvir nekoliko bolj buren, saj voda prihaja tudi iz Krške jame, celoten tok, z izjemo slapov, brzic in pretokov čez lehnjakove pragove v gornjem toku, pa je tudi ob visokem vodostaju razmeroma umirjen, vendar precej hitrejši. Podobno Bezljaj (1956) odklanja mišljenje nemških etimologov, da je Gurk neposredno izveden iz nemškega krajevnega imena Kurkus ali Kurken, in ima to razlago za nesprejemljivo.

Bezljaj (1956) obsežno utemeljuje, da je ime Gurk izvedeno iz slovenskega imena Krka, in sicer v glavnem po naslednji poti. V severnokoroških narečjih imajo -g- za slovenski -k- in je zato prav tam Gurk, pozneje še malo ponemčeno, sprejeto iz slovenskega imena Krka. Isti etimolog meni, da vsa prej navedena imena, ki so povezana z Gurk in Krka, sodijo skupaj in so zasnovana na slovenskem nadomestku Krka za Korkoraj (grško), antično ime, kakor ga je zapisal grški zemljepisec Strabon (živel med letoma 63 do 20 pr.n.š.). Podobna so še druga pretežno latinizirana imena, ki se pojavljajo v antičnih zapisih za Krko: Corcas, Corcora, Carcorus, Cancorus, Corcara. Najverjetneje sodi v to skupino imen tudi Corca - Kokra.

Vendar da ne gre le za antični, ampak za še starejši izvir imena Krka, je domnevati iz več razlogov. V predantiki so se posamezniki (trgovci ipd.) in plemena

med selitvami in potovanji ter pohodi premikala v glavnem po dolinah in ravninah ob večjih vodotokih ter so tako večje reke s svojimi imeni bile bolj ali manj zanesljivo in razpoznavno vodilo in kažipot. Tako je splošno znano, da so bolj ali manj znana antična imena rek in nekaterih rimskih mest najverjetneje predantikega izvora. Npr. za današnjo Savo: Saon (grško, izgovori Saon) in Savus (latinsko); za današnjo Dravo: Drabos (grško) in Dravus (latinsko); za današnjo Kolpo: Kolapis (grško) in Colapium, Culpa (latinsko). Da so omenjena imena predantikega izvora, govori tudi ilirsko etnično ime Kolapianoi (grško), poslovenjeno Kolapiani. To ilirsko plemo je bilo naseljeno ob Savi, spodnji Krki in Kolpi ter je bilo sosed ilirskega plemena Japodi, naseljenega na prostoru današnjega Gorskoga Kotarja in ilirskih plemen Latobiki ter Noriki na Štajerskem in Koroškem okrog leta 800 pr.n.š. (Grafenauer, 1965). Še več: Bezljaj (1956) celo meni, da je izvir imena Krka treba iskati ne le v praindoevropski, ampak celo v paleoevropski jezikovni plasti. Izvor številnih rečnih, krajevnih in gorskih imen v rimski dobi je namreč najverjetneje paleoevropski. To svojo domnevo utemeljuje s tem, da so v Evropi pogosta imena s korenomo ker-, kor- in kr-, morda tudi kar-, kakor npr. ime Korkontoi (grško) za Krkonoše na Češkem, kakor Korkyra, grško ime za otok Krk, grško tudi Kerkyra, v Španiji Corconte in Corcuera itd. Če sledimo tej tezi, je takšnega izvora morda tudi ime reke Korane, ki priteče iz Plitvičkih jezer in se izliva v Kolpo pri Karlovcu. Ni nemogoče, da so istega paleoevropskega izvora tudi krajska in pokrajinska imena Carasadius - Kras, Carantanum - Koroška, Karavanke ipd., imena pokrajin in celo zgodovinskih držav, vojvodstev in podobnih tvorbo. Tudi izvir etnika Karni (keltsko plemo) in iz tega nastalih pokrajinskih imen Carnia, Carniola in Creina, kasnejši Kranjska in Krain ter toponim Carnium (za mesto Kranj) sega morda v paleoevropsko jezikovno plast.

Dosleden opisani tezi o paleoevropskem in ne indoevropskem izvoru imena Krka, Bezljaj meni, da imena Krka ni mogoče povezovati s hidro- in toponimi praindoevropskega izvora na Bliznjem vzhodu, katere bi bilo mogoče zaradi podobnosti povezovati z imenom Krka in njenimi zgodovinskimi različicami. To so toponimi in hidronimi v bližnjevzhodnih državah kot Kerkuk ali Kirkuk v Iraku, Kherka vadi v Palestini, reka Kercha in krajevna imena s podobnimi koreni v Iranu.

Zaključna misel

Ob koncu prikaza izvora in razvoja imena reke Krke (in njenih sorodnic) se nehote vsiljuje misel, da bi bilo veliko primerneje, ko bi

omenjena starodavna imena reke kot našo dediščino v vseh njihovih možnih različicah uporabljali za poimenovanja podjetij, ustanov, klubov in drugih ustanov v njeni bližnji in daljni okolici, kakor da se zatekamo k uporabi naših naravnih in jezikovnih dediščin povsem neustreznih, neprirodnih in tujih imen. Seznam literature in virov pri avtorju

Dr. FRANC BUČAR

BREST - Eden od velikih pod soteskim gradom, ki ga duši bršljan. (Foto: T. V.)

NARAVNI ZAKLADI

Najdebelejša soteska bresta

Slovenska dežela je bila že od davnine zelo bogata z gozdovi. V zadnjem času pa nekateri gozdni kompleksi počasi, a vztrajno umirajo "stojijo". Vendar je še čas, da jih rešimo.

Najdebelejša in najstarejša drevesa ne rastejo samo v gozdovih, v velikih kompleksih, nekaj jih je tudi ob rekah, tudi ob reki Krki je nekaj teh starostnih velikanih. Na obrežju, ki bi si rado obvarovalo strugo, pod soteskim gradom, sta najdebelejša raziskana bresta (Ulmus sp.). Ta dva orjaka imata obseg 500 in 460 cm. Kako sta prišla na te bregove, je uganka, morda jih je zasadila človeška roka. Ta drevesa uspevajo v zmernem in toplem podnebju. Imajo vijoličaste cvete, ki se pojavijo pod listjem, in krilate plodove. Izmed domačih vrst so znani poljski berat, goli brest in dolgi pecljati brest. Tudi tega se lotevajo razne škodljive bolezni.

Ker spadata tadva bresta pod spomeniško varstveno zaščito, bi bilo zelo pohvalno, če bi okolico dreves očistili podrosti in na enem uničili bršljan, ki ga vztrajno duši pri rasti. Nič ne bi bilo narobe, če bi v bližini postavili klopco, da bi se tisti, ki jim je resnično do občudovanja narave, nemoteno naužili čistega zraka.

T. VIRANT

Naredimo nov svet

Kdo so ti ljudje?
Kdo so ti slabiči,
ki s silo spreminjajo
ta naš lep svet?

Kdo jim dovoli,
da počnejo te grozne stvari?
Ustavimo te ljudi,
mladi nočemo njihove pameti!

Naredimo nov svet,
svet brez vojn in mej,
svet sožitja, miru,
na Zemlji bratje bomo vsi.

Odprimo oči,
vrzimo proč stare stvari,
naš svet bo na enakosti,
prijateljstvu in pravičnosti.

Dajmo življenje otrokom,
dajmo jim kruha in svobode,
skupaj stopimo vsi,
skupaj k pravičnosti.

Adijo diktatorji,
adijo orožje,
poslajmo nekam te ljudi,
da mračni se jim um zbitri.

Naredimo ta korak mi,
da v novo tisočletje bomo šli,
brez nasilja, umazanih stvari,
k temu poklicana sva jaz in ti.

Naredimo ta korak mi,
povežimo vse strani,
ne v brezna krvi,
v veselje jutri bomo šli.

MARKO MODREJ

Is Trdinovih zapiskov

V spomin Janežičev - Prišlo jih je jako malo na veselico ktero so napravili dijaki za spominek Janežičev. Program bil bogat in sveže izvrševan. V mladeži je še duha kljub zatiranju kutarskemu. Ali kaj to pomaga, ko pa bodo morda vsi ti zdaj tako za domovino goreči mladeniči čez 10 let pognili v mandarinski ali boncovski službi.

Surovost - Razun psovek sliši človek tudi glasen zabavljiv smeh in vidi moliti jezik proti sebi. Ko me opazi da to slišim in vidim, hoče se tak cigan izgubiti s ceste v hosto - ali ker ga neče nihče spremiti tje in vidi da grem po časi za njim šine od svoje tovaršije naprej k neki drugi. In takih slučajev zarobljenosti združene s strahopezljivostjo je dovolj.

Proti blisku - Blisk zmatra se za neposredno znamenje božje jeze, vendar mu se nekteri pačijo, naglo pomoliviš jezik in ob enem namigši z očmi in zapahčivši se.

Nezadovoljni uradniki - Uradnik, ki ima količkar razuma, je vsaki nezadovoljen - vse pritiska k tlom naj pred težka atmosfera birokratskega življenja sploh - silna butara je že to kar mora nositi brez razločka vsaki dan za dnem. Potem pa so obloženi tako z delom, da ne morejo dihati. Tako zdi ubogi uradnik v službi, čuti se neskončno nesrečnega, ali si ne zna pomagati.

DOGODEK, KI GA POMNIJO RODOVI - Zamrznjena Krka v Kostanjevici v izjemno hudi zimi l. 1929. (Foto: F. Rabuse)

44.600 KILOMETROV NA KOLESU

Bojan s kolesom obkrožil zemeljsko oblo

Z novomeškega Glavnega trga je 5. septembra 1997 s kolesom krenil na pot okoli sveta Metličan Bojan Stezinar. Dobrih dvajset mesecev pozneje so ga Metličani zopet bučno pozdravili, ko se je z več kot štiristo kolesarji pripeljal na Vinsko vrgel v Metliki. V tem času pa je sklenil krog okoli zemeljske oble. Kot pravi, mu ni znano, da bi še kateri Slovenec na ta način prepotoval svet.

Da bi postal svetovni popotnik, je razmišljal kar osem let. "Dokler sem bil zaposlen, sem vendar odraščal stran misel na pot. Toda ko sem po lastni želji pustil službo in tudi drugih obveznosti nisem imel, je došel čas, da odpotujem," pravi Bojan, ki je bil že prej izkušen kolesar. Ko je bila vojna na Hrvaškem in v Bosni, je šel namreč v Srbijo, ker ga je zanimalo, kaj preprosti ljudje mislijo o dogajanjih v nekdanji Jugoslaviji. Potem je pot podaljšal do Makedonije in Grčije. Kot velik ljubitelj Alp je prepotoval tudi alpski svet pa Apeninski polotok, Sardinijo in Korziko, udeležil pa se je tudi številnih maratonov.

Vztrajal kljub velikim tveganjem

Na pot okoli sveta torej ni krenil kot začetnik. Vedel je, koliko zmore. Zanimivo je, da je imel s seboj le avstralski vizum. Sicer si jih je urejal sproti, v nekaterih državah srednje Amerike pa je bilo dovolj, da je uslužbenec na meji stisnil v roko deset ameriških dolarjev in so ga brez težav spustili v državo. Tudi v Črno goro je prišel ilegalno. Morda pa bi bilo dobro, če bi pred odhodom prislutil še kakšnemu napotku, da bi mu bila prihranjena preneka nevarnost. Že ko je z ladjo priplul v izraelsko Haifo, se je počutil precej nelagodno, saj so ga pregledovali kar štirje možakarji, pod drobnogled pa so vzeli vsak šiv na oblečeni. Iz Izraela je potoval v Egipt, kjer je v puščavi opazoval zvezde, za katere se je zdelo, da bi jih lahko dosegel s tal. A ko je nameraval nadaljevati pot v Sirijo in Jordanijo, niso bili najboljši navdušeni nad izraelskimi žigi v njegovem potnem listu. Tako bi moral kar mesec dni čakati na vizuma za ti dve državi, s čimer pa se ni strinjal. Šele pozneje je zvedel, da bi mu morali Izraelci pritisniti žig le na list papirja in ne v potni list. Tako se je vrnil v Grčijo ter pot nadaljeval ob turški obali proti Iranu. Turško-iransko mejo pa mu je uspelo prestopiti šele pod Araratom.

Medtem ko je do Turčije prenočeval zgolj v šotoru, so se tu začele težave. Ni bilo namreč več varno spanje ne v šotoru ne v vojašnicah. Vojaki so bili sicer prijazni in so mu dali celo kaj za pod zob, opozorili pa so ga tudi na nevarnosti. A četudi je videl, da mu prede trda in da je še kako tvegano, ne takrat ne nikoli pozneje ni pomislil, da bi se po najkrajši poti vrnil na varno domov. Odločil se je, da bo vztrajal do konca, in danes mu ni žal, ker ni odnehal. Predvsem pa je spoznal, kako je svet majhen. Kmalu potem, ko je vstopil v Iran, je srečal Japonca, ki je prav tako potoval po svetu s kolesom. V Teheranu sta se razšla in se v Kalkuti znova srečala. V Teheranu se je srečal tudi s šestimi Slovenci, ki so bili na poti po Aziji, zanje pa je zvedel na slovenski ambasadi v mestu.

Nezavest zaradi izčrpanosti

Iran mu je ostal v spominu kot neobljuden in nevaren. "Človeško življenje ni vredno prav nič. Za pet dolarjev bi te pospravili. A ko sem prestopil iransko-pakistansko mejo in sem se mislil, da si bom lahko oddahnil, so se začele prave težave. Zaradi precej drugačne hrane od naše so me začele pestiti prebavne motnje. Razkužila v obliki domače slivovke nisem vzel s sabo na pot, saj bi mi jo na enem od mejnih prehodov izlili, ker alkohol ni dovoljen. Seveda sem si po zemljevidu natančno ogledal pot in vedno načrtoval tako, da sem imel do naslednjega večjega

mesta dovolj hrane in vode. Tako naj bi bilo na enem od pakistanskih odsekov poti po 60 kilometrih mesto, a ko sem prispel do domnevnega naselja, je bilo zgolj križišče. Ker na ravni ni bilo varno prenočevati, sem se, čeprav je povsem izčrpan, napotil do gora. Prostor za spanje sem si našel v suhi strugi hudournika. Bilo je oblačno in le upal sem lahko, da ne bo deževalo, sicer bi me odplaknilo kot muho. Moje upanje se je uresničilo," pripoveduje Bojan.

Spat je odšel brez večerje in pot nadaljeval brez zajtrka. Kmalu je začutil, da je z njim nekaj narobe. Stopil je s kolesa in padel v nezavest, kolo pa nanj. Na srečo se je lahko kmalu pobral in jo preko prelaza mahnil na drugo stran gora. Ob spuščanju v dolino je zagledal ljudi, toda njegovo veselje je bilo kratkotrajno, kajti kmalu je spoznal, da gre za vojsko. Eden od vojakov mu je začel brskati po torbah, da sta se skoraj stepla. Tako je od njih odšel brez vode in hrane, lačen pa je nekaj kilometrov naprej zapustil tudi restavracijo, v kateri so ga hoteli izsiljevati s ceno obroka.

Po teh pakistanskih pripetijah ga je na cesti našla policija in ga štiri dni spremljala do meje z Indijo. Ni se počutil najbolj lagodno in jim je dvakrat poskušal celo uiti, predvsem pa se je bal, da bo za spremstvo prišel račun. A so ga policisti potolažili, da so njegovi prijatelji in da le skrbijo, da se mu ne bi kaj zgodilo, ponudili pa so mu celo prenočišče na policijski postaji. "Ko sem se tam po dolgem času pogledal v ogledalo, sem se zgrozil. Tako sem shujšal, da je koža visela na meni kot ohlapna obleka," se spominja.

Smrt grozila v postelji

Božič je Bojan dočkal pri znameniti indijski palači Tadž Mahal, šotor pa si je postavil kar na dvorišču bližnjega hotela. A pravi, da se v Indiji ni najbolje počutil zaradi neizmerne revščine Indijcev. "Ljudje umirajo kar na cestah, mnogo je invalidov zaradi poškodb, ki bi jih pri nas oskrbeli ambulantno, otroci pa na vsakem koraku prosijo miloščino," pripoveduje. Čeprav se je odpravil na pot sam, je večkrat del poti prevozil s kolesarji, ki so želeli spoznati svet s kolesarskega sedla. Tako je od Pakistana potoval z Angležem, a katerim sta se v Nepalu skoraj zastrupila z ogljikovim monoksidom. "Prenočila sva v vasi, ki leži 3.800 metrov nad morjem. Ker tamkajšnji prebivalci nimajo navade ogrevati sob, v najini spalnici seveda ni bilo peči. Zaradi mraza sva prosila za ogrevanje in v nekakšni pločevinasti posodi so nama prinesli ogenj. Sopotnik je začutil, da je nekaj narobe, pa je začel udrihati po vratih, a jih ni mogel odpreti. Ljudje so vdrli v sobo, vendar mene niso mogli zbuditi. Prebudit sem se šele, ko so naredili preprih in me je začelo pošteno zebsti. Mislim, da sem bil takrat najbližje smrti, a nikoli si ne bi odpustil, da sem na takšni pustolovski poti umrl v postelji," se pošali Stezinar.

Ker je del poti preletel tudi z letalom, je razumljivo, da se je moral prilagajati različnim spremembam. Ko je iz indijske Kalkute z letalom priletel na Tajsko, so tam v februarju namerili v senci celo 58° Celzija. Zaradi vročine je poskusil voziti ponoči, a ni šlo. Je pa bilo zato morje in življenje v njem tako lepo, kot bi se potapljal v akvariju. Prepotoval je indonezijske otoke in tik pred nemiri v Indoneziji poletel v Darwin na severu Avstralije. Še prej je na Sumatri prečkal ekvator, a ni vedel kdaj, saj ni bilo nikjer označeno. "Ko sem prišel v Avstralijo, je bilo, kot bi padel na drug planet. Vse je bilo veliko bolj civilizirano, temu primerne so bile tudi cene. Razlike v ceni sem toliko bolj občutil tudi zato, ker sem v Indoneziji za normalno življenje porabil po en ameriški dolar na dan," pravi Bojan, ki je v Avstraliji najprej po puščavi potoval do Tennant Creeka. Pakistanske izkušnje so ga

naučile, da je vedno vozil s sabo po deset litrov vode, sicer pa je bila tudi razdalja med naselji po dvesto in več kilometrov. A ljudje so bili zelo prijazni. Ustavljali so avtomobile, ga spraševali, če kaj potrebuje, in ga povabili na večerjo.

V petih dneh trikrat okraden

V Toowoombi pa je prvič, odkar se je pred meseci odpravil na pot, srečal Metličana. To je bil Tone Oberman. Pozneje se je na Zlati obali oglašil še pri Tonetu Kapušinu iz Metlike ter nekoliko stran pri Tonetu Starihi iz Vidošičev pri Metliki. V Sidneyju je ostal kar poltretji mesec. Pod streho župnišča ga je vzel pater Valerijan, doma iz Ljubljane. "Večkrat sem se srečal s Slovenci v njihovih društvih in hvaležen sem jim, ker so mi veliko pomagali. Dva meseca sem delal pri Slovencih kot zidar, da sem si zaslužil za nadaljnjo pot, ki me je vodila na Novo Zelandijo, ki je sicer lepa, a sem se počutil zelo utesnjenega, saj so nad mano viseli težki oblaki, ob cesti pa je bila visoka ograja." Z letalom je odletel na Tahiti, otok, ki je ves dišal po cvetju in sadju, ter preko Velikonočnih otokov v čilski Santiago ter ob obali Tihega oceana

DOBRODOŠLI NASVETI - Tako, kot je bil Stezinar (na levi) deležen gostoljubja znanih in neznanih ljudi po vsem svetu, je tudi sam z veseljem povabil na pot po delčku svoje domovine Španca Eneka Etxebarrieta. Na fotografiji: oba potnika v našem uredništvu ob zemljevidu Slovenije.

KONČNO DOMA - Bojan Stezinar je, ko se je po slabih dveh letih vrnil s poti okoli sveta, med someščani požel gromek aplavz. A tudi sam jim je hvaležen za vso podporo, ki je bil od njih deležen na dolgi poti. (Foto: M. B.-J.)

proti Boliviji. Seveda je obiskal tudi jezero Titicaca, ki je s 3.800 metri nadmorske višine najvišje jezero na zemeljski obli, ter slikovito inkovsko mesto Machu Picchu. Ogledal si je tudi skrivnostne risbe iz peruske Nazce, ki jih je mogoče najbolj razložiti iz zraka. Gre za mrežo linij, ki se zaje-dajo v puščavska tla in sestavljajo ogromne podobe različnih živali. V Peruju pa ni bil le poln občudovanja, ampak tudi bolečin, saj je dobil infekcijo na nogi. Vaške vračice so ga sicer zdravile, a brez zdravnika le ni šlo. Čeprav bi moral ostati v bolnišnici ves teden, je vzdržal le dva dni.

Ekvador mu je ostal v spominu po kupih banan, a tudi po tem, da so ga v glavnem mestu v petih dneh kar trikrat okradli: iz torbice na kolesu, iz žepa in v cenenem hotelu, ki je bil potem zelo drag. V Kolumbiji, kjer je dočkal drugo novo leto na poti, pa je po nje-

govem mnenju še bolj nevarno življenje. Tudi težav z vstopnimi vizumi ni manjkalo. Na mehiško-ameriški meji jim ni mogel dopovedati, da Slovenci ne potrebujejo vizuma za vstop v ZDA. Ko se je končno sprijaznil, da bo, čeprav po nepotrebnem, plačal 45 ameriških dolarjev, mu vizuma niso imeli več kam prilepiti, saj je bil potni list že poln. Po vzhodnem delu ZDA je potoval proti Clevelandu, ravno ko je bila debela snežna odeja in hud mraz. "V Clevelandu sem se po dolgem času spet srečal s Slovenci in tušem. Celotno begunci iz BiH so mi pomagali, čeprav vem, da se zase niso imeli kaj prida," pravi ter ne more pozabiti, kakšne težave je zopet imel, ker ga pri Buffalu niso spustili v Kanado brez vizuma. Pri Niagarskih slapovih pa je brez težav prečkal mejo.

"Kaj guncaš afne po svetu!"

"V kanadskem Hamiltonu so mi Metličani pripravili takšen sprejem, da ga ne bom nikoli pozabil, zlasti pa ne župnika v slovenski fari v Hamiltonu Francija Slobodnika. Na rokah so me nosili. V Kanadi sem nameraval delati, da bi si zaslužil za pot, a so zbrali toliko prostovoljnih prispevkov, da sem lahko kmalu nadaljeval vožnjo proti New Yorku. Dogovorjeno je bilo, da se bom ustavil v slovenski cerkvi na Manhattanu, in verjel sem, da mi bodo pomagali kot drugod, kjer sem se vozil. A ko sem pred New Yorkom poklical župnika, mi je rekel, kaj 'guncaš afne po svetu' in zakaj ne bi raje pomagal revežem. Pa prav božji nauk uči, da je potrebno pomagati popotnikom," se s trpkim glasom spominja Bojan. Tako jo je z letalom kaj hitro mahnil v London, kjer je ostal le tri dni, ker je bil predrag. Čez Rokavski preliv in zahodno Evropo se je, potem ko si je privoščil še nekaj dnevnega potepanja po njemu tako ljubih Alpah, sredi maja vrnil v Slovenijo. "Na meji v Ratečah so precej časa gledali potni list. No ja, v Ameriki se je celo zgodilo, da so ga preslikali, ker menda še niso videli toliko vizumov na kupu," se nasmehne Stezinar, ki je prevozil s kolesom

od doma marsikaj bolj kot v Sloveniji spremenilo v njegovi glavi, predvsem pa sedaj marsikaj vidi v pravilnejši luči. Res pa je, da ga je že naslednji dan po vrnitvi v Slovenijo mahnil po žepu novi zakon o varnosti v cestnem prometu. "Policisti po svetu so bili zelo uvidni. Nekateri so mi ponudili celo posteljo. V Sloveniji pa sem takoj plačal kazen, ker sem imel na avtomobilu prižgane meglenke," sklene pripoved o kolesarskem potovanju okoli sveta.

Bojan je s poti prinesel tudi zajeten dnevnik, ki naj bi bil osnova za knjigo. Mnogi, ki so ga na kakršen koli način spremljali na

poti, že težko čakajo na potopisno predavanje z diapozitivi, ki jih je posnel nekaj tisoč. Mika ga tudi popotovanje po Afriki, vendar bo moral prej natančno proučiti, kako pihajo vetrovi, ki so mu na poti okoli sveta delali velike preglavice. Zemeljske oble pa ne namerava več obkrožiti. "Na kolesu sem imel kopalnico, kuhinjo in skoraj spalnico. Preveč je bilo samoodrekanja in samote, zato v Afriko ne bi šel sam," je prepričan. Ali ga bo na njegovem popotovanju spremljal kateri od kolesarjev, ki jih je srečal na zadnji poti, Bojan še ne ve. Morda pa bo to prav Eneko Etxebarrieta in španske Baskije, ki je s kolesom na poti od začetka februarja, s Stezinarjem pa sta se srečala tik pred njegovim ciljem v Grosuplju. Španec je najprej nameraval s kolesom obkrožiti Evropo, prav Bojan pa ga je navdušil za pot okoli sveta.

MIRJAM BEZEK-JAKŠE

NEMŠKO RAZKRITJE

Skrivnost šentjanževke

Zdravilne rastline so zdravilne zato, ker vsebujejo neko zdravilno učinkovino. Sodobnimi raziskovalnimi postopki jo je pri večini rastlin prej ali slej moč odkriti. Obstajajo pa zdravilne rastline, kjer se to raziskovalcem nikakor ne posreči; med njimi je bila dolgo časa šentjanževka (*Hypericum perforatum*), zdravilne rastline, katere blagodejne lastnosti so že stoletja znane, do dandanašnjega dne pa se ni dalo ugotoviti, katera kemična snov v njej ima zasluge za to.

To se je nedavno posrečilo nemškemu kemikom. Šentjanževka je v Nemčiji že dolgo zelo cenjena zdravilna rastlina, ki pospejuje celjenje ran, pomaga proti depresiji in nespečnosti, učinkuje pa tudi proti nekaterim virusom, celo proti virusu HIV, povzročitelju za zdaj neozdravljive bolezni aids. V 12 kliničnih raziskavah, v katerih je sodelo-

valo veliko število raziskovalcev in pacientov, so prišli do zanimivih ugotovitev. Izkazalo se je, da najpomembnejša učinkovina šentjanževke z imenom hipericin v čisti obliki ne učinkuje, zdravilni učinek nastane šele v spodbujalnem (sinergističnem) navzkrižnem učinkovanju z drugimi aktivnimi snovmi, ki so v rastlini. V šentjanževki so poleg hipericina in njegovih derivatov še različni flavonoidi (rutin, hiperozid, izokvercitrin idr.), biflavoni, fenolne kisline, tanini, eterično olje in druge snovi. Ugotovili so, da je za protidepresivni učinek potrebna zmes dveh snovi, hipericina, ki sam le malo učinkuje, in proantocianidov; ki sami sploh ne delujejo pomirjevalno. Kemijsko pa tudi razložili zapleten kemijski mehanizem, ki vodi do zdravilnega učinka šentjanževke, čudovitega daru narave. (Proteus) - n

Vredno pisateljskega peresa

Pravljичno lepo Trdinovo Podgorje vabi

Podgorje, gričevnato pokrajino ob vznožju Gorjancev, je pisatelj Trdina še posebej slikovito opisal, pisateljskega peresa pa so vredni tudi srce Podgorja, gručasta vas Gabrje (368 m n/v), kamor spada tudi zaselka Baben in Gabrska Gora in planinski Dom Vinka Paderišča pri Gospodični ter bližnje hiše. Udobno prenočišče in izvrstno hrano in pijačo boste lahko dobili na Gabrski Gori 12, na Turistični kmetiji Ivanež tik pod gozdom.

To območje je bilo naseljeno že zelo zgodaj. V bližini Gabrja so odkrili gradišče in rimske grobove, v cerkvi na pokopališču nad vasjo pa je vreden ogleda križev pot z napisy v bohorici. Gabrje je bilo pomembno tudi med 2. svetovno vojno. Bilo je večkrat tarča okupatorjevih napadov, saj so se tu od spomladi 1942 zadrževale različne partizanske enote. Ker sovražnik ni mogel zagotoviti nadzora nad ozemljem pod Gorjanci, je številne vasi večkrat bombardiral in pobil 19 talcev in domaćinov, o čemer pričata spomenika sredi vasi in na pokopališču. Skozi Gabrje teče pot kurirjev in vezistov, pohodniki pa lahko do-bijo žig v gostilni Franca Hudokli-na sredi vasi.

Iz Gabrja so možni številni zanimivi pohodi: k Domu Vinka Paderišča nad studencem Gospodična, od koder je čudovit pogled na vso novomeško kotlino z Novim mestom, Tolsti Vrh in obširno Krško polje. Do Trdinovega vrha je od tam le še 50 min. hoje, blizu je tudi planota s cerkvijo sv. Miklavža, pri kateri je Dom Revoza z gostiščem. Slikovita je tudi sama okolica Gabrja. Poti vabijo na Zajčji Vrh pa v znameniti cistercijski samostan Pleterje, v Šentjerneji, daleč pa niso niti Šmarješke Toplice in Kostanjevica.

Na Turistično kmetijo Ivanež pridete tako, da se od središča vasi Gabrje vzpnete na sam rob gozda in že boste tam. Ivaneževi so se s kmečkim turizmom začeli ukvarjati oktobra 1995. Letos so

Turistična kmetija Ivanež

ponudbo razširili še z ležišči. V štirih lepih sobah z 11 ležišči in modernimi sanitariji boste zares lahko uživali sredi prelepe narave in ob dobrotah iz njihove kuhinje. Ta slovi predvsem po domači kmečki hrani. V krušni peči dnevno pečejo več vrst kruha, pripravljajo pa tudi bogata nedeljska kosila po naročilu za ceno 1000 tolarjev. Pozimi imajo gostje najraje kisel zelje in repo, žgance, krvavice, jurčke, obaro, nadevano kokoš ali rebrcu. Od pijač imajo na voljo domače belo vino in cviček, posebno pa gre v slast domači jabolčni sok. Postrežejo vam ali v restavraciji, kjer je prostora za 50 gostov, ali na terasi, kjer jih lahko postrežejo naenkrat kar 70. Gospodinjy pomagajo mož in vse tri hčere.

Ker je gostov vedno več, načrtujejo širitev kuhinje, iz terase pa nameravajo napraviti veliko zastekljeno sobo za 100 ljudi. Tudi na otroke mislijo. Z igrali bodo opremlili igrišče za hišo. Glede cen se ravna po ceni za turistične kmetije, ki ga je pripravila agencija Združenje turističnih kmetij Slovenije, a odločili so se za srednjo ceno. Veliko jim je do tega, da bi si ljudje lahko privoščili oddih pri njih in spoznali Trdinovo Podgorje.

I. M.

DOSEŽEK ELECTROLUXA

Prihaja hladilnik, ki tudi misli

Nase mame se rade rečejo, kako je bilo včasih vse drugače, in pri tem mislijo na precej oddaljeno preteklost. V zadnjih letih je tehnološki razvoj tako hiter, da mu komaj sledijo tudi mladi. Kar se nam še danes zdi nemogoče, bo jutri že vsakdan. Tak izdelek za jutri je tudi inteligentni hladilnik Screenfridge, ki so ga izdelali v svetovnem koncernu Electrolux, največjem proizvajalcu bele tehnike in gospodinjskih aparatov na svetu. Hladilnik, ki misli - si predstavljate?

V Electroluxu pravijo, da hladilnik izgleda tako kot vsak drugi le da so njegova vrata opremljena z računalniškim zaslonom, ki deluje na dotik (touch screen). Take ekrane so lahko tudi nepoznavalcem srečali v ljubljanskem BTC-ju, kjer obiskovalcem pomagajo poiskati, kje se nahajajo in kje je trgovina ali lokal, ki ga iščejo. Sama oprema računalnika je vgrajena v hladilnik in ne zavzema nobenega prostora ter ne jemlje hladilniškega nobenih znanih funkcij. Računalnik nima posebne tipkovnice ali miške, saj so vse funkcije na voljo na zaslonu, ki deluje na dotik in s pomočjo virtualne tipkovnice.

Ob informaciji o tem, kaj vse zmore ta inteligentni hladilnik, človeku jemlje sapo. Same funkcije so nam sicer domače z računalnikov, toda da bi vse to počeli kar s hladilnikom - to pa je ideja! Hladilnik nam omogoča priključitev na internet, tako da lahko naravnost iz kuhinje pošiljate elektronsko pošto (Sosedu, ali daš v golaž tudi kaj popra?) in se sprehajate po internetu, medtem ko se vam na štedilniku cvrejo zrezki. S pomočjo pametnega hladilnika lahko tudi kupujete hrano, ne da bi pri tem sploh zapustili svojo kuhinjo. (Kako veseli bodo tega partnerji!) Snovalci te novosti

niso pozabili niti na stalno težavo gospodinj in gospodincev, namreč, kaj skuhati. Zaradi tega so vgradili knjižico receptov, ki kuharjem ponujajo ideje za pripravo hrane.

Presenečen pa s tem še ni konec. Hladilnik ima vgrajene zvočnike, mikrofoni in celo majhno video kamero. Vse to bo družinskim članom omogočalo, da bodo pustili v nemar pisanje nemarnih listkov in se začeli "pogovarjati" ali si dopisovati s sodobnejšimi sredstvi. Seveda, pravijo v Electroluxu, ima hladilnik tudi televizijo in radio, ki ju lahko spremljate, kadar pripravljate hrano.

Proizvajalci so mislili tudi na vse, ki radi pozabljate pri nabavi in se na jajca spomnite šele, ko panirate. Računalnik vam namreč lahko posreduje spisek živil, ki jih

potrebujete, naroča hrano in sestavine za pripravo obroka, za povrhu pa, če imate kaj na računu, uredi tudi plačilo vsega naročenega. Je tako pameten, da vam glede na vsebino hladilnika predlaga najprimernejši jedilnik, opozarja na izdelke, ki se jim počasi izteka rok trajanja (ali ne bi bil tak hladilnik tudi čudovit pripomoček za naše trgovce?) in svetuje, v kateri del hladilnika shranjujete kakšno živilo.

Ni kaj, v velikem koncernu obvladajo proizvodnjo, poznajo pa tudi trg in navade kupcev. Raziskavo so ugotovili, da se ljudje veliko časa zadržujejo v kuhinji, pa tudi, da je hladilnik najbolj obiskani kraj v našem stanovanju. Domnevamo lahko, da v Sloveniji niso raziskovali, a če odštejemo vinske kleti, so verjetno tudi pri

nas hladilniki prvi. Vsi družinski člani ga uporabljajo, in to pogosto ne samo za iskanje hrane in tlažbe, ampak tudi kot najbolj primerno mesto za puščanje sporočil ostalim družinskim članom ali za sezname nujnih opravkov. Zaradi tega so snovalci hladilnega čuda pripravili tudi družinski koledar, ki vas spomni na rojstne dneve najbližjih ali na neodložljive obveznosti. Screenfridge je tako zasnovan kot neke vrste družinski komunikacijski center.

Pametni hladilnik, ki bo na nek način tudi našo kuhinjo spremenil v računalniško vodeno delavnico, je izdelek prihodnosti. V Electroluxu so prepričani, da bo prinesel pravo revolucijo na trg, a kdo ve, če je v praksi res tako uporaben in če se bo gospodinjstvom dalo tako redno beležiti podatke, vnašati spremembe in iskati infor-

HLADILNIK PRIHODNOSTI - Potreben bo le dotik računalniškega zaslona

• Koncern Electrolux praznuje letos 80-letnico obstoja in ima v svojih družbah, med njimi sta tudi Husqvarna in Zanussi, 100 tisoč zaposlenih. V lanskem letu je prodal za 113 milijard švedskih kron izdelkov. Letno izdelava 10 milijonov hladilnikov, 6 milijonov pralnih strojev, 5 milijonov štedilnikov in 18 milijonov sesalnikov; menda je kar vsak peti sesalnik na svetu izdelan v tem koncernu. Pravijo tudi, da je več kot polovica najboljših evropskih restavracij opremljena z njihovo profesionalno opremo.

macije. Kdo ve, koliko se jih bo pripravljeno odpovedati tradicionalnim nakupom po trgovinah in razdrapanim listkom po stenah. Morda tudi zato še ni znano, kdaj bodo hladilniki, ki misli, tudi zares začeli izdelovati za trg.

B. DUŠIČ GORNIK

NAŠE KORENINE

Kaj neki je onkraj roba?

Počasi in previdno je Jožek lezel k robu. Videl je skalnate vrhove onkraj Kolpe, na hrvaški strani, in nato stene, ki so se strmo spuščale navzdol. Najprej je slutil, nato pa tudi že videl tisti srebrni lesk, ki je dajal življenje dolini tam spodaj. Kolikokrat mu je bil čisto blizu, kolikokrat je v njem napojil živino, kolikokrat si v njem osvežil boste noge. Dostikrat se je ob vročih poletnih popoldnevih kar cel potopil v hladni tolmun. A danes, ko se je z vrstniki odpravil naokoli, da bi čez rob previse stene pokukal na svoj rojstni Kuželj, se mu je zdel tisti lesk čisto drugačen. Skoraj bi že pomolil glavo čez skalni rob in videl svet pod seboj kot na dlani, ko je v bližini nekaj zasikalo in izginilo v skalne razpoke. Vajeno pastirsko uho je takoj uganilo. Kača! Saj so spodaj pravili, da se sem gor ni varno podajati. Da kar mrgoli ogromnih plazilcev. Previdno je pokukal v vrtačo pod seboj in osupnil. Pomahal je še ostalim, naj pogledajo. Tam spodaj se je sončila kaka dva metra dolga, kot moška roka debela kača. Otroške oči so se za nekaj časa prilepile na veliki svetek tam doli, nato pa se jim je zdelo, da se iz njega dviguje kačja glava in obrača proti njim. Otroške noge so prestrašeno zatopale po kamenju nazaj, od koder so prišle, in nič na svetu jih ne bi več spravilo sem gor. Preveč srhljivih zgodb o kačah velikankah so že slišala mlada ušesa.

To je bilo takrat, ko se je Jože Ožanič, po domače Jarkin, podal v skalne stene nad Kuželjem. Tudi danes se nad Kuželjem belijo gladke stene in tudi danes se lesketa sredi doline sveža Kolpa. Toda od takrat, ko je bil Jože zadnjič tam gori, je minilo že dobrih sedemdeset let in nič več ga potem ni vleklo v tiste višine. Vendar se v njegovi vasi včasih ustavijo avtomobili, polni mladih plezalcev. Z vrvmi in klini se odpravijo v stene in nič več nimajo spoštovanja do starih pripovedk o kačah velikankah in o njihovi čarobni moči. Morda tistih velikank ni več ali pa so se le umaknile globlje v skalne prepade?

Tudi tukaj v dolini se je marsikaj spremenilo. O tem bi mogoče Jarkin marsikaj povedati. Kako je v Kuželju, tej vasi ob Kolpi, samo na slovenski strani včasih živel kar blizu dvesto ljudi. Imeli so na voljo dve gostilni in tri trgovine. Celotno nižje razrede osnovne šole so imeli v vasi in na oni strani Kolpe, na hrvaški strani, kjer je še en Kuželj, je stala tudi pošta. Zdaj živi na tej strani le še kakih petdeset ljudi, večinoma starih, ni več šole, ne gostiln in ne trgovin, pa tudi znamke na pošti onkraj mostu so iz druge države in jih je moč kupiti le še za tujo valuto. Vodi pa ozka asfaltna pot do Kuželja in naprej do Osilnice tudi po slovenski strani. Tega pred slovensko osamosvojitvijo ni bilo. A kaj pomaga, ko pa je življenje že pred to cesto iz doline skoraj odteklo. Odtekalo je že dolgo. Tudi o tem ve povedati Jarkin iz lastnih grenkih izkušenj.

Jožetov oče, tudi Jože po imenu, se je priženil v vas iz Lazov k Majetičevi Katarini v Kuželju. Blizu hudournega jarka, ki vodi do Kuželjske stene, si je zgradil hišo. Od tod najbrž tudi naziv Jarkin. Katarina mu je rodila pet deklic, in ko je bil na poti že šesti otrok, je Jože povzel culico in se odpravil čez lužo v Ameriko. Ustabil se je v Kansas Cityju in tam ga je doletela vest, da mu je žena komaj nekaj mesecev po porodu najmlajšega otroka umrla. Ta zadnji otrok je bil Jože. Očetova sestra je vseh šest sirot vzela k sebi na kmetijo v bližnjo vas Laze, kjer so odraščali skupaj z njenima dvema otrokoma. V začetku dvajsetih let je starejša tri, Katarina, Marijo in Ano, oče, ki se je medtem drugič oženil, vzela k sebi v Ameriko. Jožek je imel takrat šele deset let in je še vodil na pašo tetino govedo in drobnico. Ko je nekoliko odrasel, se je v Kočevju pri krojaškem mojstru izučil obrti. Krojaštvo ga je popeljalo v svet s trebuhom za kruhom. A le po dolini Kolpe in po sosednji Hrvaški, nikoli pa ne tako daleč kot njegovega očeta, zato se njuna pota nikoli niso srečala. Saj je Jože tudi obiskal Ameriko, a takrat so bili oči in tudi starejša sestra Katarina že pokojni.

Osemindesetdesetega leta, maja meseca, sem bil onkraj. Z našimi ljudmi iz Loškega Potoka sem se srečeval pred slovensko cerkvijo v Kansas Cityju in potožili so mi, da bi radi šli v stari kraj, se bojijo sesti v avion. Raket sem jim, naj pogledajo mene in naj se ne bojijo. Takrat mi je bilo petinšestdeset let, pravi Jože, ki je brez strahu spet sedel na letalo in se vrnil domov.

Pa saj se je imel kam vrniti. Z Bauerjevo Ivanka iz Kuželja, izučeno šiviljo, sta se še pred drugo svetovno vojno poročila in se naselila v Jarkinovi domačiji, kjer sta skupaj šivala. Rodili so se jima štiri otroci. Sin Ivan si je postavil hišo poleg Jarkine, ena hčerka živi v Lazih, dve pa v Delnicah. Ivanka je zdaj že pokojna, Jože pa je v sedemindesetdesetem letu ter ima sedem vnukov in enega pravnuka.

Poznal sem starejšega zdravnika, Hrvata, ki se je večkrat z vozom pripeljal iz Delnic do hrvaškega Kuželja in potem peš obiskoval bolnike na tej strani, saj je bilo včasih tukaj še manj poti, kot jih je sedaj. Ta zdravnik je vedno govoril, da človek ne sme biti osoren, ampak priazen in dobre volje. To je pol zdravlja. Tega zdravlila se držim. Po druga zdravlila v kočevsko lekarno je bilo od tukaj predaleč, kake šest ur hoje. Zato smo si pomagali z domačimi zdravili. Nabirali smo taventrozhe, arniko, šentjavnko in druge zdravilne rastline in iz njih kuhali čaje, pripoveduje Jože iz Kuželja, svojvrstnega sveta v dolini Kolpe, ki ga moderno življenje še ni pokvarilo. Tam gori, visoko na skalni polici, pa pihajo čisto drugi vetrovi kakor v dolini in tam, pravijo, rastejo rastline, ki bi jim dalec naokrog ne našli enakih. Če so tam še tako velike kače, kot jih je videl Jože, pa ne vedo povedati.

TONE JAKŠE

PIKI. VROČINA. NEVARNOST UTOPIITVE

Nevšečnosti, ki zagrenijo poletje

Poletje je prijeten letni čas, ko se predajamo soncu, se kopamo in hodimo na izlete v naravo. Vse to pa lahko hitro pokvari nenaden pik strupene žuželke, sončarica ali opekline na koži. Kako se zavarovati pred temi poletnimi neprijetnostmi, kaj storiti, če dobimo sončarico in nasploh, na kaj moramo biti poleti pozorni, smo v novemškem zdravstvenem domu povprašali zdravnico splošne medicine dr. Nado Veček - Mijoč.

"Posebno previdni in pozorni morajo biti ljudje, ki so alergični na pike ose, čebele ali sršene, saj morajo v primeru, da jih piči, takoj poiskati zdravstveno pomoč. Če nimajo prevoza, morajo takoj poklicati službo nujne medicinske pomoči na telefon 112, kajti če pomoči ni dovolj hitra, lahko pride do zadušitve," opozarja dr. Mijočeva. Pri piku ose ali sršene je najbolje, da se oglasimo pri zdravniku v prvi uri po piku, saj se v tem času pokažejo znaki alergije na pik, prvi življenjsko nevarni znaki: zatekanje ustnic, jezika, težko dihanje, pa se pokažejo že v prvih 10 minutah. Lokalni znaki, kot so zatekanje okolice pika, občutek bolečine, rdeča koža na mestu vboda, se razvijajo počasneje, približno uro po piku. Da ne pride do zatekanja, si lahko pomagamo tako, da na mesto vboda damo čim hladnejši obkladek, najboljši je led.

Če na telesu odkrijemo klop, je najbolje obiskati ambulantno, kjer ga previdno odstranijo, saj se zelo rad zatrga. Potem je treba mesto vboda opazovati nakih 10 dni in ob morebitni spremembi, če se pojavi rdeč madež, takoj obiskati zdravnika. "Če se sami odločite odstraniti klop, je potrebno, da ga poskušate najprej zadušiti z vato, namočeno v alkohol ali jedilno olje, da bo sam popustil," svetuje dr. Mijočeva. Ljudje, ki so še posebej izpostavljeni nevarnosti klopa, npr. gozdarji, se lahko v februarju oz. začetku marca na

zavodu za zdravstveno varstvo cepijo proti klopnemu meningitisu, eni od bolezni, ki jo prenaša klop. Tako kot povsod je tudi tu najpomembnejša in najcenejša preventiva. Kadar gremo v naravo, se primerno oblečimo: v dolge in ob noge stisnjene hlače, v srjaco oz. pulover z dolgimi rokavi in se primerno obujemo, po prihodu domov pa se preoblečemo, stuširamo in pregledamo po celem telesu.

V najhujši vročini v senco

Zadnja leta strokovnjaki zaradi nevarnih sončnih žarkov sončne udarce odsvetujejo, predvsem pa naj se ne bi soncu izpostavljali med 10. in 4. uro popoldne, ko je najmočnejše in tudi najbolj nevarno. "Če že gremo na sonce, se moramo že pred odhodom na plažo zaščititi z vodoodporno kremo s čim višjim zaščitnim faktorjem, od št. 20 navzgor, prav tako moramo

poskrbeti tudi za zaščito glave s pokrivalom, neglede na starost in zdravje," je poudarila dr. Mijočeva. Še posebej pa se morajo paziti ljudje z visokim krvnim pritiskom in srčni bolniki, ki naj raje bivajo v senci; seveda si morajo kožo vseeno zaščititi, saj sončni žarki prodrejo tudi v senco dreves.

"V primeru, da nas sonce opeče, je potrebno kožo hladiti, lahko jo namažemo s hladnim jogurtom ali nanjo polagamo mrzle kamilične obkladke in vzamemo aspirin, lekadol ali citranček, da ublažimo bolečino in znižamo telesno temperaturo," svetuje dr. Mijočeva. V tem času moramo uživati tudi večje količine brezalkoholne in negazirane pijače, najboljši je malo sladkan čaj. Še posebej moramo pred soncem zaščititi majhne otroke do 3. leta starosti, in sicer s kremo z visokim zaščitnim faktorjem, glavo pa s pokrivalom. Oblačila naj bodo iz bombaža, svetle barve in ohlapna, da bo lahko koža dihala in se manj potila, zaščitena pa bo tudi pred soncem. Če pride do sončarice, moramo takšnega človeka prenesti v senco, na glavo mu dajmo hladne obkladke in mu ponudimo pijačo, če je pri zavesti. Če je v nezavesti, ga moramo dati v položaj, primeren za nezvestnega, in poklicati zdravniško pomoč.

Pijača iz hladilnika ni primerna

V vročih poletnih dneh je treba paziti tudi na hrano, ki naj ima malo maščob, predvsem pa naj bosta na jedilniku sadje in zelenjava. Paziti moramo, da zaužijemo dovolj tekočine sobne temperature, od 2 do 3 litre na dan. "Za pitje ni primerna pijača iz hladilnika, saj pitje prehladnih pijač lahko pripelje do akutnega vnetja želodčne sluznice. Prav tako za gašenje poletne žeje ni priporočljivo pivo, ker pospešuje potenje. Najbolj se odžejamo z vročim, malo sladkanim čajem z limono,"

Nada Veček - Mijoč, dr. med.

MODNI KOTIČEK

Z lepim nasmehom

Zdravi zobje so ne samo znak mladosti, moči, lepote, ampak tudi odraz zdravja. Imajo pomembno vlogo pri prehranjevanju, sodelujejo pri govoru in ne nazadnje oblikujejo obrazno fizionomijo. Ob pomanjkanju mineralov, vitaminov ter tudi ob posameznem pojavu bolezni se pokažejo spremembe tudi na trdih zobnih tkivih in še bolj na tkivih ob zobeh: na dlesnih in zobobni kosti. Nepozdravljeni zobje pa povzročajo razne bolezenske spremembe na drugih delih telesa. Da bi ohranili zdrave zobe oz. da bi preprečili nastajanje bolezni, moramo: skrbeti za pravilno prehrano, redno in pravilno negovati zobe in vsaki šest mesecev obiskati zobozdravnika.

Čiščenje zob z zobno ščetko

Za osnovno sredstvo čiščenja zob najpogosteje uporabljamo zobno ščetko, kakršna je bila uporabljena že v 16. stol. na Kitajskem, v Evropi pa od 18. stoletja. Z napredkom se je spremenila njihova kvaliteta (predvsem ščetin), vendar je vsaka ščetka sestavljena iz ročaja ter glave z dlačicami. Ročaj je lahko raven, prekinjen ali zvit. Glava ščetke pa mora biti prilagojena obliki ust, da doseže vse zobne površine. Dlačice so iz umetnih vlaken, ki se hitreje sušijo in tako onemogočajo preživetje bakterij, na koncu pa naj bodo zaobljene, ker tako ne poškodujejo zob in dlesni. Poznamo več tipov ščetk: trde, srednje, mehke. Če je zobno meso zdravo, smemo uporabljati trdo ščetko, če pa dlesni krvavijo, je bolje uporabiti mehko ščetko. Da bi ščetka služila svojemu namenu, moramo poskrbeti tudi za njeno higieno. Po uporabi jo speremo z mizno vodo, obrišemo ter postavimo v kozarec z glavo navzgor, da se hitreje posuši. Zobozdravniki priporočajo zamenjavo ščetke vsake tri mesece. Na trgu pa se že dobijo ščetke z indikatorjem, ki pove, kdaj je potrebno ščetko zamenjati.

JERCA LEGAN

Slonček za Razvojno ambulantno

Dobrodelna akcija

V Zdravstvenem domu Novo mesto deluje razvojna ambulanta, ki je namenjena otrokom in mladostnikom dolenske regije, ki imajo motnje v duševnem razvoju, pri gibanju in drži, motnje govorno-jezikovne komunikacije, pri zaznavanju okolja, psihosocialne in psihotrične motnje. Razvojna ambulanta je začela delovati leta 1996 in kot mlada ustanova še nima vse opreme za učinkovito zdravljenje in, kar je še pomembnejše, za zgodnje odkrivanje razvojnih bolezni. Zato je zdravstveni dom skupaj s Slovensko knjigo organiziral dobrodelno akcijo z naslovom Slonček za razvojno ambulantno. Z akcijo bi radi zbirali denar za nujno opremo omenjene ambulante. Akcija poteka preko prodaje slikanice Zakaj je bil rožnati slonček žalosten in kako je spet postal srečen, ki jo je izdala Slovenska knjiga. Slikanica prinaša zgodbo o tem, kako premagati bolečino in žalost. Žalost in bolečino, ki ju je potrebno premagati, mnogokrat poraja tudi zdravljenje otrok. V omenjeni slikanici pomaga Sovin nasvet, mogoče bo ta pomagal tudi v življenju, vsekakor pa bo otrokom, staršem in zdravstvenim delavcem pomagala akcija Slonček za razvojno ambulantno.

Cena slikanice je 3.240 tolarjev. Od vsakega v akciji prodanega izdoda bo 1.000 tolarjev namenjeno za opremo razvojne ambulante. Slikanico lahko naročite po telefonu 080 15 11 ali na naslov Slovenska knjiga, Rožna dolina c.II/7, Ljubljana.

KNJIŽNA POLICA

Obkoljena zver

Milijon vprašanj se zastavi človeku, ko se sreča z eno od vse pogostejših bolezni pri nas, z rakom, pa naj gre zanj ali za koga od njegovih bližnjih. Zakaj ravno jaz? Kaj zdaj? Ali ga lahko premagam, bom še živel, koliko časa? Kaj moram najprej storiti? Vse te dileme in strahove dobro pozna novinar in urednik Mile Vreg, ki sam doživlja takšno izkušnjo - ima pljučnega raka. Pred kratkim je Cankarjeva založba izdala njegov knjižni prvenec OBKOLJENA ZVER ali Moj boj z rakom (raščo), pretresljivo, pogumno, pa tudi upanja polno poročilo o njegovih bitkah z rakom, o neizbežni vojni med človekom in poštošto, o vojni, v kateri dolgo ni jasno, čigava bo zmaga in čigav poraz.

"Da bi tudi drugi, ki se spopadajo z boleznijo ali pa jih to še čaka, razumeli, da rak ni nujno smrt, temveč je lahko tudi novo življenje," pravi o namenu pisanja Mile Vreg, ki meni, da se o raku in o bitki, ki je neizbežna, pri nas premalo pogovarjamo. Na 163 straneh pa sam prav odprto opisuje prvo srečanje s to boleznijo ter nato zdravljenje, ki je vsaj do zdaj bilo uspešno. Poleg kemoterapije in obsevanja ter seveda predvsem odpravljanja poglavitnih vzrokov, ki so ga pripeljali na rob preživetja (kajenje, nezdrava prehrana in stresno življenje), je poskusil tudi delček alternativne medicine. In počasi se je začela pot navzgor, k ozdravitvi. V skoraj dveh letih se je naučil, da ne smeš praznovati vsake zmage v vsaki bitki. "Zver me je večkrat preliščila, in čeprav vojna še ni dobljena, sem zmagal že v petih bitkah. Nikoli ne veš, kam se je spet potuhnila, kje te čaka."

Kako se izogniti obupu, kje najti moč za optimizem, voljo in upanje? Prav Vregova knjiga opozarja, da je najtežja bitka tista, ki jo bolnik bje sam s seboj, saj pridejo trenutki, ko se mu zdi, da ne more več. "Če ob sebi nimam voditelja, je korak do konca lahek: Zakaj bi se mučil? Ampak jaz imam Jasno, Timona in Vanjo, ženo in sinova," pravi Vreg, ki jim je pisanje tudi posvetil.

Obkoljena zver je knjiga, ki bi jo moral prebrati vsak - ne le tisti, ki zbolijo za rakom. Spregovori namreč o smislu življenja, o pristnih medsebojnih odnosih, kar potrebujemo tako zdravi kot bolni.

LIDIJA MURN

Whitman in Kiš v Kondorju

Mladinska knjiga vsako leto izda v zbirki Klasični Kondorja po štiri knjige klasikov svetovne in domače literature. Po prvem paru, ki je bil slovenski (izbrane Minattijeve pesmi in Škofjeloški pasijonom), je zdaj tu drugi Kondorjev par, v katerem sta veliki bard ameriške poezije Walt Whitman in nesporni klasik vojne srbske književnosti Danilo Kiš.

Ko je daljnega leta 1855 izšla pesniška zbirka *Travne bilke* Walta Whitmana, jo je pospremlilo hudo ogorčenje. Pesmi, ki jih dandanes pozna vsak vsaj malo literarno izobražen človek, so kritiki označili kot gnoj, pesniku pa prisodili, da se njihov avtor spozna na umetnost toliko kot prašič na matematiko. A prvotno odklanjanje ni zaustavilo Whitmanove poti na svetovni Parnas, Travne bilke pa so s spevnimi prostimi verzi, ki opevajo pantelstično pojmovan kozmos, življenje in naravo, demokracijo, svobodo, kolektivno skupnost in hkrati pomembnost posameznika, postale ena najbolj znanih pesniških zbirk. K Slovincem je Whitman prišel z veliko zamudo. Prvi prevodi njegovih pesmi so se v revijah sicer pojavljali od leta 1925 naprej, a je šele leta 1962, torej več kot sto let po izvirniku, v zbirki Kondor izšel knjižni izbor Whitmanove poezije pod naslovom *Travne bilke* v prevodu Petra Levca. Leta 1989 je v zbirki *Lirika* ponovno izšel izbor Whitmanovih pesmi v prevodu Uroša Mozetiča, zdaj pa je tu še tretji knjižni izid. Pri Klasičnih Kondorja je izšel razširjen in dopolnjen izbor pesmi, nekaj še v Levčevem prevodu, ki mu je Uroš Mozetič dodal prek 500 prevedenih verzov novih pesmi, s katerimi je zajel vsa tri pomembna razdobja Whitmanove ustvarjanja. Mozetič je napisal tudi spremno besedo.

Veliko prahu je leta 1976 v tedanji Jugoslaviji dvignil tudi izid knjige *Grobica za Borisa Davidoviča*, ki je njenemu avtorju Danilu Kišu

(letos mineva deseto leto od njegove smrti) zaradi posebnega ustvarjalnega postopka obsežne uporabe realnih in izmišljenih citatov prinesla obtožbe, da je plagiator in intelektualni tat, v ozadju napadov pa niso bili samo literarni, ampak tudi politični razlogi, saj knjiga govori o stalinističnih procesih. Vendar je knjiga kljub temu doživljala nove in nove natise, veliko so jo prevajali tudi v druge jezike. Z napadano Grobnico in drugimi svojimi deli se je Danilo Kiš zapisal v svetovno književnost kot eden najpomembnejših sodobnih srednjeevropskih pisateljev, kar med drugim potrjujejo sedanje priprave na izid Kiševih zbranih del v francoščini. Grobnica za Borisa Davidoviča je v slovenskem prevodu izšla dve leti po izidu izvirnika, za tokratno izdajo v Klasičnih Kondorja je Mojca Mihelič nekoliko predelala prvotni prevod Ferdinanda Miklavca, spremno besedo pa je napisal Andrej Blatnik.

MiM

Novo pri Slovenski matici

Slovenska matica je pred kratkim uredničila še preostali del založniškega programa za lansko leto in izdala štiri knjižne novosti. Ne zgolj po zunanem obsegu (knjige velikega formata ima več kot 500 strani), ampak po tehnosti, je gotovo najpomembnejši založniški dosežek *Geografija Slovenije*, temeljno geografsko delo, kakršnega vse od izida zadnjih knjig znamenitega Melikovega splošnogoeografskega pregleda Slovenije pred skoraj štirimi desetletji še nismo imeli. Po osamosvojitvi naše države so na Geografskem inštitutu začeli pripravljati novo geografsko monografijo Slovenije, ki so jo zasnovali kot skupinsko delo. Po izidu regionalnega dela pri Mladinski knjigi je tu še celosten geografski pregled, v katerem so obdelane naravne in družbene priloge naše domovine, od lege v Evropi, reliefa, Krasa, vremena, hidrografije, rastlinstva in živalstva do historično-geografske dediščine, prebivalstva, naselij, gospodarske geografije, prometa, turizma in varstva naravne dediščine. Besedilo je podprto z bogatimi slikovnimi gradivi, fotografijami, zemljevidi, grafikoni, tabelami. Knjigo sta uredila Ivan Gams in Igor Vrišar (družbeni del), pisec pa je vnanjst.

Prikaz bere petletnega znanstvenega dela pri raziskovanju zgodovine naravoslovja je dvojna številka *Zbornika za zgodovino naravoslovja in tehnike*, ki ga je uredil dr. Sandi Sitar. Razdeljen je na dva sklopa: razprave in gradivo. V prvem je natisnjenih več tehničnih in pomembnih prispevkov devetih avtorjev, ki pišejo o zgodovini slovenskega pomorstva, metalurgiji nečezelnih kovin, o zgodovini raziskav nafte in njenem pridobivanju, razvoju instrumentalne seizmografije, o fiziki Simonu Šubicu, o endemskem sifilisu in o razvoju vprežnih vozov. V razdelku Gradivo pa so različni prispevki devetih avtorjev.

Prva svetovna vojna je globoko zarezala v življenje slovenskega človeka, pa je bilo vendar o tem težkem času več desetletij objavljenih bolj malo osebnih pričevanj. Nove in nove izdaje pričevanjških dokumentov s krvavih front prve svetovne vojne pa zadnja leta dokazujejo, da burno dogajanje le ni šlo tako gluho mimo naših ljudi. O vojnem dogajanju in osebnih doživetjih je vestno pisal dnevniki tudi Franc Zupancič, geometer in rezervni poročnik v avstroogrski vojski. Njegove zapiske, ki zajemajo čas od odhoda na fronto do vrnitve iz ruskega ujetništva, je za tisk pripravila njegova vnukinja Jasmina Pogacnik, Slovenska matica pa jih je izdala pod naslovom *Dnevnik 1914-1918*. Dodatno dokumentarno vrednost dajejo knjigi številne fotografije, katerih večina je posnel pisec sam.

Lojzeta Krakarja pozna javnost predvsem kot pesnika in pisatelja, manj pa je znan po svojem literarnoznanstvenem in esejističnem delu (za časa življenja je izdal le eno knjigo študij), zato so se pri Slovenski matici odločili, da predstavijo Krakarja tudi v tej luči, in izdali knjigo z naslovom *Zmage in porazi pesnikov*. V nji je natisnjenih enajst izbranih razprav in študij, ki govorijo o zgodnjih slovenskih prevodih Schillerja, o Kopitarju kot posredniku med srbsko in hrvaško ljudsko pesmijo in Goethejem, o nemškem romantiku von Eichendorfu, indijskem pesniku Tagoreju, Maeterlin-

ku, Mickiewiczu, von Hofmannsthalu in drugih. Spremno besedo je napisal Denis Poniž.

MILAN MARKELJ

Odraščanje z mediji

Slovenski otroci v povprečju največji del svojega prostega časa redno namenijo spremljanju elektronskih medijev (35,6 odst.): televizija, računalnik, videokasete, kino. Nato pridejo na vrsto športne dejavnosti (27,6 odst.) in hobiji (24,9 odst.), najmanj pa se posvečajo branju (18,5 odst.). Na dan povprečno gledajo televizijo (3,5 ure), mlajši otroci od 7 do 10 let starosti pa celo 4,5 ure na dan. Najpogostejše gledajo televizijo zato, da se zabavajo, spodbujajo, pozabijo na probleme in ker nimajo početi nič drugega. 30,9 odst. se jih s starši pogovarja o tem, kaj in kdaj bodo skupaj gledali, največ pa jih ne upošteva nobenega nasveta pri izbiri programa. Na vprašanje, ali mislijo, da televizija vpliva na njihovo mišljenje in znanje, jih je 37,4 odst. slovenskih otrok odgovorilo pritrdilno.

To je le nekaj primerov iz rezultatov lanske jesenske raziskave Mladosti in mediji (zajela je 9752 osnovnošolcev), iz katere je razvidno, kako mladi preživljajo svoj prosti čas, kako so opremljeni z medijskimi napravami, kaj najraje gledajo, s kom in zakaj, kaže pa tudi na to, da postajajo mediji vse pomembnejši socializacijski dejavniki naših otrok. To pa je tudi glavni razlog za izdajo priročnika ODRAŠČANJE Z MEDIJI, ki so ga napisale mlade znanstvenice na področju komuniciranja: dr. Karmen Erjavec in mag. Zala Volčič, ki poučujeta na Fakulteti za družbene vede v Ljubljani. Skupaj z dr. Manco Košir sta oblikovali predlog novega izbirnega predmeta Vzgoja za medije. Ta vključuje branje in pisanje, govorjenje in poslušanje, dostop do novih tehnologij, kritičen pogled na medijska sporočila in sposobnost izdelave lastnih sporočil. Menita, da je pri tem ključno kritično razumevanje televizije, radia, tiska, filma, glasbe kot tudi otroških igrar ali kratkih majic. Avtorici se zavzemata za vključitev vzgoje za medije v vse faze šolstva, od vrtec, osnovne in srednje šole do univerze, vseživljenjskega izobraževanja in izobraževanja staršev.

160 strani obsegajoči priročnik *Odraščanje z mediji*, ki ga je izdala Zveza prijateljev mladine Slovenije, seznanja z medijskimi navadami slovenskih otrok, obenem pa ponuja teoretično in praktično ogrodje za vstop v medijsko zasičeno družbo.

L. M.

Slovenska klasika

Knjiga je posoda duha. Res je, da je najvažnejša njena vsebina, ki pač ostaja enaka v dragocenejši kot cenejši posodi, pa vendar se mnogi

V Mondeni tudi žepna knjiga

Potem ko se je grosupeljska založba Mondena zadnja leta posvetila predvsem izdajanju izvirnega slovenskega leposlovja, je posegla pred časom tudi v politično literaturo, o čemer pišemo posebej. Poznavalec zagane in neutrudljivo založniške hiše v Levstikovi ulici v Grosuplju pa je pred tedni presenetila novica, da se je Mondena lotila tudi izdajanja žepne knjige.

Ta oblika založniškega dela je po svetu razširjena, toda ideja priložbenih cenenih žepnih knjig se na Slovenskem kar ni in ni mogla udomačiti. Bilo je že več poskusov, da bi žepna knjiga zajela širok krog kupcev, a so zgodaj usahnili. Mondena je v svoji zbirki Papisa zdaj pripravila prvi dve žepni knjigi: Jurčičevega Desetega brata in Poezijo Franceta Prešerna. Njun format (17 x 11 cm) ustreza merilom žepne knjige, kakršne po-

odločajo za nakup bogateje opremljenih knjig, saj jim lepo oblikovana knjiga požlahtni branje, ostaja pa tudi prijetnejša za oko na polici v družinski knjižnici in kot trajnejša ter manj podvržena zobu časa kot njena skromnejša broširana sestra lahko dlje časa vabi k branju nove rodove. Če gre še za knjige, v katerih so natisnjena dela največjih mojstrov peresa, potem je mikavnejša oprema še toliko bolj primerna.

Pri založbi DZS so se odločili, da kupcem ponudijo zlahko vsebino v zlahki posodi, in so lani oblikovali zbirko Slovenska klasika. Vanjo so vključili tista pesniška, prozna, esejistična, kritična in dramska besedila slovenskih klasikov, ki so med bralstvom najbolj priljubljena in poznana, jih pa ni več mogoče kupiti v temeljni znanstvenokritični zbirki Zbrana dela slovenskih pesnikov in pisateljev, ker so pač pošla. Odziv bralstva na prvih pet knjig z deli Janeza Trdine, Frana Levstika, Antona Askerca in Ivana Tavčarja je bil dober, zato je prvemu letos sledil še drugi letnik. V petih trdo vezanih knjigah z zlato obzoro, oblikovanih v slogu bibliofilske izdaje z začetka stoletja, se v branje ponujajo: Josip Jurčič s Spomini na deda, Jesensko nočjo med slovenskimi polharji, Jurijem Kozjakom, Hčerjo mestnega sodnika, Desetim bratom, Domnom, Sosedovim sinom, Rokovnjak in izborom kratke proze, Simon Gregorčič s svojimi poezijami, Janko Kersnik z Bujanovim Matejkom, Ciklanom, Agitatorjem, Jaro gospodo in Kmetskimi slikami ter Ciril Kosmač s Pomladnim dnevom in izbranimi novelami. Gre za naslove, ki nam znano zvane še iz šolskih klopi, poznavalci leposlovja pa zagotavljajo, da je branje klasikov užitek posebne vrste.

MiM

Spomini ne dajo miru

"Preveč sem navajen na svobodo, da bi mi ukazovali. Zato spominov ni mogoče ukaniti!" je kot uvodno misel drugega poglavja svoje knjige *Spomini ne dajo miru* zapisal njen avtor Ivo Graul. Po več kot tridesetletnem delu v novinarstvu, kjer je bil med drugim tudi zaslužen urednik Bančnega vestnika in skoraj četrto stoletja tehnični urednik revije Jezik in slovstvo, se je ozrl po prehojeni poti z njenih mejnikov in zapisal vrsto nevsakdanjih dogodkov, kot jih zlepa ne doživlja poprečen človek.

Ivo Graul se je s knjigo sprehodil skozi 70 let dolgo zgodbo spominov. Začenja jih v Brežicah, kjer se je rodil v skromni družini, začel hoditi v šolo, aprila 1941 pa se je po poldrugem letu šolanja na novomeški gimnaziji vrnil v Brežice brez pričevanja. Konec je bilo otroške pomladi. Fant se je srečal z drugo svetovno vojno in z nemško okupacijo Brežic. Oče je izgubil službo kot

poštni sofer, 3. avgusta 1941 se je tričlanska družina z vozom odpeljala v izgnanstvo. Na Velikem Mrševem je bila takrat meja med Nemčijo in Italijo. Cilj: Novo mesto. Zvečer so ga dosegli, a so se morali vrniti v Mrševo, saj v Ljubljani, kamor so se hoteli preseliti k očetovi sestri, zanje ni bilo prostora. Brez denarja in premoženja se je družina znašla v Sv. Križu pri Kostanjevici, sedanjem Podbočju. Začela se je utrudljiva igra štiriletnega življenja, v katerem se je družina petkrat selila in se ob koncu vojne živa spet znašla v Novem mestu.

Vmes opisuje Ivo Graul mejnike tega burnega begunskega življenja brez osebnih izkaznic in življenjske kart. Napetih dogodkov, ki jih knjiga na 300 straneh razčlenjuje dostikrat kot nevaren film, tu niti v najbolj zgoščeni obliki ni moč zajeti. Preveč jih je in avtor knjige zajema v njih vse svoje življenje. Polno je presenečenj, ki jih pisec podaja s sijajnim branjem in z ostro mislijo, ki vabita bralca, da z zaupanjem sledi skoraj neverjetnim doživljanjem mladega človeka.

Otroštvo in mladost, ki sta terjala od njega nenehno delo in samoodpovedovanje, sledijo srečavanju z vojno, ponovno iskanje dela in nenehno beganje, da bi družini vsaj malo olajšal preživetje. V knjigi presenečajo nešteta znana dolenska imena ljudi in krajev, ki jih je Ivo Graul spoznal med vojno. Doživi kapitulacijo Italije, septembra 1943 vstopi v železničarsko brigado, se pozneje iz oči v oči sreča z nemškimi tanki, doživi nasilje ter zapor domobrancev, se vrne v Brsljin, mora na prisilno delo. Konec vojne doživi še enkrat z "novo partizansko" v okolici Sentjerneja, po letu 1945 pa se zanj začne novo življenje.

Začne se šolati, prebija pri tem neverjetne težave in nova odpovedovanja, a vztraja. Srednja šola, potem univerza, nevarne čeri v novi družbi, dolga pedagoška poema in nato srečanje z novinarstvom. Ivo Graul je vztrajal, vedno je kritičen do družbe, oster nasprotnik vseh neumnosti in vsega birokratskega ter nečloveškega, brez česar povojnih let seveda ni bilo. Vedno je neodpuščljivo načelom do klerikalizma in škode, ki mu jo je od mladih let vsiljevala neprijazna in dvočlena Cerkev.

Graulovi spomini so resnični, napisani s prepičljivo in neusmiljeno dokazljivo, da pritegnejo bralca. Tako je bilo njegovo življenje, zlepa mu ni podobno kako drugo. Jezik mu odlično teče, pero ga uboga, z njim si je po šolanju uredil življenje in mu veliko prispeval. Za vse to je vsa desetletja plačeval visoko ceno. Spomini na preživeto mu niso dali miru, zato nam jih je zapuščal v knjigi, ki je izšla v samozaložbi.

Časa dolgih štirih let izgnanstva mu nihče ne more vrniti, čeprav ta tiha želja diha z vsih strani zanimive knjige.

TONE GOŠNIK

Uradno in zaupno - skrivno življenje J. E. Hooverja

Človek, ki je neomajno vladal ameriški FBI skoraj 50 let in je predstavljal eno največjih groženj našemu času, je zdaj po zaslugi grosupeljske založbe predstavljen tudi v slovensčini. Pred kratkim je Mondena izdala knjigo z naslovom *Uradno in zaupno - skrivno življenje J. Edgarja Hooverja*. Napisal jo je A. Summers, pisatelj in nagradenec za raziskovalno novinarstvo. Knjiga razkrinkuje znanega preganjalca napredne misli in ljudi v ZDA in ga predstavlja javno ter zasebno. Avtor je odkril temne resnice in na podlagi številnih dokumentov podal podoben ter skoraj že legendarne policijske osebnosti iz ZDA, ki je do zločinskih zlorabljal javno zaupanje. J. E. Hoover je bil homoseksualec, ki so ga mafijski šefi transvestiti, ki so ga mafijski šefi dolga zlorabljal, sprejemal je milijonska darila in vplival tudi na potek 2. svetovne vojne.

Obsežno spremeno besedo je knjigi napisal Leo Šešerko. Namenil jo je predvsem prisluskovanju v Sloveniji, pri čemer razglablja o vprašanju, ali je zasebnost političen pojem. Zanimivi so podatki, kdo vse je bil v zadnjih letih v naši državi tarča za jemanje dobrega glasu in ugleda med ljudmi. Knjigo je treba prebrati, da zvedo za mnoge zabljujnosti in umazanije raznih afer, ki so jih sprožale (tudi) službe s posebnimi pooblastili.

Obsežno knjigo (500 strani) je Leo Šešerko tudi prevedel, izdala pa založba Mondena v sodelovanju s podjetjem Okar.

T. G.

LIONS KLUB TUDI V TREBNJEM - Na pobudo članic Lions kluba v Novem mestu Tatjana Fink in Marice Škoda se je tudi v občini Trebnje osnoval Lions klub; svečana ustanovitve je bila v petek, 18. junija. Ustanovitve je pooblaštil guverner distrikta Liona prof. dr. Stojan Plesničar, ki je poudaril, kako pomembno je, da s svojim osebnim zgledom poskušamo pomagati ljudem, potrebnim pomoči. Osrednje gibalno dejavnosti bo pomoč slehim in slabovidnim, nadarjenim učencem in študentom, pozornost izboljšanju življenjskih pogojev, poudarek vrednotam življenja. Za predsednico Lions kluba v občini Trebnje je bila izvoljena dipl. ekon. Marica Škoda, za guiding Lion pa dipl. ekon. - MBA Tatjana Fink. Delo se bo odvijalo ob botrskem sodelovanju z novomeškim Lions klubom, ki je s svojim zgledom že spodbudil ustanovitve štirih klubov na Dolenjskem, najvišji funkcionarji kluba - dr. Peter Kapš, Jože Kukec in Štefan David - pa so bili tudi prisotni na ustanovni skupščini. Za praznično vzdušje je poskrbel kvartet klarinetov, ki ga sestavljajo člani Slovenske vojske. (J. Z., foto: Janez Platiše)

ŽUPANSKI GOLAZ - Novi medij je lani dvakrat organiziral kuhanje predvolilnega golaža, kjer so imeli takratni kandidati za župana Mestne občine Novo mesto priložnost dokazati svoje kuharske in druge sposobnosti. Na zadnjem kuhanju golaža pred volitvami pa so takratni županski kandidati: Martina Vrhovnik, Anton Starc, dr. med., Slavko Turk, Franci Koncilijski in Miloš Dular ob skupni posaditvi županove lipe obljubili, da izvoljeni kandidat povabi po volitvah vse udeležence na golaž, ki ga bo sam skuhal. In Tone Starc, župan Mestne občine Novo mesto, je obljubo držal ter povabil svoje tekmence in ostale udeležence v gostilno Na hribu na županov golaž. Vsi takratni kandidati so se odzvali povabilu in ugotovili, da županova lipa na dvorišču lepo raste.

NEPOZABNI VEČER MED NAŠIMI ROJAKI V ZAGREBU - Kulturno-prosvetno društvo Slovenski dom v Zagrebu, ki ga vodi Darko Šonc, je prejšnji teden pripravilo lepo in odmevno kulturno prireditev, ki so jo s svojim nastopom obogatili mlade pevke vokalne skupine Katice iz Ljubljane. Gre za vokalno skupino, ki goji ljubezen do slovenskega ljudskega glasbenega izročila in išče pot, ki povezuje stare, preproste in lepe pesmi z novimi časi in modernimi okusi. Ob tej priložnosti je predsednik Društva prijatelj Bele krajine Martin Bajuk (na desni) predsedniku Darku Šoncu izročil 50.000 tolarjev, ki so jih zbrali na dobrodelnem koncertu v spomin na prezgodaj umrlega novomeškega zdravnika dr. Zvonka Babiča, prireditvi ki je bila pred časom v Novem mestu. (Foto: S. Dokl)

TRETIČ NA DOLENJSKO - Že tretje leto je Avto moto društvo Moste Ljubljana pripravilo društveno-turistični rally, ki je potekal od Ljubljane do Prečnega pri Novem mestu. Društvo, ki deluje že od leta 1960, šteje okoli 4400 članov. Posebna oblika dela je rally, ki je namenjen druženju, hkrati pa je preventivno izobraževanje, je povedal Franc Kostrevec, odgovoren za protokol pri organizacijskem odboru. Sobotnega avtoralya se je zaradi slabega vremena udeležilo 15 ekip, ki so po cilju na letališču Prečna, preživele lepo popoldne. Za to sta poskrbeli voditelja Robert Bogataj in Meta Ornik, pa tudi številni sponzorji. Prvo mesto z najmanj kazenskimi točkami pa je osvojil Zvonko Ogrin, drugo Adolf Zupan in tretje Mojca Sovdat. Na sliki: Najstarejši udeleženec Adolf Zupan (v sredini) šteje 85 let je skupno dolžino 100 km proge pripeljal brez težav. (Foto: S. Mirtič)

Geomatika - sistem prihodnosti

V občini Novo mesto že imamo Geografski informacijski center

V ponedeljek je Inštitut za geodezijo in fotogrametrijo iz Ljubljane oziroma njegovo Izobraževalno središče za geomatiko v Termah Čatež organiziralo in predstavilo možnosti vključevanja Slovenije v evropske povezovne tokove v luči novih informacijskih tehnologij. Odmevno srečanje so poimenovali Geomatika - od realnosti do podatkov. Srečanje je bilo namenjeno predstavnikom lokalnih skupnosti in strokovnjakom iz Dolenjske, Bele krajine in Posavja.

Skupnosti, ki se zavedajo pomena geoinformacij za razvoj sodobnega in učinkovitega gospodarjenja s prostorom, vlagajo v širjenje njihove uporabe veliko denarja. Takšne institucionalizirane napore, ki služijo zbiranju, vzdrževanju in uporabi geokodiranih podatkov tako na državni, kot na lokalni ravni, pravimo geoinformacijska infrastruktura oziroma geomatika.

Geomatika je torej novejša veda, ki združuje informatiko in geoznanosti, kot so npr: geodezija, geografija, geologija, in drugo. Pogosto jo uporabljamo tudi za reševanje problemov v prostorskem planiranju, varstvu okolja in upravljanju z nepremičninami. Geomatika torej postaja pomembna zlasti pri smotrnejšem gospodarjenju z naravnim in urbanim okoljem.

Državni projekt na področju geomatike je projekt ONIX, s katerim želi država vzpostaviti možnosti za splošen pospešen razvoj s pomočjo računalniške podpore najrazličnejšim postopkom upravljanja s prostorom in okoljem. Projekt ONIX je vsebinsko in organizacijsko razčlenjen v osem podprojektov. Zato je Ministrstvo za okolje in prostor RS v okviru tega projekta predvidelo tudi podprojekt Izobraževalno središče za geomatiko, katerega poglobitveni cilj je popularizacija geomatike s posebnim poudarkom na izobraževanju.

Najpomembnejši del geoinformacijskih sistemov so podatki. Ti morajo biti zapisani v digitalni obliki tako, da so med seboj primerljivi in dovolj natančni. V našem prostoru je veliko upravljalcev podatkov. To so država, lokalne skupnosti in zasebniki. Zato ene poimenujemo podatkovalce, spet druge podatkojemalce. V Sloveniji predstavlja geomatiko zasnova mreže geoinformacijskih občinskih centrov (GIC). Osnovni namen GIC-ov je posredovanje najrazličnejših podatkov, predvsem pa seznanjanje strokovne javnosti z njihovo uporabnostjo. Pri tem je nepogrešljiva metapodatkovna baza "podatkov o podatkih", da o tržni naravnosti in učinkovitosti tega sistema niti ne govorimo.

V Mestni občini Novo mesto že imamo Geografski informacijski center, ki že nekaj let uspešno deluje. Samo upamo lahko, da bodo odgovorni na občini tudi v bodoče vlagali v nadaljni razvoj tega tako pomembnega središča za geomatiko.

FRANCI KONCILIJA

VAŠKI ODBORI O SMETEH

LOŠKI POTOK - Te dni po vaseh potekajo sestanki vaških odborov, ki so predvsem namenjeni novo zamišljenemu pobiranju smeti. Občina Loški Potok nima uradnega smetišča. Za to pa so na primernih in neprimernih mestih nameščeni veliki kovinski zabojniki, ki jih Komunala iz Ribnice občasno odvažna na deponijo v Malo Goro. Kar nekaj let so bili ti odvozi za občane brezplačni, letos pa je občina začela uveljavljati odlok o smetarini, ki ga je sprejel že pretekli občinski svet. Sedanjí zabojniki naj bi sicer ponekod še ostali, po vaseh pa bi namestili manjše, ki naj bi služili več hišam hkrati; medtem ko bi kosovne odpadke odvažali občasno, bi te smetnjake praznil za to prirejen kamion. Smetnjake naj bi seveda kupili občani sami, odzemna mesta pa morajo določiti vaški odbori, kar bo najbrž največji problem. Trenutno ni znano, kjer bodo pristali nevarni predmeti in razna odpadna olja.

A. K.

BLAGOSLOVILI KAPELICO

DOLNI KOT PRI DVORU - Pred stotimi leti so jo postavili, sedaj pa lepo skrbijo za kapelico ob poti, ki pelje na Dvor in v vinograde, vaščani iz Dolnjega kota. Zob časa jo je dodobra načel, zato so zamenjali streho in naredili novo fasado. Mica Šenica, po domače Janščevo, je povedala, da je notranjost lepo poslikal slikar Jug še pred drugo svetovno vojno. Vaščani so ga imeli na hrani, slikar pa je mirno upodabljal podobe, ki so se ohranile do današnjih dni. Ob prisotnosti množice domačinov je kapelico blagoslovil dekan Franc Povirk.

NOVA ŠTEVILKA ŽUMBERČANA

NOVO MESTO - Izšla je nova, 15. številka časopisa Žumberčan, glasila KUD Žumberak v Novem mestu. Namenili so jo zadnjemu občnemu zboru društva in dogodkom, ki zanimajo člane. Joža Miklič piše o razvojnih možnostih Žumberka. Milan Dragišič predstavlja novi davek na dodano vrednost v Sloveniji, Milan Car piše o opuščeni apnenicah v Žumberku ter o radatovski lovcih, Danijel Žučak o tamkajšnjih gasilcih, Gabre Bogdanovič pa se spominja izleta k Sv. Jeri na vrhu Gorjancev v letu 1934. Nekaj domačih, tudi okroglih zgodbin in zapisov, lepe barvne fotografije ter oglaševalski prispevki, v katerem se Niko Rajakovič spominja izumiranja vasice Rajakovič, v kateri je ohranjena samo še ena hiša. - Grafično pripravo časopisa je opravilo podjetje Tomograf Novo mesto, stiskal pa ga je tiskar Opara na Slatniku. Tg.

O CESTI NE VEDO NIČ

ČRNI POTOK - Te dni je v javnost pricurljala vest, da so začeli graditi občabransko cesto na slovenski strani. Levo od mejnega mostu smo res naleteli na skupino delavcev in na en samcat rovokopač. Kaj v bistvu delajo, pa niso vedeli kaj dosti povedati. Tudi vaščani o kakšni cesti niso vedeli nič. Povprašali smo na občini Loški Potok, ki tudi o kakšni gradnji niso vedeli, povedali pa so nam, da je letos v načrtu asfalt skozi vas. Obrnili smo se na Cestno podjetje Novo mesto, PE Kočevje, kjer nam je Janez Marinč povedal, da dela izvajajo oni, ni pa tista težka pričakovana cesta, pač pa poljska pot, ki naj bi služila kot rezerva v primeru večjih poplav, pričakovati pa je tudi, da bodo Hrvati vsaj začasno zaprli most čez Čabranko, saj prav zdaj intenzivno popravljajo brežino in cesto, ki jo je odneslo lansko jesensko neurje. Tista prava cesta na slovenski strani pa je še vedno v fazi idejnega projekta.

A. K.

Franja Zupan

Lepote Zijala na filmu

Mirnopeški drugošolci skupaj z razredničarko Franjo Zupan posneli kratek film Otroci v naravi

MIRNA PEČ - Učitelji lahko le strogo opravljajo svoje delo in poučujejo redno snov, lahko pa mlade navdušijo še za kaj drugega. Na OŠ Mirna Peč je razredni učitelj Franja Zupan skupaj s svojim 2. a razredom v dveh mesecih uspelo izpeljati zahteven projekt - snemanje filmske zgodbe z naslovom Otroci v naravi, kar je na tej šoli novost. Te dni so že dobili v roke videokaseto s svojim filmom in so zelo zadovoljni.

Kot je povedala Franja Zupan, ki na šoli vodi plesno skupino Teens in je mentorica Vesele šole ter Cici vesele šole, vrsto let pa je imela tudi šiviljski krožek, je idejo o snemanju filma dala učenka Tanja Ramovš. Zupanova se je takoj lotila pisanja scenarija in ga sproti z otroki dopolnjevala in popravljala, dokler niso bili vsi skupaj zadovoljni. In o čem govori zgodba? Otroci se z avtobusom odpravijo v šolo v naravi, in sicer v dolino Temenice, največje dolenske ponikalnice, ki velja pa tudi za naravni spomenik. Oglejajo si lepote Zijala, srečajo ribiča, ki jim kasneje na žaru speče ribe, skratka, preživljajo prijeten večer in ob ognju in spremljavi kitare prepevajo Enkat je bil enkrat... Ponoči pa pride v sotojoredni skrat in ugrabi eno od deklic. Začne se reševanje, seveda uspešno.

To je kratka vsebina dobrih 12 minut dolgega filma, v katerem igra razred 23 učencev. Posnel ga je Mitja Krumer z Vaškega kanala. "S filmom smo vsi skupaj

zadovoljni. Bilo je ogromno organizacijskega in drugega dela, ampak na koncu se vse to pozabi. Veseli pa smo tudi, da smo z njim prikazali najlepši del mirnopeške občine - Zijalo," je povedala Zupanova, ki se za pomoč zahvaljuje vsem sponzorjem ter seveda družini Mirt za gostoljubje in sodelovanje pri snemanju.

Po filmu Otroci v naravi, s katerim bo mirnopeška šola letos verjetno sodelovala na filmskih festivalih v Piranu in Velenju, so učenci 2. a z razredničarko pripravili še fotografsko razstavo z utrinki s snemanja in izdali brošuro z istoimenskim naslovom. Svoj projekt so te dni predstavili na šoli, film pa bodo predvajali tudi na Vašem kanalu.

L. MURN

LITERARNI NATEČAJ

Sklad RS za ljubiteljske kulturne dejavnosti razpisuje literarni natečaj za 21. državno srečanje avtorjev drugih narodov in narodnosti, ki stalno ali začasno bivajo v Sloveniji in pišejo v svojem materinem jeziku. Avtorji lahko pošljejo do 10 pesmi ali do 10 strani proze ali dramatike v treh izvodih do 20. julija na naslov: Sklad RS za ljubiteljske kulturne dejavnosti, Štefanova 5, 1000 Ljubljana, s pripisom: "Za 21. srečanje". Vsi pripevki morajo biti označeni s šifro, v posebni kuverti pa morajo biti podatki o avtorju.

NOTRANJSKI RADIO SPRAŠUJE IN NAGRAJUJE

LOGATEC - Notranjski radio ta teden zastavlja dvojne nagradne vprašanje: V katerem kraju se nahaja prodajalna obutve Fastcoop? (Nagrada darilni bon tri tisoč tolarjev.); Kakšen je naziv tkanine za brisače? (Nagrada darilo PE Modiana iz Ljubljane.) Odgovore je treba do sobote, 24. junija, poslati na naslov: NTR Logatec, p.p. 99, Logatec, za oddajo "99 minut za obehanje, 81 minut za grde, umazane, zle". Nagradenja z dne 6. junija sta: Jana Bergru z Jesenic in Eva Kavčič iz Škofje Loke.

NA TABORU NAJMLAJŠIH PLANINCEV - 7. planinski tabor za cicibane planince iz novomeških vrtcev smo izvedli v Kranjski Gori prvi teden v juniju. Udeležilo se ga je 71 otrok, starih od 5 do 7 let. Otroci so na taboru utrili spoznanje o planinstvu in opravili naslednje planinske ture: iz Kranjske Gore v Planico, Tamar, na Drčev rut, na Vršič in k Martuljekovem slapu. Vsem pa se je najbolj vtisnil v spomin obisk v Kekčevi deželi, kjer so se družili z Kekcem, Pehto in videli Bedanca. Na fotografiji planinci pri počitku in malici na Vršiču. (Majda Markovič)

PALMERS NA ROZMANOVI - Mira in Cveto Fink sta v soboto na Rozmanovi ulici v Novem mestu odprla trgovino s svetovno priznano avstrijsko blagovno znamko Palmers. Prodajni program obsega žensko spodnje perilo, jutranje halje, moške in ženske pižame, sportni program, kopalke in ekskluzivni program svilenih proizvodov. (Foto: Majda Luzar, EPS)

SREČANJE V LENDAVI - Društvo diabetikov Novo mesto se je 5. junija udeležilo četrtega rekreacijskega in družabnega srečanja v Lendavi. Udeležilo se ga je 38 članov, ki so dan preživel v prijetni družbi gostiteljev iz Prekmurja in ostalih udeležencev iz cele Slovenije.

TELEVIZIJSKI SPORED

Televizija si pridružuje pravico do morebitnih sprememb sporedov!

ČETRTEK, 24.VI.

SLOVENIJA 1

7.40 - 1.55 Teletekst
8.00 Vremenska panorama
9.30 Tedenski izbor
Pod klobukom
10.20 Zgodbe iz šoljke
10.50 Otroška oddaja
11.35 Boj za obstanek, angl. serija, 6/12
12.25 Življenje slovenskih vasi: Krkavče
13.00 Poročila
13.40 Tedenski izbor
Očetje in sinovi
14.30 Zoom
16.00 Osmi dan
16.30 Slovenci po svetu
17.00 Tedi
17.35 Ročne ustvarjalnosti
18.00 Obzornik
18.10 Znanje je ključ
18.30 Zenit
19.15 Risanka
19.30 Dnevnik, vreme, šport
20.05 Tednik
21.00 TV Poper
21.40 Turistična oddaja
22.00 Odmevi, kultura, šport
22.50 Ghiblje slike
23.20 Portret

SLOVENIJA 2

9.00 Vremenska panorama - 10.05 Tedenski izbor: Videoring; 10.30 Wildbach, nem. naniz., 4/13; 11.20 Ekstremne avanture; 11.45 Filmski triki; 12.10 Ščuke pa ni, ščuke pa ne, TV nadalj.; 13.05 Svet poroča - 13.35 Euronews - 15.15 Risanka - 15.40 Jane Eyre, film - 17.30 Po Sloveniji - 18.05 Doktor Finlay, škot. naniz. - 19.00 Kolo sreče - 19.30 Videoring - 20.00 35-letnica ansambla Lojzeta Slaka - 21.00 Odprite spomenika Rudolfa Maistra - 22.00 Poseben pogled: Ogledalo, film - 23.30 Sovražnikov soraznik, šved. nadalj., 2/8

KANAL A

7.30 Risanka - 8.00 Mork in Mindy, naniz. - 8.30 Bradyjevi, hum. naniz. - 9.00 Glava družine, naniz. - 9.30 Zelite, prosim, hum. naniz. - 10.00 Kraljica src, ponov. - 11.00 Nemogoče, nadalj. - 12.00 Odklop - 13.30 Oprah show - 14.30 Družinske zadeve, naniz. - 15.00 Manekenke, nadalj. - 16.00 Oprah show - 17.00 Kraljica src, nadalj. - 18.00 Korak za korakom, naniz. - 18.30 Ne mi težiti, naniz. - 19.00 Sam svoj mojster - 19.30 Zmenkarije - 20.00 Film po izbiri gledalcev - 22.20 Dvojni morilec, film - 0.15 Petek, trinajstega, naniz. - 1.15 Nemogoče, naniz.

VAŠ KANAL

13.40 Videostrani - 17.30 Risanka - 18.15 Iz produkcije LTV - 18.30 Rezerviran čas - 19.00 Novice - 19.15 Tedenski kulturni pregled - 19.30 24 ur - 20.00 Kontaktna oddaja - 20.40 Nas poznate? - 21.00 Novice - 21.15 Tedenski kulturni pregled - 21.25 Litjski mozaik - 21.45 Kuhajmo skupaj

HTV 1

8.40 Tv spored - 8.30 Dobro jutro, Hrvaška - 10.30 Poročila - 10.40 Kraljevstvo divjine - 11.30 Mladostniške izpovedi - 12.00 Poročila - 12.30 Obala sončnega zahoda (serija) - 13.15 Ubogo bogato dekle (serija) - 14.00 Klasična glasba - 15.00 Kosovska kriza - 15.20 Poslovni klub - 16.00 Risanka - 17.05 Poročila - 17.20 Jalna (serija) - 18.15 Radost sreče in veselje duši - 18.50 Kolo sreče - 19.10 Risanka - 19.30 Dnevnik, vreme, šport - 20.10 Bajeslovna bogastva (dok. serija) - 21.10 Izživ, kviz - 21.45 Demoni (franc. film) - 23.45 Opazovalnica - 0.10 Identifikacija neke ženske (italij. film)

HTV 2

13.55 TV koledar - 14.05 Upor na ladji Bounty (amer. film) - 17.00 Stolejte (dok. serija) - 18.05 Hugo, tv igrice - 18.30 Prijatelji (hum. serija) - 19.00 Hrvaška danes - 19.30 Dnevnik, vreme, šport - 20.10 Kviz - 20.30 Incantesimo (serija) - 21.20 Popolna tujca (serija) - 21.50 Dosjeji X (serija) - 22.35 Obalna straža (serija)

PETEK, 25.VI.

SLOVENIJA 1

7.40 - 0.15 Teletekst
8.00 Vremenska panorama
9.30 Tedenski izbor
Ročne ustvarjalnosti
9.45 Tedi
10.45 Mesto na lignitu, dok. oddaja
11.00 Severovzhodna Slovenija v boju za svobodo
12.05 Znanje je ključ
12.25 Zenit
13.00 Poročila
14.45 Po domače
15.35 Zborovsko petje
16.00 Ghiblje slike
16.30 Mostovi
17.00 Lahkih nog naokrog
17.00 Oddaja za otroke
18.00 Obzornik
18.10 Dok. oddaja
19.15 Risanka
19.30 Dnevnik, vreme, šport
20.00 Slovensnost ob dnevu državnosti
21.15 Seinfeld, naniz., 22/24
22.00 Odmevi, kultura, šport
23.20 Polnočni klub
23.30 Simfoniki RTV Slovenija

SLOVENIJA 2

9.00 Vremenska panorama - 10.05 Videoring - 10.30 Doktor Finlay, škot. naniz. - 11.20 Vojski zgodovine, SNG Drama Maribor - 14.10 35-letnica ansam. Lojzeta Slaka - 15.10 Enoroki bok-sar, hongkong. film - 16.40 Vzhajajočemu soncu naproti, serija, 2/4 - 17.30 Po Sloveniji - 18.05 Popolna tujca, naniz., 1/24 - 18.30 Simpsonovi - 19.00 Kolo sreče - 19.30 Videoring - 20.00 Petka - 21.20 Gospa Parker in njeno omizje, amer. film - 23.20 Red in zakonitost, amer. naniz., 3/22 - 0.15 Koda 10-07, kan. nadalj., 2/8 - 1.05 Sharman, angl. naniz.

KANAL A

7.30 Risanka - 8.00 Mork in Mindy, naniz. - 8.30 Bradyjevi, hum. naniz. - 9.00 Glava družine, naniz. - 9.30 Zelite, prosim, hum. naniz. - 10.00 Kraljica src, ponov. - 11.00 Nemogoče, nadalj. - 12.00 Atlantis - 13.30 Oprah show, ponov. - 14.30 Ne mi težiti - 15.00 Manekenke, nadalj. - 16.00 Oprah show - 16.50 Bravo, Maestro - 17.00 Kraljica src, nadalj. - 18.00 Korak za korakom, naniz. - 18.30 Ne mi težiti, naniz. - 19.00 Sam svoj mojster, naniz. - 19.30 Skrita kamera - 20.00 Globina, film - 22.20 Kvantni skok - 23.20 Airwolf, naniz. - 0.20 Petek, trinajstega, naniz. - 1.20 Nemogoče, naniz. - 2.20 Danyjeve zvezde

VAŠ KANAL

13.40 Videostrani - 17.00 Najspot - 17.50 Adrenalin za vsak dan - 18.20 Kmetijski razgledi - 18.40 Kulturni pregled - 19.00 Novice - 19.30 24 ur - 20.00 Videoboom 40 - 21.00 Novice - 21.15 Rezerviran čas - 21.30 Kako ustanovljamo podjetje

HTV 1

8.20 Tv spored - 8.25 Poročila - 8.30 Dobro jutro - 10.30 Poročila - 10.35 Vpisi v fakultete - 11.30 Mladostniške izpovedi - 12.00 Poročila - 12.20 Obala sončnega zahoda (serija) - 13.15 Ubogo bogato dekle (serija) - 14.00 Humor v glasbi - 15.00 Kosovska kriza - 15.20 Živa resnica - 16.10 Ferris Bueller (serija) - 16.35 Alpe-Donava-Jadran - 17.20 Jalna (serija) - 18.50 Kolo sreče - 19.30 Dnevnik, vreme, šport - 20.10 Dok. program - 21.00 Lepa naša - 22.35 Opazovalnica - 23.00 Nočna straža: Roseanne show (serija), J.A.G. (serija); Sedmi element; Zombi (amer. film)

HTV 2

14.40 TV spored - 15.00 Film - 17.00 Stolejte (serija) - 18.05 Hugo, tv igrice - 18.30 Prijatelji (serija) - 19.00 Hrvaška danes - 19.30 Dnevnik, vreme, šport - 20.10 Kviz - 20.30 Zakon v L.A. (serija) - 21.20 Kmetijsko pismo (film)

SOBOTA, 26.VI.

SLOVENIJA 1

7.05 - 1.55 Teletekst
8.00 Zgodbe iz šoljke
8.30 Trojčice, ris. naniz.
8.50 Pod klobukom
9.40 Don Kihot, naniz.
10.05 Mendel, norv. film
11.35 Seinfeld, naniz.
12.00 Tednik
12.50 Dobrodošli doma
13.00 Poročila
13.15 Tedenski izbor
Turistična oddaja
13.25 Petka
14.40 Skladno in črno, film

HTV 1

17.00 Pomp
18.00 Obzornik
18.10 Na vrtu
18.35 Ozare
18.40 Svet čudes, avstral. serija, 9/13
19.15 Risanka
19.30 Dnevnik, vreme, šport
19.55 Utrip
20.15 Res je!
21.50 Druženje in praznovanje, dok. serija
22.30 Poročila, sport
23.00 Življenje z Rogerjem, amer. naniz., 13/20
23.20 Divjina, angl. naniz., 1/3
0.10 Usoda Lee Khana, hongkong. film

SLOVENIJA 2

9.25 Videoring - 9.50 Zlata šestdeseta - 10.45 Davov svet, amer. naniz. - 11.10 Pearl, amer. naniz. - 12.05 Euronews - 12.25 Šport: Motociklizem; Teniški magazin; Smučarski skoki (Velenje); Košarka - 19.30 Videoring - 20.00 Noro zaljubljena, amer. naniz. - 20.25 Božič in potem, franc. film - 22.10 Trend - 22.40 Sobotna noč - 0.40 Srdljivo, avstral. naniz., 9/12

KANAL A

8.00 Risanka - 9.30 Družinske zadeve, naniz. - 10.00 Nora hiša, naniz. - 10.30 Kri ni voda, naniz. - 11.00 Charles je glavni - 11.30 Meego, hum. naniz. - 12.00 Zmenkarije - 12.30 Bravo, Maestro - 13.00 Lepotica in zver - 14.00 Hotel zmešnjav, film - 16.00 Diamantna past, film - 18.00 Odklop - 19.00 Lovci, naniz. - 20.00 Zmenkarije - 20.30 Resnični svet, naniz. - 21.00 Mreža, naniz. - 22.00 Skrivna strast Roberta Claytona, film - 23.40 Čestni bojevniki, naniz. - 0.40 Atlantis

VAŠ KANAL

13.40 Videostrani - 16.50 Videoboom 40 - 17.45 Kako biti zdrav in zmagovati - 18.20 Kako ustanovljamo podjetje - 19.00 Novice - 19.30 24 ur - 20.00 Iz produkcije LTV - 20.30 Za uho in oko - 20.45 Nas poznate? - 21.00 Novice - 21.15 Od sobote do sobote - 21.30 Najspot

HTV 1

8.40 Tv spored - 8.55 Poročila - 9.00 Power Rangers (serija) - 9.25 Ulica Sezam (serija) - 10.25 Koncert - 12.00 Poročila - 12.20 Hrvaška spominska knjiga - 12.35 Ekha (serija) - 13.20 Roseanne show - 14.50 Kosovska kriza - 15.00 Film - 16.30 Informacijski mozaik - 19.10 V začetku je bila Beseda - 19.30 Dnevnik, šport - 20.15 Only You (amer. film) - 21.50 Opazovalnica - 22.15 Nočna straža

HTV 2

13.20 Tv koledar - 13.30 Črno-belo v barvi - 15.00 Sodobnik: Slavko Mihalič - 16.00 Glasbeno dok. oddaja - 16.30 Film - 18.20 Hišni prijatelji - 19.05 Risanka - 19.30 Dnevnik, sport, vreme - 20.10 Dok. serija - 21.00 Melodije Istre in Karnerja - 23.05 Svet zabave - 23.35 Pearl (hum. serija)

NEDELJA, 27.VI.

SLOVENIJA 1

7.05 - 2.55 Teletekst
8.00 Živ zav
Živahni svet iz zgodb Richarda Scarryja
8.25 Risanke
9.20 Teletime
9.25 Pika Nogavička, šved. naniz.
9.50 Ozare
9.55 Veliki skladatelji
11.00 Povodni raziskovalec, dok. serija
11.30 Obzorja duha
12.00 Ljudje in zemlja
13.00 Poročila
13.15 Pomagajmo si
13.55 Res je!
15.20 TV Poper
16.00 Trik-trak
16.30 Parada plesa
17.00 Po domače
18.00 Obzornik
18.10 Slovenski magazin
18.40 Po Sloveniji, dok. film
19.15 Risanka
19.20 Zrebanje lota
19.30 Dnevnik, vreme, šport
20.00 Zoom
22.00 Portret
22.55 Poročila, sport
23.20 Balet

SLOVENIJA 2

8.00 Vremenska panorama - 9.00 Videoring - 9.30 Emily z mesečeve domačije, kan. naniz., 1/13 - 10.20 Murphy Brown, amer. naniz. - 11.10 Zvezde Hollywooda - 11.40 Trend - 12.40 Euronews - 13.00 Sport - 19.30 Videoring - 20.00 Ščuke pa ni, ščuke pa ne, tv nadalj., 5/7 - 20.55 Načisti: Svarilo iz zgodovine, dok. serija, 2/6 - 21.55 Šport v nedeljo - 22.25 Trpljenje device Orleanske, franc. film

KANAL A

8.00 Risanka - 9.30 Družinske zadeve - 10.00 Nora hiša, naniz. - 10.30 Kri ni voda, naniz. - 11.00 Charles je glavni - 11.30 Meego, hum. naniz. - 12.00 Prijatelj v krilu, naniz. - 12.30 Stilski izživ - 13.00 Lepotica in zver - 14.00 Pesnikovo polje, film - 15.50 Klík: Pravdarji, hum. naniz.; Katie Joplin; Atlantis; Prince z Bel Aira, hum. naniz. - 19.00 Kung fu, naniz. - 20.00 Težka osmica, film - 21.50 Stilski izživ - 22.30 Moja domovina, film - 0.20 Neizgovorni oddelek, naniz.

VAŠ KANAL

13.40 Videostrani - 17.00 Posnetek dogodka - 19.00 Novice - 19.30 24 ur - 20.00 Kako biti zdrav in zmagovati - 20.30 Smo dobri gospodarji? - 20.45 Nas poznate? - 21.00 Novice - 21.15 Od sobote do sobote - 21.30 Kmetijski razgledi

PONEDELJEK, 28.VI.

SLOVENIJA 1

7.40 - 1.00 Teletekst
8.00 Vremenska panorama
9.30 Tedenski izbor
Oddaja za otroke
9.40 Lahkih nog naokrog
10.20 Otroška oddaja
11.10 Na vrtu
11.35 Svet čudes, dok. serija, 9/13
12.00 Slovenski magazin
12.30 Utrip
12.45 Zrcalo tedna
13.00 Poročila
13.15 Mendel, norv. film
15.20 Polnočni klub
16.30 Dober dan, Koroska
17.00 Radovedni Taček
17.15 Pika Nogavička, šved. naniz.
18.00 Obzornik
18.10 Recept za zdravo življenje
19.00 Zrebanje 3 x 3 plus 6
19.15 Risanka
19.30 Dnevnik, vreme, šport
20.05 Gozdarska hiša Falkenau, nem. naniz., 4/26

NAGRADE V KRMELJ, METLIKO IN NA OTOČEC

Žreb je izmed reševalcev 23. nagradne križanke izbral Nevenko Flajs iz Krmelja, Minko Omerzel iz Metlike in Marijo Florijančič z Otočca. Flajsovi je pripadla denarna nagrada, Omerzelova in Florijančičeva pa bosta za nagrado prejeli knjigo. Nagrajenkam čestitamo.

Rešite današnjo križanko in jo pošljite najkasneje do 5. julija na naslov: Dolenjski list, Glavni trg 24, p.p. 212, 8001 Novo mesto, s pripisom "križanka 25". Ovojnic brez poštne znamke lahko oddate v nabiralnik pri vhodu v stavbo uredništva v Novem mestu.

REŠITEV 23. KRIŽANKE

Pravilna rešitev 23. nagradne križanke se, brano v vodoravnih vrsticah, glasi: KARAKAL, ITALIKA, DRIFTER, IRENA, L.V. MIKE, RAA, SAKAČ, RNA, PLOMBA, AVON, IKA, ON, INKA, KALORIČNOST, ENAKITI, SET, RI, ISAR, TRA.

21.00 TV konferenca
22.00 Odmevi, kultura, šport
22.50 Ljubezen v albanskih gorah, alb. film

SLOVENIJA 2

9.00 Vremenska panorama - 10.00 Tedenski izbor: Sobotna noč; 12.00 Popolna tujca, amer. naniz., 1/24; 12.25 Simpsonovi, naniz.; 12.50 Načisti, svarilo zgodovine, dok. serija, 2/6 - 15.00 Captain Blood, amer. film - 17.00 Policija na naši strani - 17.30 Po Sloveniji - 18.05 Sestre, nadalj. - 19.00 Jasno in glasno - 20.00 Gospodarska panorama - 21.00 Studio City - 22.30 Noč z Dickom, naniz. - 22.50 Brane Rončel izza odra

KANAL A

7.30 Risanka - 8.00 Mork in Mindy, naniz. - 8.30 Bradyjevi, naniz. - 9.00 Glava družine, naniz. - 9.30 'Alo, 'alo, naniz. - 10.00 Kraljica src, nadalj. - 11.00 Nemogoče, naniz. - 12.00 Danyjeve zvezde - 13.30 Oprah show - 14.30 Družinske zadeve, naniz. - 15.00 Manekenke, nadalj. - 16.00 Oprah show - 17.00 Kraljica src, nadalj. - 18.00 Korak za korakom, naniz. - 18.30 Ne mi težiti, naniz. - 19.00 Sam svoj mojster, naniz. - 19.30 Skrita kamera - 20.00 Kupid, nadalj. - 21.00 Ujetnica, film - 22.40 'Alo, 'alo, hum. naniz. - 23.20 Petek, trinajstega, naniz. - 0.10 Nemogoče, naniz. - 1.00 Danyjeve zvezde

VAŠ KANAL

13.40 Videostrani - 17.00 Posnetek prireditve - 19.00 Novice - 19.30 24 ur - 20.00 Klasika avtomobilizma - 20.25 Sport - 20.45 Nas poznate? - 21.00 Novice - 21.20 Potujete z nami - 21.50 Brez šminke

TOREK, 29.VI.

SLOVENIJA 1

7.40 - 2.00 Teletekst
8.00 Vremenska panorama
9.30 Tedenski izbor
Radovedni Taček
9.45 Waynove dogodivščine, naniz., 4/26
10.20 Recept za zdravo življenje
11.10 Trik-trak
11.40 Parada plesa
12.10 Gozdarska hiša Falkenau, naniz., 4/26

SLOVENIJA 2

13.00 Poročila
13.15 Vremenska panorama
14.25 Salvador Dali, angl. dok. oddaja
15.40 TV konferenca
16.30 Brez meje
17.00 Sprehod v naravo
17.15 Najlepše počitnice, franc. nadalj., 12/12
18.00 Obzornik
18.10 Frostovo stoletje, amer. dok. serija, 2/13
19.15 Risanka
19.30 Dnevnik, vreme, šport
20.05 Župnik za deset tednov, nnaniz., 15/20
21.00 Mednarodna obzorja
22.00 Odmevi, šport
22.50 Duplessisove sirote, kan. drama, 2/2

SLOVENIJA 2

9.00 Vremenska panorama - 10.05 Tedenski izbor: Videoring; 10.30 Sestre, nadalj.; 11.20 Gospodarska panorama; 12.15 Studio City; 13.45 Jasno in glasno - 15.10 Skladno in črno, amer. film - 17.30 Po Sloveniji - 18.05 Saint Tropez, nadalj., 14/26 - 19.00 Lingo - 19.30 Videoring - 20.00 Portret violinista - 22.00 Zbogom Kitajska, hongkong. film - 23.50 Svet poroča - 0.20 Murphy Brown, naniz.

KANAL A

7.30 Risanka - 8.00 Mork in Mindy, naniz. - 8.30 Bradyjevi, naniz. - 9.00 Glava družine, naniz. - 9.30 'Alo, 'alo, naniz. - 10.00 Kraljica src, nadalj. - 11.00 Nemogoče, naniz. - 12.00 Atlantis - 13.30 Oprah show - 14.30 Družinske zadeve, naniz. - 15.00 Manekenke, nadalj. - 16.00 Oprah show - 17.00 Kraljica src, nadalj. - 18.00 Korak

za korakom - 18.30 Ne mi težiti, naniz. - 19.00 Sam svoj mojster - 19.30 Zmenkarije - 20.00 Odklop - 21.00 Mesto umora, film - 22.30 'Alo, 'alo, hum. naniz. - 23.10 Petek, trinajstega, naniz. - 0.00 Nemogoče, naniz.

VAŠ KANAL

13.40 Videostrani - 17.30 Risanka - 18.15 Šport - 19.00 Novice - 19.30 24 ur - 20.00 Top dog, film - 21.00 Novice - 21.15 Rezerviran čas - 21.25 Brez šminke

SREDA, 30.VI.

SLOVENIJA 1

7.40 - 22.55 Teletekst
8.00 Vremenska panorama
9.30 Tedenski izbor
Sprehodi v naravo
9.45 Najlepše počitnice, franc. nadalj., 12/12
10.20 Frostovo stoletje, serija, 2/13
11.10 Mednarodna obzorja
12.05 Župnik za deset tednov, naniz., 15/20
13.00 Poročila
13.25 Tedenski izbor
Obzorja duha
13.55 Ljudje in zemlja
14.45 Gledališče Tadeusza Kantorja, franc. oddaja
15.35 Pomp
16.30 Mozaik
17.00 Pod klobukom
18.00 Obzornik
18.10 Boj za obstanek, angl. serija
19.10 Risanka
19.30 Dnevnik, vreme, šport
20.05 Roka pregnancem
22.00 Odmevi, kultura, šport
22.55 Okrogla miza o jazzu

DESET DOMAČIH

Žreb je za sodelovanje pri oblikovanju lestvice Studia D in Dolenjskega lista dodelil nagrado Moniki Rokavec iz Vira pri Stični. Nagrajenki čestitamo! Lestvica, ki je na sporedu vsak ponedeljek ob 16.10 (ponovitev pa je ob torkih o polnoči), je ta teden takšna:

- (1) Jernejevo - Trio Francič
- (5) Če se bom ženil - ansambel Jasmin
- (2) Gremo na vino - ansambel Tonija Verderberja
- (4) Kljuse - ansambel Franca Potočarja
- (9) Za tvoj najlepši dan - ansambel Franca Flereta
- (3) Rada bi še plesala - ansambel Petra Finka
- (6) O Francetu - ansambel Slapovi
- (-) Pod platneno streho - ansambel Rosa
- (8) Čar prve ljubezni - Trio Najstniki
- (7) Neki vam puvetu - ansambel Vasovalci

Predlog: Stara hiša - ansambel Štirje kovači

KUPON ŠT. 25

Glasujem za:

Moj naslov:

Kupone pošljite na naslov: Studio D, p.p. 103, 8000 Novo mesto

Spoštovani oblikovalci lestvice Dolenjskega lista in Studia D, poletje je tu, zato na daljši dopust odhaja tudi naša lestvica. Na sporedu bo spet v ponedeljek, 6. septembra, ob običajnem času. Imejte se lepo, do ponovnega sodelovanja pa vam želimo veliko dobre glasbe.

NAGRADNA KRIŽANKA 25

DOLENJSKI LIST DOLENJSKI LIST	ŽENSKO IME (JASNA)	GLASBENI IZRAZ ZA ODLOČNO	VELEMESTNI HUDODELEC, ROPAR	SAVSKI STAN	PLUG	VELIKAN	GRŠKA DEŽELA
LEPOTA							
VRSTA GRANITA							
MAKEDON. KRAJ OB PRESPAN. 1							
60 MINUT							
			1000 KG				
			KRTOV "IZDELEK"				
	ULTRA KRATKI VALOVI				GLAVNI ŠTEVNIK	NAJSTAREJŠA LEDENA DOBA	DOMAČA ŽIVAL
	MOČAN CLOVEK						
CENOVNO IZRAŽEN POTROŠEK							
RUDNIK V ISTRI							
				TRENJE			
				24 UR			
		MIRNO SOŽITJE					
		NARINJEN MATERIAL					
		IME AVSTR. ALPSKE SALUČARKE WACHTER- JEVE					

Na podlagi točke 7.3. statuta družbe Kremen, d.d., Industrija in rudniki nekovin, Novo mesto, Topliška cesta 2, 8000 Novo mesto, sklicuje začasna uprava družbe

1. skupščino družbe Kremen, d.d., Novo mesto

ki bo v sredo, dne 21.7.1999, ob 10. uri v sejni sobi družbe Kremen, na Topliški cesti 2, z naslednjim dnevnim redom:

- Otvoritev skupščine in predhodna ugotovitev navzočnosti.**
Uprava otvori skupščino in ugotovi, da je na skupščini zastopanih toliko delnic, da skupščina lahko zaseda.
- Izvolitev delovnih teles skupščine.**
Predlog sklepa začasne uprave in začasnega nadzornega sveta: skupščina izvoli za predsednico skupščine go. Natašo Mahne, notarja g. Andreja Tirana, za preštevalca glasov pa go. Liljano Gorenc in g. Danila Korena.
- Obravnava in sprejetje sprememb in dopolnitev statuta družbe.**
Predlog sklepa začasne uprave in začasnega nadzornega sveta: sprejmejo se spremembe in dopolnitve statuta v predloženem besedilu.
- Sklepanje o izvolitvi članov nadzornega sveta.**
Predlog sklepa začasne uprave in začasnega nadzornega sveta: skupščina razreši člane začasnega nadzornega sveta in imenuje člane nadzornega sveta za naslednje mandatno obdobje. Novi člani nadzornega sveta so: go. Nataša Mahne - predstavnica zunanjih delničarjev, g. Danilo Koren - predstavnik notranjih delničarjev in g. Anton Povhe - predstavnik zaposlenih delavcev. Mandat imenovanih članov nadzornega sveta traja dve leti.
- Določitev sejin za člane nadzornega sveta.**
Predlog sklepa začasne uprave in začasnega nadzornega sveta: neto sejinna za posameznega člana nadzornega sveta znaša 30.000,00 SIT, za predsednika nadzornega sveta pa 40.000,00 SIT.
- Sprejem sklepa o imenovanju revizorja.**
Predlog sklepa začasne uprave in začasnega nadzornega sveta: za revizorja družbe se za poslovno leto 1999 imenuje revizijska hiša Elstar Consulting, d.o.o., Velenje.
- Seznanitev s potekom lastninskega preoblikovanja družbe in s poslovnimi rezultati za obdobje 1993 do 1997, obravnava in sprejem letnega poročila za leto 1998.**
Predlog sklepa začasne uprave in začasnega nadzornega sveta: Skupščina sprejme informacije o poteku lastninskega preoblikovanja družbe. Na predlog začasne uprave in ob pozitivnem mnenju začasnega nadzornega sveta skupščina sprejme letno poročilo družbe za leto 1998.
- Razporeditev dobička in pokrivanje izgube za obdobje 1993-1998.**
Predlog sklepa začasne uprave in začasnega nadzornega sveta: skupščina na predlog začasne uprave in ob pozitivnem mnenju začasnega nadzornega sveta sprejme:
 - pokrivanje izgube iz leta 1993 v znesku 1.010.028,40 SIT, izgube iz leta 1996 v znesku 13.786.663,65 SIT, izgube iz naslova uskladišne stanj z otvoritveno bilanco v znesku 12.206.088,48 SIT in revalorizacijskega popravka izgube v znesku 8.130.341,35 SIT iz tekočih prihodkov v letu 1997 in 1998;
 - potrdi se delitev dobička za leto 1998 in dobička iz preteklih let v skupnem znesku 7.685.277,24 SIT, in sicer 2.000.000,00 SIT za pokrivanje preostanka izgube po uskladištvu, 5.685.277,24 SIT pa se prenese med rezerve.
- Sprejem sklepa o oblikovanju sklada lastnih delnic.**
Predlog sklepa začasne uprave in začasnega nadzornega sveta: oblikuje se sklad lastnih delnic iz rezerv družbe do višine 10% osnovnega kapitala družbe. Družba lahko s sredstvi sklada pridobiva lastne delnice za namene, ki so skladni z zakonom.

Udeležba na skupščini

Skupščine se lahko udeležijo delničarji, njihovi pooblaščenici in zastopniki. Pooblastilo mora biti pisno. Pooblastila za zastopanje na skupščini družbe je potrebno deponirati v tajništvo družbe, kjer se mora hraniti ves čas trajanja pooblastilnega razmerja. Vsak delničar ali njegov pooblaščenec naj prijavi svojo udeležbo na skupščini družbe v pisni obliki do vključno 18.7.1999.

Udeleženci skupščine naj se prijavijo ob prihodu na skupščino pred vstopom v sejno sobo, kjer bodo s podpisom potrdili svojo navzočnost in prevzeli ustrezno gradivo.

Popolno gradivo za 1. skupščino družbe je delničarjem na vpogled pri direktorju družbe ali pri vodji ekonomskega sektorja družbe, in sicer vsak delovni dan od objave sklica skupščine do dneva zasedanja skupščine, od 8. do 9. ure.

Delničarje vabimo, naj utemeljene nasprotne predloge k posameznim točkam dnevnega reda pisno sporočijo v sedmih dneh po objavi sklica skupščine začasni upravi družbe ter ji tako omogočijo pravočasno pripravo njenih stališč.

Če ob napovedani uri skupščina ne bo sklepčna za odločanje, se bo ponovno sestala eno uro kasneje z istim dnevnim redom. V tem primeru bo skupščina veljavno določala ne glede na višino zastopane osnovnega kapitala družbe.

Kremen, d.d., Novo mesto
Začasna uprava

NASILJE NAS BOLI - Učenci 7. in 8. r. na OŠ Milke Šobar - Nataše Črnomelj smo se v mesecu juniju posvetili temi Nasilje nas boli. Pogovarjali smo se, kaj je nasilje in kje ga srečujemo, o oblikah nasilja ipd. Na to temo smo risali plakate in pisali spise. Na zaključni pogovor o nasilju smo povabili vodjo policijskega okoliša Črnomelj Milana Leskovarja, da nas je seznanil z nasiljem v življenju in o njegovih posledicah. V imenu učencev se mu lepo zahvaljujemo. (Mentorica Darinka Jerman)

Podgorje, d.o.o., tovarna ploskovnega pohištva, Trubarjeva cesta, Šentjernej, ki ga zastopa direktor Kostanjšek Marijan, dipl. ing.

OBJAVLJA

JAVNO ZBIRANJE PONUDB ZA PRODAJO STROJEV IN NAPRAV

Predmet tega razpisa je odprodaja spodaj navedenih osnovnih sredstev, strojne opreme, ki je bila odstranjena iz proizvodnje zaradi spremembe tehnološkega procesa:

Naziv	Tip	Leto izdelave
1. Valjni brusilni stroj	VBR-K078	1966
2. Vertikalni vrtni stroj	RPM2C-	
3. Robna furnirka OTT, ni kpl.	S2-F	1983
4. Tračni brusilni stroj	WS-2	1973
5. Vertikalni brusilni stroj	AS	1983
6. Večvretenski vrtni stroj (pnevmatski)		1980
7. Nanašalec lepila	FIN	1983
8. Brus. stroj za bruš. skobeljnih nožev	HSA 49	1978
9. Mizni rezkar ŽNICNICA	M.F062	1969
10. Spajalec furnirja OTT	OFM/S	1969
11. Varilni agregat ULJANIK	SA 340	1967

Pogoji za oblikovanje ponudbe:

- I. Sodelujejo lahko vse pravne in fizične osebe. Pisna ponudba mora vsebovati predmet nakupa, ceno, rok in način plačila.
- II. Prodaja se bo izvršila po načelu "videno-kupljeno" brez kasnejših ugovorov.
- III. Kupec dobi sredstvo v posest po plačilu celotne kupnine.
- IV. Prometni davek plača kupec.
- V. Ponudbe morajo biti poslone na sedež podjetja do 3.7.1999 v zapečateni ovojnici z oznako "JAVNO ZBIRANJE PONUDB", na naslov:

Podgorje, d.o.o., tovarna ploskovnega pohištva
Trubarjeva cesta 24, 8310 Šentjernej

VI. Prispele ponudbe bo ocenila komisija.

Upoštevani bodo vsi elementi ponudbe, ki so navedeni v točki I tega razpisa. Na predlog komisije bo z najugodnejšim ponudnikom sklenjena kupoprodajna pogodba. Komisija za zbiranje ponudb bo vse ponudnike obvestila o rezultatih zbiranja ponudb v 15 dneh po končanem zbiranju.

Informacije v zvezi s prodajo lahko dobite na sedežu podjetja oziroma na tel. št.: 068/81-249 (g. Markelc), kjer se lahko dogovorite tudi za ogled sredstev in naprav.

Telekom Slovenije, d.d., PE Novo mesto

objavlja
prosto delovno mesto

zahtevno načrtovanje, vzdrževanje in montaža tk omrežja in naprav

Pogoji:

- inženir elektrotehnike za tk oz. elektron.
- strokovni izpit po ZGO
- vozniki izpit B- kategorije
- 5-letne delovne izkušnje na podobnih delih v telekomunikacijah

Delovno razmerje bomo sklenili za nedoločen čas s polnim delovnim časom in 3-mesečnim poskusnim delom po š.d.m. 6204.

Pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljite v 15 dneh po objavi na naslov:

Telekom Slovenije, d.d., PE Novo mesto,
Služba za kadr. prav in spl. zadeve,
Novi trg 7a, Novo mesto.

Uspešna prometna vzgoja v šoli

Pestro delo prometnega krožka na metliški osnovni šoli

Prvi šolski dan smo prvošolcem razdelili rumene rutice in kresničke. Naslednje dni so si še drugi učenci ogledali varne poti v šolo in domov, učenci višjih razredov pa so reševali prometne teste na internetu. V tednu otroka smo pripravili prometni kviz, na katerem so se pomerili petošolci iz metliške in podzemeljske osnovne šole. Na vprašanja, ki jih je pripravila mentorica prometne vzgoje Minka Omerzel, so najbolj odgovarjali učenci 5. b razreda OŠ Metlika.

Med zimskimi počitnicami smo pripravili za učence, ki so želeli opraviti izpit za kolo z motorjem, tečaj iz CPP, ki ga že vrsto let uspešno vodi Martin Simonič. Izpit je uspešno opravilo 16 učencev, medtem ko je 68 četrtošolcev uspešno rešilo teste za kolesarski izpit, vsi pa so bili uspešni tudi pri praktični vožnji na cesti.

Na občinskem tekmovanju Kaj več o prometu je pri kolesarjih zmagal Emanuel Grgič iz 5. razreda, pri voznikih kolesa z motorjem pa Marko Gršič iz 8. razreda, ki je na državnem prvenstvu med osnovnošolci in srednješolci zasedel 2. mesto. Zahvala za take uspehe gre predvsem

mentorjem prometne vzgoje na metliški osnovni šoli.

M. O.
OŠ Metlika

Mar prav zares odšel je tja,
v neznano?
Kako je mogel, ko smo mi še tu?
Nositi moramo vsak svojo rano
molče, da mu ne zmotimo miru.
(S. Makarovič)

Nepričakovano in brez slovesa nas je v 50. letu starosti zapustil dragi mož,
ati, dedi, brat, stric in boter

FRANC PIŽMOHT

Trebnje, Levstikova ul. 9

V dneh, ko je težko dojeti, da ni več med nami našega dragega Franceta, se z bolečino v srcu iskreno zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem za pomoč ter vsem, ki so našemu dragemu poklonili cvetje, sveče, nam pa ustno ali pisno izrazili sožalje. Posebej se zahvaljujemo Združenju šoferjev in avtomehnikov Ivančna Gorica in Trebnje, ki so svojega dolgoletnega člana z vsemi častmi pospremili k zadnjemu počitku, Traigu, d.d., Ivančna Gorica za denarno pomoč. Hvala tudi govornikom, ki sta se s toplimi besedami poslovila od njega, gospodu direktorju Štefanu Lazarju v imenu podjetja, gospodu Tinetu Megliču v imenu sosedov, gospodu župniku za opravljen obred, pevcem, trobentaču, družinam Greznik, Zoran, Cejan, Jurčkovim in ostalim. Hvala vsem, ki ste prišli od blizu in daleč v tako velikem številu, ga pospremili na njegovi mnogo prezgodnji zadnji poti. Vsem in vsakemu posebej iskrena hvala!

Žalujoci: vsi njegovi

KZ KRKA, z.o.o., PE AGROSERVIS, Knafelčeva 2, Novo mesto, v okviru tradicionalnega sejma, ki bo v nedeljo, 27.6.1999, objavlja javno licitacijo rabljenih in poškodovanih vozil.

	Letnik	Izkl. cena v SIT
1. R-ESPACE 3,0 RXT	1997	4.200.000,00
2. R-ESPACE 2,0 16 V	1999	1.800.000,00
3. R-MEGANE COUPE 1,6	1998	950.000,00
4. ŠKODA FELICIA 1,6 LX	1997	450.000,00
5. KIA CLARUS 1,8	1998	600.000,00
6. OPEL ASTRA 1,4	1998	800.000,00
7. R-CLIO 1,2 RN	1997	500.000,00
8. DAEWOO NUBIRA WAGON 1,6	1998	1.500.000,00
9. DAEWOO NUBIRA WAGON 1,6	1998	1.200.000,00
10. PEUGEOT 106 1,0 i	1999	500.000,00
11. OPEL ASTRA 1,7 D	1996	1.400.000,00
12. PIAGGIO PORTER	1994	587.000,00
13. PEUGEOT BOXER	1997	1.850.000,00
14. VW TRANSPORTER	1993	1.200.000,00

Licitacija bo v nedeljo, 27.6.1999, ob 9. uri v prostorih PE Agroservis, Knafelčeva 2, Novo mesto. Ogled vozil bo v četrtek, 24.6.1999, od 8. do 15. ure ter eno uro pred začetkom licitacije. 10-odst. vplačila sprejemamo eno uro pred začetkom licitacije. 10% vplačila sprejemamo eno uro pred začetkom licitacije. Na izlicitirano vrednost se plača 5-odst. prometni davek, pod zaporedno št. 8 in 9 pa 20-odst. prometni davek. Vozila pod zap. št. 11, 12, 13 in 14 so nepoškodovana in v voznem stanju.

KZ Krka z.o.o. Novo mesto

Osnovna šola Frana Metelka Škocjan 51, 8275 Škocjan

razpisuje prosta delovna mesta:

- **UČITELJA RAZREDNEGA POUKA V ROMSKI FLEKSIBILNI DIFERENCIIRANI SKUPINI** za določen čas, s polnim delovnim časom (nadomeščanje bolniške);
- **DVEH UČITELJEV RAZREDNEGA POUKA V KOMBINIRANEM ROMSKEM ODDELKU** za nedoločen čas, s polnim delovnim časom;
- **UČITELJA RAZREDNEGA POUKA** za določen čas, s polnim delovnim časom (nadomeščanje porodniške do 4.1.2000);
- **UČITELJA RAZREDNEGA POUKA** za določen čas, s polnim delovnim časom;
- **UČITELJA FIZIKE, TEHNIKE** za nedoločen čas, s polnim delovnim časom, z zmanjšano učno obveznostjo;
- **UČITELJA SLOVENSKEGA JEZIKA ALI SLOVENSKEGA IN ANGLEŠKEGA JEZIKA** za nedoločen čas, s polnim delovnim časom;
- **UČITELJA ANGLEŠKEGA JEZIKA** za nedoločen čas, s polnim delovnim časom;
- **DVEH UČITELJEV ZA DELO V ODDELKIH PODALJŠANEGA BIVANJA** za določen čas, s polnim delovnim časom;
- **UČITELJA RAČUNALNIŠTVA IN KNJIŽNICARJA** za nedoločen čas, s polnim delovnim časom;
- **UČITELJA RAZREDNEGA POUKA NA PODRUŽNICI BUČKA** za nedoločen čas, s polnim delovnim časom;
- **UČITELJA GLASBENE VZGOJE** za nedoločen čas, s polovničnim delovnim časom.

Kandidati morajo izpolnjevati pogoje, določene z zakonom in bodo opravljali poskusno delo 3 mesece.

Nastop dela: 1. september 1999.

Prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev sprejemamo 8 dni po objavi razpisa.

Kandidati bodo obveščeni o izbiri v zakonitem roku.

INSTALACIJSKI MATERIAL

TRGOVSKO IN PROIZVODNO PODJETJE, d.o.o.
Ljubljanska c. 89, Novo mesto, tel.: 068/324-442

KREKOVA BANKA

ČE STE SE ODLOČILI ZA PRODAJO VAŠIH DELNIC, KI STE JIH PRIDOBILI Z ZAMENJAVO ZA LASTNINSKE CERTIFIKATE, LAHKO TO STORITE PRI NAS. PRIJAZNO VAM BOMO SVETOVALI IN POMAGALI IZPOLNITI NAROČILO ZA PRODAJO DELNIC, KI KOTIRAJO NA LJUBLJANSKI BORZI.

PE NOVO MESTO, Prešernov trg 1 Tel.: (068) 322-190
www.krekova-banka.si

Da bo denar v službi človeka

SLOVENIJA UVAJA DDV

DDV

DAVEK NA DODANO VREDNOST

REPUBLIKA SLOVENIJA
Ministrstvo za finance

INFORMACIJSKE PISARNE NA DAVČNIH URADIH

V mesecu juniju so začele delovati informacijske pisarne na davčnih uradih po vsej Sloveniji. Prosimo davčne zavezanke, da pokličejo informacijsko pisarno na pristojnem davčnem uradu, kjer bodo vsak torek in četrtek med 12. in 14. uro dobili odgovore na vprašanja v zvezi z DDV.

Telefonske številke informacijskih pisarn:

Davčni urad Celje in Velenje: 063/442-911
063/442-148
063/442-098
063/442-049
Davčni urad Nova Gorica: 065/23-308
Davčni urad Novo mesto: 068/39-13-599
Davčni urad Brežice: 0608/66-20-106
Davčni urad Kranj: 064/371-180
Davčni urad Murska Sobota: 069/28-004
Davčni urad Ptuj: 062/778-441 (int. 216)
Davčni urad Ljubljana in Davčni urad Kočevje: 061/13-19-266 (int. 3845)
061/13-19-266 (int. 2388)
Davčni urad Koper in Postojna: 066/21-08-021
Davčni urad Trbovlje: 0601/43-664
Davčni urad Maribor: 062/221-242 (int. 330)
062/225-261
062/224-084
Posebni davčni urad (samo za zavezanke PDU-ja)
fax: 061/328-589
el. pošta: tomaz.andrejka@gov.si

V SPOMIN

FRANCU ROLIHU

1920 - 1979

22. junija je minilo 20 let, odkar nas je zapustil mož, oče in dedek. Iskrena hvala vsem, ki mu prižigate sveče in krasite grob.

Vsi njegovi

V SPOMIN

Minilo je 10 let, odkar nas je zapustila naša draga

BARBARA POŽEK

iz Adlešičev 29

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki se je spominjate in postojite ob njenem grobu ter ji prinašate cvetje in prižigate sveče.

Žalujemo: otroci

Vsem, ki ste ga spoštovali in imeli radi, sporočamo, da smo se poslovili od prijatelja in sodelavca

LOJZA ZARABCA

Ohranili ga bomo v lepem spominu.

Moretovi in kolektiv Sodavičarstva More

POGREBNE IN POKOPALIŠKE STORITVE

Leopold Oklešen

K Roku 26, Novo mesto

☎ 068/323-193

mobitel: 0609/625-585

0609/615-239

delovni čas: NON STOP

Vsi, ki so upravičeni do povračila pogrebnih stroškov, imajo pri celotni storitvi le minimalno doplačilo. Opravljamo tudi prevoze v tujino in v nekdanje jugoslovanske republike.

V SPOMIN

Vse življenje trdo si garal,
vse za dom, družino dal.
Bolečine težke si prestal,
a v naših srcih si ostal.

28. junija mineva žalostno leto, odkar nas je za vedno zapustil naš dragi mož, oče in dedek

FRANC STRGAR

z Broda

Iskrena hvala vsem, ki mu prižigate sveče in postojite ob njegovem grobu z lepo mislijo v srcu.

Tvoji najdražji

ZAHVALA

Ob izgubi naše drage mame

MARIJE JAZBEC

z Loga

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste jo pospremili na zadnji poti v tako velikem številu, darovali cvetje, sveče in za svete maše. Posebna zahvala osebnemu zdravniku dr. Pesjaku za dolgoletno zdravljenje, zahvala tudi gospodoma župnikoma Novaku in Zrimu za lepo opravljen obred. Zahvaljujemo se vsem sovaščanom za nesebično pomoč, posebno družinam Lisec, Cizerle in Erjavec. Še enkrat najlepša hvala vsem!

Žalujemo: vsi njeni

ZAHVALA

V 79. letu nas je nenadoma zapustila draga žena, mama, stara mama in prababica

ANA BARBO roj. Strnad

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem, vaščanom in znancem za izraze sožalja, podarjeno cvetje in sveče. Zahvala velja tudi osebju Zdravstvenega doma Novo mesto ter podjetjem Vino Brežice, d.d., Zdravilišče Šmarješke Toplice in SZ VV Novo mesto, LD Mirna Peč, ZB Mirna Peč za poslovilne besede. Hvala tudi pevcem iz Šmihela, pogrebni službi Novak in g. župniku za lepo opravljen obred. Vsem, ki ste sočustvovali z nami in mammo pospremili v tako velikem številu k zadnjemu počitku, iskrena hvala.

Vsi njeni

ZAHVALA

V 48. letu nas je zapustil dragi sin, brat in stric

JOŽE BAJUK

Železniki 2

Zahvaljujemo se sovaščanom, prijateljem, znancem in sodelavcem Beti Preja in Kometa za izraze sožalja, podarjene sveče in cvetje ter spremstvo na zadnji poti, pogrebni službi, GD Drašiči, pevcem in g. župniku za lepo opravljen obred.

Žalujemo: mama, sestrji Marija in Martina z družinama

ZAHVALA

V 56. letu starosti nas je mnogo prezgodaj zapustil

JANEZ GORJANEC

doma iz Gor. Suhadola 8,
Brusnice, ki je 28 let živel in delal
na Dunaju

Pogreb dragega sina, brata in strica je bil v torek, 15. junija, na Dunaju. Zahvaljujemo se prijateljem in sosedom za izrečeno sožalje in prižgane sveče ter vsem, ki sočustvujete z nami in se ga spominjate. Iskrena hvala!

Vsi njegovi

• Usoda države je odvisna od stanja družine. (Vineta)

ZAHVALA

V 69. letu starosti nas je po težki bolezni zapustila naša draga žena, mama, tašča, stara mama in sestra

MIRA MAKOVEC

- iz Semiča

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki ste našo drago mammo pospremili na zadnji poti, sorodnikom, sosedom ter vsem za darovano cvetje in sveče. Še posebej se zahvaljujemo dr. Olgi Cerar, Interni bolnici Novo mesto in dr. Mariji Plut za skrb in večletno pomoč. Zahvaljujemo se tudi prof. Anici Snoj in Anici Lah za poslovilna govora, sodelavcem carine in Iskre Semič, pevcem, gospodu župniku za pogrebni obred in pogrebni službi Kukar. Najlepša hvala vsem, ki ste nam izrazili sožalje in nam dali moč za soočenje s praznino, ki je ostala za našo ljubljeno mammo.

Žalujemo: mož Franci, sin Igor z družino in sestra Ivanka z družinam, sestrični Hilda in Slavka Semič, Ljubljana, Trebnje, Idrija, Zavrh, Lokve pri Novi Gorici

ZAHVALA

V 73. letu nas je za vedno zapustil

JOŽEF ŠTRAUS

iz Dolenjskih Toplic, Gregorčeva 46

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki so z nami delili žalost in bolečino, nam pisno in ustno izrazili sožalje, pokojnemu darovali cvetje in sveče ter ga pospremili na zadnji poti. Zahvaljujemo se gasilcem, posebno Gasilskemu društvu Dolenjske Toplice, Občinski gasilski zvezi Novo mesto, Čebelarstvu društvu Straža - Dolenjske Toplice, Krajevni odboru ZZB NOV, sodelavcem Cestnega podjetja Novo mesto - Upravna enota Novo mesto, podjetju Varnost, govornikom za poslovilne besede, pogrebni službi Oklešen, pevcem in gospodu za odigrano Tišino. Vsem in vsakemu posebej še enkrat iskrena hvala!

Žalujemo: žena Vida, hčerki Sonja in Majda z družino, vnuka Irena in Jan, sestre Jožefa, Angela in Ana z družinami ter ostali sorodniki

DVOOBNO STANOVANJE oddamo v našem zbirnem delu opreme. ☎ (068) 325-469. 2288

V SEVNICI prodam enosobno stanovanje, takoj vselivo, prvo nadstropje. ☎ (068) 67-168 ali (041) 802-043. 2316

V NOVO MESTU, Dolenjskih Toplicah, Trebnjem ali okolici najamej garsonjero ali enosobno stanovanje. ☎ (0609) 637-114.

ZENITNE PONUDBE

UREJAMO resne zveze. Sreča, ženitna posredovalnica. ☎ (068) 326-033. 2273

ŽIVALI

MLADE NESNICE hisex, rjave, pred nesnostjo, in grahaste, opravljena vsa cepljenja, prodajamo po ugodni ceni. Naročila in informacije: Jože Zupancič, Otovce, Črnomelj, (068) 52-806, Gostilna Krulc, Mostec, Dobova, ☎ (0608) 67-587, Dušan Sajevec, Vavta vas 9, ☎ (068) 84-111, Anita Janežič, Slepšek, Mokronog, ☎ (068) 49-813. 1287

TELICO SIVKO, brejo 8 mesecev, in 2 telici, stari 8 mesecev, prodam. ☎ (068) 45-101.

ROTWEILER, mladič z rodovnikom, prodam. ☎ (068) 341-049. 2279

OVCE za nadaljnjo rejo, nakladalko Sip, 19 m3, harmoniko c, f, be in jugo 55 prodam. ☎ (068) 67-003. 2291

KOKOŠI NESNICE ter mlade jarkice prodajamo na farmi na Gor. Lazah. Peritinarstvo Humek, ☎ (068) 67-108 ali (0609) 631-060.

KRAVO, staro 3 leta, križanko, odlično mlekarico, prodam ali menjam za kravo za zakol. ☎ (041) 538-018. 2312

ČREDO OVAC prodam ali menjam za govedo, konje ali traktor. ☎ (068) 344-086 ali 344-021. 2317

JARKICE, stare 18 tednov, prodajamo. ☎ (068) 47-197. 2333

KRAVO SIVKO, brejo 7 mesecev, prodam. ☎ (061) 785-494. 2338

TELICE in krave po izbiri prodam. ☎ (068) 25-083. 2314

KRAVO, brejo 8 mesecev, in suhe smrekove deske, 2,5 cm, prodam. ☎ (068) 67-511. 2265

PRAŠIČE, težke 25 do 130 kg, prodam. Možnost zakola. ☎ (068) 81-179. 2310

MANA
turistična agencija

Poleg kegljišča na Germovi 6 v Novem mestu posluje

Postregli vas bodo s:

- picami
- hamburgerjem
- giricami
- pomfritom
- sladoledom
- ledeno kavo
- sadnimi kupami

in raznovrstnimi pijačami.

☎ 068/321-878

Vabljeni

☎ 068/324-377

LERAN, d.o.o.

Novo mesto, Lebanova 24

tel./fax: 068/322-282

tel. 068/342-470

mobitel: 0609/633-553

Prodamo:

• **hiše:** v Novem mestu, Brežicah, Krškem, Črnomlju, Metliki, Žužemberku, Mokronogu, Srednjem Lipovcu, Semiču, Kostanjevici, Straži, Brezovici pri Šmarjeških Toplicah, Zagradu, Škocjanu, Grobljah, Volčkovci vasi, Gor. Vrhpolju in drugod;

• **stanovanja:** v Novem mestu, Krškem, Črnomlju, Šmarjeških Toplicah, Kranju, Smolenji vasi;

• **vikendi:** na Otočcu - okolici, v Brežicah - okolici, Dvor-Boršt, Kot pri Dvoru, Straža, Trška gora, Gabrje, Bučka, Podturn-Jagodnik, Stari Ljuben, Tolsti Vrh, Šmarješke Toplice, Šentrupert - okolica in drugod;

• **gradbene parcele:** v Češči vasi, Mirni Peči, Mokronogu, Šentjerneju-Grobljah, Vrh nad Šentrupertom;

• **poslovni objekti in prostori:** v Novem mestu, Črnomlju, Sevnici - Dol. Boštanj, Šentrupertu, Žužemberku

• **ostalo:** prodamo kmetije, oddamo v najem stanovanja in poslovne prostore.

Oglasite na na sedežu podjetja ali nas pokličite.

Verjemite ali ne...

BI RADI POP TV? Pokličite!
RTV SERVIS
SERVIS ZA VAŠ DOM
MUHABER 39, NM ELEKTRONIKA
TEL.: 068 25 046
GSM: 041 673 487 **BAJC**

frizerski salon

Sabina Zakšek, s.p.
Marjana Kozine 3
Novo mesto

- ponedeljek in torek od 9. do 16. ure,
- sreda, četrtek in petek od 12. do 19. ure,
- sobota od 8. do 13. ure.

☎ 041/533-001

DOLENJSKI LIST

ROLETARSTVO

MEDLE

- ROLETE ALU IN PVC
- ŽALUZIJE
- VERTIKALNE ŽALUZIJE
- PLISEJI
- ROLOJI
- TENDE
- KOMARNIKI
- FASADNI PROFILI
- SESTAVNI IN NADOMESTNI DELI ZA ROLETE IN ŽALUZIJE
- MONTAŽA IN SERVIS

Šentjernejska cesta 13,
8000 Novo mesto,
tel.: 068/323-673, fax: 068/341-673

PVC STAVBNO POHIŠTVO
• OKNA • VRATA • VSEH OBLIK •

- * ravne
- * kupolaste
- * balkonske
- * senčniki

ZA VAŠ DOM ali POSLOVNI OBJEKT

KZ Krka z.o.o. Novo mesto

VI NAM - MI VAM

oglas na kratko s pošto po ☎ 068/323-610 ali 041/623-116 odmevno objavo v DOLENJSKEM LISTU

ŠTUDENTSKI TABOR ANKARAN

Čisto morje, mrzlo pivo ali vročo juho, poceni bivanje lahko vedno dobite pri nas v ŠTUDENTSKEM TABORU ANKARAN. Vabimo vse, ki gredo na izlet, na kratek oddih, na dopust, v naše bungalove pod borovci, v času od junija do septembra. Informacije in rezervacije ☎ /faks: 061/271-471, 061/1232-122, int. 249.

PREDSEZONSKO LETOVANJE PO UGODNIH CENAH

Dijaški dom Koper vabi na predsezonsko letovanje po ugodnih cenah. Polni penzion je 3.500 SIT. Gostom, ki bodo letovali v predsezoni (do 30.6.1999), nudimo 15% popusta. Otroci do 5. leta starosti imajo brezplačno bivanje, otroci do 12. leta starosti pa 30% popusta. Po 1.7.1999 bodo cene nekoliko višje. Pričakujemo vas!

IŠČETE ZAPOSLOITEV?

Smo uspešno mednarodno trgovsko podjetje, ki širi obseg poslovanja, zato vabimo k sodelovanju kandidate za delovni mesti:

1. VODJA POSLOVNE ENOTE

V SLOVENSKI VASI
Od kandidatov pričakujemo najmanj srednjo izobrazbo (trgovski poslovodja ali ekonomsko komercialni tehnik), aktivno znanje vsaj enega tujega jezika, dobro poznavanje poslovanja maloprodajne enote in večletne izkušnje na področju vodenja.

2. PRODAJALEC

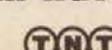
Od kandidatov pričakujemo najmanj poklicno izobrazbo trgovske smeri, komunikativnost, urejenost in več let delovnih izkušenj.

Izbranim kandidatom zagotavljamo kreativno in odgovorno delo, stimulativni zaslužek in možnost napredovanja.

Pisne prijave s kratkim življenjepisom in opisom dosedanjih izkušenj pričakujemo v osmih dneh po objavi na naslov:
ERA, d.d., Prešernova 10, 3504 Velenje

Najhitrejši prenos mednarodnih pošilk s Pošto Slovenije in mednarodnim kurirskim podjetjem

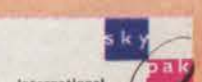
Pošiljke, oddane na pošti ali prevzete pri pošiljateljih, bodo v enem ali dveh dneh došle do naslovnika v Evropi, Severni Ameriki in v Aziji, do Avstralije pa bodo potrebovale tri dni.

Pošiljanje pisemskih pošilk je preprosto in varno. Črna koda omogoča sledenje po internetu ali telefonu.

Za nadaljnje informacije so vam na voljo:

Ljubljana	061 174 1712, 174 1714, 174 1715
Maribor	062 449 2720
Celje	063 401 3760
Kranj	064 262 4724
Koper	066 452 6724
Nova Gorica	065 122 5720
Novo mesto	068 371 8710
Murska Sobota	069 377 9650

POŠTA SLOVENIJE

Pavel Lipej

Lipej se je ves čas izobraževal in je danes gasilski častnik 1. stopnje, že več mandatov pa poveljnik Gasilskega društva Metlika. A tako, kot je pridobil novo znanje, so se tudi gasilci opremili z vedno sodobnejšo opremo. "Je že prav tako, moti pa me, da država nalaga gasilec vedno večje obveznosti, ni pa jih pravno zaščitila. Odgovornost vseh gasilcev, zlasti pa poveljajočega, je velika in kaj hitro se lahko znajdejo, čeprav so hoteli pomagati, na sodišču. Kaj takšnega me na srečo še ni doletelo, zavedam pa se, da ves čas hodim po robu," pravi Pavel, ki ima vedno pred očmi le eno: pomagati ljudem. Zastonj.

Kolikokrat je pomagal kot gasilec, še sam ne ve. Že dolgo ne šteje požarov. Bila so obdobja, ko jih dolgo ni bilo, potem pa so bili kar trije v eni noči. A ko je zaslišal sireno, ni nikoli pomišljal, ali bi šel ali ne. Kar pognalo ga je od doma v dober kilometer oddaljen gasilski dom in kdaj se je šele po poti prav zbudil. Ko je pred petnajstimi leti zagorela metliška telovadnica, je ob prihodu štafete igral na enem od trgov. Pustil je instrument, stekel na občinsko stavbo vklopil sireno ter se pognal proti gasilskemu domu. Po glavi mu je rojilo le, kako bi čim hitreje prišel do gasilskega avtomobila. Šele ko je ves moker pritekel na cilj, se je zavedel, da ima komaj še dovolj moči za gašenje.

Metliškemu gasilstvu je danes zapisanih 88 članov. Po Lipejevem prepričanju premalo. Maršikateri, ki je bil kot pionir gasilec, se jim, ko odraste, zopet pridruži. Če seveda z dušo in srcem čuti z gasilci tako kot Pavel. Pravi, da si težko predstavlja življenje brez dela v gasilstvu, a tudi metliški gasilci ne vedo, kako bi v društvu brez njega. Vesel pa je, da so tudi drugi Metličani spoznali s pomočjo akcije "Od vrat do vrat", s katero so zbirali denar za gasilsko opremo, da gasilci le niso sami sebi namen. Da je res tako, se bo znova potrdilo ob koncu tega tedna, ko bo Gasilsko društvo Metlika kot najstarejše v državi praznovalo 130-letnico metliškega in hkrati slovenskega gasilstva.

MIRJAM BEZEK-JAKŠE

Metličan Pavel Lipej je bil že od mladih nog godbenik v metliški Mestni godbi. Takrat je bila navada, da so bili godbeniki tudi gasilci in narobe, in Pavel bi bil videti kot posebnost, če ne bi postal še gasilec. Ne nazadnje so se gasilci in godbeniki zbirali v sosednjih hišah v starem mestnem jedru, kjer so slednji še danes, medtem ko se je Gasilsko društvo pred tridesetimi leti, ob stoti obletnici obstoja, preselilo v nov dom na obrobju Metlike.

Predvsem navade, ki so takrat veljale med Metličani, so bile tiste, ki so Lipeja pred trintridesetimi leti pripeljale med gasilce. Če bi rekel, da ga je pritegnila gasilska tehnika, bi imel vsak to za potegavščino. Metliški gasilci so takrat premogli le staro motorno brizgalno in precej izrabljen avtomobil. Šele ob stoletnici društva so dobili prvo sodobnejšo opremo. Požarov, teh pa je bilo takrat veliko. A s skromno opremo gasilec velikokrat ni uspelo rešiti iz ognja maršičesa, kar danes lahko. Čelo priprave na stoletnico Gasilskega društva so bile zaradi požarov precej vroče. "Ko smo šli za slovesnost ob jubileju v Gradac po smreke za slavaloke, je zagorel farovski hlev, tako so morali v boj z rdečim petelinom stari gasilci. Naslednji dan je zagorel še Petkovičev pod pri sv. Roku. A nismo le gasili, ob nedeljah smo hodili iz Kolpe črpat Hrvatov vodo v vodnjake," se spominja Pavel.

USPEH MLADIH DOLENJCEV - Ansambel Mladi Dolenjci sestavlja Lado Šurla (solo kitara, vokal), Tomaž Kastelic (harmonika, vokal) in najmlajši član tega ansambla Simon Lukšič (baskitara, vokal). Doma so iz Jurne vasi pod Gorjanci. Za sabo imajo triletno skupno glasbeno pot, ki pa je kar prestra, saj so posneli lastno kaseto z naslovom Pod Gorjanci smo doma, veliko nastopajo po vsej Dolenjski pa tudi drugod. Njihov zadnji največji uspeh je 1. nagrada strokovne žirije za večglasno petje, ki so jo te dni osvojili v Vurbergu. Za konec leta pripravljajo že drugo kaseto. (Foto: S. Mitič)

Srebrniki med ruševinami

Dragocena najdba v ruševinah cerkve sv. Antona

KOVAČA VAS - 13. junija 1938 je bilo v cerkvi sv. Antona Padovanskega nad Kovačo vasio pri Starem trgu ob Kolpi zadnje veliko žegnanje. Zvečer se je razbesnela nevihta. Strela je udarila v cerkev, ki stoji na eni najlepših razglednih točk v Poljanski dolini, in zagorela je kot bakla. 13. junija letos, natanko 61 let pozneje, pa je bilo na god sv. Antona Padovanskega v cerkvi znova žegnanje.

Med drugo svetovno vojno so italijanski vojaki odpeljali iz cerkve na Hrvaško dva zvonova, ki sta bila še ostala. Okrog leta 1965 so se po pripovedovanju poljanskega župnika Jožeta Pavlakoviča vojaki na cerkvi učili minirati in podrl del zida pri glavnih vratih, tako da je grozilo, da se bo zvonik na preslico zrušil. "Ko sem pred slabimi devetimi leti prišel za župnika v Stari trg, sem hitro ugotovil, da gre za ruševine velike cerkve, pozneje pa sem zvedel, da so že v 16. stol. zgradili cerkev sv. Ane ter ji v 18. stol. dogradili prečno ladjo in jo poimenovali po sv. Antonu Padovanskem. Počistili smo po cerkvi in za silo pokrili kapelo, a je veter vse odnesel," se spominja župnik.

Obnove cerkve so se lotili šele lanskega junija. V enem letu jim je uspelo ugraditi zidove, postaviti ostrežje in bakreno kritino, za kar

ŠE LETOS ZAČETEK NOVE GRADNJE

Spet trebanjski svet v malem

V Trebnjem 32. Mednarodni tabor likovnih samorastnikov z udeleženci iz sedmih držav

TREBNJE - S prvimi poletnimi dnevi vsako leto znova, letos že dvaintrideset, mesto ob Temenici kulturno zaživi z mednarodnim taborom likovnih samorastnikov

25 LET KINOLOŠKEGA DRUŠTVA NOVO MESTO

NOVO MESTO - V soboto, 26. junija, ob 12. uri bo na vadbisču na Grabnu prireditve ob 25-letnici ustanovitve in dela Kinološkega društva Novo mesto. Ob tej priložnosti bo tudi pasja razstava, prikaz dela sekcije reševalnih psov in demonstracija vaje policijskih službenih psov. Vabljeni!

in postane za teden dni središče svojstvenega likovnega ustvarjanja, tukajšnja Galerija likovnih samorastnikov pa se obogati za nove stvaritve, po katerih je Trebnje kulturno prepoznavno doma in na tujem.

Na letošnjem taboru ustvarja enajst likovnih samorastnikov: Maria Cristina Espasandin iz Argentine, Evgenij Izosimov iz Rusije, Antonio Protto in Guido Vedovato iz Italije, Dragica Dujnić Smičbrada, Darja Lovak Lobnikar, Josip Pintarič in Zlatko Huzjak iz Hrvaške, Pavol Šarišsky iz Slovaške ter Janez Repnik, Irena Polanec, Nataša Prestor, Ciril Povše in Boris Žohar iz Slovenije, medtem ko Jure Miloš Grgin ustvarja doma v Beogradu in bo svoja dela kasneje poslal v Trebnje.

Začetek tabora so slovesno počastili v soboto, 19. junija, ob sedmih zvečer s prireditvijo, na kateri je nastopil kvartet klarinetov, Zvonka Falkner je z verzi Franceta Režuna, Nika Grafenauerja in Marjane Rakar povezala predstavitev likovnikov, trebanjski župan Ciril Pungartnik pa je v svojem govoru poudaril pomen

tabora za trebanjsko in slovensko kulturo ter v zadovoljstvo vseh, ki se že leta trudijo s taborom, zagotovil, da bodo v občini že letos začeli z deli za postavitev nove stavbe, kjer bo dobila svoje prostore tudi galerija likovnih samorastnikov.

MiM

NEURJE SPET PUSTOŠILO

DRAGA - Ljudje si še niso opomogli od lanskih katastrofalnih neurij, že je 16. junija neurje spet pustošilo v predelu Drage, travljanskega Vrha, Gorice in Starega Kota. Na regionalni cesti v Drago so veliki nanosi blata in peska, prav tako pa na cesti med Starim in Novim Kotom, poplavljen je bila pekarna Gorza, poškodovan asfalt ob pokopališču in v celoti uničene mulde. Tudi skromna pridelava je na nekaterih predelih uničena. K sreči so v preteklih mesecih poglobili in obnovili hudourniške struge, sicer bi bila škoda še večja.

A. K.

PRIŠLI SO USTVARJAT - Deveterica udeležencev letošnjega mednarodnega likovnega tabora med otvoritveno slovesnostjo. (Foto: M. Markelj)

Festival Brežice

ARS RAMOVŠ

Visoko umetnost boste našli tudi v Metropolitanki, Veroni ali Salzburgu in glamur tudi v Parizu ali Dunaju...

Z manj milijami pa je bolj prijazno... V Brežicah bo lepše.

(061) 125 33 66

Halo, tukaj je bralec Dolenjca!

Če žive meje segajo na cesto, pokličite komunalnega nadzornika! - Kaj če bi fantje na Medvedjeku prestopili k okupatorju? - Moldavski obiralci delajo kot manjvredna bitja

Srečko iz Novega mesta nam je za začetek priporočil, naj že končno nalepimo listek z naslovom naročnika Dolenjskega lista na primernejše mesto, saj zdaj niti datuma izida časopisa ni videti. Nato je navedel vrsto pomanjkljivosti na cestah. Kot star voznik je opazil, da je v križišču pri bivši žagi (za Bršljin) tabla z napisom Obvoz za tovornjake skrita za vejcem. Nasproti bivšega Pionirja je na cesti še vedno nezasut jašek, most na cesti proti gostilni Čefidelj pa je preozek. Opozoril je še na žive meje, ki segajo na cesto. Tako je v Cegelnici (pri Pionirjevem skladišču), v Segovi ulici in na Mestnih njivah.

Mirko Grahek iz Sekretariata za komunalne zadeve v novomeški občini je povedal, da odkol o urejanju naselij nalaga lastnikom, da so dolžni vzdrževati meje in zagotoviti preglednost na cesti.

Nadzor opravlja nadzorna komunalna služba, tudi pregledniška služba Cestnega podjetja, sicer pa je najbolje, če občani v takih primerih obvestijo komunalnega nadzornika Jožeta Kobeta (tel. 317-244).

K. K. iz Novega mesta močno zanima, kako dolgo bo še trajalo obrekovanje Cirila Pungartnika. "On je poštenjak, le razumeti ga je treba prav. Vsa čast vsem, ki so se borili, res je bilo hudo, toda borci NOV so morali trpeti 4 dolga leta. Boriti so se morali proti italijanski in nemški vojski ter, kar je najbolj žalostno, proti domačim izdajalcem, domobrancem. Samo pomisli naj pametni človek, kaj bi storila Peterle in Janša, če bi na Medvedjeku hrabri fantje prestopili k okupatorju, kot so to storili domobranci! Mislim, da bi jih imeli za izdajalce slovenskega naroda," nam je pisal naš bralec.

Franc iz Sentjerneja je, podobno kot že bralka pred tednom dni, opazil, da v Mercatorjevi blagovnici premeščajo delavce, s čimer kupci niso preveč zadovoljni. "Nekdanji šef je imel prijazen in pridne prodajalce, sedanjemu pa, kot da ni mar za njegove delavce," je dejal. Poslovodja blagovnice Jože Baznik nas je s tem vprašanjem napotil na upravo, saj premeščanje ni v njegovi pristojnosti. In kaj pravi o tem direktor Mercatorja Dolenjske Stanislav Hribar? "V Sentjerneju ni posebnih premetstev razen takih, ki so potrebne za normalno organizacijo dela," je pojasnil.

Jožetu Počku iz Gornjega Lenarta pri Brežicah se smilijo moldavski delavci v Tronovih nasadih jagod. "Ubogi so, živijo v slabih higijenskih razmerah in delajo kot manjvredna bitja, ki jih izkoriščajo. Dolenjski list je o protestu pi-

sal preveč enostransko, novinarka delavcev ni vprašala, kako jim je. V resnici so bili po protestu vsi zbežani. Kar se pa tiče dela pri kmetih, je Jankovič, bil sem tam priča, še lani sam posojal delavce drugim. Kmetje jim plačajo vsaj 2,5 marke na uro, ker se jim smilijo," je povedal Poček.

B. D. G.

PROŠEL JE, PROŠEL ZELENJURE - Organizatorji največje folklorne prireditve v Beli krajini, črnomaljske Jurjevanja, so tokrat zadovoljni tako z organizacijo kot z odzivom obiskovalcev. V treh dneh je obiskalo jurjevanjsko drago okrog deset tisoč ljudi. Čeprav se je petkov večer začel z dežjem, so ta dan kot tudi naslednja dva v celoti uresničili zastavljeni program. V njem se je predstavilo okrog 400 folkloristov, tamburašev, ljudskih pevcev in godcev iz vse Bele krajine. Gostje pa so bili tokrat folklorna skupina Društva upokojencev iz Nakla pri Kranju, Celjska folklorna skupina in folklorna skupina Klas iz Horjula. Sicer pa je bilo tudi več spremljajočih prireditev, predvsem pa si je bilo moč ogledati nekaj razstav, medtem ko so akademski kiparji Milena Braniseli, Dirk Heij, Stane Jarm in Jožef Vrščaj ves teden pred Jurjevanjem kipurili v jurjevanjski dragi, kjer so njihovi kipi še vedno na ogled. Tudi ponudba izdelkov domače obrti, je bila letos kar pestra. Kot je povedala Ksenija Khalil, članica organizacijskega odbora, zadolžena za kulturni program, je bilo opazno, da belokranjske folklorne skupine napredujejo. Razveseljivo je, da se vse bolj krepi tamburašstvo. Organizatorjem pa je bila v spodbudo ocena prof. Mirka Ramovša iz Glasbeno-narodopsnega inštituta Sazu. Pohvalil je črnomaljsko Jurjevanje, ki je ena redkih folklornih prireditev v Sloveniji, ki ima svoj koncept - ohranjanje ljudskih izročil. (Foto: M. Bezek-Jakše)

ŽEGNANJE PO 61 LETIH - Številni verniki so se po 61 letih znova zbrali na žegnanju pri cerkvi nad Kovačo vasio v starotški župniji, ki jo je potem, ko je vanjo treščila strela, že močno načel zob časa. Župnik Jože Pavlakovič je ob tej priložnosti tudi blagoslovil obnovljeno cerkev sv. Antona Padovanskega in kapelo sv. Ane. (Foto: M. B.-J.)

DOLENJSKI LIST

23. junija 1966

Zdaj veter raznaša akorde njegove

Dolenjska je izgubila v nedeljo še enega svojih poetov: Marjana Kozina. Dalj časa smo že vedeli, da leži hudo bolan v novomeški bolnišnici; prijetno vzradoščen je še pretekli teden sprejel pozdrav mladih novomeških glasbenikov, ki so se ga spomnili na javni prireditvi. Od mojstra slovenske muzike, njenega velikega ustvarjalca in avtorja partizanske simfonice četverih nepozabnih pesnitev, Ilova gora, Padlim, Bela krajina in Proti morju, se je njegovo rodno Novo mesto poslovilo v torek popoldan.

Obisk glavnega urednika revije Život strany

Osemnajstega junija se je mudil v Novem mestu tov. Josef Valenta, glavni urednik revije Život strany, glasila CK KP Čehoslovaške. V Novo mesto ga je privedel Bogdan Osolnik, glavni in odgovorni urednik Komunistične iz Beograda. Gost je obiskal uredništvo Dolenjskega lista, Gostišče na Bregu, Dolenjski muzej in Studijsko knjižnico Mirana Jarca.

Madež na odborniški izkaznici

Na predzadnji seji metliške občinske skupščine so razpravljali o liku občinskega odbornika. Ob tem so ostro kritizirali posameznike, pravzaprav samo enega, ki s svojim vedenjem v zasebnem življenju, predvsem z izgredi v vinjenem stanju, močno kvari ugled skupščine. Ta človek je na odgovornem delovnem mestu, močno znan, zato so ga opozorili, naj z dosedanjim praksom preneha. Kljub vsem obljubam, ki jih je dal, se je komaj dva tedna za tem zgodilo, da se je na Veselici nekaj po polnoči lotil natakara, ga oklofutal in zmerjal brez vzroka. Po Metliki se o tem precej govori.

Odlikovanje iz leta 1951?

Poverjeniki ZB raznašajo te dni po Novem mestu, morda pa tudi kje drugod, članom ZB odlikovanja. Iz potrdil je razvidno, da je Prezidijske skupščine podelil ta odlikovanja že 10. decembra 1951, ali pred skoraj 15 leti. Moramo se vprašati, kje so bila ta odlikovanja in kako to, da jih srečujemo na tako omalovažujoč način?

Sporočilo naročnikom in bralcem

Tudi letos bomo v poletnih mesecih izdajali naš tednik v skróčenem obsegu, navadno na 16, včasih pa tudi na 12 straneh. Na ta način bomo prihranili toliko papirja in denarja, da bo Dolenjski list na jesen spet lahko izhajal stalno na 24 straneh.

Halo, tukaj DOLENJSKI LIST!

Novinarji Dolenjskega lista si želimo še več sodelovanja z bralci. Vemo, da je težko pisati, zato pa je lažje telefonirati. Če vas kaj žuli, če bi radi kaj spremenili, morda koga pohvaliti, ali pa le opozoriti na zanimiv dogodek iz domačih krajev - pokličite nas! Pristihnili vam bomo, zapisali, morda dali kakšen nasvet in po možnosti poiskali odgovor na vaše vprašanje. Na telefonski številki (068) 323-606 vas čakamo vsak četrtek med 20. in 21. uro. Dežurni novinar vam bo pozorno prisluhnil.